

§ 25

Dnr 2024/00354

Samverkansavtal med Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning i Västra Götaland åren 2025-2028

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

- 1 Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta att ställa sig bakom förslaget till samverkansavtal om naturbruksutbildning 2025-2028.

Sammanfattning

Skaraborgs kommunalförbund har tagit fram förslag till nytt samverkansavtal om naturbruksutbildning 2025-2028. Direktionen för Skaraborgs kommunalförbund beslutade 2024-02-23, § 11, att godkänna nya samverkansavtalet samt rekommendera medlemskommunerna (49 st.) att i sin tur godkänna och teckna avtal med Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning 2025-2028.

Det tidigare avtalet som var tänkt att gälla till och med 2026 föll 2022 på grund av samtliga kommuner inte godkände förslaget. Utifrån nämnda anledning tecknades ett korttidsavtal under perioden 2023—2024. I bilaga till nu gällande förslag till avtal nämns, utifrån avtalsparters synpunkter på samverkansmodellen, att när Västra Götalandsregionen och medlemskommunerna undertecknat avtalet kommer en utredning om ny modell för samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland om naturbruksutbildning startas. Ambitionen är att ett avtal med tillhörande ny samverkansmodell kan träda i kraft så snart som möjligt, dock senast 2028-12-31.

Bakgrund

Samverkansavtalet mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och länets 49 kommuner om att regionen bedriver naturbruksutbildning på kommunernas uppdrag har funnits sedan 1999. Avtalet har regelbundet setts över, uppdaterats och skrivits på för en ny period. Det avtal som skulle gälla från 1 januari 2023 och fyra år framåt godkändes inte av samtliga kommuner. Det beslutades då att ett nytt tillfälligt avtal skulle upprättas för år 2023 för att parterna skulle få tid att utarbeta ett nytt långsiktigt avtal. Det tillfälliga avtalet förlängdes för att även gälla år 2024.

Under år 2023 har en dialog pågått om utformningen av ett nytt avtal. Syftet med dialogen, som ägt rum i en politisk arbetsgrupp med representanter från VGR och kommuner, har varit att skapa samsyn mellan parterna om en väg framåt rörande samverkan kring naturbruksutbildning. Dialogen har resulterat i ett nytt avtalsförslag för perioden 1 januari 2025 till och med 31 december 2028.

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

Kommunalförbunden i Västra Götaland är ombedda att samordna kommunernas beslutsprocess. Skaraborgs kommunalförbund beslutade den 23 februari 2024, § 11, att godkänna samverkansavtalet gällande naturbruksutbildning 2025-2028, samt att rekommendera medlemskommunerna att sin tur godkänna avtalet.

Kommunstyrelsen önskar yttrande från barn- och utbildningsnämnden och kompetens- och arbetslivsnämnden över förslag till avtal innan beslut fattas av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen behöver fatta beslut under första halvåret 2024.

Förvaltningens bedömning

Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer att förslaget till nytt samverkansavtal uppfyller de behov och krav som Falköpings kommun har. Förvaltningens förslag är därför att kommunstyrelsen ställer sig bakom förslaget.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut leder inte till några direkta ekonomiska konsekvenser för nämnden, varför beslut om finansiering inte behöver tas.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-03-18
- Delegationsbeslut om remittering av förslag på samverkansavtal för naturbruksutbildning 2025-2028, 2024-03-07
- Protokollsutdrag från Skaraborgs kommunalförbunds direktionmöte § 11/2024, 2024-02-23
- Meddelande från Kommunalförbundet gällande samverkansavtal naturbruksutbildning 2025-2028, 2024-03-01
- Förslag till samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan VGR och kommunerna i VG 2025-2028
- Presentation av förslag till nytt naturbruksavtal 2025-2028, 2024-02-01
- Fördjupad information om naturbruksavtalet 2025-2028
- Information om samverkansavtal gällande naturbruksutbildning mellan västra Götalandsregionen och länets 49 kommuner

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen
Kompetens- och arbetslivsnämnden
Anneli Alm, skolchef

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

Barn- och utbildningsnämnden
Kompetens- och arbetslivsnämnden

Samverkansavtal med Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning 2025-2028

Delegationsbeslut

1 Förslag på samverkansavtal med Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning 2025-2028 sänds på remiss till barn- och utbildningsnämnden och kompetens- och arbetslivsnämnden.

Delegationsbeslut enligt

Enligt kommunstyrelsens delegationsbestämmelser antagna den 17 januari 2024, § 29.

Bakgrund

Samverkansavtalet mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och länets 49 kommuner om att regionen bedriver naturbruksutbildning på kommunernas uppdrag har funnits sedan 1999. Avtalet har regelbundet setts över, uppdaterats och skrivits på för en ny period. Det avtal som skulle gälla från 1 januari 2023 och fyra år framåt godkändes inte av samtliga kommuner. Det beslutades då att ett nytt tillfälligt avtal skulle upprättas för år 2023 för att parterna skulle få tid att utarbeta ett nytt långsiktigt avtal. Det tillfälliga avtalet förlängdes för att även gälla år 2024.

Under år 2023 har en dialog pågått om utformningen av ett nytt avtal. Syftet med dialogen som ägt rum i en politisk arbetsgrupp med representanter från VGR och kommuner har varit att skapa samsyn mellan parterna om en väg framåt rörande samverkan kring naturbruksutbildning. Dialogen har resulterat i ett nytt avtalsförslag för perioden 1 januari 2025 till och med 31 december 2028.

Kommunalförbunden i Västra Götaland är ombedda att samordna kommunernas beslutsprocess. Skaraborgs kommunalförbund beslutade den 23 februari 2024, § 11, att godkänna samverkansavtalet gällande naturbruksutbildning 2025-2028, samt att rekommendera medlemskommunerna att sin tur godkänna avtalet.

Kommunstyrelsen önskar yttrande från barn- och utbildningsnämnden och kompetens- och arbetslivsnämnden över förslag till avtal innan beslut fattas

Kansliavdelningen Kommunledningsförvaltningen

Linda Karelid Kanslichef linda.karelid@falkoping.se

Falköpings kommun Sankt Sigfridsgatan 9 521 81 Falköping Telefon 0515-88 50 00
kommunen@falkoping.se www.falkoping.se Bankgiro 991-2478 Plusgiro 3 21 38-0 Org nr 212000-1744

av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen behöver fatta beslut under första halvåret 2024.

Linda Karelid
Kanslichef

§ 11/24

Beslut Samverkansavtal om naturbruksutbildning 2025-2028

SKBKF2024.0015

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Skaraborgs Kommunalförbund Direktionsmöte	2024-02-23	11/24

Beslut

1. Direktionen beslutar att godkänna Samverkansavtalet om naturbruksutbildning 2025-01-01 – 2028-12-31.
2. Direktionen rekommenderar medlemskommunerna att i sin tur godkänna och teckna avtal med Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning 2025-2028

Bakgrund

I december 2022 föll det föreslagna avtalet för perioden 2023 – 2026. Orsaken var ett missnöje med avtalet bland vissa kommuner i Fyrbodal på grund av nedlagda VGR-skolor och längre resväg till naturbruksskolor samtidigt som kostnaderna fanns kvar på grund av skatteväxlingen. Antalet fristående naturbruksskolor i VG har vuxit kraftigt men för eleverna på dem betalar kommunerna fullpris. Avtalet måste skrivas under av samtliga 49 kommuner i Västra Götaland för att träda i kraft. Samtidigt bör understrykas att det stora flertalet kommuner, liksom VGR, ställde sig bakom avtalet och var nöjda med det. De var också nöjda med utbildningsverksamheten på VGR:s naturbruksskolor, som är bred, med goda resultat och är en viktig leverantör av kompetens till de gröna näringarna i Västra Götaland. Verksamheten är också kostnadseffektiv.

VGR och kommunerna kom överens om ett korttidsavtal för 2023-2024 för att ha tid att reda ut förutsättningarna för ett nytt långsiktigt avtal. Politikerna engagerades i dialogen tidigt i processen för att pröva nya avtalsförslag. Dialogen mellan politikerna har resulterat i ett nytt avtalsförslag för perioden 2025 - 2028. En central del av detta utgörs av en utredning om en ny samverkansmodell som skall genomföras skyndsamt.

Beredningen för hållbar utveckling beslutade den 1 februari att rekommendera Västra Götalandsregionen att anta avtalet.

Handlingar

Beslut om Samverkansavtal om naturbruksutbildning 2025-2028

Fördjupad information om naturbruksavtalet 2025 – 2028

Förslag till samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan VGR och kommunerna i VG 2025-2028

Samverkansavtal om naturbruksutbildning 2025-01-01 – 2028-12-31 mellan Västra Götalandsregionen och Västra Götalands 49 kommuner

Protokollsutdrag § 4 samverkansavtal naturbruksutb. (2024-02-01)
Förslag till nytt naturbruksavtal 2025-2028 BHU2024-02-01 (003)

Skickas till

Medlemskommunerna

Från: Siw Adamsson <Siw.Adamson@skaraborg.se>
Skickat: den 1 mars 2024 15:13
Till: André Essebro; Anneli Alm; Elin Liljebäck Nilsson; Hanna Olofsson; Harald Lundqvist; Karina Bronell; Katarina Lindberg; Leif Carlsson; Maria Appelgren; Mari-Louise Brage; Tina Hededal; Zophia Zander Norell; Pär Arvidsson Fäldt; Anders Torén; Catarina Higgins; Linda Edling; Robert Rydquist; Johan Strömberg; HJ-FN-Kommunen; info@mariestad.se; KOMMUN Mailbox; kommun@essunga.se; kommun@grastorp.se; kommun@gullspang.se; kommun@lidkoping.se; kommunen@falkoping.se; kommunen@toreboda.se; kommunstyrelsen@gotene.se; skara.kommun@skara.se; SK-FN-SSV-Kommunstyrelsen; tidaholms.kommun@tidaholm.se; TI-FN-Kommun; vara.kommun@vara.se
Kopia: Kristofer Svensson; Hillevi Larsson
Ämne: Samverkansavtal Naturbruksutbildning 2025-2028
Bifogade filer: SKBKF2024.0015-8 Protokollsutdrag Samverkanavtal om naturbruksutbildning 2025-2028 (2024-02-23).PDF; Samverkansavtal Naturbruksutbildning.docx; Fördjupad information om naturbruksavtalet 2025 – 2028.docx; Förslag till samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan VGR och kommunerna i VG 2025-2028.docx; Förslag till nytt naturbruksavtal 2025-2028 BHU2024-02-01 (003).pptx; Protokollsutdrag § 4 samverkansavtal naturbruksutb. (2024-02-01).pdf

WARNING: Detta e-postmeddelande är skickat från en extern avsändare. Klicka ej på bifogade länkar eller dokument om du inte litar på avsändaren och kan bekräfta att meddelandet är säkert!

Hej

I fredags, den 23 februari beslöt Skaraborgs Kommunalförbunds direktion att godkänna Samverkansavtal naturbruksutbildning 2025-2028, samt att rekommendera medlemskommunerna att i sin tur godkänna och teckna avtal. Protokollsutdrag från direktionens möte och Beredningen för hållbar utveckling, VGR, bifogas. Övriga handlingar har skickats tidigare (2024-02-19) men jag bifogar dem igen.

Kommunalförbunden i Västra Götaland är ombedda att samordna kommunernas beslutprocess. Västra Götalandsregionen och kommunernas beslut om att ställa sig bakom ett nytt avtal behöver fattas under första halvåret 2024.

Protokollsutdrag skickas till info@skaraborg.se

Med vänliga hälsningar
siw

Siw Adamson
Förbundssekreterare

Skaraborgs Kommunalförbund
Box 54
541 22 Skövde
Tel 0500-49 72 05

Samverkansavtal om naturbruksbruksutbildning mellan VGR och kommunerna i VG 2025 – 2028

1 ALLMÄNT

Detta samverkansavtal om naturbruksbruksutbildningar tecknas mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland, och benämns nedan som "avtalet".

De utbildningar som avses i avtalet arrangeras av Västra Götalandsregionens naturbruksförvaltning. Naturbruksförvaltningen styrs av styrelsen för naturbruk, som får sitt uppdrag av miljö- och regionutvecklingsnämnden. Enligt uppdraget ska styrelsen för naturbruk, utöver utbildningarna, även tillhandahålla kompetenscentra till gagn för yrkesverksamma, elever inom naturbruksområdet.

VästKom är kommunernas gemensamma samverkansaktör i Västra Götaland och kan biträda eller företräda kommunerna i syfte att utveckla samverkan mellan kommunerna och andra länsorgan såsom Västra Götalandsregionen. VästKoms/kommunalförbundens roll i detta sammanhang är att underlätta för avtalsparternas samverkan och gemensamma ansvarstagande.

1.1 Avtalsparter

Avtalsparter i avtalet är var och en av de 49 kommunerna i Västra Götaland ('kommunerna') och Västra Götalandsregionen ('regionen'). I avtalet benämns kommunerna och regionen gemensamt som 'parterna'. Avtalet gäller under förutsättning att samtliga parter beslutar att teckna avtalet. Parterna avgör själva var i respektive organisation beslutet fattas, eller om beslutet ska fattas i kommungemensamma organ.

1.2 Termer och begrepp

Regionen anordnar utbildningar på **gymnasial** och **eftergymnasial nivå**. På gymnasial nivå anordnas utbildningar inom **gymnasieskolan** och **anpassad gymnasieskola** samt **vuxenutbildning**. På eftergymnasial nivå anordnar regionen även **yrkeshögskoleutbildningar** (Yh) inom naturbruksområdet, men dessa regleras inte genom detta avtal.

Naturbruksprogrammet är ett nationellt gymnasieprogram med inriktningarna **Lantbruk, Djurvård, Trädgård, Skogsbruk, Hästhållning** och **Naturturism**. Inriktningarna leder till olika yrkesutgångar. Regionen anordnar även det nationella **fyraåriga programmet** för Skog, Mark och Djur inom **anpassad gymnasieskola**.

Därutöver anordnar regionen **introduktionsprogrammen** Programinriktat val och Yrkesintroduktion för att erbjuda elever utan gymnasiebehörighet möjligheter att läsa till ett nationellt program, eller söka en anställning. Programinriktat val (IMVNB) och Yrkesintroduktion (IMYNB) kan utformas för en grupp elever eller för en enskild elev.

Med **elever** avses i avtalet personer som har antagits till någon av de gymnasieutbildningar som detta avtal omfattar.

Parterna är överens om att de termer som används för att dela in och beskriva ovan nämnda program och utbildningar kan komma att ändras enligt nationella beslut, utan att avtalet behöver tecknas om. I de fall väsentliga förändringar blir aktuella ska parterna uppta förhandlingar.

1.3 Omfattning

Avtalet omfattar naturbruksprogrammet inom gymnasieskolan, motsvarande utbildningar inom anpassad gymnasieskola, introduktionsprogrammen Programinriktat val för grupp av elever eller enskild elev och Yrkesintroduktion för grupp av elever eller enskild elev, samt vuxenutbildningar på gymnasial nivå inom naturbruksområdet. Utbildningarna erbjuds vid skolenheterna:

- Naturbruksskolan Sötåsen, med inriktningarna Lantbruk, Djurvård, Trädgård samt anpassad gymnasieskola.
- Naturbruksskolan Svenljunga, med inriktningarna Skogsbruk samt Naturturism.
- Naturbruksskolan Uddetorp, med inriktningen Lantbruk.
- Hästutbildningarna är samlade på Axevalla hästcentrum utanför Skara.

Vuxenutbildningarna erbjuds vid alla ovan nämnda skolenheter samt vid Angereds gård.

För de fall att regionen ändrar inriktning inom naturbruksprogrammet vid en eller flera skolenheter, eller beslutar att bedriva naturbruksutbildning vid ytterligare skolenhet ska samtliga villkor i detta avtal gälla för sådan utbildning.

Avtalet gäller elever som är folkbokförda i någon av Västra Götalands kommuner. Avtalet berör även kommunernas information- och marknadsföringsaktiviteter riktade mot presumtiva elever.

Genom avtalet uppdrar kommunerna till regionen att dels vara huvudman för naturbruksutbildning inom gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola, dels erbjuda vuxenutbildning på gymnasial nivå inom naturbruksområdet.

1.4 Syfte

Avtalet syftar till att alla Västra Götalands kommuner ska ha en trygg tillgång till moderna naturbruksutbildningar med hög kvalitet till självkostnadspris inom gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola och vuxenutbildningen på gymnasial nivå. Avtalet ska vidare stärka och främja samverkan mellan parterna med målet att vidareutveckla kompetensförsörjningen och stimulera en hållbar utveckling inom naturbruksområdet.

1.5 Bakgrund

Samverkansavtalet om naturbruksutbildningar har sitt ursprung i den ansvarsfördelning på utbildningsområdet som skedde vid regionbildningen och skatteväxlingen som gjordes då. Sedan 1999 erbjuder därför regionen naturbruksutbildningar på kommunernas uppdrag, vilket regleras i ett samverkansavtal som sedan dess har förnyats med jämna mellanrum.

Naturbruksutbildningarna ger teoretiska kunskaper och praktiska kompetenser som är viktiga för arbete inom och utveckling av lantbruket, skogsbruket, skötseln och vården av sport- och sällskapsdjur, trädgårdsodlingen med mera. Dessa näringar har en central roll i ett hållbart samhälle och är viktiga för hela Västra Götaland.

Under flera år har en grund lagts för framgångsrik pedagogik samt en trygg och stimulerande lär- och boendemiljö på naturbruksskolorna. Digitala verktyg, simulatorer och främjandet av entreprenörskap används på ett naturligt sätt i utbildningen av både gymnasieelever och inom vuxenutbildningarna. Detta arbete ska vidareutvecklas för att erbjuda moderna och effektiva arbetssätt i utbildningarna.

Likaså ska de elever som vill söka högre utbildning efter gymnasieexamen också fortsättningsvis ges möjligheter till detta.

Det är fortsatt prioriterat att stimulera en öppen och konstruktiv dialog med företrädare för aktuella branscher och framtida arbetsgivare inom naturbruksområdet. Även detta arbete ska utvecklas vidare, med syftet att förbereda och rusta elever väl för kommande yrkesliv samt göra utbildningarna till viktiga verktyg för fortsatt utveckling på naturbruksområdet.

1.5 Avtalstid

Avtalet gäller från och med 2025-01-01 till och med 2028-12-31. Om parterna på grundval av utredningen om samverkansmodellen (se nedan, avsnitt 2) fattar beslut om nytt avtal kan detta träda i kraft så snart det är beslutat av parterna. Om beslut fattas på nationell nivå som väsentligt ändrar förutsättningarna för avtalet ska parterna uppta förhandlingar.

1.6 Lagstiftning

Avtalet avser utbildningar som regleras genom skollagen (2010:800), gymnasieförordningen (2010:2039) och förordningen om vuxenutbildningen (2011:1108). Även andra regelverk gäller för de jordbruk, skogsbruk och liknande som bedrivs i naturbruksskolornas regi.

1.7 Termer och begrepp

Regionen anordnar utbildningar på **gymnasial** och **eftergymnasial nivå**. På gymnasial nivå anordnas utbildningar inom **gymnasieskolan** och **anpassad gymnasieskola** samt **vuxenutbildning**. På eftergymnasial nivå anordnar regionen även **yrkeshögskoleutbildningar** (Yh) inom naturbruksområdet, men dessa regleras inte genom detta avtal.

Naturbruksprogrammet är ett nationellt gymnasieprogram med inriktningarna **Lantbruk, Djurvård, Trädgård, Skogsbruk, Hästhållning** och **Naturturism**. Inriktningarna leder till olika yrkesutgångar. Regionen anordnar även det nationella **fyraåriga programmet** för Skog, Mark och Djur inom **anpassad gymnasieskola**.

Därutöver anordnar regionen **introduktionsprogrammen** Programinriktat val och Yrkesintroduktion för att erbjuda elever utan gymnasiebehörighet möjligheter att läsa till ett nationellt program, eller söka en anställning. Programinriktat val (IMVNB) och Yrkesintroduktion (IMYNB) kan utformas för en grupp elever eller för en enskild elev.

Med **elever** avses i avtalet personer som har antagits till någon av de gymnasieutbildningar som detta avtal omfattar.

Parterna är överens om att de termer som används för att dela in och beskriva ovan nämnda program och utbildningar kan komma att ändras enligt nationella beslut, utan att avtalet behöver tecknas om. I de fall väsentliga förändringar blir aktuella ska parterna uppta förhandlingar.

2. Utredning om ny modell för samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland om naturbruksutbildning

När Västra Götalandsregionen och kommunerna undertecknat avtalet kommer en utredning om en ny modell för samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland om

naturbruksutbildning att påbörjas. Utredningen skall skyndsamt göra en analys av alternativa modeller som kan ligga till grund för avtal för att erbjuda naturbruksutbildning i Västra Götaland. Parterna ska i samverkan utse en särskild utredare under år 2024.

Uppdrag och inriktning för utredningen samt tidplan beskrivs närmare i bilaga 1 i avtalet.

3. Ekonomi

Naturbruksutbildningarna ska bedrivas i en effektiv och rationell organisation präglad av hög kvalitet och god ekonomisk hushållning. Transparens och tydlighet är viktigt för förtroendet mellan parterna.

3.1 Gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola

Regionen erbjuder kommunerna gymnasieutbildningar, inklusive anpassad gymnasieskola, till självkostnadspris. Kostnaderna för gymnasieskolans naturbruksprogram skiljer sig mellan inriktningarna, varför varje inriktning har sitt eget pris. Priserna för gymnasieskolans naturbruksprogram, och introduktionsprogram, beräknas enligt gymnasieförordningens 13 kap. 3 § och fastställs varje år av regionen efter samråd med kommunernas representanter i Ledningsråd Naturbruk (se nedan, avsnitt 4.1.2). Priserna ska vara fastställda senast den 10 december året innan de börjar gälla.

Kostnaderna för skolornas elevinternat ingår inte i beräkningen av priset, utan faktureras berörda vårdnadshavare separat.

De gymnasieutbildningar som regionen anordnar finansieras till hälften av regionen och till hälften av den kommun där eleven är folkbokförd. För de elever som påbörjat en av dessa utbildningar det aktuella året betalar kommunen halva kostnaden genom interkommunal ersättning (IKE) till regionen, och regionen betalar den andra halvan.

För elever i anpassad gymnasieskola betalar kommunen hela utbildningskostnaden.

Avstämningsdatum för fakturering är 15 september respektive 15 februari. Ingen debitering görs om en elev skulle avbryta sin utbildning före dessa avstämningsdatum. I de fall en elev avbryter en utbildning mellan den 15 september och den 15 oktober eller mellan den 15 februari och 15 mars krediteras kommunen endast halva terminskostnaden. Ingen kreditering sker i de fall en elev avbryter en utbildning efter 15 oktober respektive 15 mars. I övriga fall betalas hela terminskostnaden.

Om eleven inte hinner slutföra sina studier enligt plan kan studietiden förlängas efter dialog med hemkommunen.

Interkommunal ersättning (IKE) betalas av kommunerna vid avstämningsdatum efter faktura från regionen. Fakturan ska vara betald senast 30 dagar efter att kommunen mottagit den. Regionen förbehåller sig rätten att kräva dröjsmålsränta efter 30 dagar.

Kommunen svarar för resekostnader, inom Västra Götaland, mellan bostad och skola för de elever på gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola som är under 20 år och inte har inackorderingstillägg. Det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) är en obligatorisk del av gymnasieutbildningen, och för en elev utan inackorderingstillägg står kommunen för resekostnader, inom Västra Götaland, mellan elevens bostad och platsen för APL. Regionen svarar för eventuella resekostnader där platsen för APL ligger utanför Västra Götaland.

I de fall gymnasieeleverna har inackorderingstillägg svarar regionen för resekostnader mellan elevernas bostad och platsen för APL.

Gymnasieutbildningarna bedrivs med egen resultatenheter där ekonomin och det egna kapitalet redovisas till Ledningsråd Naturbruk (se nedan, 4.1.2), senast den 10 mars varje år. Informationen ska på nästkommande sammanträde därefter lämnas till Politiskt Samråd Naturbruk (se nedan, 4.1.1).

Flera av naturbruksförvaltningens kostnader delas av gymnasieskolan, anpassad gymnasieskola och vuxenutbildningen, samt verksamheterna vid kompetenscentra. Allokeringen av kostnaderna görs med hänsyn till den faktiska användningen av resurser.

De eventuella över- och underskott som genereras i gymnasieutbildningarna balanseras mellan verksamhetsåren.

Elever kan läsa gymnasieutbildning inom naturbruksområdet på en skola med offentlig eller privat huvudman utanför Västra Götaland. I dessa fall ersätter regionen elevens hemkommun för den kostnad som överstiger vad kommunen annars skulle ha betalat om eleven hade läst på en skola i regionens regi. Efter att interkommunal ersättning betalats till en huvudman utanför

Västra Götaland, fakturerar kommunen resterande del av kostnaden till regionen. Fakturan ska vara regionen tillhanda senast 31 december avseende höstterminen och 30 juni avseende vårterminen.

3.2 Vuxenutbildning

Regionen erbjuder kommunerna vuxenutbildningar inom naturbruksområdet på gymnasial nivå till självkostnadspris, beräknat enligt samma principer som för gymnasieskolan.

För elever i vuxenutbildning står kommunen för hela utbildningskostnaden och betalar per genomförd kurspoäng.

När en ansökan till vuxenutbildning i regionens regi har gjorts ska kommunen enligt 20 kap. 21 § skollagen skyndsamt skicka ansökan till regionen och bifoga ett yttrande.

Eleven betalar själv sina kostnader för resor, litteratur och annan utrustning som behövs för utbildningen.

Avstämningsdatum för fakturering är 15 september respektive 15 februari. För elever som påbörjar utbildningen efter dessa datum sker terminsdebiteringen vid efterföljande månadsskifte.

I de fall en elev avbryter utbildningen debiteras kommunen en administrativ avgift som motsvarar kostnaden för tre veckors studier i elevens takt, oavsett hur lång tid efter att eleven avbryter utbildningen, och därefter krediteras kommunen för de poäng som eleven inte genomfört.

Vid behov kan en kommun själv, eller i samverkan med andra kommuner, avtala med regionen om vuxenutbildningar som uppdrag eller utanför ordinarie utbud.

4. Parternas ansvar

Parterna är överens om att allt arbete inom ramen för avtalet ska ta sin utgångspunkt i det bästa för eleverna samt för de personer som söker till utbildningarna.

Parterna avser att med förtroende, transparens och tillit gemensamt arbeta för utvecklingen av naturbruksutbildningarna.

4.1 Gemensamt ansvar och samverkan

Politiskt Samråd Naturbruk och Ledningsråd Naturbruk tillkom på kommunkollektivets önskemål när samverkansavtalet för åren 2019–2022 togs fram. Samrådet och ledningsrådet syftar till att underlätta det gemensamma ansvarstagandet och samverka mellan parterna. De ska fortsatt arbeta med detta avtal. Regionen ansvarar för administrativt stöd till samrådet och ledningsrådet.

4.1.1 Politiskt Samråd Naturbruk

Politiskt Samråd Naturbruk ska på en övergripande och strategisk nivå främja utbildning och kompetensförsörjning inom naturbruksområdet i Västra Götaland.

Samrådet ska bidra till att avtalet övervakas, följs upp och vårdas, samt att verksamhetens resursättning diskuteras. Samrådet ska årligen lämna synpunkter avseende utbildningarnas prissättning, strategiska inriktning och ekonomi till miljö- och regionutvecklingsnämnden inför att dess uppdrag till styrelsen för naturbruk fastställs. Viktiga underlag för samrådets arbete är resultat och indikatorer i regionens årsrapport för naturbruksutbildningarna, som presenteras under vårterminen, och motsvarande delårsrapport som presenteras under höstterminen.

Samrådet träffas en gång per termin och består av fem representanter från kommunerna samt fem representanter från regionen. Parterna utser själva de förtroendevalda som ska ingå i samrådet, och regionen är sammankallande till mötena. Kommunernas representanter har en mycket viktig uppgift att löpande föra dialog om frågor kring utbildning och kompetensförsörjning inom naturbruksområdet med de kommuner som de företräder. Arbetsformerna i övrigt beslutas gemensamt i samrådet.

4.1.2 Ledningsråd Naturbruk

Ledningsråd Naturbruk bereder alla ärenden till samrådet och ska därutöver bevaka frågor på nationell, regional och kommunal nivå som påverkar avtalets förutsättningar. Beredningen av strategiska utvecklingsfrågor för utbildningarna är särskilt viktig.

Ledningsrådet träffas två gånger per termin och utgörs av tjänstepersoner med fem representanter från kommunerna samt fem representanter från regionen. På motsvarande sätt som för samrådet utser parterna själva de tjänstepersoner som ska ingå. VästKom har en plats i ledningsrådet och regionen är sammankallande. Kommunernas representanter har en mycket viktig uppgift att löpande föra dialog om frågor kring utbildning och kompetensförsörjning på naturbruksområdet med de kommuner som de företräder. Arbetsformerna i övrigt beslutas gemensamt i ledningsrådet.

4.2 Västra Götalandsregionens ansvar

Genom avtalet överlåter kommunerna ansvaret till regionen för de frågor som följer av huvudmannaskapet för gymnasieutbildningar, inklusive den anpassade gymnasieskolans utbildningar, inom naturbruksområdet.

Enligt skollagen får en region anordna utbildningar inom naturbruk, och Västra Götalandsregionen har därmed stöd i samma lagrum för sin verksamhet som en kommun.

Styrelsen för naturbruk fullgör de uppgifter som följer av regionens huvudmannaskap och har därmed att följa skollagen (2010:800), gymnasieförordningen (2010:2039), förordningen om vuxenutbildningen (2011:1108) och andra relevanta regelverk.

Regionen ansvarar för organisationen av gymnasieprogrammen och vuxenutbildningen på gymnasial nivå inom naturbruksområdet.

Regionen ansvarar för att elever från alla kommuner i Västra Götaland erbjuds ett allsidigt utbud av naturbruksutbildningar.

Regionen ansvarar för antagning av elever till utbildningarna.

Regionen ansvarar för att stämma av vilka elever som påbörjat gymnasieutbildning den 15 september på höstterminen och den 15 februari på vårterminen.

Regionen ansvarar för extra anpassning och särskilt stöd till elever enligt vad som anges i 3 kap. 5 § skollagen. I de fall en elev har behov av ytterligare stöd, utöver detta, kan regionen och kommunen träffa en överenskommelse om tilläggsbelopp. Det kan exempelvis handla om kostnader för en elevassistent.

Regionen ska informera berörd kommun om en elev som inte fyllt 20 år utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning.

Regionen ska inom 14 dagar informera berörd kommun om en elev avbryter utbildningen.

4.3 Kommunens ansvar

Kommunen har ansvaret för att dess ungdomar erbjuds gymnasieutbildning av god kvalitet.

Kommunen ansvarar för att möjliggöra och underlätta för regionen att delta i informations- och marknadsföringsaktiviteter på samma villkor som övriga anordnare av gymnasieutbildningar.

Kommunen ansvarar för att inför gymnasievalet lämna uppdaterad information till sina elever inom grundskola och anpassad grundskola om naturbruksutbildningarna som avses i avtalet.

Kommunen ansvarar för att vid terminsstart informera regionen om elevers behov av stöd, enligt vad som anges i 3 kap. 12 j § skollagen. Informationen syftar till att ge eleverna det stöd de behöver och en god start på utbildningen.

Kommunen ansvarar för att informera regionen om naturbruksutbildningar anordnas i egen regi, eller om samverkansavtal för utbildningar på naturbruksområdet tecknas med annan kommun eller region. Informationen ska lämnas till regionen eller kommunernas representanter i Ledningsråd Naturbruk senast terminen före det att utbildningarna planeras starta, för att tas upp på nästkommande möte i ledningsrådet.

Kommunens betalningsansvar kvarstår för de elever som antagits eller påbörjat en utbildning till dess att eleven fullföljt sin utbildning, även om utbildningen blir förlängd eller om avtalet upphör att gälla.

5. Gemensamma utvecklingsområden

Parterna är överens om vikten av att antagningen till naturbruksutbildningarna sker enkelt och smidigt. De olika antagningssystem som används i Västra Götaland ska vara synkroniserade och utformas så att presumtiva elever lätt kan söka naturbruksutbildningarna.

Parterna är även överens om att vidareutveckla rutiner för hanteringen av utvecklingsfrågor av gemensam karaktär.

6. Avtalsvård

Det formella ansvaret för att vårda och följa upp avtalet ligger hos parterna. Politiskt Samråd Naturbruk och Ledningsråd Naturbruk har i uppgift att stimulera och underlätta för vård och uppföljning av avtalet.

6.1 Tvister

Eventuella tvister som uppkommer med bäring på detta avtal löses i första hand genom lokala förhandlingar. Om parterna inte når samsyn eller en överenskommelse ska medling ske mellan regionen och VästKom/kommunalförbunden i presidiet för Beredningen för hållbar utveckling (BHU).

7. Underskrifter

För regionen

För kommun _____

Datum

Datum

Regionstyrelsens ordförande

Regiondirektör

Bilaga 1

Utredning om ny modell för samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland om naturbruksutbildning

När Västra Götalandsregionen och kommunerna undertecknat avtalet kommer en utredning om en ny modell för samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland om naturbruksutbildning att påbörjas. Bakgrunden till utredningen är avtalsparters synpunkter på samverkansmodellen. Utredningen ska göra en analys av alternativa modeller som kan ligga till grund för avtal för att erbjuda naturbruksutbildning i Västra Götaland.

Utredningen och beslutsprocessen som följer den kan som längst pågå till 2028-12-31, dvs fram till slutet för avtalet. Det finns dock en strävan att utredning och beslutsprocess om en ny modell och ett nytt avtal kan startas och slutföras så snart som möjligt. Så snart beslut fattats om ett nytt avtal ska det träda i kraft.

Beredning av beslut om utredare och uppdrag sker under 2024 av kommunerna och Västra Götalandsregionen inom ramen för samverkan i Beredningen för hållbar utveckling (BHU).

1. Utredningens inriktning

1.1 Aspekter av särskilt intresse i nuvarande avtal som skall utredas

Det är särskilt angeläget att aspekter i nuvarande samverkansmodell som bedömts som problematiska utreds. Det gäller till exempel ersättning till kommuner för de elever som läser naturbruksutbildning utanför Västra Götaland. Skatteväxlingen mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna som genomfördes i samband med att naturbruksutbildningsavtalet tecknades skall utredas, liksom ersättning till kommunerna för elever på friskolor i Västra Götaland inom ramen för skatteväxlingsavtalet.

1.2 Utredningen ska även ta hänsyn till och analysera relevansen av följande faktorer och kriterier

1.2.1 Kompetensförsörjning

Samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland om naturbruksutbildning grundar sig bland annat i ett gemensamt engagemang för kompetensförsörjning av de gröna näringarna i Västra Götaland.

Inom ramen för kompetensförsörjningen är produktion för att klara Sveriges och Västra Götalands livsmedelsförsörjning i händelse av krig och nationellt krisläge en viktig fråga för Västra Götalands hållbara utveckling.

Betydelsen för kompetensförsörjningen av elevers tillgång och närhet till utbildning är en faktor som bör undersökas.

Avtalet ska utformas med hänsyn till förutsättningarna att arbeta långsiktigt och på ett för näringarna relevant sätt med att stärka kompetensförsörjningen.

1.2.1 Regional samverkan som medel för att nå mål för kompetensförsörjning

Utredningen skall undersöka nyttan av regional och mellankommunal samverkan för att nå ovanstående mål jämfört med om naturbruksutbildning bedrivs av enskilda kommuner, eller av några

kommuner i samverkan, och utan skatteväxling. Utredningen skall undersöka om det finns andra sätt än nuvarande samverkansmodell och avtal för att uppnå den regionala nyttan.

Utredaren har även möjlighet att utreda andra frågor än de ovannämnda.

2. Rapportering till Beredning för hållbar utveckling (BHU)

Utredaren skall rapportera till BHU. Rapporteringen sker på initiativ av BHU eller av utredaren. Till utredarens förfogande står politiker och tjänstepersoner i Politiskt samråd och Ledningsrådet för avtalet. Västra Götalandsregionen, koncernstab regional utveckling, koncernkontoret, bistår utredaren i arbetet.

3. Finansiering

Kostnaden för utredningen skall delas mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna.

4. Tidplan

Utredningen skall vara genomförd under avtalsperioden, med målet att utredning och beslutsprocess om eventuellt nytt avtal går så fort som möjligt. När utredningen är genomförd och eventuellt beslut fattats om ny samverkansmodell och nytt avtal kan detta träda i kraft och ersätta befintligt avtal. Det innebär att det nya avtalet kan träda i kraft före 2028-12-31.

Om utredning och beslutsprocess inte är färdig inom mandatperioden ska en rapport lämnas av utredningen före nästa val till regionfullmäktige och Västra Götalands kommuner. Syftet med denna delrapport är att utredningens resultat skall redovisas och sammanfattas till berörda politiska församlingar för att nya politiska församlingar snabbt skall kunna sätta sig in i arbetet och att detta inte fördröjs på grund av valet. Nästa ordinarie val är september 2026 och en delrapport, som kan ligga till grund för politikernas effektiva styrning av utredningen om naturbruksutbildning, ska därför behandlas av BHU före 2026-03-31 för att vara utgångspunkt för den fortsatta processen under kommande mandatperiod.

Förslag till nytt naturbruksavtal

BHU

2024-02-01

Förutsättningar – framtagande av ett nytt naturbruksavtal

- I december 2022 föll avtalsförslaget för perioden 2023-2026. Orsak:
 - Missnöje med avtalet i Fyrbodal pga nedlagda VGR-skolor och sämre tillgång till utbildning
 - Kostnaderna fanns kvar pga skatteväxling.
 - Antalet fristående naturbruksskolor i VG har vuxit kraftigt men för elever på dem betalar kommunerna fullpris.
- VGR och kommunerna har ett korttidsavtal för 2023-24 för att utarbeta nytt långsiktigt avtal
- Politikerna har engagerats i dialogen
- Sex politikerdialoger har hållits
- Politiken har gett uppdrag som fördjupar kunskapen om naturbruk, avtalet och gångbara lösningar för att ta fram nytt avtal

Aktiviteter för att få fram ett nytt avtal – i korta drag

- Politisk dialoggrupp från VGR och kommunerna har tagit fram fördjupad kunskap om förutsättningar för naturbruksavtalet – bakgrund, skatteväxling, utomlänsersättningen, friskolornas roll, olika förutsättningar olika delar av länet
- Tagit till oss enskilda kommuners missnöje med befintligt avtal
- Men att ändra styrmodellen tar tid – hitta ny modell som alla ställer upp på, fatta politiskt beslut i alla kommuner o VGR
- Förslaget är att en utredning genomförs parallellt med ordinarie avtal för att snarast möjligt kunna skriva nytt avtal som baseras på ny samverkansmodell

Förslag: Nytt avtal läggs fram till VGR och kommunerna i vinter

- Avtalet skall gälla 2025-01-01 – 2028-12-31. Dock avbryts det när ett nytt avtal enligt ny samverkansmodell är beslutad.
- Avtalet innehåller i princip samma tekniska detaljer som avtalet som inte gick igenom förra året (en kommun röstade nej). Alltså inga ändringar i:
 - Utomlänsersättning
 - Skatteväxling
 - Ingen ersättning för friskoleelever inom länet
- Avtalet innehåller också direktiv till en utredning om ett framtida samverkansmodell som "löser" ut ovanstående frågor

Förutsättningar för utredningen del av avtalet

Utredningen skall bl a titta på:

- Skatteväxlingen
- Utomlänsersättning
- Ersättning för friskoleelever inom avtalet
- Elevernas närhet till gymnasieutbildning
- Viktiga utgångspunkter för ett nytt avtal är regionens och kommunernas prioriteringar kring bl a kompetensförsörjning samt livsmedelsproduktion ur ett självförsörjnings- och beredskapsperspektiv.
- Utredningen startar senast 1 januari 2025 - men gärna före
- Utredning och beslut om nytt avtal slutförs snarast, behöver inte vänta på att avtalsperioden tar slut för att det nya skall träda i kraft

Bilaga 1

Utredning om ny modell för samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland om naturbruksutbildning

- Utredningens inriktning
 - Skatteväxling, utomlänsersättning, ersättning till friskoleelever
 - Kompetensförsörjning för livsmedelsproduktion, krisberedskap och självförsörjning, effektivitetseffekter av regional samverkan
- Rapportering till Beredning för hållbar utveckling (BHU)
 - BHU bereder beslut om utredare samt uppdrag
 - Utredare del- och slutrapporterar till BHU
- Finansiering
 - delrapport inför ny mandatperiod om utredning och beslut om nytt avtal inte är klar
- Tidplan

Tidplan för framtagande av nytt avtal

- Nytt avtal för perioden 2025 – 2028 måste vara undertecknat av samtliga parter före 1 juli 2024
- Avtalet måste vara klart när gymnasieansökan o antagning för HT 2025 påbörjas i augusti 2024

Förslag till beslut BHU 1 februari

Förslag till beslut Beredningen för hållbar utveckling föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige att besluta följande:

- 1. Regionfullmäktige godkänner samverkansavtal om naturbruksutbildning 2025-2028 mellan Västra Götalandsregionen och länets 49 kommuner.
- 2. Regionfullmäktige ger regionstyrelsens ordförande och regiondirektören i uppdrag att underteckna avtalet

Tidplan för VGRs beslutsprocess om nytt avtal

- BHU 1 februari
- Regionstyrelsen 5 mars
- Regionfullmäktige 9 april

Fördjupad information om naturbruksavtalet 2025 – 2028

I följande text ges en bakgrundsinformation om naturbruksutbildningen i Västra Götaland. Avtalet mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland om samverkan kring naturbruksutbildning har funnits sedan regionbildningen 1999. Det är en fortsättning på den samverkan som dessförinnan fanns mellan landstinget och kommunerna om naturbruksutbildning.

Bakgrund till avtalet

I samband med regionbildningen skedde en skatteväxling från regionskatten till kommunskatten. Samtidigt behöll Västra Götalandsregionen (VGR) uppdraget att bedriva naturbruksprogrammet åt kommunerna i Västra Götaland. Ett samverkansavtal slöts mellan VGR och länets alla kommuner som innebar att VGR och kommunerna skulle dela på finansieringen av naturbruksutbildningarna. Det skedde genom att det enbart skedde en skatteväxling på halva beloppet till kommunerna (ett öre) och VGR behöll halva det skatteväxlade beloppet (ett öre).

Orsaken till att inte hela skatteväxlingen genomfördes var att årsvisa variationer i elevantal skapade ojämn intäcksström från kommunerna till VGRs budget för naturbruk. Utan den finansiella stabilitet som uppstod genom att behålla en del av skatteintäkten för naturbruksutbildning var VGR tveksamt till att åta sig uppdraget från kommunerna.

Beslutet om att även ersätta kommuner för elever utanför länet, på både kommunala skolor och friskolor, togs samtidigt som skatteväxlingen.

Sammantaget innebär ovanstående att det redan från början finns en inbyggd komplexitet i avtalet.

Det aktuella avtalet

I december 2022 föll det föreslagna avtalet för perioden 2023 – 2026. Orsaken var ett missnöje med avtalet bland vissa kommuner i Fyrbodalen pga nedlagda VGR-skolor och längre resväg till naturbruksskolor samtidigt som kostnaderna fanns kvar pga skatteväxlingen. Antalet fristående naturbruksskolor i VG har vuxit kraftigt men för eleverna på dem betalar kommunerna fullpris. Avtalet måste skrivas under av samtliga 49 kommuner i Västra Götaland för att träda i kraft.

Samtidigt bör understrykas att det stora flertalet kommuner, liksom VGR, ställde sig bakom avtalet och var nöjda med det. De var också nöjda med utbildningsverksamheten på VGR:s naturbruksskolor, som är bred, med goda resultat och är en viktig leverantör av kompetens till de gröna näringarna i Västra Götaland. Verksamheten är också kostnadseffektiv.

VGR och kommunerna kom överens om ett korttidsavtal för 2023-24 för att ha tid att reda ut förutsättningarna för ett nytt långsiktigt avtal.

Politikerna engagerades i dialogen tidigt i processen för att pröva nya avtalsförslag (VGR: Helén Eliasson, Lars Holmin, Aida Karimli. Skaraborg: Daniel Andersson. Fyrbodal: Louise Skaarnes, ersättare Benny Augustsson. Göteborgsregionen: Renée Bengtsson. Sjuhärad: Bengt Hilmersson)

Den politiska arbetsgruppen har genomfört 6 möten. Dialogen mellan politikerna har resulterat i ett nytt avtalsförslag för perioden 2025 - 2028. En central del av detta utgörs av en utredning om en ny samverkansmodell som skall genomföras skyndsamt.

Fyra uppdrag från politiken har genomlysts

Som ett led i den politiska dialogen om samverkansavtalet har kunskapen fördjupats om naturbruksavtalet och tänkbara lösningar för att ta fram nytt avtal. Fördjupade kunskaper har tagits fram på fyra områden:

1. Hantering av kommunernas remissvar på förslag till samverkansavtal 2023-2026
2. Juridiska och ekonomiska konsekvenser av alternativt avtal där kommuner ersätts för naturbrukselever på friskolor i länet
3. Kommunekonomiska effekter av befintligt avtal respektive ny fördelningsnyckel som resultat av ersättning för friskoleelever
4. Plan för avveckling av samverkansavtalet

Slutsatser av kunskapsunderlagen

De fördjupade studierna genomfördes under 2023.

- Det konstaterades att de förslag om större förändringar i avtalet som kommunerna lämnade i sina remissyttranden 2022 inte kunde arbetas in i avtalsförslaget pga tidsbrist. Det var orsaken till att en kommun röstade emot avtalet. Slutsatsen är att större förändringar i avtalet bara kan genomföras efter en mer omfattande process.
- Juridiskt är det utmanande att göra större ändringar i nuvarande avtal då det redan från början (1999) är ett komplicerat avtal med flera undantag
- Den ekonomiska konsekvensen av ett avtal där även friskoleelever inom länet ersätts gynnar vissa kommuner och missgynnar andra.
- En genomgående effekt av samverkansavtalet och VGR-skolornas stordriftsfördelar är att priserna för naturbrukselever hålls låga i alla kommuner, även för eleverna på friskolor. Tack vare samverkansavtalet är VGR-skolornas relativt låga priser normerande i Västra Götaland.
- Om en avveckling av samverkansavtalet skulle bli aktuell, så behöver skatteväxlingen fullföljas och denna process kommer i sig att ta flera år.

Om det finns önskemål om mer information om innehållet i dessa fördjupningsstudier kan sådana informationstillfällen ordnas.

Utifrån ovanstående slutsatser konstaterades att eventuellt införande av ändringsförslagen, till exempel att kommunerna även ska få ersättning för friskoleelever inom Västra Götaland, troligen kommer att flytta missnöjet med avtalet från en grupp kommuner till en annan grupp; det fanns kritik och upplevda orättvisor också i ändringsförslagen.

Den politiska arbetsgruppen bedömde därför att en grundläggande fristående utredning om ny samverkansmodell skall genomföras. Utredningen har ambitionen att hitta en samverkansmodell som alla parter (VGR och samtliga kommuner i Västra Götaland) kan ställa sig bakom. Med utgångspunkt från utredningens slutsatser skall ett förslag till avtal baserad på ny modell tas fram. Därefter beslutar VGR och kommunerna om modellen som omedelbart kan träda i kraft. Både kommunerna och Västra Götalandsregionen är angelägna att hela processen skall genomföras så fort som möjligt.

Om kommunerna har önskemål om mer fördjupade dragningar om naturbruksavtalet finns det möjlighet för politikerna i dialoggruppen och tjänstepersonerna som bistått dem i arbetet, att medverka i kommunernas presentation av ett nytt naturbruksavtal.

SAMVERKANSAVTAL NATURBRUKSUTBILDNING MELLAN VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN OCH LÄNETS 49 KOMMUNER

Den 1 februari 2024 beslutade Beredningen för hållbar utveckling att rekommendera Västra Götalandsregionen att anta samverkansavtal Naturbruksutbildning 2025-2028.

Skaraborgs Kommunalförbunds Direktion fattar beslut den 23 februari 2024.

Kommunalförbunden i Västra Götaland är ombedda att samordna kommunernas beslutprocess. Västra Götalandsregionen och kommunernas beslut om att ställa sig bakom ett nytt avtal behöver fattas under första halvåret 2024. Orsaken till tidsplanen är att parternas relevanta avtal för gymnasiesamverkan, inklusive samverkansavtalet för naturbruksutbildning, måste vara beslutade när processen påbörjas för gymnasiestart höstterminen 2025, vilket sker redan vid start av höstterminen 2024.

Eftersom det är viktigt att denna tidsplan hålls önskar vi att ni redan nu sätter upp ärendet "Samverkansavtal om naturbruksutbildning 2025-2028" för beslut i god tid under första halvåret. Vi tror att de flesta kommunerna kan hinna att behandla avtalet vid kommunfullmäktiges möte i maj. Kommunerna väljer själva vilken instans som beslutar om avtalet. (Se 1.1 i förslag till Samverkansavtal)

Protokollsutdragen skickas till info@skaraborg.se, så snart som möjligt efter att beslut har tagits. Vi ombesörjer att de sänds vidare till Västra Götalandsregionen.

Bilagor:

Förslag till samverkansavtal om naturbruksutbildningar mellan VGR och kommunerna i VG 2025-2028

Fördjupad information om naturbruksavtalet 2025-2028

Förslag till nytt naturbruksavtal 2025-2028 BHU2024-02-01

Med vänliga hälsningar

Kristofer Svensson
Förbundsdirektör
Skaraborgs Kommunalförbund

Barn- och utbildningsnämnden

Remiss - Samverkansavtal med Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning i Västra Götaland åren 2025-2028

Förslag till beslut

- 1 Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta att ställa sig bakom förslaget till samverkansavtal om naturbruksutbildning 2025-2028.

Sammanfattning

Skaraborgs kommunalförbund har tagit fram förslag till nytt samverkansavtal om naturbruksutbildning 2025-2028. Direktionen för Skaraborgs kommunalförbund beslutade 2024-02-23, § 11, att godkänna nya samverkansavtalet samt rekommendera medlemskommunerna (49 st) att i sin tur godkänna och teckna avtal med Västra Götalandsregionen om naturbruksutbildning 2025-2028.

Det tidigare avtalet som var tänkt att gälla till och med 2026 föll 2022 på grund av samtliga kommuner inte godkände förslaget. Utifrån nämnda anledning tecknades ett korttidsavtal under perioden 2023—2024. I bilaga till nu gällande förslag till avtal nämns, utifrån avtalsparters synpunkter på samverkansmodellen, att när Västra Götalandsregionen och medlemskommunerna undertecknat avtalet kommer en utredning om ny modell för samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland om naturbruksutbildning startas. Ambitionen är att ett avtal med tillhörande ny samverkansmodell kan träda ikraft så snart som möjligt, dock senast 2028-12-31.

Bakgrund

Samverkansavtalet mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och länets 49 kommuner om att regionen bedriver naturbruksutbildning på kommunernas uppdrag har funnits sedan 1999. Avtalet har regelbundet setts över, uppdaterats och skrivits på för en ny period. Det avtal som skulle gälla från 1 januari 2023 och fyra år framåt godkändes inte av samtliga kommuner. Det beslutades då att ett nytt tillfälligt avtal skulle upprättas för år 2023 för att parterna skulle få tid att utarbeta ett nytt långsiktigt avtal. Det tillfälliga avtalet förlängdes för att även gälla år 2024.

Under år 2023 har en dialog pågått om utformningen av ett nytt avtal. Syftet med dialogen, som ägt rum i en politisk arbetsgrupp med representanter från VGR och kommuner, har varit att skapa samsyn mellan parterna om en väg framåt rörande samverkan kring naturbruksutbildning. Dialogen har resulterat i ett nytt avtalsförslag för perioden 1 januari 2025 till och med 31 december 2028.

Kommunalförbunden i Västra Götaland är ombedda att samordna kommunernas beslutsprocess. Skaraborgs kommunalförbund beslutade den 23 februari 2024, § 11, att godkänna samverkansavtalet gällande naturbruksutbildning 2025-2028, samt att rekommendera medlemskommunerna att sin tur godkänna avtalet.

Kommunstyrelsen önskar yttrande från barn- och utbildningsnämnden och kompetens- och arbetslivsnämnden över förslag till avtal innan beslut fattas av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen behöver fatta beslut under första halvåret 2024.

Förvaltningens bedömning

Barn- och utbildningsförvaltningen bedömer att förslaget till nytt samverkansavtal uppfyller de behov och krav som Falköpings kommun har. Förvaltningens förslag är därför att kommunstyrelsen ställer sig bakom förslaget.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut leder inte till några direkta ekonomiska konsekvenser för nämnden, varför beslut om finansiering inte behöver tas.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-03-18
- Delegationsbeslut om remittering av förslag på samverkansavtal för naturbruksutbildning 2025-2028, 2024-03-07
- Protokollsutdrag från Skaraborgs kommunalförbunds direktionmöte § 11/2024, 2024-02-23
- Meddelande från Kommunalförbundet gällande samverkansavtal naturbruksutbildning 2025-2028, 2024-03-01
- Förslag till samverkansavtal om naturbruksutbildning mellan VGR och kommunerna i VG 2025-2028
- Presentation av förslag till nytt naturbruksavtal 2025-2028, 2024-02-01
- Fördjupad information om naturbruksavtalet 2025-2028
- Information om samverkansavtal gällande naturbruksutbildning mellan västra Götalandsregionen och länets 49 kommuner

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen
Kompetens- och arbetslivsnämnden
Anneli Alm, skolchef

Anneli Alm
Skolchef

§ 26

Dnr 2024/00388

Remiss - Policy för kamerabevakning i Falköpings kommun

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

- 1 Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen att godkänna förslaget till policy för kameraövervakning i Falköpings kommun.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till policy för kamerabevakning för Falköpings kommun. Syftet med policyn är att samordna kommunens arbete med sådan kamerabevakning som är ett led i att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar. Policyn tydliggör kommunens grundläggande principer samt beslutsgång och organisation gällande kamerabevakning.

Policyn kommer att kompletteras med en rutin som mer praktiskt beskriver hur arbetet ska ske, vilken kommer att tas fram av Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (SMS) med stöd av en arbetsgrupp samt dataskyddssamordnare.

Kommunstyrelsen önskar yttrande från nämnderna över framtaget förslag till policy.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen har inga synpunkter på den övergripande policyn för kameraövervakning som föreslagits av kommunledningsförvaltningen. Barn- och utbildningsförvaltningens bedömning är därför att nämnden bör föreslå kommunstyrelsen att godkänna förslaget till policy.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut leder inte till några direkta ekonomiska konsekvenser för nämnden, varför beslut om finansiering inte behöver tas.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-03-26
- Delegationsbeslut om remiss av policy för kameraövervakning i Falköpings kommun, 2024-03-18
- Remissversion av policy för kameraövervakning i Falköpings kommun

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

Alla nämnder

Policy för kamerabevakning i Falköpings kommun

Delegationsbeslut

1 Förslag på policy för kamerabevakning i Falköpings kommun skickas på remiss till nämnderna med svar senast den 3 juni 2024.

Delegationsbeslut enligt

Enligt kommunstyrelsens delegationsbestämmelser antagna den 17 januari 2024, § 29.

Bakgrund

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till policy för kamerabevakning för Falköpings kommun. Syftet med policyn är att samordna kommunens arbete med sådan kamerabevakning som är ett led i att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar. Policyn tydliggör kommunens grundläggande principer samt beslutsgång och organisation gällande kamerabevakning.

Policyn kommer att kompletteras med en rutin som mer praktiskt beskriver hur arbetet ska ske, vilken kommer att tas fram av Samhällsskydd mellersta Skaraborg med stöd av en arbetsgrupp samt dataskyddssamordnare.

Kommunstyrelsen önskar yttrande från nämnderna över framtaget förslag till policy. Svar skickas till kommunledningsförvaltningen senast den 3 juni 2024. Meddela om längre remisstid krävs.

Linda Karelid
Kanslichef

Kansliavdelningen Kommunledningsförvaltningen

Kamerabevakning i Falköpings kommun

POLICY

Typ av styrdokument	Policy
Beslutsinstans	Kommunfullmäktige
Diarienummer	"Skriv t.ex. KS 2016/210"
Giltighetstid	"Skriv t.ex. Fr.o.m. 2016-01-01 och tills vidare"
Dokumentet gäller för	Samtliga nämnder och förvaltningar i kommunen
Fastställd	"Skriv t.ex. 2016-01-01, § 10"
Dokumentansvarig	Kanslichefen
Tidpunkt för aktualitetsprövning	En gång per mandatperiod

Innehåll

Bakgrund	2
Syfte och avgränsning	2
Definition av kamerabevakning	2
Organisation och beslutsprocess.....	3

Bakgrund

Syftet med denna policy är att samordna kommunens arbete med sådan kamerabevakning som är ett led i att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar. Policyn tydliggör kommunens grundläggande principer samt beslutsgång och organisation gällande kamerabevakning.

Syfte och avgränsning

Ett av Falköpings kommuns mål är ett socialt hållbart Falköping där medborgarna ska känna sig trygga och säkra. Som en del av detta arbete kan kommunen använda sig av kamerabevakning. Denna policy omfattar den kamerabevakning som har till syfte att skapa trygghet och minska skadegörelse och annan egendomsbrottslighet på och vid kommunägda fastigheter eller fastigheter där kommunen bedriver verksamhet. I kombination med andra brottsförebyggande metoder kan kamerabevakning vara en verksam metod för att minska brottslighet. Enligt Brottsförebygganderådets studier så är kamerabevakning brottsförebyggande främst vid brott mot fordon, egendomsbrott och narkotikabrott. Det är ett effektivt verktyg tillsammans med kompletterande insatser främst vid bilparkeringar och bostadsområden¹.

Andra typer av kamerabevakning så som exempelvis trygghetskameror inom äldreomsorgen, snökameror och drönare omfattas inte av denna policy. I de fall en nämnd anser att sådan kamerabevakning behövs får berörd nämnd ta ställning till om kamerabevakning är ändamålsenlig och lämplig. Det är dock viktigt att nämnderna utreder frågan ur ett dataskydds- och informationssäkerhetsperspektiv samt inhämtar de tillstånd som krävs före det att kamerabevakning genomförs även i dessa fall och i dessa delar kan även denna policy tjäna som vägledning.

Lagliga krav för kamerabevakning

När kamerabevakning används på en plats dit allmänheten har tillträde krävs utöver att dataskyddslagstiftning följs även tillstånd från tillsynsmyndigheten. Tillstånd eller anmälan krävs inte om kamerabevakningen avser en plats dit allmänheten inte har tillträde, exempelvis korridorer som finns innanför ett skalskydd eller ett tak på en skola.

Grundläggande principer för kamerabevakning i Falköpings kommun

- Nämnderna ska följa tillämplig lagstiftning för kamerabevakning samt integritetsskyddslagstiftningen, oavsett om kamerabevakningen kräver tillstånd eller inte.

¹ Brottsförebyggande rådet, Fungerar kameraövervakning brottsförebyggande?, 2018, s. 6

- Kamerabevakning i kommunal verksamhet kan innebära ett ingrepp i de enskildas personliga integritet. Före det att kameror övervägs ska därför andra förebyggande åtgärder övervägas.
- I Falköpings kommun kan kamerabevakning användas vid kommunens fastigheter och vid andra fastigheter där kommunal verksamhet bedrivs.
- Kamerabevakning ska endast vidtas då intresset av sådan bevakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad.

Organisation och beslutsprocess

Initierande nämnds ansvar

Nämnderna initierar behovet av kamerabevakning och ser till att en behovs- och kostnadsanalys samt en konsekvensbedömning enligt dataskyddsförordningen genomförs. I arbetet med behovsanalysen ska samråd ske med säkerhetssamordnare. Initierande nämnd fattar beslut om ansökan om tillstånd hos tillsynsmyndighet. Initierande nämnd står också för kostnaden av såväl förarbete som inköp, bevakning och drift. Initierande nämnd är personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som hanteras inom ramen för kamerabevakningen. Det är den nämnd som är personuppgiftsansvarig som ansvarar för hantering av det inspelade materialet samt den regelbundna prövningen av bevakningsbehovet.

Det är initierande nämnd som löpande utvärderar behovet av kamerabevakning i samråd med säkerhetssamordnare. Initierande nämnd kontrollerar att eventuella villkor och förutsättningar som anges i tillståndet efterlevs. Det är även initierande nämnd som fattar beslut när en kamera ska avvecklas och kontakt tas då med nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg för avslut av den faktiska kamerabevakningen.

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborgs ansvar

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg ansvarar för inköp och driftsättning av kameror efter beslut från initierande nämnd. Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg är vidare systemägare och ansvarar för att licenser finns tillgängliga när behov uppstår. Nämnden ansvarar för att sammanställa en förteckning över de kameror som satts upp för bevakning.

Den faktiska kamerabevakningen ska utföras av nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg. Omfattning ska framgå av ett beställningsdokument med särskilda instruktioner. Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg ska följa de tillstånd och krav på hantering som nämnderna uppställer.

Barn- och utbildningsnämnden

Policy för kamerabevakning i Falköpings kommun

Förslag till beslut

- 1 Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen att godkänna förslaget till policy för kameraövervakning i Falköpings kommun.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till policy för kamerabevakning för Falköpings kommun. Syftet med policyn är att samordna kommunens arbete med sådan kamerabevakning som är ett led i att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar. Policyn tydliggör kommunens grundläggande principer samt beslutsgång och organisation gällande kamerabevakning.

Policyn kommer att kompletteras med en rutin som mer praktiskt beskriver hur arbetet ska ske, vilken kommer att tas fram av Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (SMS) med stöd av en arbetsgrupp samt dataskyddsamordnare.

Kommunstyrelsen önskar yttrande från nämnderna över framtaget förslag till policy.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen har inga synpunkter på den övergripande policyn för kameraövervakning som föreslagits av kommunledningsförvaltningen. Barn- och utbildningsförvaltningens bedömning är därför att nämnden bör föreslå kommunstyrelsen att godkänna förslaget till policy.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut leder inte till några direkta ekonomiska konsekvenser för nämnden, varför beslut om finansiering inte behöver tas.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-03-26
- Delegationsbeslut om remiss av policy för kameraövervakning i Falköpings kommun, 2024-03-18

- Remissversion av policy för kameraövervakning i Falköpings kommun

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Björn Broberg
Utvecklingsstrateg IKT

§ 27

Dnr 2024/00140

Ansökan om godkännande för fristående förskola

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

1. Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna Lantis i Dala ekonomisk förenings ansökan om ändrad kategori från fristående pedagogisk omsorg till fristående förskola från och med den 1 juli 2024.

Sammanfattning

Den 5 februari 2024 inkom Lantis i Dala pedagogisk omsorg med en ansökan om att åter bli förskola. Sedan januari 2017 har Lantis varit pedagogisk omsorg, utifrån att de inte har haft någon förskollärare anställd. Lantis i Dala har nu en förskollärare anställd och från höstterminen 2024 ytterligare en och önskar därför byta kategori. De har även tidigare i praktiken bedrivit sin verksamhet som förskola.

Förvaltningens förslag är att nämnden godkänner ansökan. Förvaltningens förslag till beslut innebär en kostnadsökning med 19 703 kronor per inskrivet barn och år på Lantis. I dagsläget är 25 barn inskrivna på Lantis i Dala vilket skulle ge en ökad kostnad med 492 566 kronor på helår.

Bakgrund

Lantis i Dala lyder idag under kategorin pedagogisk omsorg. De har en förskollärare på plats och från hösten anställs ännu en förskollärare. Utifrån det önskar de tillhöra kategorin förskola. Barn- och utbildningsförvaltningen genomförde under hösten 2023 regelbunden tillsyn av flera fristående förskolor och även av Lantis i Dala. Utifrån vad som framkommit vid denna tillsyn, bedöms Lantis i Dala pedagogisk omsorg mycket väl kunna driva verksamheten som en fristående förskola. Man arbetar utifrån de lagar och riktlinjer som krävs för att driva förskola. Förutsättningarna för lokal och personal såväl som ägar- ledningskretsen stämmer väl överens med kategorin förskola.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att Lantis i Dala ekonomisk förening uppfyller kraven för att driva sin verksamhet som en fristående förskola. Förvaltningens förslag till beslut är därför att ansökan ska godkännas.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut innebär en kostnadsökning med 19 703 kronor per inskrivet barn och år på Lantis. I dagsläget är 25 barn inskrivna på Lantis i Dala vilket skulle ge en ökad kostnad med 492 566 kronor på helår. Den ökade kostnaden hanteras inom ram.

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen 2024-03-18
- Ansökan från Lantis i Dala ekonomisk förening 2024-02-05

Beslutet ska skickas till

Lantis i Dala ekonomisk förening
Verksamhetschef förskola
Förvaltningsekonom

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

FALKÖPINGS KOMMUN Barn- och utbildningsnämnden	
2024 -02- 05	
DNR 2024/140	DPL

UPPGIFTER OM VERKSAMHETEN

Namn på den tänkta förskoleenheten Lantis i Dala	
Planerat startdatum Omgående	
Totalt antal platser på förskoleenheten 33	Om ansökan avser utökande av befintlig verksamhet, ange hur många platser som finns på förskoleenheten idag

ALLMÄN INFORMATION

Barn- och utbildningsnämnden (BUN) i Falköpings kommun kommer efter ansökan att pröva om sökanden genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten och i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Det ställs krav på att det inom den grupp av personer som omfattas av ägar- och ledningsprövningen finns en samlad kunskap om de föreskrifter som är relevanta för bedrivandet av skolverksamhet, till exempel skollagstiftning, arbetsrätt, arbetsmiljörätt samt relevant ekonomiskt regelverk. Därutöver ställs krav på att samtliga personer som ingår i ägar- och ledningskretsen även i övrigt ska bedömas lämpliga.

Är huvudmannen en juridisk person omfattar ägar- och ledningskretsen den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten, styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag och personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten.

Detta framgår av 2 kap 5 § och 2 kap 5a § i skollagen (2010:800).

Fullständigt ifylld ansökan om att godkännas för att bedriva fristående förskola ska tillsammans med bilagor lämnas till barn- och utbildningsförvaltningen (BU-förvaltningen). Om skrivfålen inte är tillräckligt stora sätts ytterligare info i bilagor. BU-förvaltningen strävar efter att handläggningstiden ska vara högst fyra månader efter det att en komplett ansökan inkommit.

Det är därefter BUN som fattar beslut om godkännande ges att bedriva fristående förskola. Det är sökanden som i ansökan ska visa att förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen finns.

En ansökan ska vara formulerad så att den för BUN klargör och visar sökandens insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten och sökandens förmåga att skapa förutsättningar så att verksamheten kan uppfylla samt nå författningarnas krav och mål. I ansökningsblanketten ges under respektive avsnitt en direkt hänvisning till de nationella styrdokument. Härutöver anges under varje avsnitt att sökanden ska beskriva hur sökanden avser att uppfylla författningarnas krav.

Sökandens förutsättningar prövas genom bedömning av ansökningshandlingar och oftast genom en intervju med den/de sökanden/a. Eventuella beslut från tillsyn och/eller anmälningsärenden avseende huvudmannens befintliga verksamhet kan komma att vägas in vid bedömning av aktuell ansökan.

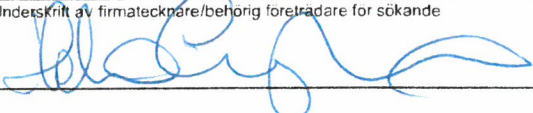
Observera att det vid väsentliga förändringar av en befintlig verksamhet såsom ny huvudman, byte av lokal och/eller utökande av antalet platser krävs en ny ansökan. Vid frågor avseende detta kan lämpligen BU-förvaltningen kontaktas.

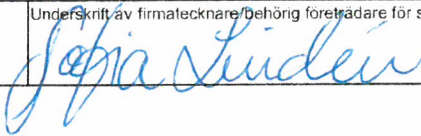
ANSÖKAN OM GODKÄNNANDE FÖR FRISTÅENDE FÖRSKOLA

Enligt 2 kap 5 § skollagen

UNDERTECKNANDE

Anmälan ska undertecknas av behörig företrädare för huvudmannen. Dvs. anmälan ska undertecknas av den eller de som är firmatecknare. Genom underskriften försäkrar du på heder och samvete att uppgifterna i anmälan är sanna. (Den som undertecknar blanketten ansvarar för att överlämnandet (spridning) till BU-nämnden och dess förvaltning av personuppgifter avseende personer i ägar- och ledningskretsen sker i enlighet med gällande regelverk som Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (GDPR).)

Ort och datum Dala 240131	Underskrift av firmatecknare/behörig företrädare för sökande
Namnförtydligande Helen Engström	
Kontaktperson Helen Engström	

Ort och datum Dala 240131	Underskrift av firmatecknare/behörig företrädare för sökande
Namnförtydligande Sofia Linden	
Kontaktperson Helen engström	

NAMNUPPGIFTER

Kommunicering av handlingar samt beslut i ärendet kommer att ske till sökandens nedan angivna adress. Vid eventuell adressändring ska BU-förvaltningen omgående informeras.

Sökandens namn (namn på t.ex. fysisk person, aktiebolag, förening) Lantis i Dala ekonomisk Förening		Telefonnummer 0500-451439
Sökandens utdelningsadress Dala Bygdegård	Postnummer 52162	Ort Stenstorp
Sökandens e-postadress lantis@lantisidala.se	Webbadress	
Organisationsform Ekonomisk förening	Företagsform/föreningsform Ekonomisk förening	Bankgiro- eller postgironummer

OMBUD OM SÅDANT FINNS (fullmakt att företräda sökanden ska bifogas ansökan)

Vid ett byte av ombud ska en ny fullmakt skickas in.

Ombudets namn		Telefonnummer
Utdelningsadress	Postnummer	Ort
E-postadress		

ANSÖKAN OM GODKÄNNANDE FÖR FRISTÅENDE FÖRSKOLA

Enligt 2 kap 5 § skollagen

ÖVRIGA UPPGIFTER OM HUVUDMAN

Är sökanden huvudman för andra företag? Om Ja, redovisa vilka företag huvudmannen ingår i.	☐ Ja	☒ Nej
Driver sökanden eller styrelseledamot /VD annan förskoleverksamhet? Om Ja, i vilken kommun?	☐ Ja	☒ Nej
Har sökanden eller styrelseledamot/VD tidigare drivit förskoleverksamhet? Om Ja, i vilken kommun?	☒ Ja	☐ Nej

Falköping

ÄGAR- OCH LEDNINGSKRETSEN

Observera att myndigheten vid handläggning av ansökan kan komma att inhämta upplysningar om ekonomisk status för sökanden, eventuella närstående bolag samt personer inom ägar- och ledningskretsen hos kreditupplysningsföretag.

Upplysningar/registerutdrag kan också komma att inhämtas från Bolagsverket, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten samt Polismyndighetens belastningsregister med stöd 16 b § andra stycket 2 och 18 § av förordningen om belastningsregister (1999:1134) för personer inom ägar- och ledningskretsen. Myndigheten kan även komma att inhämta uppgifter om personer närstående till personer i ägar- och ledningskretsen när detta är påkallat och förenligt med lag.

Personer i ledning och styrelse

Samtliga personer som ingår i ledningen eller styrelsen ska redovisas.

I denna krets ingår verkställande direktör och andra personer som har en ledande ställning eller på annat sätt har bestämmande inflytande över huvudmannen.

Observera att med personer med bestämmande inflytande avses verkställande direktör och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande. Det kan vara en person som inte har den formella ställningen av verkställande direktör, men som i praktiken utövar ett motsvarande inflytande. Exempelvis person som genom viss tjänstställning har inflytande över verksamheten eller har fullmakt att sköta rörelsen.

Därutöver ingår i kretsen styrelseledamöter och styrelsesuppleanter. Om huvudmannen är ett kommanditbolag eller annat handelsbolag ska bolagsmännen i bolaget anges.

Uppge i tabellen nedan samtliga personer i styrelse- och ledningskretsen, om det är fler än tre personer som byts ut ska de redovisas i en bilaga som ska bifogas anmälan.

Namn	Befattning	Personnummer	E-post
Helen Engström	Ordförande / kassör	XXXXXXXXXX	helen@lantisidala.se
Sofia Linden	sekreterare / ledamot	XXXXXXXXXX	sofia@lantisidala.se

Barn- och utbildningsnämnden

Ansökan om godkännande för fristående förskola

Förslag till beslut

1. Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna Lantis i Dala ekonomisk förenings ansökan om ändrad kategori från fristående pedagogisk omsorg till fristående förskola från och med den 1 juli 2024.

Sammanfattning

Den 5 februari 2024 inkom Lantis i Dala pedagogisk omsorg med en ansökan om att åter bli förskola. Sedan januari 2017 har Lantis varit pedagogisk omsorg, utifrån att de inte har haft någon förskollärare anställd. Lantis i Dala har nu en förskollärare anställd och från höstterminen 2024 ytterligare en och önskar därför byta kategori. De har även tidigare i praktiken bedrivit sin verksamhet som förskola.

Förvaltningens förslag är att nämnden godkänner ansökan. Förvaltningens förslag till beslut innebär en kostnadsökning med 19 703 kronor per inskrivet barn och år på Lantis. I dagsläget är 25 barn inskrivna på Lantis i Dala vilket skulle ge en ökad kostnad med 492 566 kronor på helår.

Bakgrund

Lantis i Dala lyder idag under kategorin pedagogisk omsorg. De har en förskollärare på plats och från hösten anställs ännu en förskollärare. Utifrån det önskar de tillhöra kategorin förskola. Barn- och utbildningsförvaltningen genomförde under hösten 2023 regelbunden tillsyn av flera fristående förskolor och även av Lantis i Dala. Utifrån vad som framkommit vid denna tillsyn, bedöms Lantis i Dala pedagogisk omsorg mycket väl kunna driva verksamheten som en fristående förskola. Man arbetar utifrån de lagar och riktlinjer som krävs för att driva förskola. Förutsättningarna för lokal och personal såväl som ägar- ledningskretsen stämmer väl överens med kategorin förskola.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att Lantis i Dala ekonomisk förening uppfyller kraven för att driva sin verksamhet som en fristående förskola. Förvaltningens förslag till beslut är därför att ansökan ska godkännas.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut innebär en kostnadsökning med 19 703 kronor per inskrivet barn och år på Lantis. I dagsläget är 25 barn inskrivna på Lantis i Dala vilket skulle ge en ökad kostnad med 492 566 kronor på helår. Den ökade kostnaden hanteras inom ram.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen 2024-03-18
- Ansökan från Lantis i Dala ekonomisk förening 2024-02-05

Beslutet ska skickas till

Lantis i Dala ekonomisk förening
Verksamhetschef förskola
Förvaltningsekonom

Ann Johansson
Verksamhetschef förskola

§ 28

Dnr 2023/01367

Ekonomisk lägesrapport 2024

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

- 1 Barn- och utbildningsnämnden godkänner den ekonomiska lägesrapporten per den 31 mars 2024 och skickar den till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Helårsprognosen för barn- och utbildningsnämnden är en negativ avvikelse mot budget med 27 000 tkr.

Barn- och utbildningsnämnden hade en negativ avvikelse mot budget på över 30 000 tkr 2023. Då nämnden också har ett effektiviseringskrav på 1% att hantera samt kostnadsökningar som överstiger den generella uppräknigen, går nämnden in i 2024 med en för stor organisation.

Vissa åtgärder vidtogs under hösten och dessa får helårseffekt 2024, så den negativa avvikelsen på personal är mindre än motsvarande avvikelse 2023. Merparten av de handlingsplaner som ska genomföras kommer dock få effekt under våren eller inför hösten 2024. Det innebär att när den effekten inträffar kommer det ekonomiska läget för barn- och utbildningsnämnden se bättre ut. Årets två första lönekörningar var i nivå med kostnadsläget i slutet av 2023. I lönekörningen i mars kan man dock se en tydlig minskning på personalkostnader. Det innebär inte att barn- och utbildningsnämnden ligger i nivå med budget från och med mars, men det är en tydlig nedgång, så prognosen skrivs upp något, till -27 000tkr från föregående månads prognos på -30 000tkr. Barn- och utbildningsnämnden beviljades 1 000tke i strategiska utvecklingsmedel under mars. Det innebär att nämndens budget höjs med 1 000tkr 2024, detta var med i prognosen men inte i budget per 240229, vilket förklarar att skillnaden mellan prognoserna endast är 2 000tke när prognosen skrivits upp med 3 000tkr.

Resultat (tkr)	Per mars 2024			Helårsprognos 2024			Prognos utveckling 2024		
	Utfall	Budget	Avvik.	Utfall	Budget	Avvik.	Feb	Mars	Förändr.
	Per mars 2024			Helårsprognos 2024			Prognos utveckling 2024		
Månadsrapport (tkr)									
Förskola									
Personalkostnader	-174 242,4	-164 152,9	-559,5	-708 317,9	-673 435,4	-2 000,0	-702 207,6	-708 317,9	-4 310,3
Övriga kostnader	-108 877,0	-106 089,7	-4 545,4	-429 935,7	-424 358,8	-18 000,0	-429 172,9	-429 935,7	-762,8
Grundskola, upp grundskola									
Avskrivning, försäkring, andra kostnader	-32 061,7	-22 558,2	-2 503,5	-127 459,9	-120 959,9	-6 500,0	-127 024,6	-127 459,9	-435,4
Gymnasieskola, upp gymnasieskola, kulturskola									
Central barn- och elevhälsa	10 089,0	9 540,9	-548,0	39 132,3	39 132,3	0,0	37 764,6	39 132,3	1 367,6
Summa kostnader	-285 298,3	-272 402,4	-548,0	-145 972,8	-106 814,0	-500,0	-140 899,3	-145 972,8	-5 073,5
Central administration	72 913,0	70 703,2	-2 209,7	283 808,4	283 308,4	-500,0	290 179,8	283 808,4	2 630,5
Resultat	-234 190,1	-223 823,9	-10 366,2	-939 500,0	-912 500,0	-27 000,0	-941 500,0	-939 500,0	2 000,0

Förskola

Justerarnas signaturer		Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering		

Förskolan har haft en god budgetföljsamhet de senaste åren, men fick en negativ avvikelse mot budget 2023. Under våren 2023 hade förskolan en positiv avvikelse mot budget vilket innebär att hösten var dyrare än vad underskottet visar. Organisationen man går in i 2024 med är med andra helårseffekten på den dyrare hösten i kombination med ett barnantal som sjunker. Detta kommer enligt de handlingsplaner som lämnats in hanteras under 2024, men i nuläget går man mot ett underskott 2024.

Grundskola, anpassad grundskola

Grundskolan hade ett ansevärt underskott 2023 och precis som i förskolan var hösten dyrare än våren, även om man hela året hade en negativ avvikelse mot budget. Det innebär att även här går man in med den dyrare organisationen från hösten i kombination ett elevantal som minskar. Detta kommer hanteras under 2024 enligt de handlingsplaner som lämnats in, men i nuläget går grundskolan mot ett större underskott 2024 utifrån en dyrare organisation under hösten 2023.

Gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kulturskola

Ållebergsgymnasiet hade 2022 en negativ avvikelse mot budget. Åtgärder vidtogs under våren 2023 och effekten av dessa syntes under höstterminen 2023. De vidtagna åtgärderna var dock inte tillräckliga för att uppnå balans 2023 och då färre elever började på Ållebergsgymnasiet under hösten än som slutade i våras, har gymnasiet dessutom en minskad ram utifrån ett sjunkande elevantal. Ållebergsgymnasiet hade i sin planering räknat med ett ökat elevantal under hösten 2023, så den planerade organisationen var större än det faktiska elevantalet medgav. Sammantaget innebär detta att helårseffekten av de åtgärder som vidtogs 2023 inte är tillräckliga för att få Ållebergsgymnasiet i balans. Enligt den handlingsplan som lämnats in kommer detta hanteras under 2024, men i nuläget går man mot ett underskott 2024.

Central barn- och elevhälsa, central administration

Nämnden hade negativa avvikelser mot budget på flera av de övriga posterna 2023. Här har det skjutits till budgetmedel både för att täcka differensen mellan budget och utfall 2023 och för att kompensera de förväntade kostnadsökningarna 2024. Kostnaden för skolskjuts ser ut att bli något högre än den utökade budgeten, så centrala poster ser ut att gå mot ett litet underskott 2024.

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

Barn- och utbildningsnämnden

Information ekonomi per 240331

Helårsprognosen för barn- och utbildningsnämnden är en negativ avvikelse mot budget med 27 000 tkr.

Barn- och utbildningsnämnden hade en negativ avvikelse mot budget på över 30 000 tkr 2023. Då nämnden också har ett effektiviseringskrav på 1% att hantera samt kostnadsökningar som överstiger den generella uppräknings, går nämnden in i 2024 med en för stor organisation.

Vissa åtgärder vidtogs under hösten och dessa får helårseffekt 2024, så den negativa avvikelsen på personal är mindre än motsvarande avvikelse 2023. Merparten av de handlingsplaner som ska genomföras kommer dock få effekt under våren eller inför hösten 2024. Det innebär att när den effekten inträffar kommer det ekonomiska läget för barn- och utbildningsnämnden se bättre ut. Årets två första lönekörningar var i nivå med kostnadsläget i slutet av 2023. I lönekörningen i mars kan man dock se en tydlig minskning på personalkostnader. Det innebär inte att barn- och utbildningsnämnden ligger i nivå med budget from mars, men det är en tydlig nedgång, så prognosen skrivs upp något till -27 000tkr från föregående månads prognos på -30 000tkr. Barn- och utbildningsnämnden beviljades 1 000tkr i strategiska utvecklingsmedel under mars. Det innebär att nämndens budget höjs med 1 000tkr 2024, detta var med i prognosen men inte i budget per

240229, vilket förklarar att skillnaden mellan prognoserna endast är 2 000tkr när prognosen skrivits upp med 3 000tkr.

Resultat (tkr)	Per mars 2024			Helårsprognos 2024			Prognos utveckling 2024		
	Utfall	Budget	Avvik.	Utfall	Budget	Avvik.	Feb	Mars	Förändr.
Intäkter	51 094,4	48 578,5	2 515,9	206 472,6	194 314,0	12 158,6	199 399,3	206 472,6	7 073,2
Summa intäkter	51 094,4	48 578,5	2 515,9	206 472,6	194 314,0	12 158,6	199 399,3	206 472,6	7 073,2
Personalkostnader	-174 242,5	-164 062,8	-10 179,7	-706 517,7	-673 455,4	-33 062,4	-702 207,3	-706 517,7	-4 310,5
Övriga kostnader	-108 677,0	-106 089,7	-2 587,4	-429 935,7	-424 358,6	-5 577,0	-429 172,9	-429 935,7	-762,8
Avskrivning/finansiella kostnader	-2 378,8	-2 250,0	-128,8	-9 519,2	-9 000,0	-519,2	-9 519,2	-9 519,2	0,0
Summa kostnader	-285 298,3	-272 402,4	-12 895,9	-1 145 972,6	-1 106 814,0	-39 158,6	-1 140 899,3	-1 145 972,6	-5 073,2
Resultat	-234 203,9	-223 823,9	-10 380,0	-939 500,0	-912 500,0	-27 000,0	-941 500,0	-939 500,0	2 000,0

Månadsrapport (tkr)	Per mars 2024			Helårsprognos 2024			Prognos utveckling 2024		
	Utfall	Budget	Avvik.	Utfall	Budget	Avvik.	Feb	Mars	Förändr.
Förskola	-24 712,4	-24 152,9	-559,5	-102 461,9	-100 461,9	-2 000,0	-100 614,6	-102 461,9	-1 847,3
Grundskola, anp grundskola	-94 414,1	-89 868,6	-4 545,4	-386 637,5	-368 637,5	-18 000,0	-385 916,3	-386 637,5	-721,2
Gymnasieskola, anp gymnasieskola, kulturskola	-32 061,7	-29 558,2	-2 503,5	-127 459,9	-120 959,9	-6 500,0	-127 024,6	-127 459,9	-435,4
Central barn- och elevhälsa	-10 089,0	-9 540,9	-548,0	-39 132,3	-39 132,3	0,0	-37 764,6	-39 132,3	-1 367,6
Central administration	-72 913,0	-70 703,2	-2 209,7	-283 808,4	-283 308,4	-500,0	-290 179,8	-283 808,4	6 371,5
Resultat	-234 190,1	-223 823,9	-10 366,2	-939 500,0	-912 500,0	-27 000,0	-941 500,0	-939 500,0	2 000,0

Förskola

Förskolan har haft en god budgetföljsamhet de senaste åren, men fick en negativ avvikelse mot budget 2023. Under våren 2023 hade förskolan en positiv avvikelse mot budget vilket innebär att hösten var dyrare än vad underskottet visar. Organisationen man går in i 2024 med är med andra helårseffekten på den dyrare hösten i kombination med ett barnantal som sjunker. Detta kommer enligt de handlingsplaner som lämnats in hanteras under 2024, men i nuläget går man mot ett underskott 2024.

Grundskola, anpassad grundskola

Grundskolan hade ett ansenligt underskott 2023 och precis som i förskolan var hösten dyrare än våren, även om man hela året hade en negativ avvikelse mot budget. Det innebär att även här går man in med den dyrare organisationen från hösten i kombination ett elevantal som minskar. Detta kommer hanteras under 2024 enligt de handlingsplaner som lämnats in, men i nuläget går grundskolan mot ett större underskott 2024 utifrån en dyrare organisation under hösten 2023.

Gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kulturskola

Ållebergsgymnasiet hade 2022 en negativ avvikelse mot budget. Åtgärder vidtogs under våren 2023 och effekten av dessa syntes under höstterminen 2023. De vidtagna åtgärderna var dock inte tillräckliga för att uppnå balans 2023 och då färre elever började på Ållebergsgymnasiet under hösten än som slutade i våras, har gymnasiet dessutom en minskad ram utifrån ett sjunkande elevantal. Ållebergsgymnasiet hade i sin planering räknat med ett ökat elevantal under hösten 2023, så den planerade organisationen var större än det faktiska elevantalet medgav. Sammantaget innebär detta att helårseffekten av de åtgärder som vidtogs 2023 inte är tillräckliga för att få

Ållebergsgymnasiet i balans. Enligt den handlingsplan som lämnats in kommer detta hanteras under 2024, men i nuläget går man mot ett underskott 2024.

Central barn- och elevhälsa, central administration

Nämnden hade negativa avvikelser mot budget på flera av de övriga posterna 2023. Här har det skjutits till budgetmedel både för att täcka differensen mellan budget och utfall 2023 och för att kompensera de förväntade kostnadsökningarna 2024. Kostnaden för skolskjuts ser ut att bli något högre än den utökade budgeten, så centrala poster ser ut att gå mot ett litet underskott 2024.

Jens Sjöstrand
Förvaltningsekonom

§ 29

Dnr 2024/00391

Programorganisationen på Ållebergsgymnasiet gällande Estetprogrammet

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

- 1 Barn- och utbildningsnämnden beslutar att avveckla estetprogrammet på Ållebergsgymnasiet från och med läsåret 2024-2025.

Albin Gilbertsson (SD) och Fredy Neüman (S) deltar inte i beslutet.

Sammanfattning

Estetprogrammet har under flera år haft en vikande trend av sökande elever. Innevarande läsår är det endast tolv Falköpings elever som läser på programmet. Däremot är det 31 falköpings elever som valt annan huvudman för att läsa estetprogrammet. Den totala kostanden för estetprogrammet i Falköping är 12 268 154 kronor, inklusive köp av platser hos annan huvudman. Den besparing det skulle innebära för barn- och utbildningsnämnden är 6 550 258 kronor.

Med anledning av minskad efterfrågan på platser, en ansträngd ekonomi för barn- och utbildningsnämnden samt att Skolverket i sin rapport tydligt visar att det bör ske en minskning av platser inom estetprogrammen, så är en nedläggning av programmet det enda alternativet. Detta innebär att nuvarande elever i kommande åk 2 och 3 får slutföra sin utbildning men inga nya elever tas in från och med läsåret 2024-2025.

Bakgrund

Estetprogrammet har under de senaste tio åren haft ett litet elevantal på programmet, ett elevantal som är inte tillräckligt för att driva ett program på ett effektivt sätt. Det har i snitt gått ut nio elever från Falköping per år de senaste tio åren, fördelat på två inriktningar, det är inte tillräckligt för att programmet ska bära sig självt ekonomiskt. Utvecklingen de senaste åren har varit en minskning av antalet elever från en redan för låg nivå.

Falköpings elever väljer i allt lägre utsträckning Ållebergsgymnasiet om de vill läsa det estetiska programmet. 2024 är det bara en knapp fjärdedel av de falköpings elever som läser estetiska programmet som valt Ållebergsgymnasiet. Av totalt 43 falköpings elever som läser det estetiska programmet är det bara 12 som valt Ållebergsgymnasiet, 31 har alltså valt en annan huvudman.

Detta innebär att det inte bara är mycket höga kostnader för estetprogrammet på Ållebergsgymnasiet, utan lika höga kostnader för alla elever som läser det estetiska programmet hos en annan huvudman då Falköpings kommun är

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott

Sammanträdesdatum
2024-04-09

skyldig att ersätta mottagande huvudman med motsvarande den kostnad Falköping har för programmet.

Kostnaden för undervisande lärare på estetprogrammet är 2024 4 157 719 kronor. Som en jämförelsepunkt är samma kostnad för naturprogrammet, som också är ett studieförberedande program, 4 118 305 kronor. Naturprogrammet har 75 inskrivna elever, estetprogrammet har 12.

Barn- och utbildningsnämnden befinner sig i en mycket ansträngd ekonomisk situation. 2023 gick nämnden med ett underskott på över 34 mnkr och 2024 ser ut som det också kommer sluta med ett stort underskott. Nämnden tvingas göra hårda och tuffa prioriteringar för att få en budget i balans. Den totala kostnaden för programmet är idag 12 268 154 kronor, där merparten är kostnaden för köp av plats hos annan huvudman.

Kostnad Ålleberg: 4 565 331

Kostnad för köp av plats: 7 702 823

Kategori	Antal	Pris	Summa
Musik US*	0	161 736	0
Annat US	9	127 159	1 144 430
Musik Riks	2	164 500	329 000
Annat Riks		129 500	0
Musik Kommun	0	263 977	0
Annat Kommun	1	313 355	313 355
Musik Friskola	7	277 322	1 941 254
Annat Friskola	12	331 232	3 974 784
Summa	31		7 702 823

* US=Utbildning Skaraborg

En nedläggning av programmet skulle inte bara innebära att kostnaden för att driva programmet på Ållebergsgymnasiet skulle försvinna, utan kostanden för att köpa plats hos en annan huvudman skulle också minska markant.

Kostnad för samtliga falköpings elever som idag läser estetprogrammet om alla skulle läsa hos en annan huvudman:

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

Kategori	Antal	Pris	Summa
Musik US	0	161 736	0
Annat US	9	127 159	1 144 430
Musik Riks	2	164 500	329 000
Annat Riks	0	129 500	0
Musik Kommun	0	161 736	0
Annat Kommun	1	127 159	127 159
Musik Friskola	12	223 598	2 683 176
Annat Friskola	19	125 215	2 379 085
Summa	43		6 662 850

En nedläggning av estetprogrammet skulle innebära en kostnadsminskning för barn- och utbildningsnämnden med 6 550 258 kronor per år, i 2024 års kostnadsnivå. Det motsvarar ca 12 legitimerade lärare eller Brodatorpsskolans budget 2024.

Riksdagen har beslutat att arbetsmarknadens behov ska vägas in vid planering och dimensionering av vissa utbildningar på gymnasial nivå. Mer konkret innebär det att när en kommun, region eller enskild huvudman lägger fram vilka gymnasieutbildningar som ska erbjudas och hur många platser utbildningarna ska ha, ska det tas hänsyn till både ungdomarnas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Kommunerna ska genom avtal med minst två andra kommuner även samverka om planering, dimensionering och erbjudande av utbildning i ett primärt samverkansområde.

Lagändringarna började gälla den 1 juli 2023 och tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas 2025.

Som i led i arbetet med dimensioneringen har Skolverket tillhandahållit ett regionalt planeringsunderlag för gymnasialutbildning (bilaga).

Där står bland annat att läsa att Skolverket förordar en minskning av platser på högskoleförberedande program och en ökning av platser på yrkesförberedande program. Det högskoleförberedande programmet som sticker ut i Skolverkets planeringsunderlag är det estetiska programmet som har den största överetableringen av samtliga högskoleförberedande i regionen. Skolverkets bedömning är att estetprogrammet bör minskas med nästan 40% i regionen.

Förvaltningens bedömning

Utifrån bakgrundsbeskrivningen bedömer förvaltningen att det inte finns möjlighet att fortsatt bedriva estetprogrammet på Ållebergsgymnasiet. Dels

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

på grund av en vikande efterfrågan på platser i Falköping och den ekonomiska konsekvensen det blir med ett program med få elever. Dels på grund av den ekonomiska situation som hela barn- och utbildningsnämnden befinner sig i och de anpassningar som måste göras. Utöver det är processen med dimensioneringen av gymnasiet påbörjad och den utredning som Skolverket presenterade i december 2023, visade tydligt på att estetprogrammet borde minska i omfattning till förmån för andra program, främst yrkesinriktade.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

En nedläggning av estetprogrammet skulle innebära en kostnadsminskning för barn- och utbildningsnämnden med 6 550 258 kronor per år, i 2024 års kostnadsnivå.

Barnkonsekvensanalys

De elever som önskar gå ett estetprogram kommer ges möjlighet till det hos annan huvudman.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-03-25
- Regionalt planeringsunderlag för gymnasieutbildning - Västra Götalands län

Beslutet ska skickas till

Skaraborgs kommunalförbund - antagningskansliet

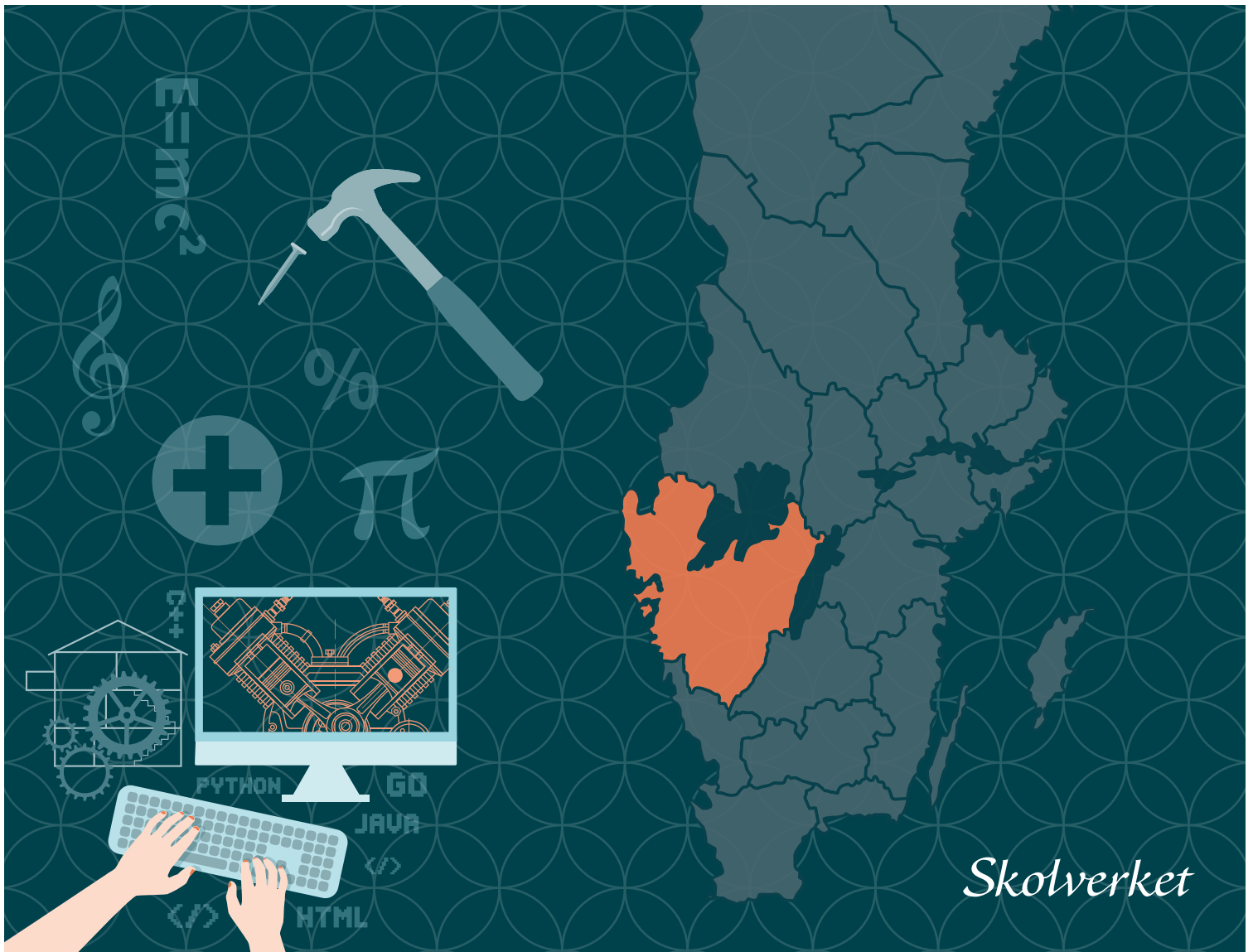
Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

REGIONALA
PLANERINGSUNDERLAG

Planeringsunderlag för gymnasial utbildning

Västra Götalands län

Skolverket

Planeringsunderlag för gymnasial utbildning

Västra Götalands län

Publikationen finns att ladda ner som kostnadsfri PDF
från Skolverkets webbplats: skolverket.se/publikationer

Diarienummer: 2022:1840

Grafisk form och illustrationer: Typoform
Grafik och kartor: Skolverket

Skolverket, Stockholm 2023

Innehåll

Inledning	5
Sammanfattning av Skolverkets bedömning	6
Gymnasieskolan	6
Komvux	9
Kort om Västra Götalands län	10
Befolkningsstruktur	10
Arbetsmarknad	10
Del 1. Arbetsmarknadens behov, unga och vuxnas efterfrågan och utbildningsutbud i länet	11
Arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft	12
Behov av arbetskraft med gymnasial yrkesutbildning	12
Behov av arbetskraft med högs oleförberedande utbildning och högskoleutbildning	17
Regionens bedömning om behovet av arbetskraft	18
Ungdomars och vuxnas efterfrågan på och behov av gymnasial utbildning	20
Förväntad utveckling av elevantalet i gymnasieskolan	20
Ungdomars efterfrågan på utbildning i gymnasieskolan	21
Vuxnas efterfrågan på och behov av yrkesutbildning inom komvux	24
Gymnasial utbildning i länet	26
Gymnasieskolan: nationella program i länet	27
Gymnasieskolan: introduktionsprogram i länet	33
Komvux: yrkesinriktad vuxenutbildning i länet	38
Anpassad gymnasieskola i länet	43
Del 2. Fördjupning per utbildningsområde	47
Bilaga 1. Yrkesstatistik Västra Götalands län	191
Bilaga 2. Definitioner och förklaringar	192

Inledning

Riksdagen har fattat beslut om ändringar i skollagen som innebär att arbetsmarknadens behov ska få betydelse vid planering och dimensionering av vissa utbildningar inom gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning (komvux). Ändringarna ska öka det tillgängliga utbudet av utbildning på gymnasial nivå, underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden samt förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv.¹ Lagändringarna ska tillämpas första gången för utbildning som påbörjas 2025.

För att stärka förutsättningarna för en ändamålsenlig planering och dimensionering av gymnasial utbildning ska Skolverket ta fram regionala planeringsunderlag.² Planeringsunderlagen ska stödja huvudmännen i att planera utbildningsutbudet så att det möter både ungdomars efterfrågan, vuxnas efterfrågan och behov samt arbetsmarknadens behov.

Detta planeringsunderlag avser Västra Götalands län och innehåller beskrivningar av:

- Skolverkets bedömning om behov av förändringar i länets utbildningsutbud
- arbetsmarknadens behov av gymnasialt utbildade i länet och nationellt
- ungdomars efterfrågan på gymnasial utbildning och vuxnas efterfrågan på och behov av yrkesutbildning inom komvux³
- de utbildningar som erbjuds i länet och elevernas pendlingsmönster.

För gymnasieskolan ska planeringsunderlagen användas för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. För yrkesutbildning inom komvux ska underlagen användas för utbildning som påbörjas efter den 31 december 2024.

I underlaget använder Skolverket statistik från flera olika källor. När inget annat anges kommer statistiken från Skolverket.

1. Prop. 2021/22:159 s. 1.
2. 6 a § förordning (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk.
3. Med yrkesutbildning avses i lagstiftningen yrkesämnen och sammanhållna yrkesutbildningar inom komvux på gymnasial nivå.

Sammanfattning av Skolverkets bedömning

Skolverkets bedömning baseras på planeringsunderlaget. Här följer en övergripande sammanfattning. Det finns en mer detaljerad bedömning för varje utbildningsområde i respektive fördjupningsdel.

Gymnasieskolan

För att möta arbetsmarknadens behov och ungdomars efterfrågan bör platser i Västra Götalands län omorganiseras från högskoleförberedande program till yrkesprogram.

Yrkesprogram

Skolverket anser att andelen erbjudna platser bör öka för 5 yrkesprogram.

Det gäller

- bygg- och anläggningsprogrammet
- el- och energiprogrammet
- fordons- och transportprogrammet
- industritekniska programmet
- vård- och omsorgsprogrammet.

Enligt Statistiska Centralbyrån (SCB) riskerar det på sikt att bli brist på utbildade från bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet och fordons- och transportprogrammet, samtidigt som andelen förstahandssökande har varit något högre än andelen erbjudna platser under de senaste åren.

Det väntas också bli brist på arbetskraft med gymnasial utbildning inom industriteknik, restaurang och livsmedel samt vård och omsorg enligt SCB.

För industritekniska programmet samt vård- och omsorgsprogrammet bedömer Skolverket att andelen erbjudna platser bör öka. De som har läst dessa program har relativt hög total etableringsgrad, det vill säga att de antingen är etablerade på arbetsmarknaden eller har fortsatt sina studier i högskolan.

För restaurang- och livsmedelsprogrammet bedömer Skolverket att andelen erbjudna platser bör behållas på nuvarande nivå. Medan det enligt SCB väntas bli brist på arbetskraft, är etableringsgraden låg bland tidigare elever och en liten andel arbetar inom yrken som matchar deras utbildning, jämfört med andra utbildningsgrupper.

Det kommande frisör- och stylistprogrammets⁴ andel erbjudna platser bör vara lägre än för hantverksprogrammet läsåret 2023/24. De som har läst det tidigare hantverksprogrammet har en låg etableringsgrad jämfört med de som läst flera andra yrkesprogram. Andelen förstahandssökande till programmet har varit relativt stabil de senaste åren.

För övriga yrkesprogram bedömer Skolverket att andelen erbjudna platser bör behållas på nuvarande nivå.

Högskoleförberedande program

I Västra Götalands län finns en risk för överskott av arbetskraft med högskoleförberedande utbildning som högsta utbildningsnivå, enligt SCB:s prognos.

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser bör minska på samhällsvetenskapsprogrammet, ekonomiprogrammet och estetiska programmet, eftersom utbildade på dessa tre program fortsätter till högskolestudier i lägre utsträckning jämfört med personer som har läst övriga högskoleförberedande program.

Även för teknikprogrammet och naturvetenskapsprogrammet bedömer Skolverket att andelen erbjudna platser bör minska, för att bättre matcha andelen förstahandssökande. En relativt stor andel av eleverna från dessa program fortsätter till högskolestudier, men andelen förstahandssökande har minskat.

För humanistiska programmet bedömer Skolverket att andelen platser bör behållas på nuvarande nivå. Programmet är en liten del av utbildningsutbudet, och en relativt stor andel av eleverna fortsätter till högskolan.

4. Från och med hösten 2025 upphör hantverksprogrammet och ersätts av ett nytt nationellt program som heter frisör- och stylistprogrammet. Skolverkets bedömning gäller det kommande frisör- och stylistprogrammet, medan andelen erbjudna platser läsåret 2023/24 gäller hantverksprogrammet.

Tabell. Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet för nationella program i gymnasieskolan i länet.

Nationellt program	Andel erbjudna platser läsåret 2023/24 ⁵	Skolverkets bedömning andel platser	Förändringsriktning
Yrkesprogram totalt	35 %	42 %	↑
Barn- och fritidsprogrammet	3 %	3 %	→
Bygg- och anläggningsprogrammet	4 %	6 %	↑
El- och energiprogrammet	4 %	6 %	↑
Fordons- och transportprogrammet	4 %	6 %	↑
Försäljnings- och serviceprogrammet	4 %	4 %	→
Frisör- och stylistprogrammet ⁶	2 %	1 %	↓
Hotell- och turismprogrammet	1 %	1 %	→
Industri tekniska programmet	2 %	4 %	↑
Naturbruksprogrammet	3 %	3 %	→
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	2 %	2 %	→
VVS- och fastighetsprogrammet	1 %	1 %	→
Vård- och omsorgsprogrammet	3 %	5 %	↑
Högskoleförberedande program totalt	65 %	58 %	↓
Ekonomiprogrammet	16 %	15 %	↓
Estetiska programmet	8 %	5 %	↓
Humanistiska programmet	<1 %	<1 %	→
Naturvetenskapsprogrammet	13 %	12 %	↓
Samhällsvetenskapsprogrammet	17 %	15 %	↓
Teknikprogrammet	11 %	10 %	↓

Programinriktat val och yrkesintroduktion

Skolverket bedömer att det finns skäl att se över vilka utbildningsområden som finns som yrkesintroduktion och programinriktat val utformade för en grupp elever.

En utmaning vid planering av gymnasieskolans introduktionsprogram utformade för en grupp elever är att i förväg veta hur många elever som kommer att söka till respektive nationellt program och hur många som kommer att bli behöriga. Ofta erbjuds programinriktat val och yrkesintroduktion inom utbildningsområden där det finns plats efter den ordinarie antagningen till gymnasieskolan. Detta riskerar att begränsa elevers möjlighet att välja utbildning.

5. Avrundat till heltal. Summerar i vissa fall inte till 100 procent på grund av avrundningar.
6. Från och med hösten 2025 upphör hantverksprogrammet och ersätts av ett nytt nationellt program som heter frisör- och stylistprogrammet. Skolverkets bedömning gäller det kommande frisör- och stylistprogrammet, medan andelen erbjudna platser läsåret 2023/24 gäller hantverksprogrammet.

För att bättre svara mot ungdomarnas efterfrågan på utbildning och arbetsmarknadens behov bör huvudmännen följa Skolverkets bedömning av de nationella programmen även vid planering och dimensionering av programinriktat val och yrkesintroduktion utformade för en grupp elever.

Komvux

För att möta arbetsmarknadens behov och vuxnas efterfrågan och behov anser Skolverket att antalet elever bör öka på flera yrkesinriktningar inom komvux.

Om det inte finns möjlighet att öka det totala antalet elever inom komvux, kan det behövas en omfördelning av platser mellan yrkesinriktningarna för att bättre tillgodose hela arbetsmarknadens behov.

Fler utbildningsplatser bör tillkomma främst inom el och energi, industriteknik samt vård och omsorg. Antalet platser bör också öka inom bygg och anläggning samt fordon och transport.

Skolverket bedömer att antalet platser inom försäljning och service samt hotell och turism bör minska, eftersom behovet av arbetskraft inte är lika stort och etableringsgraden efter utbildningarna är relativt låg. Även antalet utbildningsplatser inom det kommande yrkesområdet frisör och stylist bör minska i förhållande till antalet utbildningsplatser inom hantverk 2022.

För övriga yrkesområden bedömer Skolverket att antalet utbildningsplatser bör behållas på nuvarande nivå.

Tabell. Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet för yrkesområden inom komvux i länet.

Yrkesområden	Antal elever 2022	Förändringsriktning
Barn och fritid	1 374	→
Bygg och anläggning	322	↑
El och energi	255	↑
Fordon och transport	459	↑
Försäljning och service	138	↓
Frisör och stylist ⁷	255	↓
Hotell och turism	58	↓
Industriteknik	373	↑
Naturbruk	214	→
Restaurang och livsmedel	403	→
VVS och fastighet	153	→
Vård och omsorg	2 986	↑

7. Skolverkets bedömning gäller det kommande yrkesområdet frisör och stylist, medan antalet utbildningsplatser 2022 gäller för yrkesområdet hantverk. För mer information se fördjupningskapitlet om hantverk.

Kort om Västra Götalands län

Invånarantal (2022)

ca 1 760 000

Andel arbetslösa som saknar gymnasial utbildning (2023)

I länet: 35 %

I riket: 35 %

Utbildningsnivå i länet (2022)

Förgymnasial: 10 %

Gymnasial: 41 %

Eftergymnasial: 47 %

Utbildningsnivå i riket (2022)

Förgymnasial: 10 %

Gymnasial: 41 %

Eftergymnasial: 46 %

Kommuner

Ale, Alingsås, Bengtsfors, Bollebygd, Borås, Dals-Ed, Essunga, Falköping, Färgelanda, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mariestad, Mark, Mellerud, Munkedal, Mölndal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tidaholm, Tjörn, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda, Vänersborg, Åmål, Öckerö

Befolkningsstruktur

I dag bor cirka 1 760 000 i Västra Götalands län. Antalet väntas öka till 1 900 000 år 2040. Andelen yngre och andelen i de mest förvärvsaktiva åldrarna väntas bli lägre samtidigt som andelen äldre väntas bli högre jämfört med i dag.

Andelen utrikesfödda i länet är 20 procent. Länet har en större utflyttning än inflyttning sett enbart till flyttströmmar inom landet, men detta vägs upp av en större invandring till länet från utlandet.⁸

Arbetsmarknad

Den relativa arbetslöshetsnivån i Västra Götalands län var under det andra kvartalet 2023 lägre än i Sverige som helhet.⁹ I Västra Götalands län var arbetslösheten högre för kvinnor än för män.

Personer med som högst förgymnasial utbildning utgjorde 35 procent av det totala antalet inskrivna arbetslösa i Västra Götalands län. Det är samma nivå som i Sverige som helhet. Den relativa arbetslöshetsnivån bland personer med högst en förgymnasial utbildning i Västra Götalands län var 17 procent. I Sverige som helhet var motsvarande andel 20 procent.

I Västra Götalands län arbetar en högre andel inom industrin än i riket totalt sett. Tjänstesektorn står för en lägre andel av sysselsättningen än i riket som helhet.¹⁰

8. SCB Demografiska rapporter 2021:3 Den framtida befolkningen i Sveriges län och kommuner 2021–2040.

9. Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingens arbetslöshetssiffror skiljer sig från SCB:s. Det beror på att Arbetsförmedlingen och SCB utgår från olika dataunderlag och definitioner. SCB utgår från Arbetskraftsundersökningen och deras arbetslöshetssiffror omfattar sysselsatta respektive arbetslösa i hela gruppen 15–74 år. Det betyder att exempelvis heltidsstuderande ungdomar kan definieras som arbetslösa. Arbetsförmedlingens statistik bygger på de personer som är inskrivna vid Arbetsförmedlingen.

10. Arbetsförmedlingen Analys 2023:10, Arbetsmarknadsläget i Sveriges län kvartal 2 2023.

DEL 1

Arbetsmarknadens behov, unga och vuxnas efterfrågan och utbildningsutbud i länet

Arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft

Enligt skollagen ska huvudmän ta hänsyn till arbetsmarknadens behov vid planering och dimensionering av viss gymnasial utbildning. För denna utbildning handlar det om tre typer av behov:

- behovet av gymnasialt yrkesutbildade som har läst ett yrkesprogram inom gymnasieskolan eller har en yrkesutbildning inom komvux
- det generella behovet av gymnasialt utbildad arbetskraft på den del av arbetsmarknaden där arbetsgivare rekryterar brett (personer som har läst yrkesprogram eller högskoleförberedande program)
- behovet av högskoleutbildad arbetskraft.

Syftet med detta kapitel är att beskriva behovet på arbetsmarknaden i Västra Götalands län utifrån ovanstående tre perspektiv.

Behov av arbetskraft med gymnasial yrkesutbildning

Utbildningsväxling Kompetenskraven ökar inom många yrken där det tidigare har varit tillräckligt med en kortare utbildning.

Nationellt väntas efterfrågan på arbetskraft med gymnasial yrkesutbildning öka fram till år 2035. Det beror dels på att befolkningen växer, vilket i sig leder till ett ökat behov av arbetskraft, dels på att samhället genomgår en stor utbildningsväxling. Utbildningsväxlingen innebär att kunskapskraven ökar inom många yrken. Det kan till exempel leda till att fler arbetsgivare efterfrågar arbetskraft med specifik utbildningsbakgrund till yrken där det tidigare har varit tillräckligt med en kortare eller mer generell utbildning. I vilken utsträckning behovet av gymnasialt yrkesutbildade kommer att öka varierar över landet.

Statistiska centralbyrån (SCB) bedömer i sin prognos hur tillgång och efterfrågan på gymnasialt utbildade i Västra Götalands län kan utvecklas på lång sikt. I sju utbildningsgrupper på gymnasial nivå bedöms det vara risk för brist på utbildad arbetskraft år 2035. Det handlar om personer med utbildning inom bygg, el-, automation-, dator- och kommunikationsteknik, fordon, industriteknik, restaurang- och livsmedel, transport samt vård och omsorg.

När det gäller utbildningar inom barn och fritid, handel och administration, naturbruk samt VVS, drift, underhåll och energiteknik bedöms arbetsmarknadsläget vara i balans 2035.

I stort skiljer sig inte prognosen för Västra Götalands län åt från prognosen för hela Sverige, förutom i tre fall. Tillgång och efterfrågan på utbildade inom barn och fritid utvecklas till ett balanserat läge i Västra Götalands län 2035, medan det finns risk för överskott i riket. Tillgång och efterfrågan på personer med naturbruksutbildning beräknas vara balans i Västra Götalands län 2035, medan det finns risk för brist på utbildade i riket som helhet. Tillgång och efterfrågan på personer med transportutbildning beräknas utvecklas till fortsatt brist i Västra Götalands län 2035, medan det finns risk för överskott på utbildade i riket som helhet.

För tre av utbildningsgrupperna (el-, automations-, dator- och kommunikationsteknisk utbildning, fordonsutbildning och transportutbildning) gör SCB en bedömning av arbetsmarknadsläget i dag, och för alla tre råder det en brist i dagsläget. I Västra Götalands län beräknas denna brist fortsatt gälla 2035 för alla tre utbildningsgrupper.

Tabell. Arbetsmarknadsläget år 2035.

Utbildningsgrupp ¹¹	Prognos Västra Götalands län	Prognos riket
Barn- och fritidsutbildning		
Byggutbildning		
El-, automations-, dator- och kommunikationsteknisk utbildning		
Fordonsutbildning		
Handels- och administrationsutbildning ¹²		
Industri teknisk utbildning		
Naturbruksutbildning		
Restaurang- och livsmedelsutbildning		
Transportutbildning		
VVS-utbildning samt utbildning inom drift, underhåll och energiteknik		
Vård- och omsorgsutbildning		

 Överskott Balans Brist Varierat arbetsmarknadsläge

KÄLLA: SCB

Som framgår av tabellen saknas prognoser för utbildningsgrupper som omfattar personer som har läst hantverksprogrammet¹³ och hotell- och turismprogrammet. Skälet är att dessa utbildningsgrupper är mycket svårångade, inte minst för att de finns i så många olika branscher. Dessutom skapar tidigare förändringar i gymnasieprogrammets inriktningar gränsdragningsproblem mellan industri tekniska programmet och hantverksprogrammet, samt restaurang- och livsmedelsprogrammet och hotell- och turismprogrammet.

11. Svensk utbildningsnomenklatur (SUN) är en klassifikation för att redovisa utbildningsbakgrund. I den Statistiska centralbyråns rapporter Trender och prognoser med sikte på år 2035 aggregerar SCB SUN 2000 i ett antal olika utbildningsgrupper. Denna klassificering skiljer sig något från uppdelningen av de nationella gymnasieprogrammen.

12. I denna utbildningsgrupp ingår personer som har en utbildning inom handel och administration på gymnasial nivå. Den 1 juli 2022 ändrades handels- och administrationsprogrammet till försäljnings- och serviceprogrammet. Förändringen innebar bland annat att programstruktur och examensmål förändrades. Förändringarna gäller även motsvarande utbildning inom komvux.

13. Från och med 1 juli 2025 upphör hantverksprogrammet och ersätts av frisör- och stylistprogrammet. De övriga inriktningarna från hantverksprogrammet finsnickeri, florist, textil design och övriga hantverk, har möjlighet att efter godkänd ansökan bedrivas som riksrekryterande utbildningar med egna examensmål.

Etableringsgrad För att räknas som etablerad krävs att man är sysselsatt, har en årsinkomst om minst 202 400 kronor och inte har varit arbetslös eller studerat under året.

Etablering efter yrkesprogram: arbete eller högskolestudier

Ett sätt att beskriva hur väl de gymnasiala yrkesutbildningarna motsvarar arbetslivets behov är i vilken utsträckning de utbildade etablerar sig på arbetsmarknaden efter avslutad utbildning.¹⁴ En låg etableringsgrad kan bero på flera faktorer, exempelvis bristande utbildningskvalitet eller ett för stort antal utbildade i relation till den lokala arbetsmarknadens behov. Etableringsgraden ger dock en indikation på hur attraktiv en utbildningsbakgrund är på arbetsmarknaden.

Personer som har gått ett yrkesprogram i gymnasieskolan kan även vidareutbilda sig till ett yrke som kräver eftergymnasial utbildning. Inom vissa yrken, exempelvis inom hälso- och sjukvård, är det vanligt att studenterna har läst en gymnasial yrkesutbildning innan de påbörjar högskolestudier inom samma område. För att beskriva yrkesprogrammets bidrag till kompetensförsörjningen är det därför viktigt att även titta på hur stor andel som studerar vidare inom högskolan efter gymnasieskolan.

Mellan år 2011 och 2023 kunde elever på yrkesprogrammen välja till de kurser som krävs för grundläggande behörighet till högskolestudier. För utbildning som påbörjas från och med höstterminen 2023 ska dock alla yrkesprogram i gymnasieskolan innehålla dessa kurser.¹⁵

Som figuren nedan visar varierar det mellan programmen hur stor andel av ungdomarna som är etablerade på arbetsmarknaden respektive studerar vid högskola eller universitet tre år efter avslutad gymnasieutbildning.¹⁶ Elever från industritekniska programmet samt VVS- och fastighetsprogrammet har högst etableringsgrad, medan hotell- och turismprogrammet samt naturbruksprogrammet har de lägsta andelarna. Kopplar man detta till SCB:s prognos kan man konstatera att VVS- och fastighetsprogrammet har en relativt sett hög etableringsgrad samtidigt som prognosen på sikt till 2035 spår ett balanserat läge. Utbildade inom industriteknik har en relativt hög etableringsgrad, och prognosen på sikt till 2035 spår risk för stor brist. Utbildade inom naturbruk har en relativt låg etableringsgrad, samtidigt som prognosen på sikt till 2035 spår ett balanserat läge.

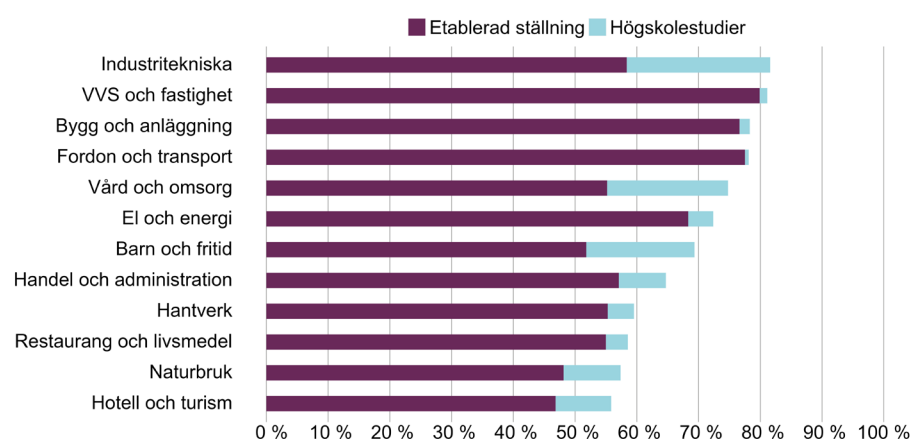
Det varierar också mellan de olika programmen hur stor andel av ungdomarna som studerar vid högskola eller universitet efter avslutade gymnasiestudier. Andelen elever som går vidare till högskolestudier är relativt sett hög för utbildade inom industriteknik, vård och omsorg samt barn och fritid.

14. Skolverket använder SCB:s mått "etableringsstatus" för att följa upp ungdomars och vuxnas sysselsättning efter avslutad utbildning. Se mer i Bilaga 2 Definitioner och förklaringar.

15. 16 kap. 3 § Skollagen (2010:800). En elev ska dock ha rätt att välja bort delar av det som krävs för grundläggande behörighet enligt vad som framgår av bilaga 2 till skollagen.

16. Observera att statistiken omfattar elever som gått yrkesprogram under perioden då kurser som ger behörighet till högskolan inte ingick i programstrukturen.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.¹⁷

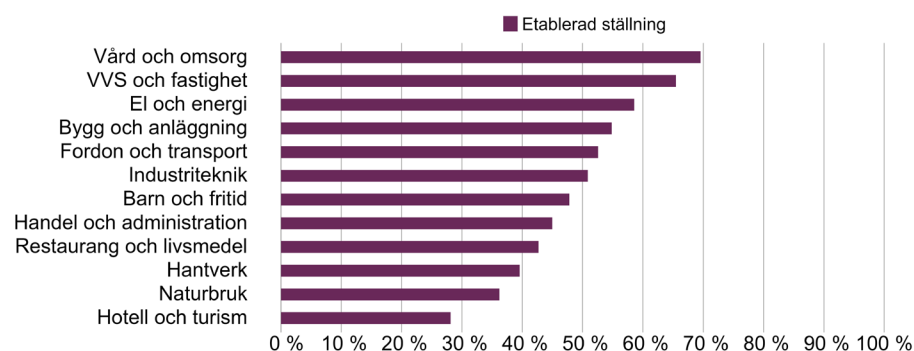
Etablering efter yrkesinriktad utbildning inom komvux

Etableringsgrad efter avslutad yrkesutbildning inom komvux kan, precis som för yrkesprogram i gymnasieskolan, ge en indikation om hur efterfrågad en viss utbildningsbakgrund är på arbetsmarknaden. Figuren nedan visar hur stor andel av personer som har avslutat en yrkesutbildning inom komvux som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter utbildningen. Etableringsgraden efter studier inom komvux är generellt sett något lägre än för gymnasieskolan. En annan skillnad är att efter studier inom komvux är etableringsgraden högst för personer utbildade inom vård och omsorg, vilket inte är fallet för personer med en utbildning från gymnasieskolan.

Etableringsgraden efter yrkesutbildning inom komvux varierar mellan cirka 30 och 70 procent.

17. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2500 poäng läsåren 2014/15–2016/17. Värt att notera är att covid 19-pandemin pågick under uppföljningstiden för personerna som avslutade gymnasieskolan 2016/2017. Eftersom pandemin drabbade sektorer där många unga får sitt första jobb är det troligt att detta påverkade deras förutsättningar att etablera sig. År 2020 var det en relativt kraftig nedgång av andelen ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden jämfört med året innan. Läs mer i Skolverkets rapport 2022:38 Etablering på arbetsmarknaden och fortsatta studier år 2020 efter gymnasieskolan.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.¹⁸

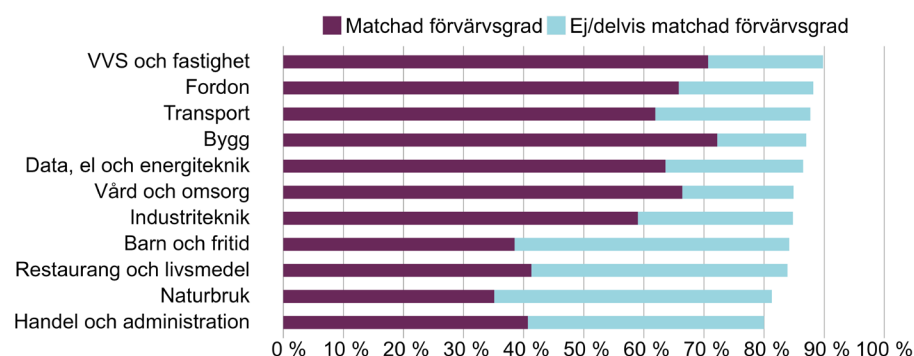
Matchning mellan utbildning och arbete

Matchad förvärvsgrad Ett mått på matchningen mellan utbildning och yrke.

Ytterligare en relevant aspekt är hur stor andel som har ett yrke som matchar deras utbildningsbakgrund, så kallad matchad förvärvsgrad. Är den matchade förvärvsgraden hög tyder det på ett stort arbetsmarknadsbehov av personer med denna utbildning. Är den matchade förvärvsgraden låg, samtidigt som en hög andel arbetar, innebär det att personerna är i arbete men inte inom yrken som är mest relevanta utifrån deras utbildningsbakgrund. Det kan i sin tur tyda på ett mindre arbetsmarknadsbehov eller på att dessa personer arbetar på en del av arbetsmarknaden där arbetsgivarna inte efterfrågar specifik kompetens.

Figuren nedan visar förvärvsgrad och matchad förvärvsgrad för personer som har en gymnasial yrkesutbildning (i gymnasieskolan eller komvux). I princip alla utbildningsgrupper har en förvärvsgrad på 80–90 procent. Skillnaden är större om man jämför matchad förvärvsgrad. Exempelvis är den matchade förvärvsgraden relativt låg för personer som har gått en naturbruksutbildning, medan den är relativt hög för dem som har gått en byggutbildning.

Figur. Förvärvsgrad och matchad förvärvsgrad bland personer med gymnasial yrkesutbildning i åldrarna 20–39 år i länet.

Källa: SCB

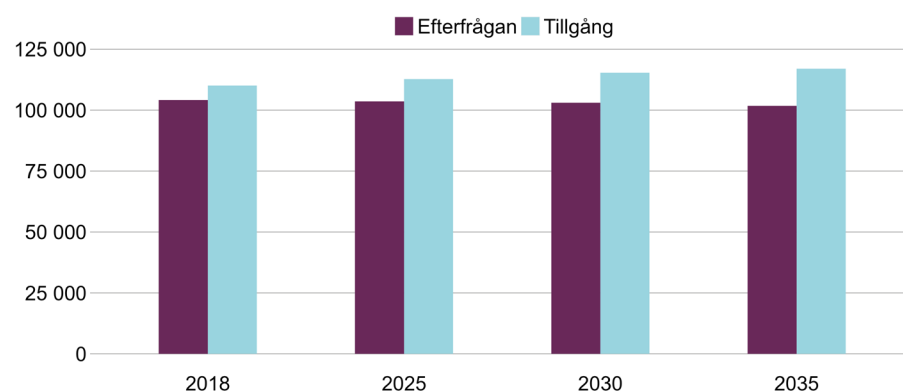
18. Statistiken omfattar personer som avslutade sina studier under åren 2017–2019. Eftersom covid 19-pandemin pågick under uppföljningstiden för de som avslutade sina komvux-studier år 2019 kan det inte uteslutas att det har påverkat förutsättningarna för arbetsmarknadsetablering. Skolverkets statistik visar att avgångseleverna 2019 har haft svårare att etablera sig på arbetsmarknaden jämfört med tidigare elevgrupper. Läs mer i Skolverkets rapport 2022:1486 Etablering på arbetsmarknaden eller fortsatta studier år 2019 och 2020 efter avslutad kommunal vuxenutbildning.

Behov av arbetskraft med högskoleförberedande utbildning och högskoleutbildning

Personer som har gått ett högskoleförberedande program i gymnasieskolan bidrar till kompetensförsörjningen på två sätt. För det första är de relevanta på den del av arbetsmarknaden där arbetsgivare rekryterar brett och har ett generellt behov av gymnasialt utbildad arbetskraft. För det andra utgör de den huvudsakliga grunden för den högskoleutbildade arbetskraften.

Tillgången på arbetskraft med högskoleförberedande utbildning som högsta utbildningsnivå överstiger i dag efterfrågan både i länet och riket i stort. Som figuren nedan visar bedömer SCB att skillnaden mellan tillgång och efterfrågan i länet kommer att öka fram till år 2035. Det betyder att det finns en risk för överskott av personer med högskoleförberedande utbildning på arbetsmarknaden.

Figur. Tillgång och efterfrågan på personer med högskoleförberedande utbildning som högsta utbildningsnivå i länet.

Källa: SCB

De högskoleförberedande programmen bidrar även till att möta arbetsmarknadens behov av högskoleutbildad arbetskraft. Enligt SCB beräknas arbetsmarknadsläget för eftergymnasialt utbildade variera framöver. Inom vissa utbildningsgrupper väntas ett överskott på utbildade samtidigt som det väntas bli brist inom andra. Arbetsmarknadsläget väntas också se olika ut i olika delar av landet. Nationellt väntas ett överskott på eftergymnasialt utbildade inom bland annat humaniora och samhällsvetenskap. Samtidigt väntas det nationellt bli en brist på eftergymnasialt utbildade inom bland annat hälso- och sjukvård samt pedagogik och lärarutbildning.¹⁹

Prognosen för högskoleutbildade i Västra Götalands län skiljer sig inte i stort från den nationella prognosen. Bland annat finns det risk för brist inom flera pedagogiska utbildningsgrupper på civilingenjörer, högskoleingenjörer, veterinärer, biomedicinska analytiker och flertalet utbildningsgrupper inom vården.

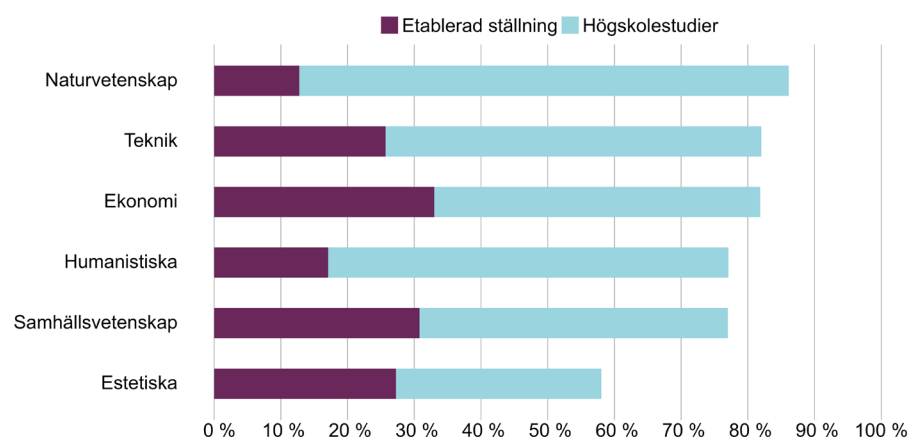
19. SCB, Bedömning av arbetsmarknadsläget år 2020 och år 2035 per utbildningsgrupp, eftergymnasial nivå.

Etablering efter högskoleförberedande program: arbete eller studier

Personer som har läst ett högskoleförberedande program är etablerade på arbetsmarknaden i lägre utsträckning än de som har läst ett yrkesprogram tre år efter avslutad utbildning. Detta är förväntat, givet att programtyperna har olika syften. De högskoleförberedande programmen ska i första hand förbereda eleverna för högskolestudier.

Figuren nedan visar att andelen som etablerat sig på arbetsmarknaden tre år efter avslutad gymnasieutbildning är betydligt större inom ekonomiprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet jämfört med framför allt naturvetenskapsprogrammet och humanistiska programmet. Detta ligger i linje med andelen elever som går vidare till högskolestudier, där andelen som går vidare från naturvetenskapsprogrammet är betydligt högre (73 procent) jämfört med samhällsvetenskapsprogrammet (46 procent). I jämförelse med riket är andelen etablerade på arbetsmarknaden efter naturvetenskapsprogrammet i Västra Götalands län 13 procent och i riket 12 procent. Görs samma jämförelse för samhällsvetenskapsprogrammet kan man se att andelen etablerade i Västra Götalands län är 31 procent medan det för riket ligger på 30 procent.

Figur. Andel ungdomar i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter att de lämnat gymnasieskolan.²⁰

Regionens bedömning om behovet av arbetskraft

Sveriges 21 regioner ska tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt. För att få en bredare bild av behoven i länet har Skolverket efterfrågat inspel från regionerna, som komplement till SCB:s prognos. Skolverket har även efterfrågat synpunkter från nationella branschföreträdare om kompetensbehoven på nationell nivå. Både regionerna och branschföreträdarna har fått möjlighet att kommentera SCB:s arbetsmarknadsprognos. Branschföreträdarnas inspel tas upp i fördjupningsdelen, i de avsnitt där det är relevant.

20. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde högskoleförberedande program med examen eller studiebevis om 2500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

Vad gäller utbildningar inom barn och fritid menar Västra Götalandsregionen att det är brist på utbildade med kompetens inom funktionshinder, och att denna brist riskerar att öka på sikt.

Västra Götalandsregionen menar att bristen på utbildade inom bygg, transport, industriteknik samt vård och omsorg är större än vad som visas i SCB:s prognos, och att denna brist kommer att bli än större på sikt.

För el-, automations-, dator- och kommunikationsteknisk utbildning skriver regionen att det finns behov av blandkompetenser som blir viktigare i framtiden, vilket nuvarande gymnasieprogram inte kan tillfredsställa. Med detta avses kompetens inom både el och mekanik.

Vad gäller fordonsutbildningar menar regionen att SCB:s prognos stämmer väl överens med regionens bild, men att det också finns behov av nya kompetenser inom elektrifiering.

Inom naturbruk bedömer regionen att SCB:s prognos inte stämmer, utan att det kommer vara brist på lång sikt.

Vad gäller restaurang och livsmedel menar regionen att det på lång sikt framför allt finns en risk för brist på kockar.

För VVS-utbildning menar regionen att prognosen inte verkar stämma. Det fattas utbildade personer inom detta område redan i dag. På lång sikt ser regionen att det kommer finnas en betydande brist.

Vad gäller hotell och turism ser regionen en akut brist på utbildade i dagsläget. På lång sikt tror regionen att flera yrken med koppling till hotell- och turismutbildning kommer att efterfrågas.

Ytterligare kommentarer som regionen har lämnat för varje utbildningsgrupp presenteras i fördjupningsdelen om respektive utbildningsområde. Där finns också inspel från branschföreträdare om nationella kompetensbehov.

Ungdomars och vuxnas efterfrågan på och behov av gymnasial utbildning

Utöver arbetsmarknadens behov ska huvudmän för gymnasieskolan även ta hänsyn till ungdomars efterfrågan när de planerar sitt utbildningsutbud.²¹ På liknande sätt ska huvudmän för komvux också ta hänsyn till vuxnas efterfrågan och behov av utbildning när de beslutar vilka yrkesutbildningar och hur många platser som ska erbjudas.²²

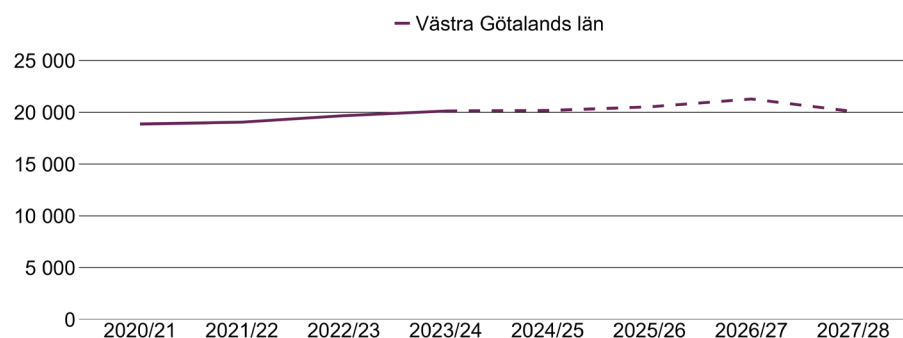
När ungdomar ska söka gymnasieprogram är det många olika faktorer som påverkar. Tidigare studier har visat att valet bland annat påverkas av den sökandes eget intresse och socioekonomiska bakgrund samt sociala normer och tillgängligt utbud.²³

I detta underlag använder Skolverket förväntad utveckling av elevantal och ungdomars sökmönster för att beskriva ungdomars efterfrågan på utbildning inom gymnasieskolan. För att beskriva vuxnas efterfrågan på och behov av yrkesutbildning inom komvux använder vi ett flertal olika faktorer, till exempel andel arbetslösa i länet som saknar en gymnasieutbildning och andel elever i länet som lämnar gymnasieskolan utan en examen.

Förväntad utveckling av elevantalet i gymnasieskolan

En central faktor för planering och dimensionering av utbildning i gymnasieskolan är elevkullarnas storlek. I figuren nedan visar vi hur antalet nybörjarelever förväntas utvecklas fram till och med läsåret 2027/28. I Västra Götalands län är den förväntade elevutvecklingen relativt stabil läsåren 2023/24–2027/28.

Figur. Faktisk och förväntad utveckling av antal nybörjarelever i gymnasieskolan läsåren 2020/21–2027/28 i länet.

21. 15 kap. 30 b, 31 a och 32 a §§ skollagen.

22. 20 kap. 16 a § skollagen.

23. Skolverkets rapport *Kunskapsöversikt om faktorer som har betydelse för elevers val av utbildning på gymnasial nivå* (Dnr. 2021:501).

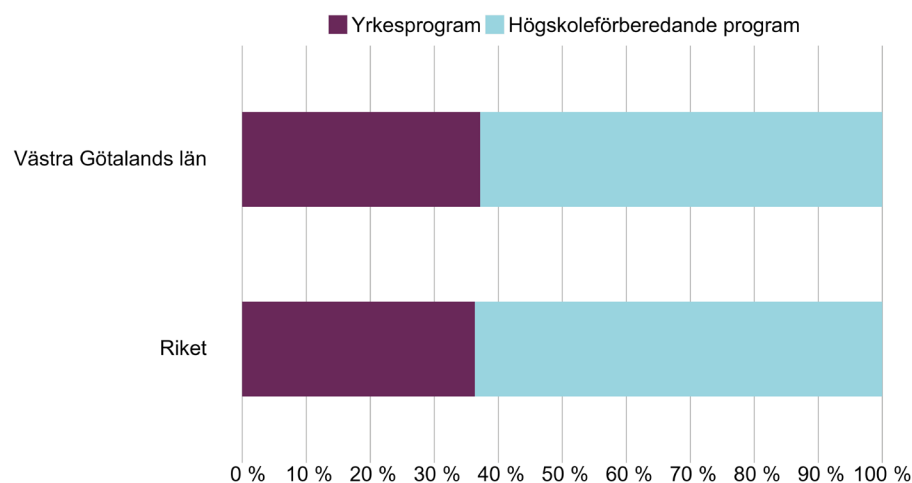
Ungdomars efterfrågan på utbildning i gymnasieskolan

Förstahandssökande beskriver andelen ungdomar som har sökt till ett visst program i första hand, oavsett om de är behöriga att antas till programmet eller inte.

För att beskriva ungdomars efterfrågan på utbildning i gymnasieskolan använder Skolverket också gymnasieelevers sökmönster. Fördelningen av förstahandssökande till högskoleförberedande program respektive yrkesprogram har skiftat marginellt under de senaste tre åren. Läsåret 2020/21 låg andelen förstahandssökande till yrkesprogrammen på 38 procent i Västra Götalands län, medan andelen förstahandssökande läsåret 2022/23 var 37 procent.

Som figuren nedan visar är det en större andel ungdomar som söker till ett högskoleförberedande program än ett yrkesprogram nationellt, och denna andel är högre i riket generellt än i Västra Götalands län.

Figur. Förstahandssökande till yrkesprogram respektive högskoleförberedande program i länet och riket, läsåret 2022/23.

Könsfördelning bland förstahandssökande i länet läsåret 2022/23

Högskoleförberedande program

53 % kvinnor
47 % män

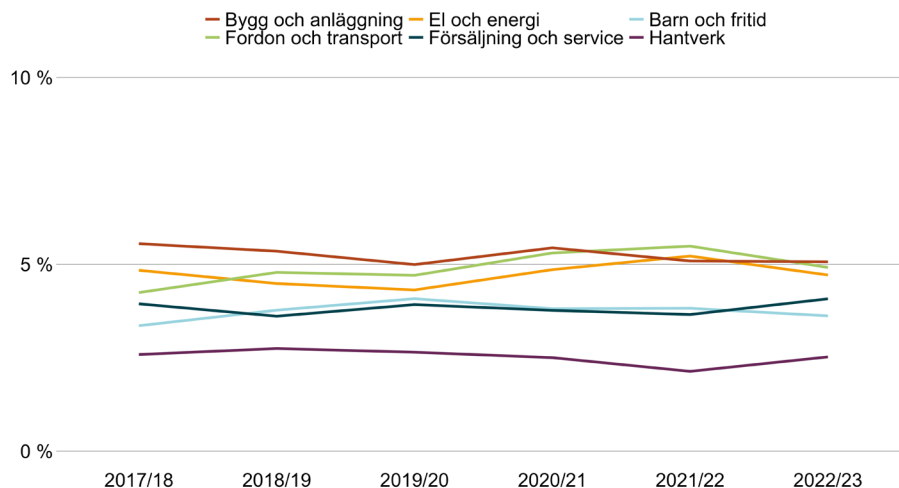
Yrkesprogram

41 % kvinnor
59 % män

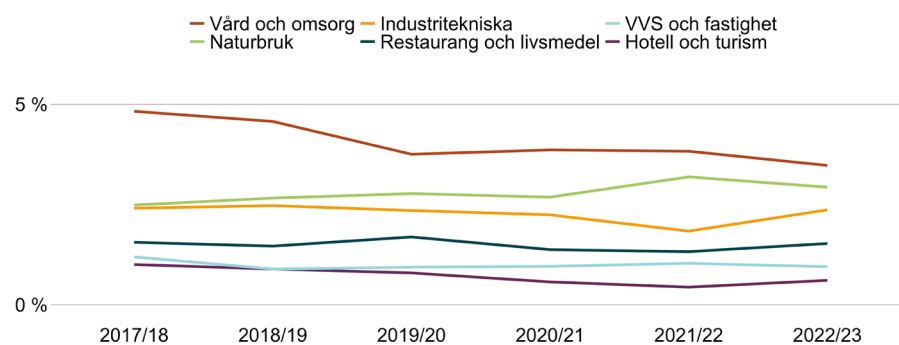
Ungdomars efterfrågan på gymnasieprogrammen varierar över tid. Jämförs programmen sinsemellan har några av programmen en något större förändring mellan läsåren. Den största ökningen har skett för fordons- och transportprogrammet och den största minskningen för vård- och omsorgsprogrammet.

Som figurerna nedan visar var de yrkesprogram med högst andel förstahandssökande läsåret 2022/23 bygg- och anläggningsprogrammet, fordons- och transportprogrammet samt el- och energiprogrammet.

Figur. Utveckling av andel förstahandssökande per yrkesprogram i länet.²⁴

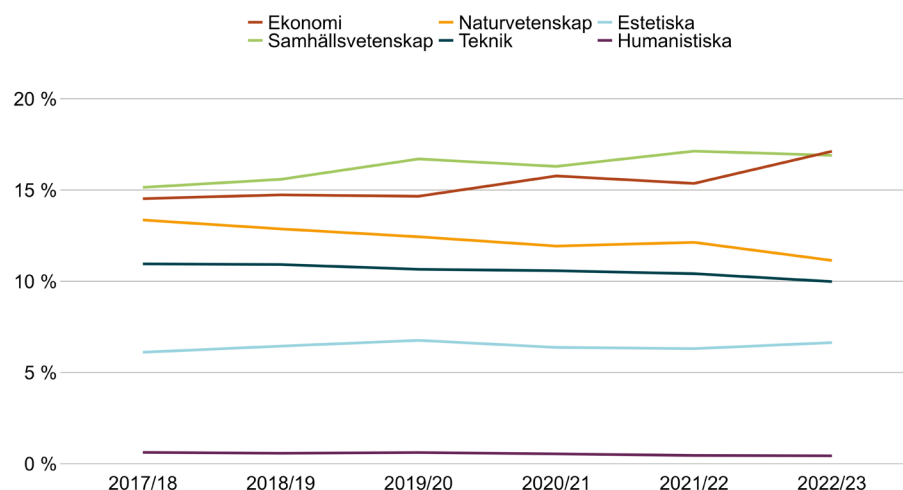
Figur. Utveckling av andel förstahandssökande per yrkesprogram i länet.

Bland de högskoleförberedande programmen var det högst andel förstahandssökande till ekonomiprogrammet läsåret 2022/23. Tillsammans med samhällsvetenskapsprogrammet har ekonomiprogrammet ökat i andelen förstahandssökande läsåren 2017/18–2022/23. Naturvetenskapsprogrammet, teknikprogrammet och humanistiska programmet har däremot minskat i andelen förstahandssökande sedan läsåret 2017/18.

²⁴. Försäljnings- och serviceprogrammet ersatte handels- och administrationsprogrammet till läsåret 2022/23. Uppgifterna om förstahandssökande fram till förändringen gäller handels- och administrationsprogrammet.

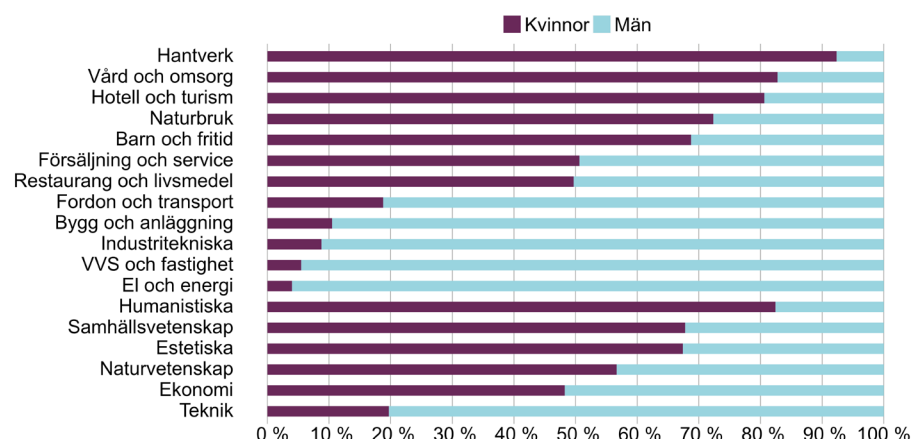
Figur. Utveckling av andel förstahandssökande per högskoleförberedande program i länet.

En ytterligare dimension av efterfrågan på gymnasial utbildning är om det finns skillnader mellan vilka program som kvinnor kontra män söker till. Vilka utbildningar unga väljer påverkar de enskilda personernas förutsättningar för att etablera sig på arbetsmarknaden och arbetsgivares möjligheter att hitta den arbetskraft som de behöver. En ojämn könsfördelning bland de sökande tyder på att det finns möjlighet att öka intresset för programmet hos en av grupperna. Som figuren nedan visar är det en mycket ojämn könsfördelning bland de förstahandssökande till flera av de nationella programmen.

Som figuren nedan visar råder mycket ojämn könsfördelning bland de förstahandssökande till flera av de nationella programmen. Av de nationella program som har mest ojämn könsfördelning är det enligt SCB i dag brist på utbildade inom exempelvis vård och omsorg samt el och energi i Västra Götalands län.

Figur. Könsfördelning bland förstahandssökande i länet, läsåret 2022/23.

Vuxnas efterfrågan på och behov av yrkesutbildning inom komvux

Att beskriva vuxnas behov av yrkesutbildning inom komvux är komplext eftersom det till stor del påverkas av den allmänna samhällsutvecklingen. Konjunktur- och arbetsmarknadsläget, befolkningens sammansättning och utbildningsnivå samt elevernas resultat i grund- och gymnasieskolan är några faktorer som har betydelse. En annan faktor som påverkar behovet av yrkesutbildning inom komvux är strukturella förändringar på arbetsmarknaden. Pågående utbildningsväxling och digitalisering gör att både yrkesroller och kompetenskrav förändras inom många yrken och verksamheter. Det gör att många, yrkesverksamma såväl som arbetssökande, kan behöva yrkesväxla eller komplettera sin utbildning för att behålla eller hitta ett arbete. Storleken på den här gruppen varierar över tid och den kan växa kraftigt med kort varsel, till exempel om en verksamhet läggs ned. Det kan i sin tur leda till ett ökat behov av yrkesutbildning inom komvux.

Andel arbetslösa som saknar gymnasieutbildning

Länet: 35 %

Riket: 35 %

Enligt Arbetsförmedlingen efterfrågas en fullföljd gymnasieutbildning av de flesta arbetsgivare i dag. En fullföljd gymnasieutbildning är därför avgörande för en persons möjlighet att etablera sig. Arbetsförmedlingen konstaterar dessutom att personer som saknar gymnasieutbildning löper större risk för långvarig arbetslöshet än andra grupper av arbetssökande. Många av de som saknar gymnasieutbildning i dag kommer därför att behöva utbilda sig inom komvux för att öka sina möjligheter till varaktig sysselsättning.²⁵

År 2022 lämnade 19 procent av länets elever gymnasieskolan utan att ha tagit gymnasieexamen inom tre år. Bland de arbetslösa i länet är det 35 procent som saknar gymnasieutbildning. Alla som ingår i dessa två grupper kommer inte att söka sig till yrkesutbildning inom komvux. En del vill till exempel hellre komplettera sin utbildning för att kunna studera vidare vid högskolan. Antalet elever som inte fullföljer gymnasieskolan och antalet arbetslösa som saknar gymnasieexamen är därför ingen exakt måttstock på behovet av yrkesutbildning inom komvux. Men det ger en indikation om hur behovet kan komma att se ut framöver.

Även arbetslösa med en fullföljd gymnasieutbildning är en potentiell målgrupp för yrkesutbildning inom komvux. Det kan till exempel handla om personer som har läst en högskoleförberedande utbildning i gymnasieskolan, men behöver utbilda sig inom ett specifikt yrkesområde för att förbättra sina möjligheter på arbetsmarknaden. Denna grupp är dock mindre och mer svårångad jämfört med de som saknar en gymnasieutbildning.²⁶

En annan stor målgrupp för gymnasial yrkesutbildning inom komvux är utrikesfödda som saknar gymnasieutbildning. I dag är 46 procent av dem som studerar komvux på gymnasial nivå i Västra Götalands län utrikesfödda.

För att kunna tillgodogöra sig en yrkesutbildning på gymnasial nivå kan en person med annat modersmål än svenska först behöva läsa kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) och/eller svenska som andraspråk inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå. Ett annat alternativ

25. Arbetsförmedlingens analys 2022:13, Arbetsmarknadsutsikterna våren 2022 – Utveckling på arbetsmarknaden 2022–2023.

26. För utbildning på gymnasial nivå ska de som har störst behov av utbildning prioriteras enligt 20 kap. 2 § Skollagen.

är att läsa en utbildning som kombinerar sfi eller svenska som andraspråk med yrkesutbildning, eller att få någon form av språk- eller modersmålsstöd parallellt med sina komvuxstudier. Även om alla elever inom sfi inte fortsätter att studera på en yrkesutbildning kan antalet elever inom sfi ge en indikation på behovet av yrkesutbildning inom komvux.

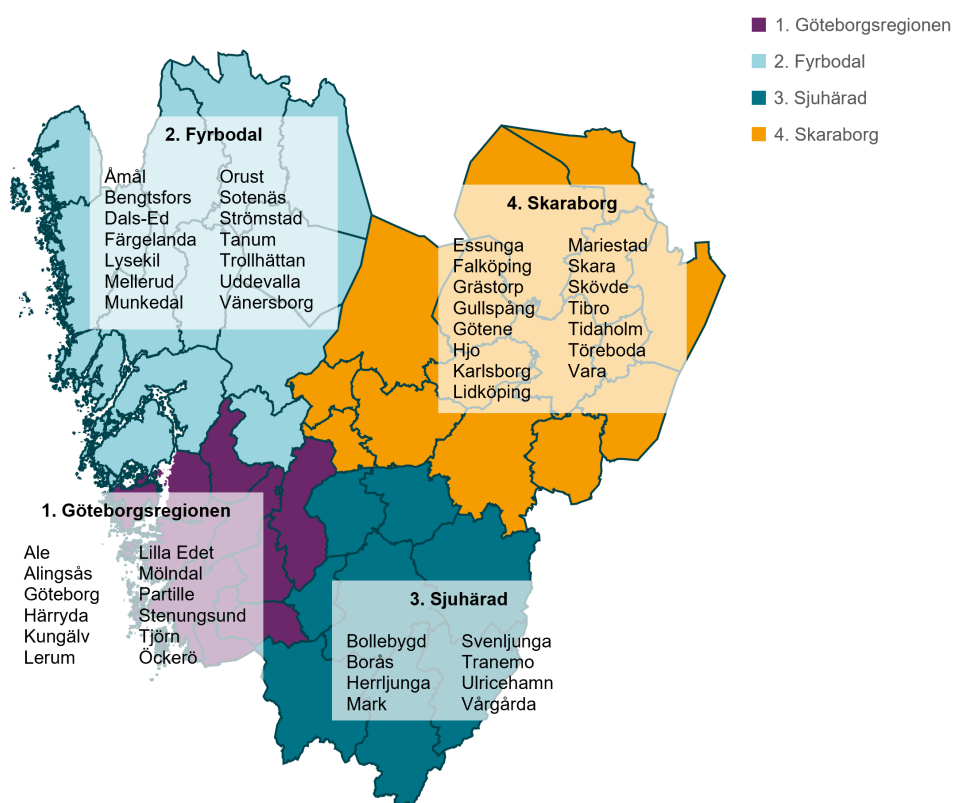
Elever som läser sfi delas in i olika grupper beroende på utbildningsbakgrund. Studieväg 1 riktar sig till elever som har kort eller ingen skolbakgrund. Studieväg 2 riktar sig till elever vars skolbakgrund är mindre omfattande än motsvarande svensk gymnasieskola. Studieväg 3 är för personer vars skolbakgrund motsvarar en svensk gymnasieexamen eller som har deltagit i högre studier. I Västra Götalands län var det drygt 22 800 personer som läste sfi år 2021. Av dessa studerade 21 procent inom studieväg 1, 31 procent inom studieväg 2 och 49 procent inom studieväg 3.

Gymnasial utbildning i länet

Hur väl överensstämmer den gymnasiala utbildning som finns i länet med ungdomars och vuxnas efterfrågan och arbetsmarknadens behov? Det här kapitlet innehåller beskrivningar av vilka utbildningar som bedrivs och var de finns.²⁷

På grund av det stora antalet kommuner i Västra Götalands län visas utbildningsutbudet i de fyra delregionerna Göteborgsregionen, Fyrbodal, Sjuhärad och Skaraborg.

Figur. Uppdelning av Västra Götalands län i delregioner.

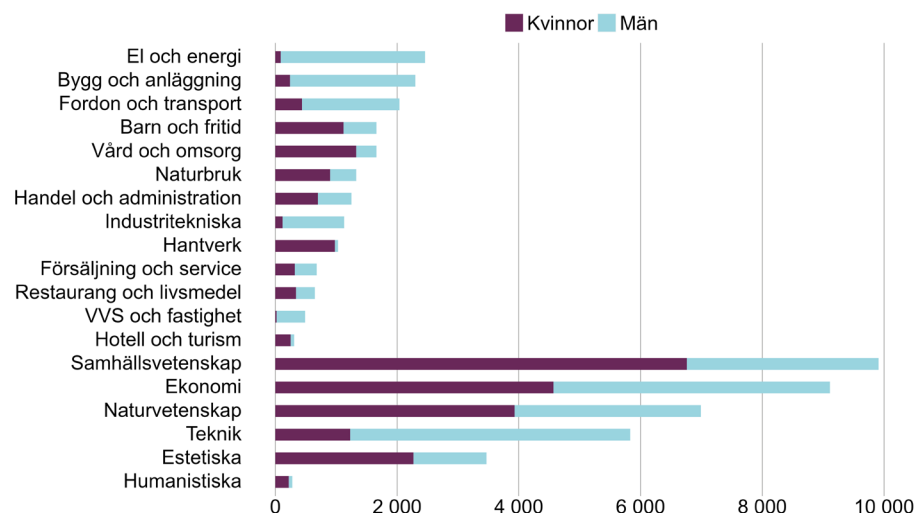
27. I de regionala planeringsunderlagen redovisar Skolverket förekomst av utbildning rörande nationella program, introduktionsprogram, riksrekryterande utbildningar med egna examensmål, anpassad gymnasieutbildning och yrkesinriktad vuxenutbildning. Det finns även möjlighet för huvudmän att ansöka om tillstånd för att bedriva idrottsutbildningar inom gymnasieskola och anpassad gymnasieskola, riksrekryterande gymnasieutbildning och särskild variant av gymnasieutbildning.

Gymnasieskolan: nationella program i länet

Under läsåret 2022/23 studerade drygt 53 300 av länets gymnasieelever inom nationella program. Av dessa läste cirka en tredjedel (32 procent) på ett yrkesprogram. Detta är samma andel som för riket.

Det vanligaste yrkesprogrammet var el- och energiprogrammet, följt av bygg- och anläggningsprogrammet och fordons- och transportprogrammet. Av de högskoleförberedande programmen var samhällsvetenskapsprogrammet och ekonomiprogrammet störst.

Figur. Antal kvinnor och män på de nationella programmen i länet, läsåret 2022/23.²⁸

Vilket utbud av gymnasieprogram som eleverna har tillgång till beror på hur hemkommunens samverkan med andra kommuner ser ut. Utbudet påverkas också av vilka pendlingsmöjligheter som finns i länet. Elevers benägenhet att pendla påverkas i sin tur av hur attraktiva olika utbildningsorter, program och skolor upplevs.

Utbud av nationella program Göteborgsregionen

Figuren nedan visar om och var i Göteborgsregionen de nationella programmen bedrevs läsåret 2022/23. Även elevpendlingen mellan kommuner inom och utanför Göteborgsregionen visas i kartan, där de olika pendlingsområdena är markerade i olika nyanser. Detta är områden där pendling sker i huvudsak till kommuner med ett större utbud av utbildningar och skolor.

Inom Göteborgsregionen finns fyra pendlingsområden:

- Pendlingsområde 1: Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölndal, Partille, Öckerö, (Kungsbacka)
- Pendlingsområde 2: Alingsås, (Värgårda)
- Pendlingsområde 3: Stenungsund, Tjörn, (Orust)
- Pendlingsområde 4: Lilla Edet, (Trollhättan, Vänersborg, Mellerud)

28. Avrundat till närmaste 10-tal. Försäljnings- och serviceprogrammet gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter den 1 juli 2022.

I Göteborgsregionen genomfördes samtliga nationella program läsåret 2022/23, men utbudet skiljde sig åt mellan olika pendlingsområden. En riksrekryterande utbildning med eget examensmål, sjöfartsutbildningen, bedrevs av Göteborgs kommun och Öckerö kommun i pendlingsområde 1.

I pendlingsområde 1 bedrevs samtliga nationella program läsåret 2022/23. Samtliga program bedrevs av både kommunala och enskilda huvudmän.

I pendlingsområde 2 bedrevs 14 av 18 nationella program. Två av utbildningarna bedrevs av enskilda huvudmän.

I pendlingsområde 3 bedrevs 15 av 18 nationella program. Ingen av utbildningarna bedrevs av enskilda huvudmän.

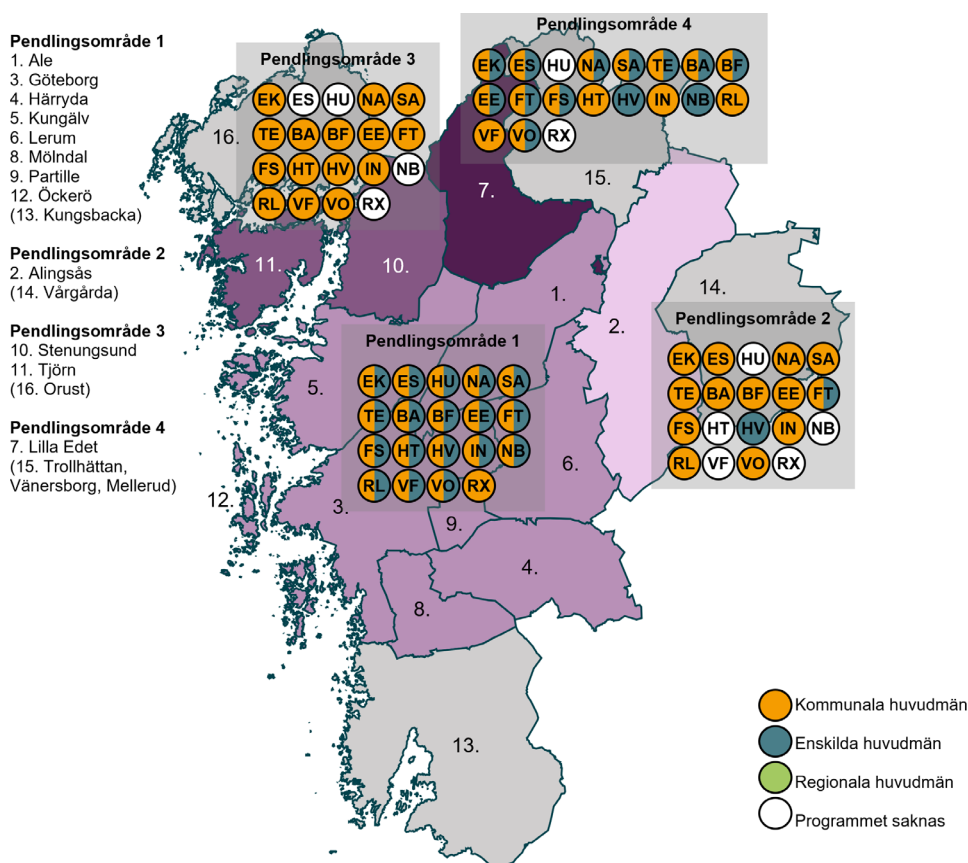
I pendlingsområde 4 bedrevs 17 av 18 nationella program. Fyra av utbildningarna bedrevs inte av enskilda huvudmän.

Figur. Utbud av nationella program i gymnasieskolan i Göteborgsregionen, läsåret 2022/23.²⁹

Förklaring av förkortningar av gymnasieprogram

EK	ekonomi
ES	estetiska
HU	humanistiska
NA	naturvetenskap
SA	samhällsvetenskap
TE	teknik
BA	bygg och anläggning
BF	barn och fritid
EE	el och energi
FT	fordon och transport
FS	försäljning och service*
HT	hotell och turism
HV	hantverk
IN	industritekniska
NB	naturbruk
RL	restaurang och livsmedel
VF	VVS och fastighet
VO	vård och omsorg
RX	riksrekryterande utbildning med egna examensmål

* Försäljnings- och serviceprogrammet gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för programmet finns även de som läst på handels- och administrationsprogrammet, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022

29. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Utbud av nationella program Fyrbodal

Figuren nedan visar om och var i Fyrbodal de nationella programmen bedrevs läsåret 2022/23. Även elevpendlingen mellan kommuner inom och utanför Fyrbodal visas i kartan, där de olika pendlingsområdena är markerade i olika nyanser. Detta är områden där pendling sker i huvudsak till kommuner med ett större utbud av utbildningar och skolor.

Inom Fyrbodal finns fem pendlingsområden:

- Pendlingsområde 1: Åmål, Bengtsfors, (Säffle)
- Pendlingsområde 2: Dals-Ed, Färgelanda, Munkedal, Strömstad, Tanum, Uddevalla
- Pendlingsområde 3: Lysekil, Sotenäs
- Pendlingsområde 4: Mellerud, Trollhättan, Vänersborg, (Lilla Edet)
- Pendlingsområde 5: Orust, (Tjörn, Stenungsund)

I Fyrbodal genomfördes samtliga nationella program förutom humanistiska programmet läsåret 2022/23. Riksrekryterande utbildningar med egna examensmål bedrevs inte i något pendlingsområde.

I pendlingsområde 1 bedrevs 13 av 18 nationella program läsåret 2022/23. Inget program bedrevs av enskilda huvudmän.

I pendlingsområde 2 bedrevs 17 av 18 nationella program. Fyra av utbildningarna bedrevs inte av enskilda huvudmän.

I pendlingsområde 3 bedrevs 11 av 18 nationella program. Ingen av utbildningarna bedrevs av enskilda huvudmän.

I pendlingsområde 4 bedrevs 17 av 18 nationella program. Tre av utbildningarna bedrevs inte av enskilda huvudmän.

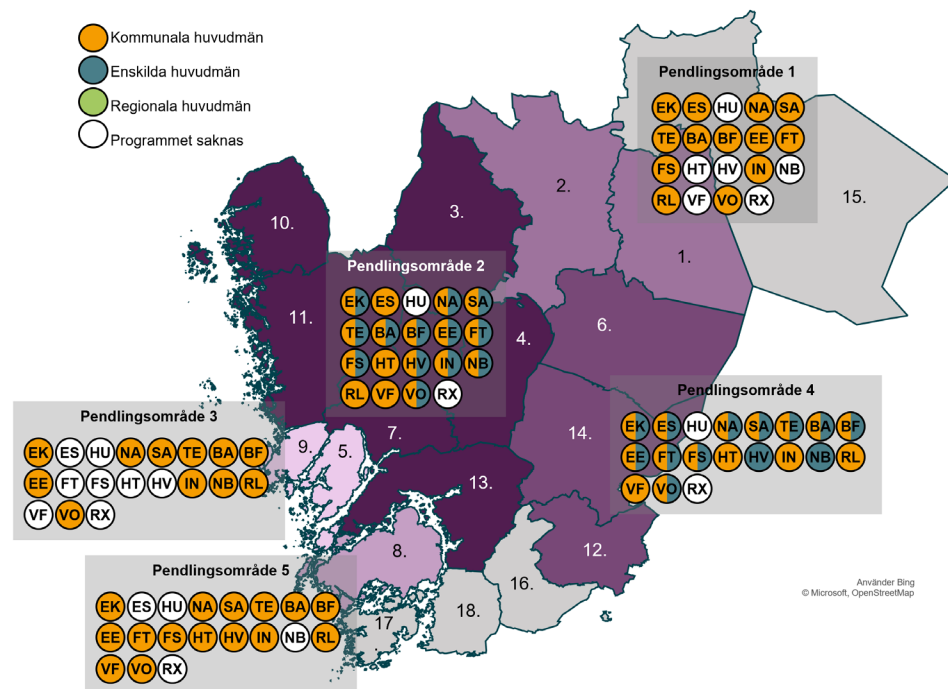
I pendlingsområde 5 bedrevs 15 av 18 nationella program. Ingen av utbildningarna bedrevs av enskilda huvudmän.

Figur. Utbud av nationella program i gymnasieskolan i Fyrbodalen, läsåret 2022/23.³⁰

Förklaring av förkortningar av gymnasieprogram

- EK ekonomi
- ES estetiska
- HU humanistiska
- NA naturvetenskap
- SA samhällsvetenskap
- TE teknik
- BA bygg och anläggning
- BF barn och fritid
- EE el och energi
- FT fordon och transport
- FS försäljning och service*
- HT hotell och turism
- HV hantverk
- IN industritekniska
- NB naturbruk
- RL restaurang och livsmedel
- VF VVS och fastighet
- VO vård och omsorg
- RX riksrekryterande utbildning med egna examensmål

* Försäljnings- och serviceprogrammet gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för programmet finns även de som läst på handels- och administrationsprogrammet, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022

<p>Pendlingsområde 1</p> <p>1. Amål
2. Bengtsfors
(15. Säffle)</p>	<p>Pendlingsområde 3</p> <p>5. Lysekil
9. Sotenäs</p>	<p>Pendlingsområde 5</p> <p>8. Orust
(17. Tjörn)
(18. Stenungsund)</p>
<p>Pendlingsområde 2</p> <p>3. Dals-Ed
4. Färgelanda
7. Munkedal
10. Strömstad
11. Tanum
13. Uddevalla</p>	<p>Pendlingsområde 4</p> <p>6. Mellerud
12. Trollhättan
14. Vänersborg
(16. Lilla Edet)</p>	

30. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Utbud av nationella program Sjuhärad

Figuren nedan visar om och var i Sjuhärad de nationella programmen bedrevs läsåret 2022/23. Även elevpendlingen mellan kommuner inom och utanför Sjuhärad visas i kartan, där de olika pendlingsområdena är markerade i olika nyanser. Detta är områden där pendling sker i huvudsak till kommuner med ett större utbud av utbildningar och skolor.

Inom Sjuhärad finns två pendlingsområden:

- Pendlingsområde 1: Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn
- Pendlingsområde 2: Vårgårda, (Alingsås)

I Sjuhärad bedrevs samtliga nationella program läsåret 2022/23.

Riksrekryterande utbildningar med egna examensmål bedrevs inte i något pendlingsområde.

I pendlingsområde 1 bedrevs alla 18 nationella program läsåret 2022/23. Sex av utbildningarna bedrevs inte av enskilda huvudmän.

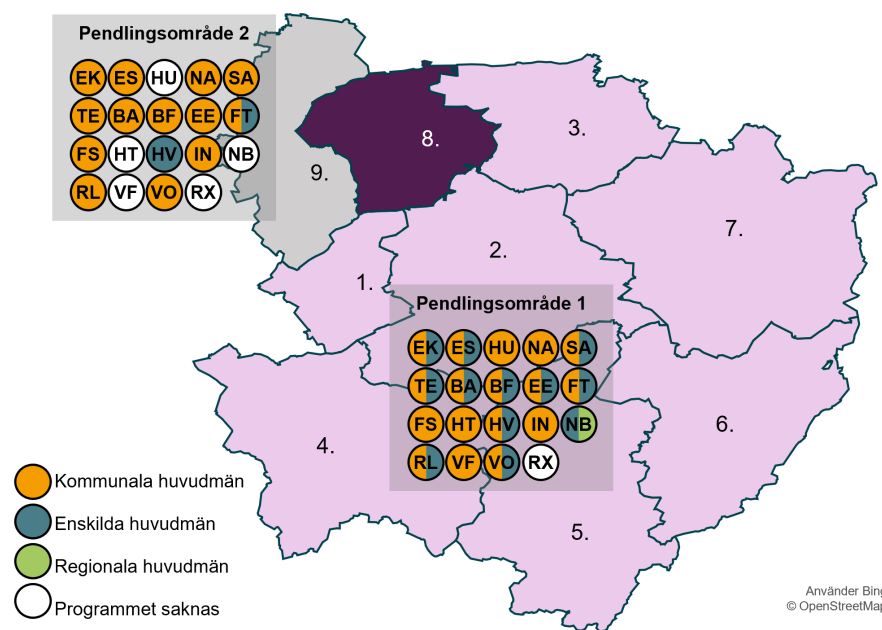
I pendlingsområde 2 bedrevs 14 av 18 nationella program. Två av utbildningarna bedrevs av enskilda huvudmän.

Figur. Utbud av nationella program i gymnasieskolan i Sjuhärad, läsåret 2022/23.³¹

Förklaring av förkortningar av gymnasieprogram

EK	ekonomi
ES	estetiska
HU	humanistiska
NA	naturvetenskap
SA	samhällsvetenskap
TE	teknik
BA	bygg och anläggning
BF	barn och fritid
EE	el och energi
FT	fordon och transport
FS	försäljning och service*
HT	hotell och turism
HV	hantverk
IN	industritekniska
NB	naturbruk
RL	restaurang och livsmedel
VF	VVS och fastighet
VO	vård och omsorg
RX	riksrekryterande utbildning med egna examensmål

* Försäljnings- och serviceprogrammet gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för programmet finns även de som läst på handels- och administrationsprogrammet, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022

Pendlingsområde 1	Pendlingsområde 2
1. Bollebygd	8. Vårgårda
2. Borås	(9. Alingsås)
3. Herrljunga	
4. Mark	
5. Svenljunga	
6. Tranemo	
7. Ulricehamn	

31. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Utbud av nationella program Skaraborg

Figuren nedan visar om och var i Skaraborg de nationella programmen bedrevs läsåret 2022/23. Även elevpendlingen mellan kommuner inom och utanför Skaraborg visas i kartan ovan, där de olika pendlingsområdena är markerade i olika nyanser. Detta är områden där pendling sker i huvudsak till kommuner med ett större utbud av utbildningar och skolor.

Inom Skaraborg finns fyra pendlingsområden:

- Pendlingsområde 1: Grästorp, Götene, Lidköping
- Pendlingsområde 2: Gullspång, Mariestad
- Pendlingsområde 3: Falköping, Hjo, Karlsborg, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Töreboda
- Pendlingsområde 4: Essunga, Vara

I Skaraborg bedrevs samtliga nationella program läsåret 2022/23.

En riksrekryterande utbildning med eget examensmål, marinteknikutbildningen, bedrevs i ett av pendlingsområdena.

I pendlingsområde 1 bedrevs 15 av 18 nationella program läsåret 2022/23. Fem av utbildningarna bedrevs av enskilda huvudmän.

I pendlingsområde 2 bedrevs 12 av 18 nationella program. Två av utbildningarna bedrevs av enskilda huvudmän.

I pendlingsområde 3 bedrevs alla 18 nationella program läsåret 2022/23. Fem av utbildningarna bedrevs inte av enskilda huvudmän.

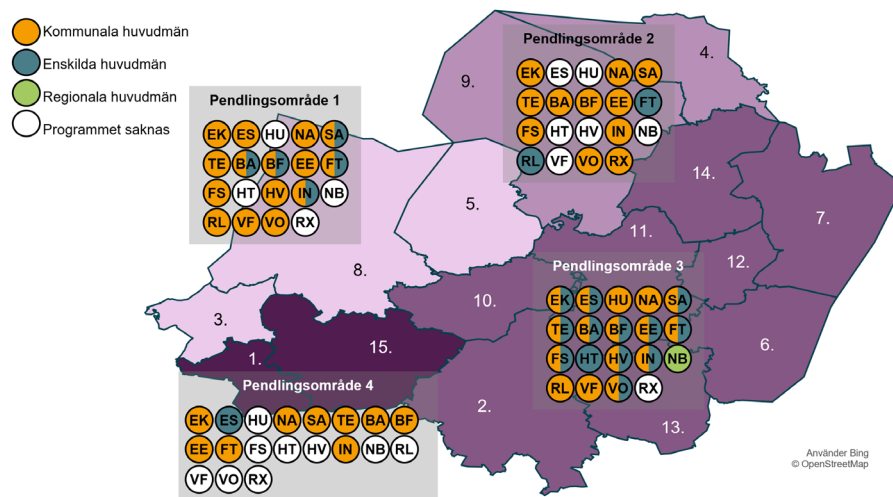
I pendlingsområde 4 bedrevs 10 av 18 nationella program. En av utbildningarna bedrevs av enskilda huvudmän.

Förklaring av förkortningar av gymnasieprogram

EK	ekonomi
ES	estetiska
HU	humanistiska
NA	naturvetenskap
SA	samhällsvetenskap
TE	teknik
BA	bygg och anläggning
BF	barn och fritid
EE	el och energi
FT	fordon och transport
FS	försäljning och service*
HT	hotell och turism
HV	hantverk
IN	industri tekniska
NB	naturbruk
RL	restaurang och livsmedel
VF	VVS och fastighet
VO	vård och omsorg
RX	riksrekryterande utbildning med egna examensmål

* Försäljnings- och serviceprogrammet gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för programmet finns även de som läst på handels- och administrationsprogrammet, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022

Figur. Utbud av nationella program i gymnasieskolan i Skaraborg, läsåret 2022/23.³²

Pendlingsområde 1 3. Grästorp 5. Götene 8. Lidköping	Pendlingsområde 3 2. Falköping 6. Hjo 7. Karlsborg 10. Skara 11. Skövde 12. Tibro 13. Tidaholm 14. Töreboda	Pendlingsområde 4 1. Essunga 15. Vara
Pendlingsområde 2 4. Gullspång 9. Mariestad		

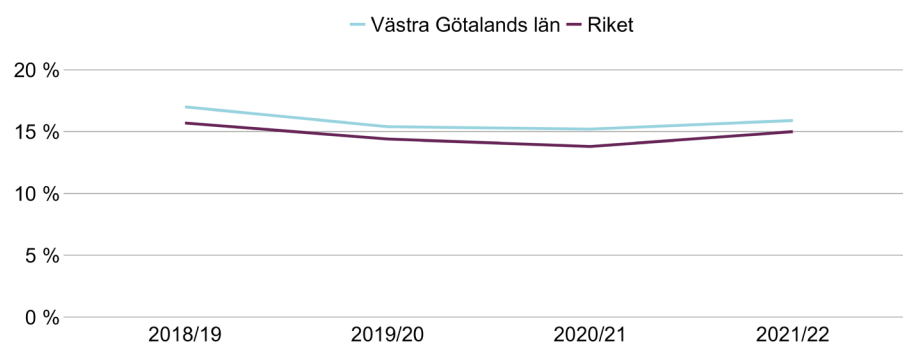
32. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Gymnasieskolan: introduktionsprogram i länet

Ungdomar som inte är behöriga till ett nationellt program har rätt att gå ett introduktionsprogram.³³ Behovet av utbildningsplatser på introduktionsprogram styrs alltså av hur många elever som efter grundskolan inte har blivit behöriga för nationella program i gymnasieskolan.

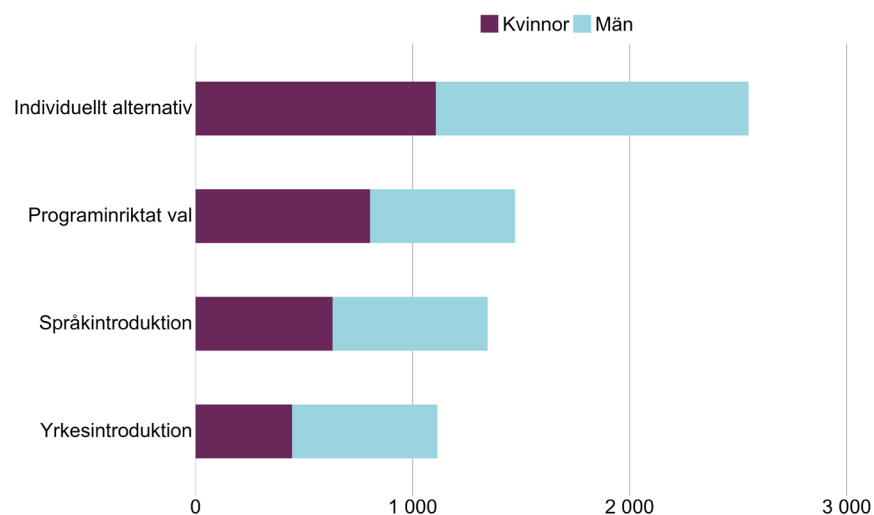
Utvecklingen av andelen elever som inte har uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan visas i figuren nedan. Andelen elever i länet som inte uppnått behörighet till nationellt program från grundskolan var cirka 16 procent läsåret 2021/22. Samma andel nationellt låg på cirka 15 procent.

Figur. Andel ungdomar som inte uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan läsåren 2018/19 – 2021/22 i länet och riket.

I figuren nedan visas en översikt över hur eleverna är fördelade på introduktionsprogrammen i länet. Flest antal elever fanns på programmet individuellt alternativ. Inom samtliga introduktionsprogram studerade fler män än kvinnor.

Figur. Antal kvinnor och män på introduktionsprogrammen i länet, läsåret 2022/23.

33. 17 kap. 8–12 §§ Skollagen.

De nya bestämmelserna om att huvudmän ska ta hänsyn till arbetsmarknadens behov vid planering och dimensionering av utbildning omfattar introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion utformade för en grupp elever.³⁴

Utbud av introduktionsprogram Göteborgsregionen

I figuren nedan visas en karta över var i Göteborgsregionen introduktionsprogrammen yrkesintroduktion och programinriktat val finns, och vilka inriktningar som bedrevs läsåret 2022/23.³⁵

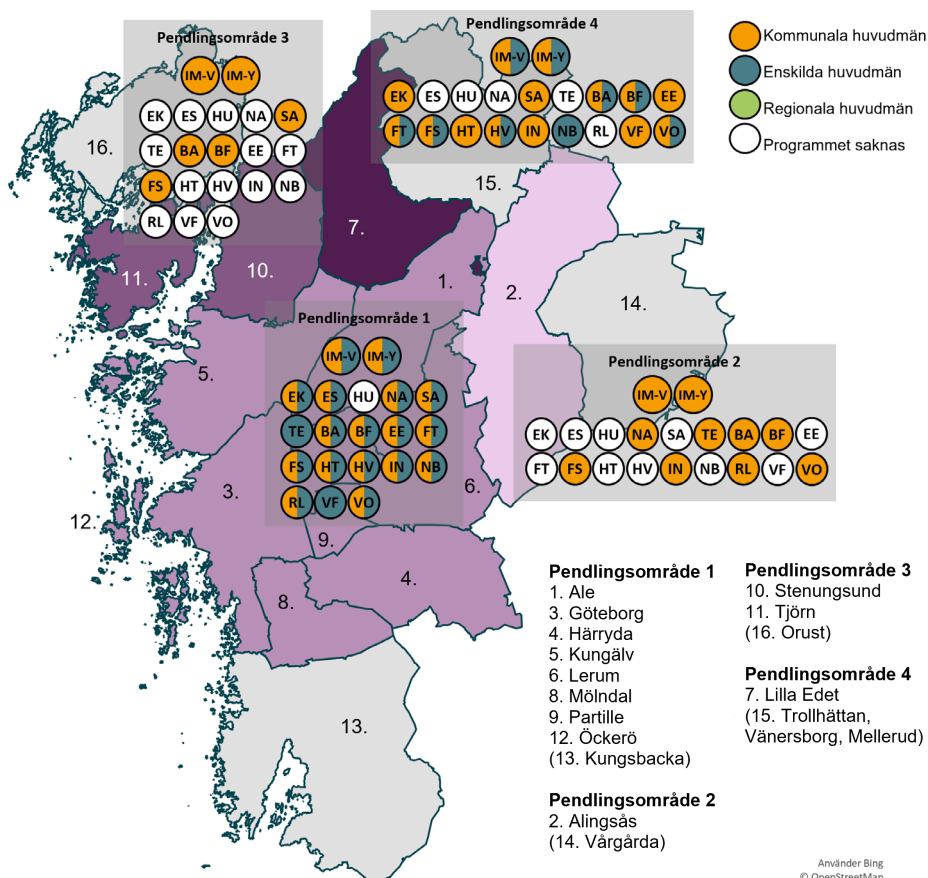
De två introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion fanns läsåret 2022/23 i samtliga pendlingsområden. Vilka inriktningar som elever läste skiljde sig åt något. Inriktningen mot humanistiska programmet genomfördes inte i något av Göteborgsregionens pendlingsområden.

Figur. Utbud av introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion i Göteborgsregionen läsåret 2022/23.³⁶

Förklaring av förkortningar av gymnasieprogram

IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion
EK	ekonomi
ES	estetiska
HU	humanistiska
NA	naturvetenskap
SA	samhällsvetenskap
TE	teknik
BA	bygg och anläggning
BF	barn och fritid
EE	el och energi
FT	fordon och transport
FS	försäljning och service*
HT	hotell och turism
HV	hantverk
IN	industritekniska
NB	naturbruk
RL	restaurang och livsmedel
VF	VVS och fastighet
VO	vård och omsorg

* Försäljnings- och serviceprogrammet gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för programmet finns även de som läst på handels- och administrationsprogrammet, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022

34. 15 kap. 30 b § Skollagen.

35. I kartan görs ingen skillnad på om introduktionsprogrammet är utformat för en grupp elever eller inte.

36. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Utbud av introduktionsprogram Fyrbodalen

I figuren nedan visas en karta över var i Fyrbodalen introduktionsprogrammen yrkesintroduktion och programinriktat val finns, och vilka inriktningar som bedrevs läsåret 2022/23.³⁷

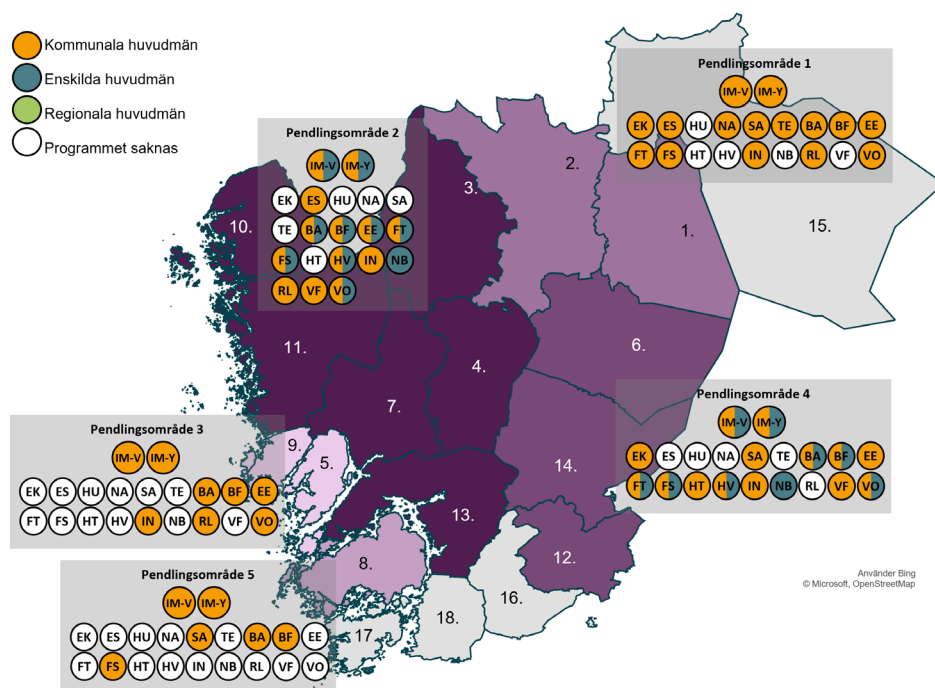
De två introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion fanns läsåret 2022/23 i samtliga pendlingsområden. Vilka inriktningar som elever läste skiljde sig åt något. Flest inriktningar fanns i pendlingsområde 1 och i pendlingsområde 4.

Figur. Utbud av introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion i Fyrbodalen läsåret 2022/23.³⁸

Förklaring av förkortningar av gymnasieprogram

IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion
EK	ekonomi
ES	estetiska
HU	humanistiska
NA	naturvetenskap
SA	samhällsvetenskap
TE	teknik
BA	bygg och anläggning
BF	barn och fritid
EE	el och energi
FT	fordon och transport
FS	försäljning och service*
HT	hotell och turism
HV	hantverk
IN	industri tekniska
NB	naturbruk
RL	restaurang och livsmedel
VF	VVS och fastighet
VO	vård och omsorg

* Försäljnings- och serviceprogrammet gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för programmet finns även de som läst på handels- och administrationsprogrammet, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022

Pendlingsområde 1
1. Amäl
2. Bengtsfors
(15. Säffle)

Pendlingsområde 2
3. Dals-Ed
4. Färgelanda
7. Munkedal
10. Strömstad
11. Tanum
13. Uddevalla

Pendlingsområde 3
5. Lysekil
9. Sotenäs

Pendlingsområde 4
6. Mellerud
12. Trollhättan
14. Vänersborg
(16. Lilla Edet)

Pendlingsområde 5
8. Orust
(17. Tjörn)
(18. Stenungsund)

37. I kartan görs ingen skillnad på om introduktionsprogrammet är utformat för en grupp elever eller inte.

38. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Utbud av introduktionsprogram Sjuhärad

I figuren nedan visas en karta över var i Sjuhärad introduktionsprogrammen yrkesintroduktion och programinriktat val finns, finns och vilka inriktningar som bedrevs läsåret 2022/23.³⁹

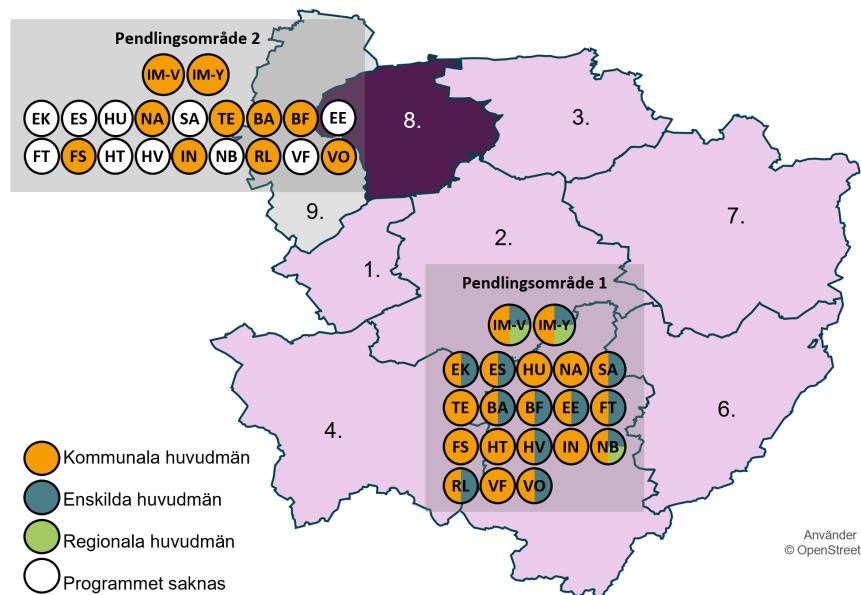
De två introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion fanns läsåret 2022/23 i båda pendlingsområdena. Vilka inriktningar som elever läste skiljde sig åt. I pendlingsområde 1 fanns alla inriktningar och i pendlingsområde 2 fanns åtta av inriktningarna.

Figur. Utbud av introduktionsprogrammen programinriktad val och yrkesintroduktion i Sjuhärad läsåret 2022/23.⁴⁰

Förklaring av förkortningar av gymnasieprogram

IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion
EK	ekonomi
ES	estetiska
HU	humanistiska
NA	naturvetenskap
SA	samhällsvetenskap
TE	teknik
BA	bygg och anläggning
BF	barn och fritid
EE	el och energi
FT	fordon och transport
FS	försäljning och service*
HT	hotell och turism
HV	hantverk
IN	industritekniska
NB	naturbruk
RL	restaurang och livsmedel
VF	VVS och fastighet
VO	vård och omsorg

* Försäljnings- och serviceprogrammet gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för programmet finns även de som läst på handels- och administrationsprogrammet, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022.

Pendlingsområde 1	Pendlingsområde 2
1. Bollebygd	8. Vårgårda
2. Borås	(9. Alingsås)
3. Herrljunga	
4. Mark	
5. Svenljunga	
6. Tranemo	
7. Ulricehamn	

39. I kartan görs ingen skillnad på om introduktionsprogrammet är utformat för en grupp elever eller inte.

40. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Utbud av introduktionsprogram Skaraborg

I figuren nedan visas en karta över var i Skaraborg introduktionsprogrammen yrkesintroduktion och programinriktat val finns, och vilka inriktningar som bedrevs läsåret 2022/23.⁴¹

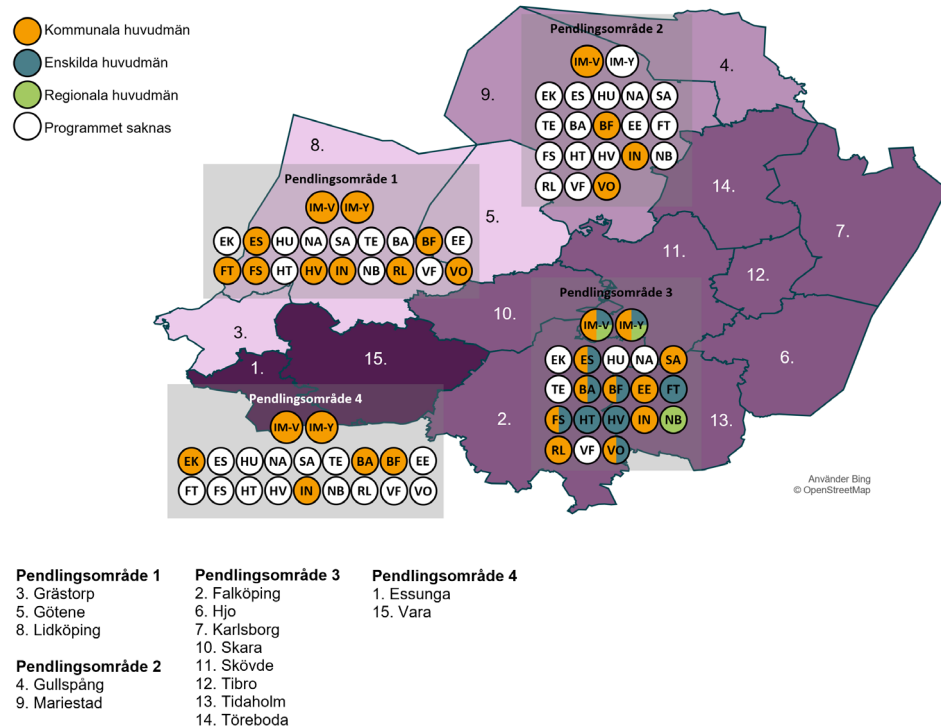
De två introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion fanns läsåret 2022/23 i tre av fyra pendlingsområden. Vilka inriktningar som elever läste skiljde sig åt. Flest inriktningar fanns i pendlingsområde 3.

Figur. Utbud av introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion i Skaraborg läsåret 2022/23.⁴²

Förklaring av förkortningar av gymnasieprogram

IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion
EK	ekonomi
ES	estetiska
HU	humanistiska
NA	naturvetenskap
SA	samhällsvetenskap
TE	teknik
BA	bygg och anläggning
BF	barn och fritid
EE	el och energi
FT	fordon och transport
FS	försäljning och service*
HT	hotell och turism
HV	hantverk
IN	industritekniska
NB	naturbruk
RL	restaurang och livsmedel
VF	VVS och fastighet
VO	vård och omsorg

* Försäljnings- och serviceprogrammet gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för programmet finns även de som läst på handels- och administrationsprogrammet, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022

41. I kartan görs ingen skillnad på om introduktionsprogrammet är utformat för en grupp elever eller inte.

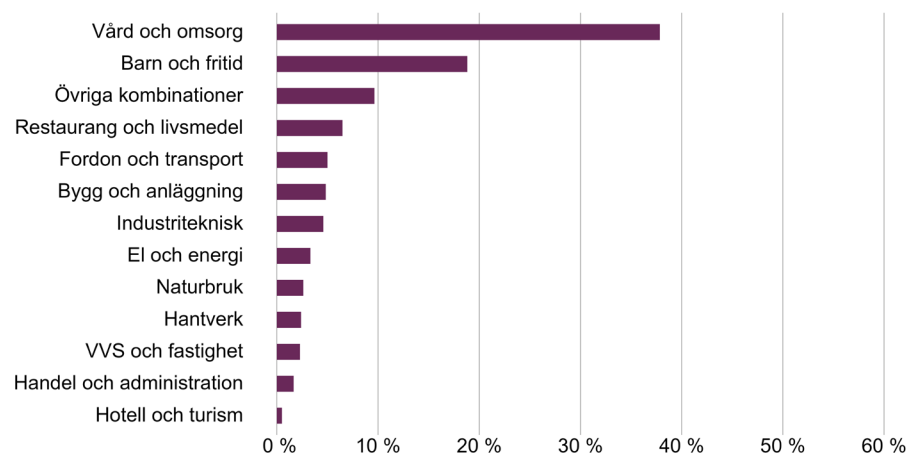
42. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Komvux: yrkesinriktad vuxenutbildning i länet

Komvux är i grunden kursutformat, men det är vanligt att huvudmän kombinerar kurser relevanta för ett yrkesområde i ett yrkespaket för att erbjuda utbildningar som motsvarar behoven på arbetsmarknaden. Dessa yrkespaket kan vara nationella eller regionala.⁴³ Vuxna kan också själva söka olika kombinationer av fristående yrkeskurser för att utbilda sig eller komplettera sin kompetens inom ett yrkesområde. En elev på en yrkesinriktning definieras av Skolverket som en elev som läst minst 400 poäng i kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram.⁴⁴ År 2022 var det cirka 7 800 elever som läste en yrkesinriktning inom komvux i Västra Götalands län.

Figuren nedan visar fördelningen mellan olika yrkesinriktningar i Västra Götalands län åren 2020–2022. Flest elever läste kurser inom vård och omsorg, följt av barn och fritid. Få elever läste yrkesinriktningen hotell och turism.

Figur. Andel elever på olika yrkesinriktningar i komvux i länet, 2020–2022.

43. Skolverket tar fram exempel på yrkespaket på nationell nivå i samråd med de nationella programråden och de regionala yrkespaketen är utformade av huvudmännen utifrån ett lokalt/regionalt behov på arbetsmarknaden.

44. Att läsa 400 poäng motsvarar 20 veckors heltidsstudier på komvux.

Utbud av yrkesinriktad komvux Göteborgsregionen

Kartan nedan visar vilka huvudmän i länet som bedrev yrkesutbildning på gymnasial nivå inom komvux åren 2020–2022.

Figuren nedan visar en karta över vilka huvudmän i Göteborgsregionen som har bedrivit yrkesutbildning på gymnasial nivå inom komvux åren 2020–2022.

Flest yrkesutbildningar fanns i Göteborg, där alla yrkesområden fanns representerade. Minst antal yrkesutbildningar fanns i Ale, Lilla Edet och Tjörn.

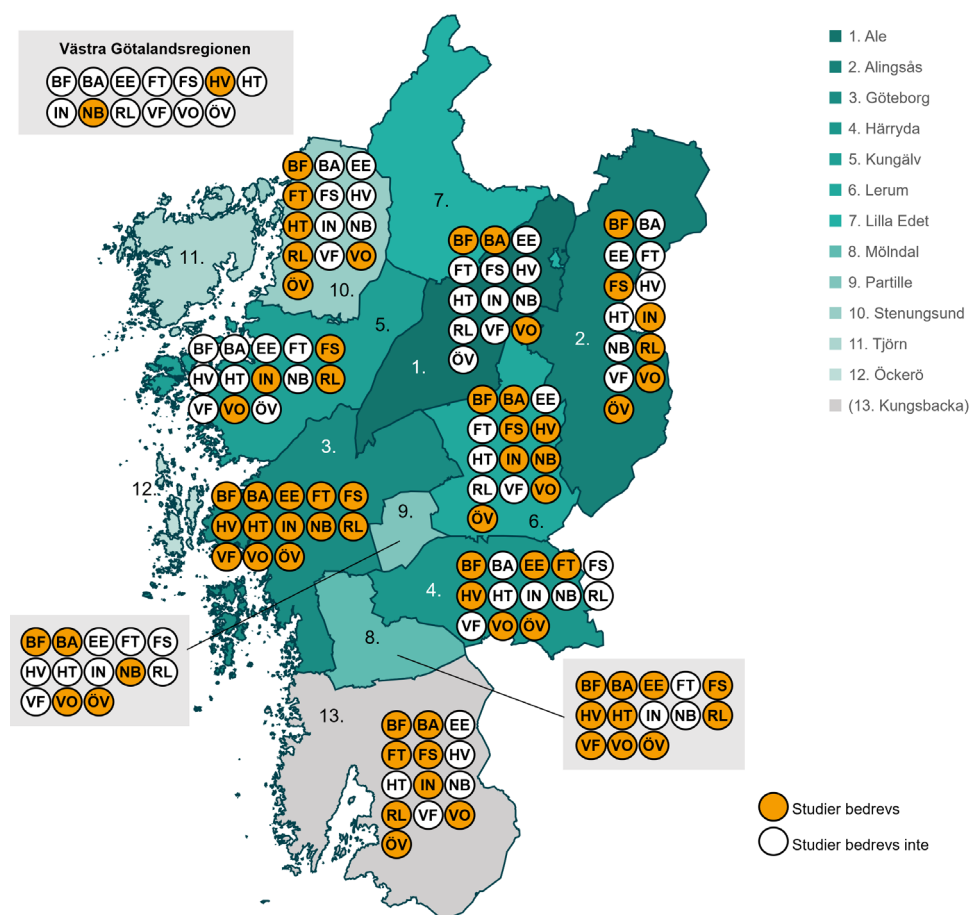
Det vanligaste yrkesområdet inom komvux i Göteborgsregionen var vård och omsorg, följt av barn och fritid.

Figur. Huvudmän i Göteborgsregionen som har bedrivit yrkesutbildning på gymnasial nivå inom komvux, åren 2020–2022.⁴⁵

Förklaring av förkortningar av yrkesinriktningar

BA	bygg och anläggning
BF	barn och fritid
EE	el och energi
FT	fordon och transport
FS	försäljning och service*
HT	hotell och turism
HV	hantverk
IN	industriteknik
NB	naturbruk
RL	restaurang och livsmedel
VF	VVS och fastighet
VO	vård och omsorg

* Försäljning och service gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för yrkesinriktningen finns även de som läst utbildningar inom handel och administration, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022.

45. Det krävs att minst fem elever har läst yrkesinriktningen under åren 2020–2022 för att den ska visas som "studier bedrevs" i kartan.

Utbud av yrkesinriktad komvux Fyrbodals

Kartan nedan visar vilka huvudmän i Fyrbodals som har bedrivit yrkesutbildning på gymnasial nivå inom komvux. Utbildning inom samtliga yrkesområden bedrevs av någon av Fyrbodals huvudmän 2020–2022.

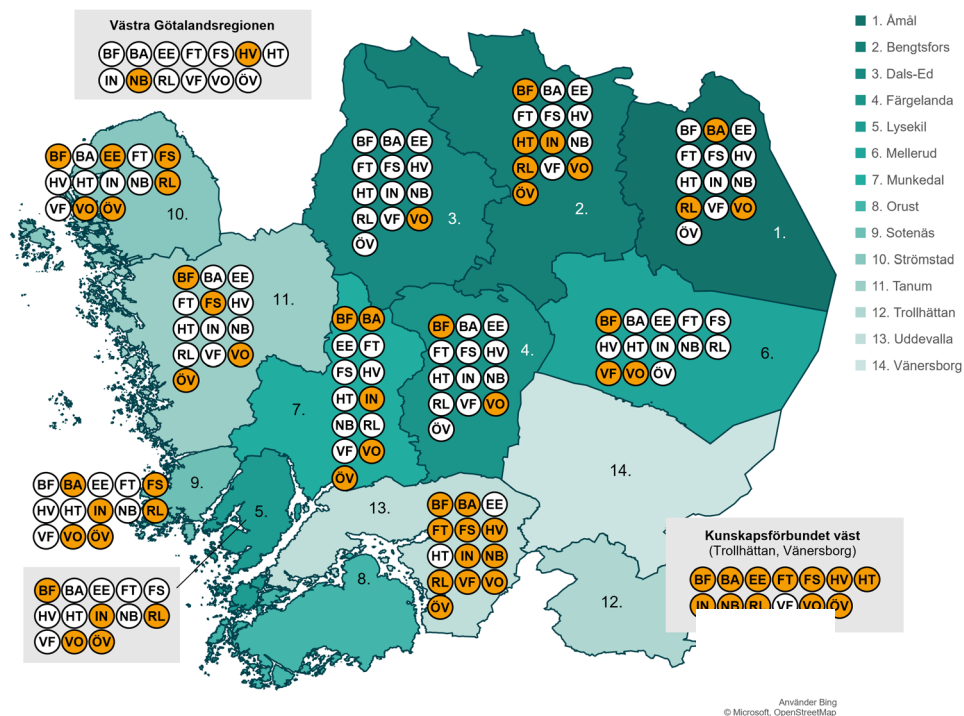
Flest yrkesutbildningar bedrevs av Kunskapsförbundet Väst (Trollhättan och Vänersborg), där alla yrkesområden utom ett fanns representerade. Det vanligaste yrkesområdet inom komvux i Fyrbodals var vård och omsorg, följt av barn och fritid.

Figur. Huvudmän i Fyrbodals som har bedrivit yrkesutbildning på gymnasial nivå inom komvux, åren 2020–2022.⁴⁶

Förklaring av förkortningar av yrkesinriktningar

BA	bygg och anläggning
BF	barn och fritid
EE	el och energi
FT	fordon och transport
FS	försäljning och service*
HT	hotell och turism
HV	hantverk
IN	industriteknik
NB	naturbruk
RL	restaurang och livsmedel
VF	VVS och fastighet
VO	vård och omsorg

* Försäljning och service gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för yrkesinriktningen finns även de som läst utbildningar inom handel och administration, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022.

46. Det krävs att minst fem elever har läst yrkesinriktningen under åren 2020–2022 för att den ska visas som "studier bedrevs" i kartan.

Utbud av yrkesinriktad komvux Sjuhärad

Kartan nedan visar vilka huvudmän i Sjuhärad som har bedrivit yrkesutbildning på gymnasial nivå inom komvux. I Sjuhärad bedrevs utbildning inom alla yrkesområden förutom hotell och turism åren 2020–2022.

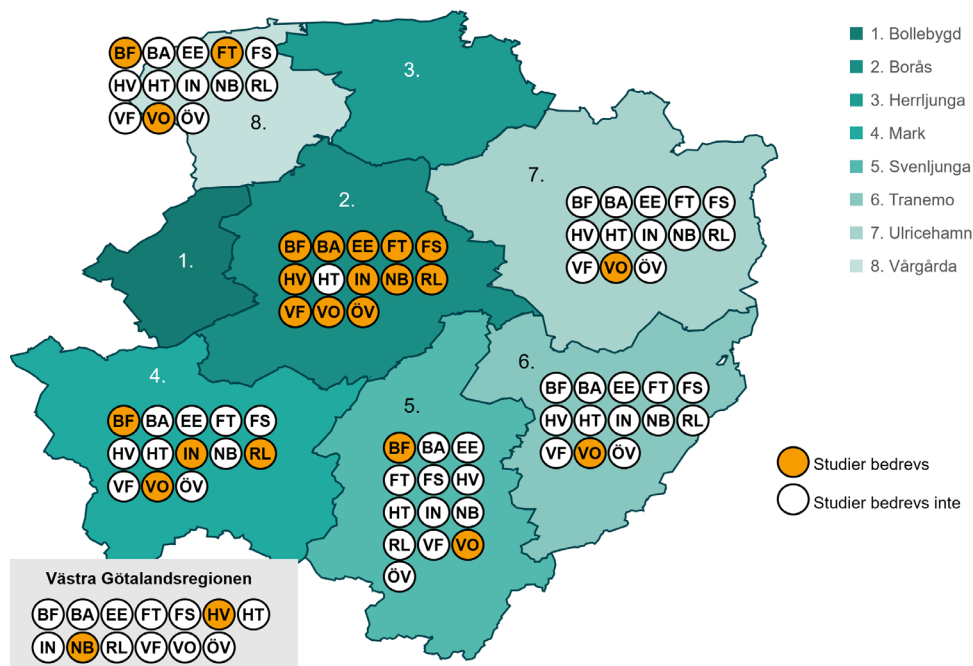
Flest yrkesutbildningar bedrevs i Borås, där alla yrkesområden utom ett fanns representerade. Minst antal yrkesområden fanns i Tranemo och Ulricehamn.

Figur. Huvudmän i Sjuhärad som har bedrivit yrkesutbildning på gymnasial nivå inom komvux, åren 2020–2022.⁴⁷

Förklaring av förkortningar av yrkesinriktningar

BA	bygg och anläggning
BF	barn och fritid
EE	el och energi
FT	fordon och transport
FS	försäljning och service*
HT	hotell och turism
HV	hantverk
IN	industriteknik
NB	naturbruk
RL	restaurang och livsmedel
VF	VVS och fastighet
VO	vård och omsorg

* Försäljning och service gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för yrkesinriktningen finns även de som läst utbildningar inom handel och administration, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022.

47. Det krävs att minst fem elever har läst yrkesinriktningen under åren 2020–2022 för att den ska visas som "studier bedrevs" i kartan.

Utbud av yrkesinriktad komvux Skaraborg

Kartan nedan visar vilka huvudmän i Skaraborg som har bedrivit yrkesutbildning på gymnasial nivå inom komvux. I Skaraborg bedrevs utbildning inom alla yrkesområden förutom hotell och turism åren 2020–2022.

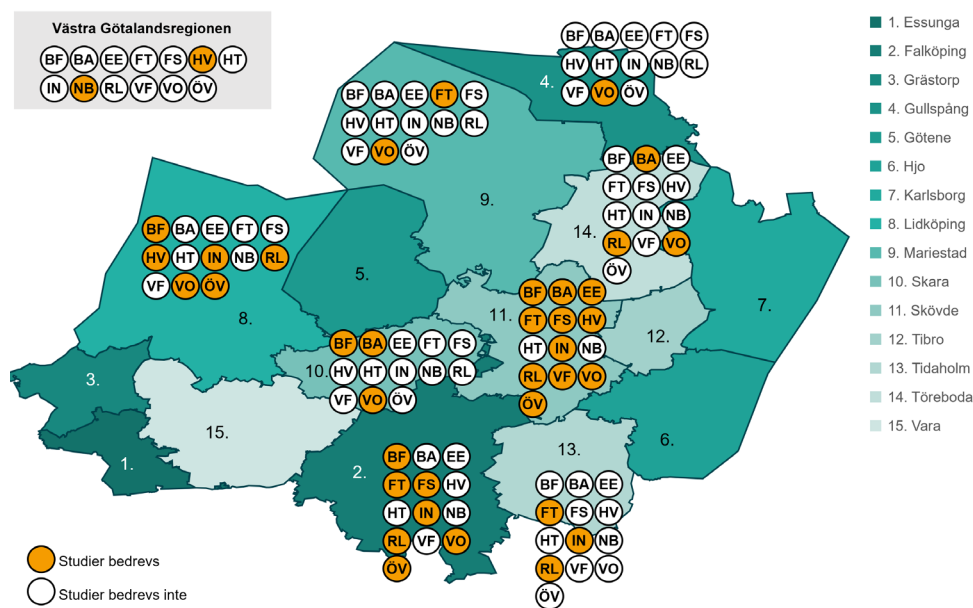
Flest yrkesutbildningar bedrevs i Skövde, där alla yrkesområden utom två fanns representerade. Minst antal yrkesutbildningar fanns i Gullspång och Mariestad

Figur. Huvudmän i Skaraborg som har bedrivit yrkesutbildning på gymnasial nivå inom komvux, åren 2020–2022.⁴⁸

Förklaring av förkortningar av yrkesinriktningar

BA	bygg och anläggning
BF	barn och fritid
EE	el och energi
FT	fordon och transport
FS	försäljning och service*
HT	hotell och turism
HV	hantverk
IN	industriteknik
NB	naturbruk
RL	restaurang och livsmedel
VF	VVS och fastighet
VO	vård och omsorg

* Försäljning och service gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för yrkesinriktningen finns även de som läst utbildningar inom handel och administration, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022.

48. Det krävs att minst fem elever har läst yrkesinriktningen under åren 2020–2022 för att den ska visas som ”studier bedrevs” i kartan.

Anpassad gymnasieskola i länet

Kommunerna är skyldiga att tillhandahålla anpassad gymnasieskola för elever som tillhör målgruppen. Skolformen omfattar nio nationella program samt individuella program. Det finns också utbildningar som avviker från den nationella programstrukturen.⁴⁹

Läsåret 2022/23 läste drygt 1100 elever inom anpassad gymnasieskola i länet.⁵⁰ 55 procent av eleverna läste på ett nationellt program och 45 procent på ett individuellt program.

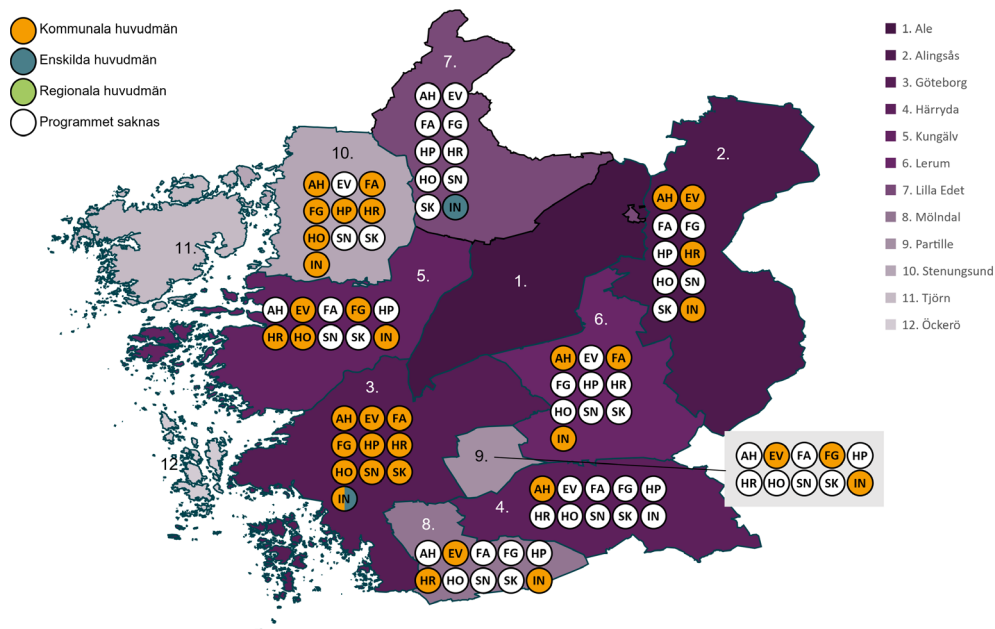
Utbud av anpassad gymnasieskola Göteborgsregionen

Vilka nationella program som bedrivits skiljer sig åt mellan kommunerna i Göteborgsregionen. Flest kommuner bedrev programmen administration, handel och varuhantering, estetisk verksamhet eller hotell, restaurang och bageri. Göteborg var den enda kommunen i länet som bedrev samtliga nationella program.

Figur. Utbud av anpassad gymnasieskola i Göteborgsregionen läsåret 2022/23.⁵¹

Förklaring av förkortningar anpassad gymnasieutbildning

AH	administration, handel och varuhantering
EV	estetisk verksamhet
FA	fastighet, anläggning och byggnation
FG	fordonsvård och godshantering
HP	hantverk och produktion
HR	hotell, restaurang och bageri
HO	hälsa, vård och omsorg
SN	samhälle, natur och språk
SK	skog, mark och djur
IN	individuella program

49. Nationellt godkända idrottsutbildningar, riksrekryterande utbildningar med egna examensmål och särskilda varianter.

50. Antal elever i huvudmannens skolor 2022/23, Skolverkets jämförelsetal. Siffrorna avser elever som läser hos en kommunal huvudman. Skolverket presenterar inte statistik för elever som läser inom anpassad gymnasieskola hos en enskild eller regional huvudman.

51. Statistiken bygger på skolenhetsregistret, vilket baseras på huvudmännens egna uppgifter.

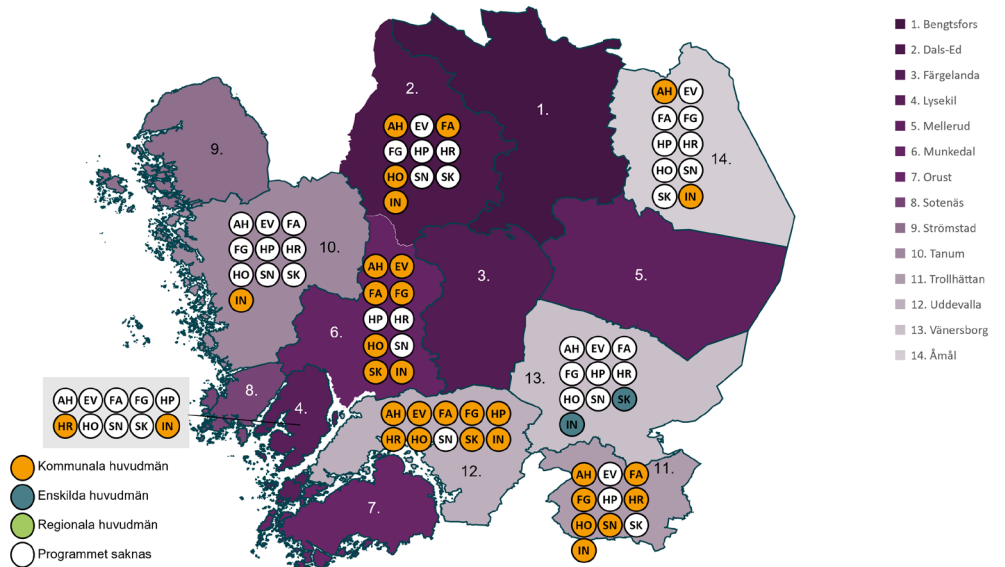
Utbud av anpassad gymnasieskola Fyrbodol

Samtliga nationella program inom den anpassade gymnasieskolan bedrevs i någon av Fyrbodals kommuner. Fem av kommunerna bedrev programmet administration, handel och varuhantering, vilket gör det till delregionens vanligaste program.

Figur. Utbud av anpassad gymnasieskola i Fyrbodol läsåret 2022/23.⁵²

Förklaring av förkortningar anpassad gymnasieutbildning

AH	administration, handel och varuhantering
EV	estetisk verksamhet
FA	fastighet, anläggning och byggnation
FG	fordonsvård och godshantering
HP	hantverk och produktion
HR	hotell, restaurang och bageri
HO	hälsa, vård och omsorg
SN	samhälle, natur och språk
SK	skog, mark och djur
IN	individuella program

52. Statistiken bygger på skolenhetsregistret, vilket baseras på huvudmännens egna uppgifter.

Utbud av anpassad gymnasieskola Sjuhärad

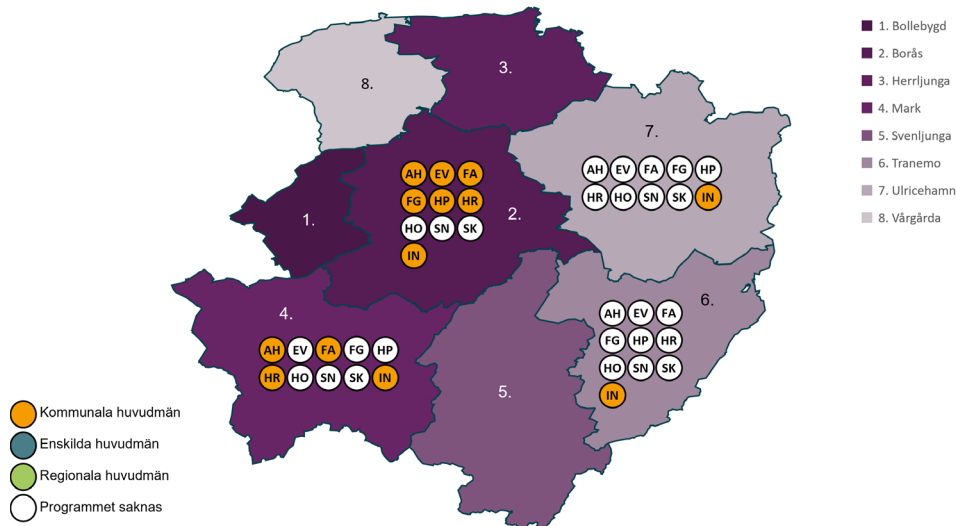
Två av delregionens kommuner bedrev nationella program inom den anpassade gymnasieskolan, och ytterligare två kommuner bedrev individuella program. Flest nationella program bedrevs i Borås.

Ingen kommun i Sjuhärad bedrev programmen hälsa, vård och omsorg, samhälle, natur och språk eller skog, mark och djur.

Figur. Utbud av anpassad gymnasieskola i Sjuhärad läsåret 2022/23.⁵³

Förklaring av förkortningar anpassad gymnasieutbildning

AH	administration, handel och varuhantering
EV	estetisk verksamhet
FA	fastighet, anläggning och byggnation
FG	fordonsvård och godshantering
HP	hantverk och produktion
HR	hotell, restaurang och bageri
HO	hälsa, vård och omsorg
SN	samhälle, natur och språk
SK	skog, mark och djur
IN	individuella program

53. Statistiken bygger på skolenhetsregistret, vilket baseras på huvudmännens egna uppgifter.

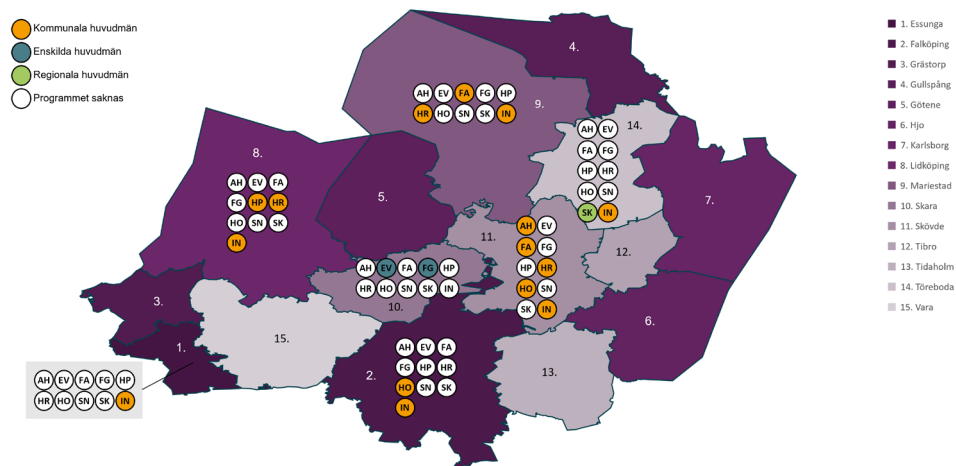
Utbud av anpassad gymnasieskola Skaraborg

Tre av Skaraborgs kommuner bedrev programmet hotell, restaurang och bageri vilket gör programmet till delregionens vanligaste. Ingen kommun i Skaraborg bedrev programmet samhälle, natur och språk.

Figur. Utbud av anpassad gymnasieskola i Skaraborg läsåret 2022/23.⁵⁴

Förklaring av förkortningar anpassad gymnasieutbildning

AH	administration, handel och varuhantering
EV	estetisk verksamhet
FA	fastighet, anläggning och byggnation
FG	fordonsvård och godshandling
HP	hantverk och produktion
HR	hotell, restaurang och bageri
HO	hälsa, vård och omsorg
SN	samhälle, natur och språk
SK	skog, mark och djur
IN	individuella program

54. Statistiken bygger på skolenhetsregistret, vilket baseras på huvudmännens egna uppgifter.

DEL 2

Fördjupning per utbildningsområde

Innehåll del 2

Barn och fritid	49
Bygg och anläggning	59
El och energi	70
Fordon och transport	82
Försäljning och service	95
Hantverk	106
Hotell och turism	115
Industri teknik	125
Naturbruk	137
Restaurang och livsmedel	149
VVS och fastighet	160
Vård och omsorg	170
Högskoleförberedande program	180

Barn och fritid

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på barn- och fritidsprogrammet i gymnasieskolan bör behållas på nuvarande nivå. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Skolverket bedömer även att antalet utbildningsplatser inom barn- och fritidsutbildningar på komvux bör behållas på nuvarande nivå.

Arbetsmarknadsläget för barn- och fritidsutbildade väntas framöver vara balanserat i länet enligt SCB. Etableringsgraden bland de som har läst barn- och fritidsprogrammet är låg jämfört med de som läst andra yrkesprogram i gymnasieskolan. Samtidigt fortsätter en jämförelsevis stor andel till högskolestudier efter avslutad gymnasieutbildning. Även för de som har läst en barn- och fritidsutbildning inom komvux är andelen som är etablerade på arbetsmarknaden relativt låg. Andelen som arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning är lägre för barn- och fritidsutbildade jämfört med flera andra utbildningsgrupper. Samtidigt är det vanligaste yrket efter en barn- och fritidsutbildning i länet barnskötare. Av de som läst en barn- och fritidsutbildning inom komvux och har en etablerad eller osäker ställning på arbetsmarknaden arbetar 65 procent som barnskötare.

Ungdomars efterfrågan på barn- och fritidsprogrammet har ökat något de senaste åren. Inom komvux har antalet elever på barn- och fritidsutbildningar ökat sedan 2018, och barn och fritid är den näst största yrkesinriktningen inom komvux i länet.

Barn- och fritidsprogrammet i gymnasieskolan bedrevs inom samtliga 12 pendlingsområden i länet läsåret 2022/23. Inom komvux bedrevs barn- och fritidsutbildning av 25 huvudmän i länet åren 2020–2022.

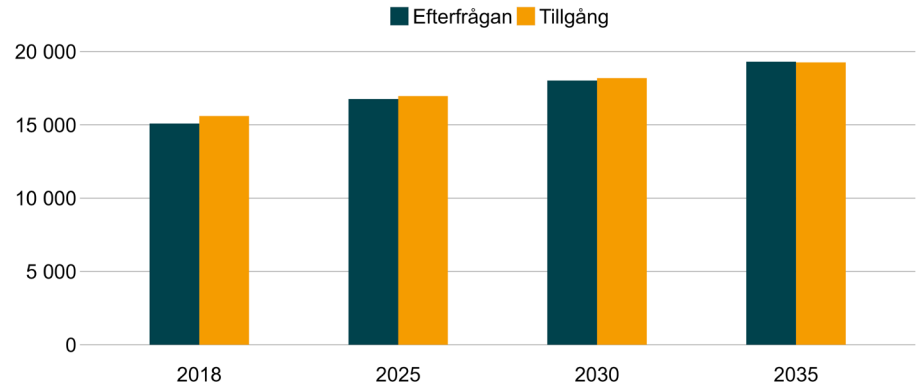
Balans mellan tillgång och efterfrågan på arbetskraft med barn- och fritidsutbildning på sikt enligt SCB

SCB bedömer att det på nationell nivå väntas bli ett visst överskott på barn- och fritidsutbildade 2035.

Under prognosperioden väntas tillgången på barn- och fritidsutbildade i länet öka med cirka 25 procent, framför allt på grund av antalet examinerade från gymnasieskolan, men även ett relativt stort tillskott från utbildade inom komvux. Samtidigt väntas efterfrågan öka med cirka 30 procent, främst på grund av en utbildningsväxling där arbetsgivare i högre grad vill anställa barnskötare och elevassistenter med en formell barn- och fritidsutbildning.

Eftersom efterfrågan och tillgången på barn- och fritidsutbildade beräknas öka i liknande grad bedömer SCB att arbetsmarknadsläget år 2035 kommer att vara relativt balanserat.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på utbildade inom barn och fritid i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Regionens inspel

Västra Götalandsregionen lyfter att det finns stor efterfrågan på barn- och fritidsutbildade med kunskap om funktionshinder och psykisk ohälsa, och att behovet av utbildade med dessa kompetenser kommer att öka. Därför anser regionen att antalet platser inom motsvarande inriktningar bör öka.

Nationella branschföreträdare bedömer att behovet av utbildade kommer öka

Skolverket har fått två inspel om kompetensbehovet av utbildade inom barn och fritid.⁵⁵

Kommunal delar inte SCB:s bedömning om att det i många delar av landet kommer att vara balans eller överskott på utbildade inom barn och fritid år 2035. Kommunal menar att det redan är svårt att rekrytera utbildad personal på många platser i landet och att det finns flera faktorer som talar för att behovet kommer att öka framöver. En faktor som Kommunal lyfter är att politikens ambitioner för förskolan har höjts de senaste åren och att detta ökar behovet av utbildad personal.

Även Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) lyfter att politiken har stor påverkan på behovet av utbildade inom barn och fritid. SKR lyfter utökad rätt till fritidshem och ett ökat deltagande i förskolan som exempel på statliga ambitionshöjningar som har lett till ett ökat behov av utbildad personal.

55. Kommunal, Sveriges Kommuner och Regioner.

Varierande möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken. Yrkesprognosen visar att det på nationell nivå är små till medelstora möjligheter till arbete för flera yrken inom barn- och fritidsområdet.⁵⁶

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom barn- och fritidsområdet.

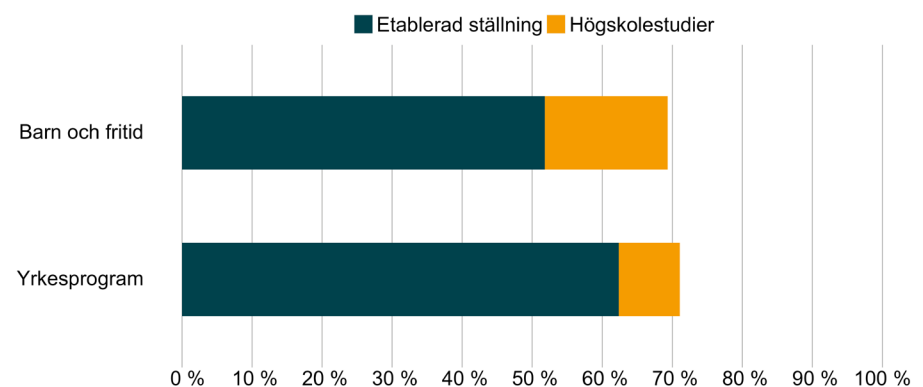
Yrke	Nationell prognos 2026
Barnskötare	Små till medelstora möjligheter till arbete
Elevassistent	Små till medelstora möjligheter till arbete
Personlig assistent	Stora möjligheter till arbete
Vårdare och boendestödjare	Stora möjligheter till arbete
Väktare och ordningsvakt	Stora möjligheter till arbete

Källa: Arbetsförmedlingen

Relativt låg etableringsgrad efter utbildning inom barn och fritid

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning på barn- och fritidsprogrammet i Västra Götalands län är hälften av avgångseleverna etablerade på arbetsmarknaden. Detta är lägre än snittet för yrkesprogram i länet, men i nivå med avgångselever från barn- och fritidsprogrammet nationellt. Andelen som har gått vidare till högskolestudier är däremot högre än för de flesta andra yrkesprogram i Västra Götalands län.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.⁵⁷

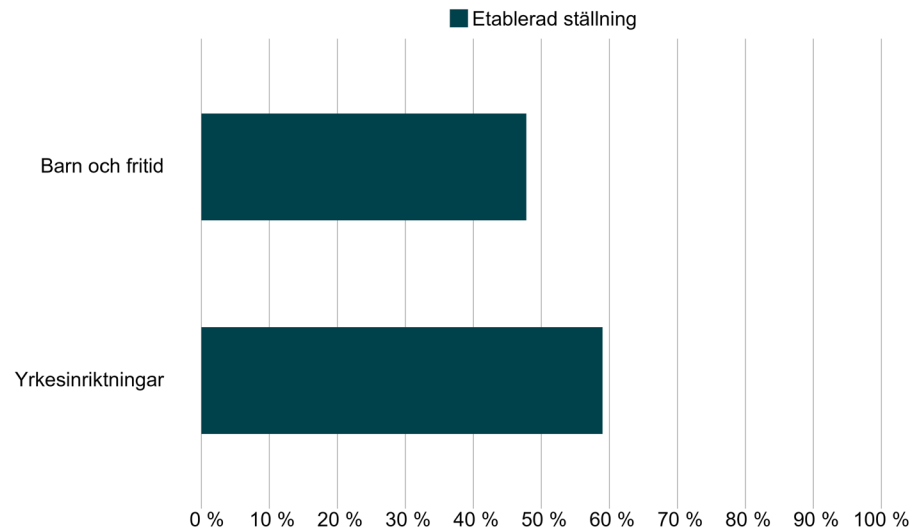

56. Alla yrken finns inte med i Yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) samt mycket heterogena yrkesgrupper.

57. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

Personer som har läst en barn- och fritidsutbildning inom komvux i Västra Götalands län är etablerade på arbetsmarknaden i lägre grad än andelen från samtliga yrkesinriktningar i länet, men i något högre grad än andra som har läst motsvarande utbildning i Sverige som helhet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.⁵⁸

Barnskötare är det vanligaste yrket bland barn- och fritidsutbildade

Tabell. De vanligaste yrkena efter en barn- och fritidsutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.⁵⁹

Skolform	Yrke	Andel
Barn- och fritidsprogrammet i gymnasieskolan	Barnskötare	21 %
	Vårdare, boendestödjare	10 %
	Elevassistent m.fl.	6 %
	Förskollärare	4 %
	Lager- och terminalpersonal	3 %
	Personlig assistent	3 %
Barn och fritidsutbildning inom komvux	Barnskötare	65 %
	Elevassistent m.fl.	4 %
	Förskollärare	4 %
	Vårdare, boendestödjare	4 %
	Undersköterska, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	2 %
	Personlig assistent	2 %

Källa: SCB

58. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

59. För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Västra Götalands län.

1 665 elever läste barn- och fritidsprogrammet i Västra Götalands län läsåret 2022/23.

Fler ungdomar söker till barn- och fritidsprogrammet

Barn- och fritidsprogrammet utgör 3 procent av de erbjudna platserna på nationella program läsåret 2023/24.⁶⁰

Till läsåret 2022/23 sökte 4 procent till barn- och fritidsprogrammet i gymnasieskolan i första hand. Det motsvarar andelen förstahandssökande i riket. Andelen sökande har ökat något sedan läsåret 2017/18. Totalt 69 procent av de sökande var kvinnor.

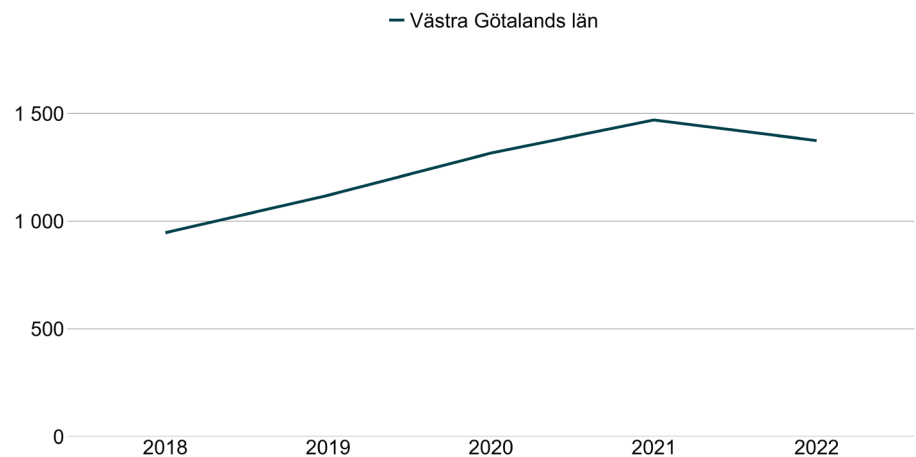
Inriktningen mot pedagogiskt och socialt arbete var störst, med två tredjedelar av eleverna i år 2 och 3. Övriga elever läste inriktningen fritid och hälsa.

Ökat elevantal på barn- och fritidsutbildningar inom komvux

Barn och fritid är den näst största yrkesinriktningen inom komvux i länet, med nästan en femtedel av eleverna 2018–2022.

Antalet elever som läser kurser inom yrkesinriktningen barn och fritid på komvux har ökat under de senaste åren, från cirka 1 000 elever om året 2018 till strax under 1 500 elever år 2022.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom barn och fritid inom komvux i länet 2018–2022.

60. Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023. Eftersom Kungsbackas erbjudna platser rapporterats in tillsammans med Göteborgsregionens antagningskansli ingår även Kungsbacka i sammanställningen.

Barn- och fritidsutbildning i länet

Barn- och fritidsprogrammet i Göteborgsregionen

I pendlingsområde 1 och 4 bedrevs barn- och fritidsprogrammets två inriktningar, programinriktat val mot barn- och fritidsprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot barn och fritid.

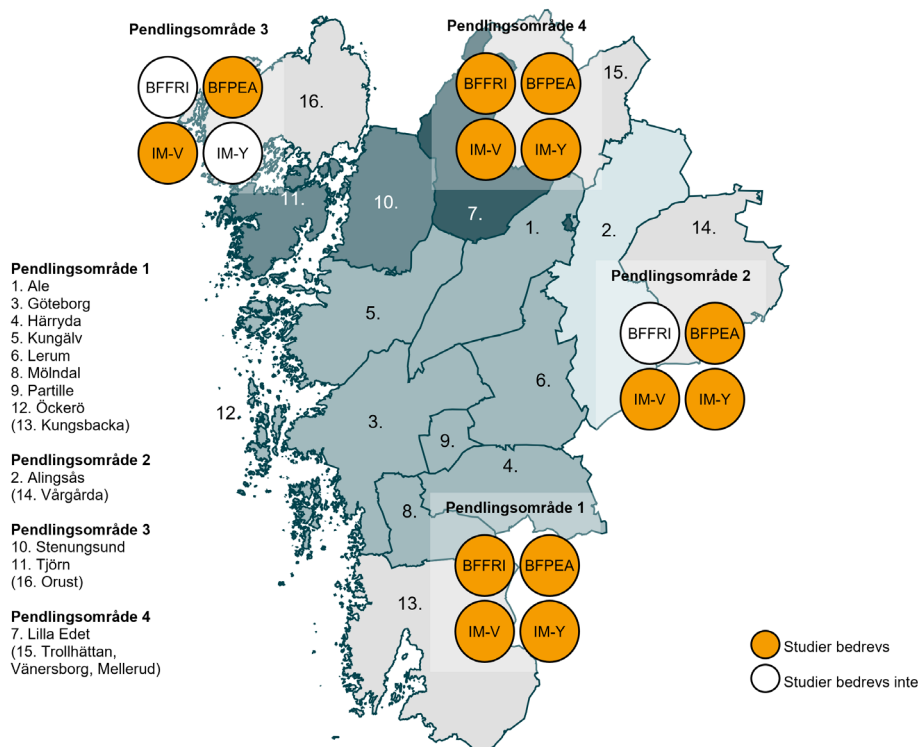
I pendlingsområde 2 och 3 bedrevs den ena av barn- och fritidsprogrammets två inriktningar, pedagogiskt och socialt arbete samt programinriktat val mot barn- och fritidsprogrammet. I pendlingsområde 2 fanns även yrkesintroduktion med inriktning mot barn och fritid, vilket saknades i pendlingsområde 3.

Figur. Utbud av barn- och fritidsprogrammet i Göteborgsregionens pendlingsområden läsåret 2022/23.⁶¹

Förklaring av förkortningar

BFRI	fritid och hälsa
BFPEA	pedagogiskt och socialt arbete*
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

*Pedagogiskt och socialt arbete gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för inriktningen finns även de som läst inriktningarna pedagogiskt arbete eller socialt arbete, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022.

61. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Barn- och fritidsprogrammet i Fyrbodal

Tillgången till barn- och fritidsprogrammet och dess inriktningar varierar mellan kommunerna i Fyrbodal. I pendlingsområde 1 och 3 bedrevs inriktningen pedagogiskt och socialt arbete samt introduktionsprogrammen programinriktat val mot barn- och fritidsprogrammet och yrkesintroduktion mot barn och fritid.

I pendlingsområde 2 bedrevs båda inriktningarna inom barn- och fritidsprogrammet samt programinriktat val.

I pendlingsområde 4 bedrevs båda inriktningarna inom barn- och fritidsprogrammet, programinriktat val samt yrkesintroduktion med inriktning mot barn och fritid.

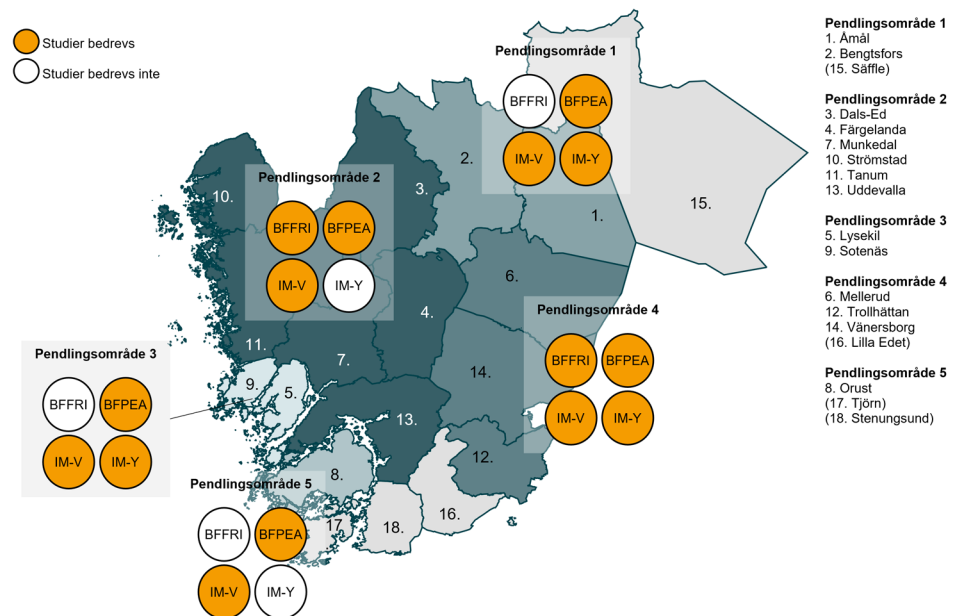
I pendlingsområde 5 bedrevs inriktningen pedagogiskt och socialt arbete samt programinriktat val.

Figur. Utbud av barn- och fritidsprogrammet i Fyrbodals pendlingsområden läsåret 2022/23.⁶²

Förklaring av förkortningar

- BFRI fritid och hälsa
- BFPEA pedagogiskt och socialt arbete*
- IM-V programinriktat val
- IM-Y yrkesintroduktion

* Pedagogiskt och socialt arbete gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för inriktningen finns även de som läst inriktningarna pedagogiskt arbete eller socialt arbete, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022.

62. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Barn- och fritidsprogrammet i Sjuhärad

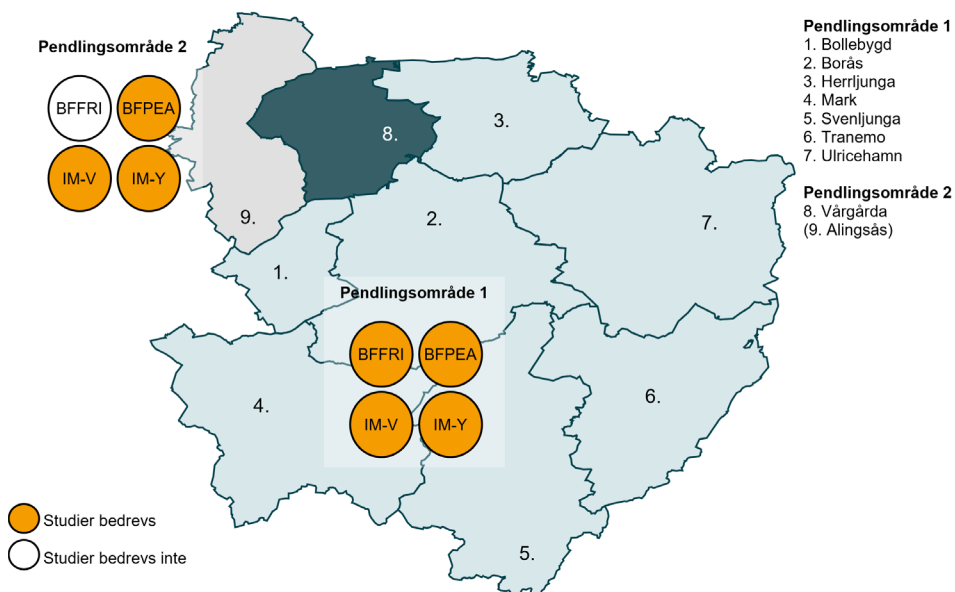
I Sjuhärads båda pendlingsområden bedrevs inriktningen pedagogiskt och socialt arbete samt introduktionsprogrammen programinriktat val mot barn- och fritidsprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot barn och fritid. I pendlingsområde 1 bedrevs även inriktningen fritid och hälsa, som inte fanns i pendlingsområde 2.

Figur. Utbud av barn- och fritidsprogrammet i Sjuhärads pendlingsområden läsåret 2022/23.⁶³

Förklaring av förkortningar

BFRI	fritid och hälsa
BFPEA	pedagogiskt och socialt arbete*
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

* Pedagogiskt och socialt arbete gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för inriktningen finns även de som läst inriktningarna pedagogiskt arbete eller socialt arbete, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022.

63. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Barn- och fritidsprogrammet i Skaraborg

I pendlingsområde 1 och 3 bedrevs barn- och fritidsprogrammets två inriktningar samt introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion med inriktning mot barn och fritid.

I pendlingsområde 2 bedrevs inriktningen pedagogiskt och socialt arbete och programinriktat val mot det nationella programmet.

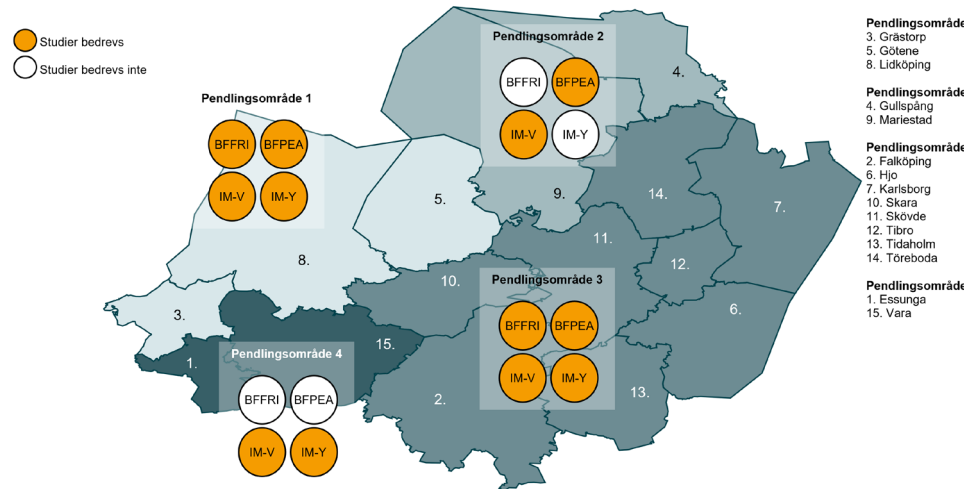
I pendlingsområde 3 bedrevs programinriktat val mot barn- och fritidsprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot barn och fritid, men ingen av det nationella programmets inriktningar.

Figur. Utbud av barn- och fritidsprogrammet i Skaraborgs pendlingsområden läsåret 2022/23.⁶⁴

Förklaring av förkortningar

- BFRI fritid och hälsa
- BFPEA pedagogiskt och socialt arbete*
- IM-V programinriktat val
- IM-Y yrkesintroduktion

* Pedagogiskt och socialt arbete gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för inriktningen finns även de som läst inriktningarna pedagogiskt arbete eller socialt arbete, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022.

64. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Barn- och fritidsutbildning inom komvux

Åren 2020–2022 var 24 kommuner och Kunskapsförbundet Väst huvudmän för elever som läste yrkesinriktade kurser om minst 400 poäng inom barn och fritid på komvux.⁶⁵

Totalt 13 kommuner genomförde sammanhållen yrkesutbildning i form av yrkespaket inom barn och fritid under år 2021.

Tabell. Genomförda yrkespaket inom barn och fritid i länet 2021.⁶⁶

Yrkespaket	Huvudman
Aktivitetsledare friskvård	Borås
Aktivitetsledare fritidshem	Alingsås, Strömstad
Barnskötare – elevassistent	Alingsås, Borås, Färgelanda, Göteborg, Härryda, Kunskapsförbundet Väst, Lerum, Partille, Skara, Stenungsund, Strömstad, Tanum
Barnskötare – elevassistent med språkstöd	Mölnadal
Påbyggnadspaket barnskötare	Alingsås, Färgelanda

65. Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram åren 2020–2022.

66. Observera att endast yrkespaket med registrerade elever finns med i sammanställningen.

Bygg och anläggning

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på bygg- och anläggningsprogrammet i gymnasieskolan bör öka. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Skolverket bedömer även att antalet elever som läser en bygg- och anläggningsutbildning inom komvux bör öka.

Enligt SCB:s prognos väntas det bli viss brist på byggutbildade framöver. Även Västra Götalandsregionen och branschorganisationerna menar att det finns risk för brist. Etableringsgraden bland de som har läst bygg- och anläggningsprogrammet i gymnasieskolan är hög i jämförelse med andra yrkesprogram. Även de som läst en bygg- och anläggningsutbildning inom komvux har en jämförelsevis hög etableringsgrad. En stor andel arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning. Av de som har läst bygg- och anläggningsprogrammet och har en etablerad eller osäker ställning på arbetsmarknaden arbetar 26 procent som träarbetare eller snickare.

Ungdomars efterfrågan på bygg- och anläggningsprogrammet i gymnasieskolan har minskat något de senaste åren, men andelen förstahandssökande är fortfarande något högre än andelen erbjudna platser. Inom komvux har antalet elever som läser en bygg- och anläggningsutbildning ökat sedan 2018.

Bygg- och anläggningsprogrammet bedrevs läsåret 2022/23 i länets 12 pendlingsområden, men hur många inriktningar som bedrevs varierade. Inom komvux bedrevs utbildning inom bygg och anläggning av totalt 14 huvudmän i länet åren 2020–2022.

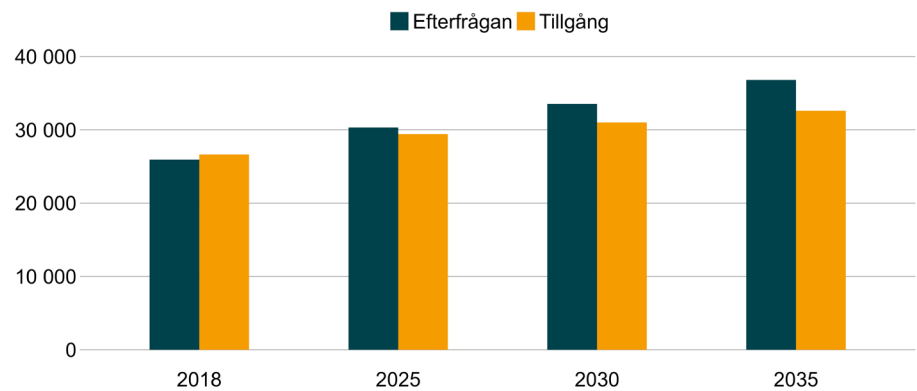
Risk för viss brist på arbetskraft med byggutbildning på sikt enligt SCB

I SCB:s prognos för byggutbildade ingår alla inriktningar från bygg- och anläggningsprogrammet i gymnasieskolan och fastighetsinriktningen från VVS- och fastighetsprogrammet, samt motsvarande äldre utbildningar och komvuxutbildningar.

SCB bedömer att det på nationell nivå finns en risk för brist på byggutbildade år 2035. Under prognosperioden väntas tillgången på byggutbildade i Västra Götalands län öka med cirka 20 procent, främst på grund av antalet examinerade från gymnasieskolan och till viss del komvux. Samtidigt väntas efterfrågan på byggutbildade öka med cirka 40 procent. Främst drivs efterfrågeökningen av en utbildningsväxling inom branschen där arbetsgivare i högre grad vill anställa personer med en formell byggutbildning, men även av att byggbranschen som näringsgren väntas växa i länet.

Eftersom efterfrågan väntas öka i högre grad än tillgången, och det redan vid prognosperiodens start råder viss brist på byggutbildade, bedömer SCB att det finns risk för viss brist på byggutbildade år 2035.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på byggutbildade i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Risk för stor brist på byggutbildade enligt regionen

Västra Götalandsregionen framhåller att dagens brist på byggutbildade är större än vad uppgifterna från SCB visar, och att bristen kommer att bli än större på sikt. Särskilt stor är bristen på utbildade med kompetens inom hållbarhet och cirkularitet.

En utmaning är att branschen behöver hämta arbetskraft utanför Sveriges gränser.

Regionen lyfter också behovet av komvuxutbildningar inom bygg med språkstöd där eleven förvärvar kunskaper i svenska. De sökande till dessa utbildningar är generellt lite äldre.

Nationella branschföreträdare bedömer att det kommer bli brist på utbildade framöver

Skolverket har fått tre inspel från nationella branschföreträdare om behovet av utbildade inom bygg och anläggning.⁶⁷

Byggföretagen instämmer i SCB:s bedömning att det kommer att vara brist på byggutbildade i många delar av landet fram till 2035. Byggföretagen bedömer att behoven kommer att öka framgent. En faktor som driver en större efterfrågan är att specialiseringen ökar inom byggbranschen. En annan faktor är att flera regioner står inför stora pensionsavgångar framgent.

Även Glasbranschföreningen bedömer att efterfrågan på utbildade med specialkompetens inom glas kommer att öka. Det beror dels på ökad efterfrågan på glasprodukter, dels på att även glasbranschen står inför stora pensionsavgångar inom en tioårsperiod.

67. Byggföretagen, Glasbranschföreningen och Måleribranschen yrkesnämnd.

Måleribranschens yrkesnämnd ger samma bild av behoven i branschen som övriga branschorganisationer. Måleribranschens yrkesnämnd framhåller att behovet kommer att vara särskilt stort i storstadsregioner. Skälet är att det är i storstadsregionerna som behovet av bostadsbyggande och underhåll är störst.

Både Måleribranschens yrkesnämnd och Byggföretagen anser att utbudet av vilka inriktningar som erbjuds inom bygg och anläggning behöver förbättras. Fler utbildningsplatser för ställningsbyggare, bergarbetare och håltagare efterfrågas, så att hela arbetsmarknadens behov av kompetens säkerställs.

Stora möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.⁶⁸

Yrkesprognosen visar att det på nationell nivå förväntas vara stora eller mycket stora möjligheter till arbete inom många yrken inom byggområdet år 2026. Undantagen är grovarbetare inom bygg och anläggning samt gruv- och stenbrottsarbetare, där det väntas bli större konkurrens om jobben.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom bygg- och anläggningsområdet.

Yrke	Nationell prognos 2026
Anläggningsarbetare	Stora möjligheter till arbete
Anläggningsmaskinförare	Stora möjligheter till arbete
Betongarbetare	Mycket stora möjligheter till arbete
Byggnads- och ventilationsplåtslagare	Mycket stora möjligheter till arbete
Golvläggare	Mycket stora möjligheter till arbete
Grovarbetare inom bygg och anläggning	Små till medelstora möjligheter till arbete
Gruv- och stenbrottsarbetare	Små till medelstora möjligheter till arbete
Murare och plattsättare	Mycket stora möjligheter till arbete
Målare	Mycket stora möjligheter till arbete
Ställningsbyggare	Mycket stora möjligheter till arbete
Takmontör	Mycket stora möjligheter till arbete
Träarbetare och snickare	Mycket stora möjligheter till arbete
Tunnplåtslagare	Stora möjligheter till arbete

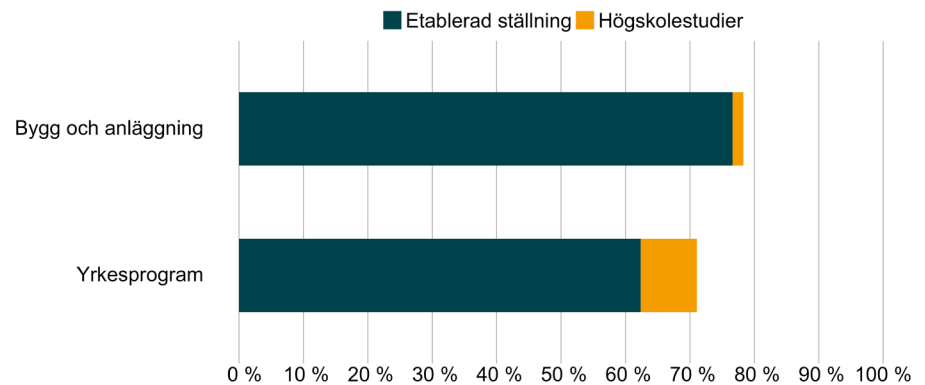
Källa: Arbetsförmedlingen

⁶⁸. Alla yrken finns inte med i Yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) samt mycket heterogena yrkesgrupper.

Relativt hög etableringsgrad efter utbildning inom bygg och anläggning

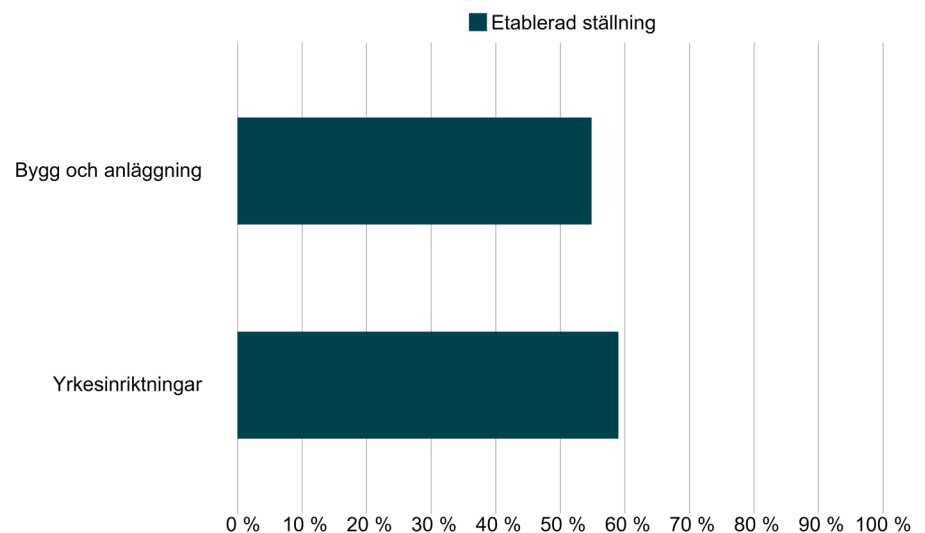
Tre år efter avslutad gymnasieutbildning på bygg- och anläggningsprogrammet i Västra Götalands län är 77 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är högre än yrkesprogrammen i länet generellt, och högre än etableringsgraden för avgångselever från programmet i Sverige som helhet. En lägre andel än från yrkesprogrammen generellt finns i högskolestudier efter tre år.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.⁶⁹

Personer som har läst en bygg- och anläggningsutbildning inom komvux på gymnasial nivå i länet är etablerade på arbetsmarknaden i något högre grad än andra med samma utbildning i riket. Jämfört med samtliga yrkesinriktade utbildningar i länet var färre etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.⁷⁰

69. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

70. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

Träarbetare och snickare är vanliga yrken bland bygg- och anläggningsutbildade

Tabell. De vanligaste yrkena efter en bygg- och anläggningsutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.⁷¹

Skolform	Yrke	Andel
Bygg- och anläggningsprogrammet i gymnasieskolan	Träarbetare, snickare m.fl.	26 %
	Övrig byggnads- och anläggningsarbetare	6 %
	Anläggningsmaskinförare m.fl.	4 %
	Målare	4 %
	Anläggningsarbetare	4 %
	Lager- och terminalpersonal	4 %
	Byggnads- och ventilationsplåtslagare	3 %
	Övrig byggnads- och anläggningsarbetare	11 %
Bygg- och anläggningsutbildning inom komvux	Målare	7 %
	Träarbetare, snickare m.fl.	6 %
	Anläggningsarbetare	4 %
	Murare m.fl.	4 %

Källa: SCB

Färre sökande till bygg- och anläggningsprogrammet

Bygg- och anläggningsprogrammet utgör 4 procent av de erbjudna platserna på nationella program läsåret 2023/24.⁷²

Till läsåret 2022/23 sökte 5 procent av länetns ungdomar till bygg- och anläggningsprogrammet i första hand. Andelen sökande har minskat från 6 procent sedan läsåret 2017/18. Programmet är starkt mansdominerat, med 89 procent manliga förstahandssökande till läsåret 2022/23.

I länet var inriktningen mot husbyggnad vanligast, med 70 procent av eleverna i år 2 och 3. Totalt 11 procent läste inriktningen mot måleri, 8 procent mark och anläggning, 7 procent anläggningsfordon och 4 procent plåtslageri.

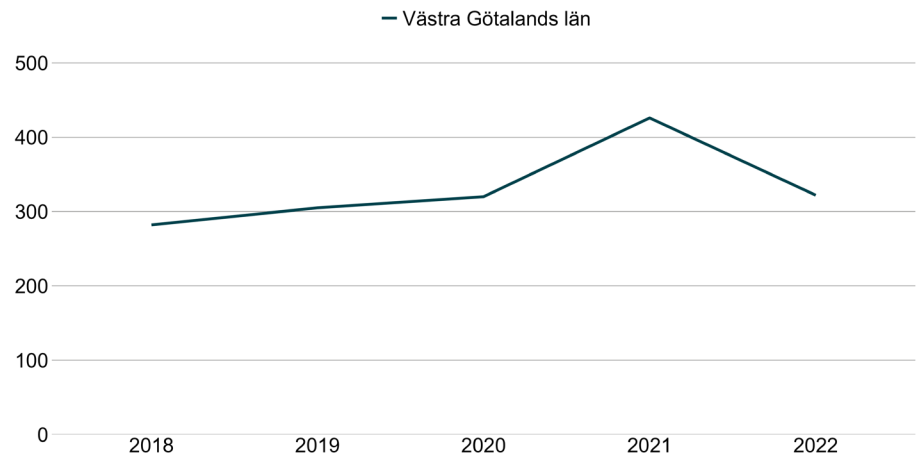
71. För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Västra Götalands län.

72. Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskansliet och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023. Eftersom Kungsbackas erbjudna platser rapporterats in tillsammans med Göteborgsregionens antagningskansliet ingår även Kungsbacka i sammanställningen.

Ökande elevantal på bygg- och anläggningsutbildningar inom komvux

Figuren nedan visar hur elevantalet inom bygg- och anläggningsutbildningar på komvux i länet har förändrats över tid. Antalet elever som läser yrkesinriktade kurser inom bygg och anläggning har ökat sedan år 2018 och utgör cirka 5 procent av länets yrkesinriktade komvux under perioden 2018–2022.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom bygg och anläggning inom komvux i länet 2018–2022.

Bygg- och anläggningsutbildning i länet

Bygg- och anläggningsprogrammet i Göteborgsregionen

Inriktningarna husbyggnad, måleri och mark och anläggning bedrevs i samtliga pendlingsområden i Göteborgsregionen läsåret 2022/23.

I pendlingsområde 1 bedrevs även inriktningarna anläggningsfordon och plåtslageri, programinriktat val mot bygg- och anläggningsprogrammet samt yrkesintroduktion med inriktning mot bygg och anläggning.

I pendlingsområde 2 bedrevs förutom inriktningarna husbyggnad, måleri och mark och anläggning även yrkesintroduktion med inriktning mot bygg och anläggning.

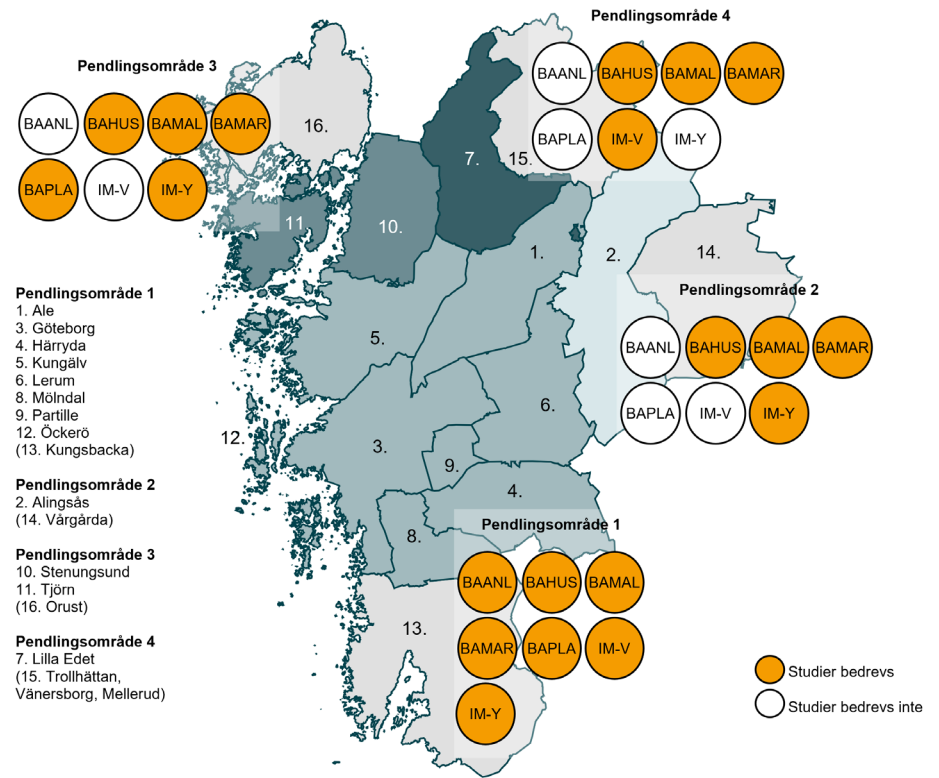
I pendlingsområde 3 bedrevs förutom inriktningarna husbyggnad, måleri och mark och anläggning även inriktningen mot plåtslageri och yrkesintroduktion med inriktning mot bygg och anläggning.

I pendlingsområde 4 bedrevs förutom inriktningarna husbyggnad, måleri och mark och anläggning även programinriktat val mot det nationella programmet.

Figur. Utbud av bygg- och anläggningsprogrammet i Göteborgsregionens pendlingsområden läsåret 2022/23.⁷³

Förklaring av förkortningar

- BAANL anläggningsfordon
- BAHUS husbyggnad
- BAMAL måleri
- BAMAR mark och anläggning
- BAPLA plåtslageri
- IM-V programinriktat val
- IM-Y yrkesintroduktion

73. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Bygg- och anläggningsprogrammet i Fyrbodals

I pendlingsområde 1 bedrevs samtliga inriktningar inom bygg- och anläggningsprogrammet förutom plåtslageri läsåret 2022/23. Programinriktat val mot bygg- och anläggningsprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot bygg och anläggning bedrevs.

I pendlingsområde 2 bedrevs samtliga inriktningar inom bygg- och anläggningsprogrammet förutom mark och anläggning. Programinriktat val mot bygg- och anläggningsprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot bygg och anläggning bedrevs.

I pendlingsområde 3 bedrevs samtliga inriktningar inom bygg- och anläggningsprogrammet förutom anläggningsfordon och mark och anläggning. Programinriktat val mot bygg- och anläggningsprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot bygg och anläggning bedrevs.

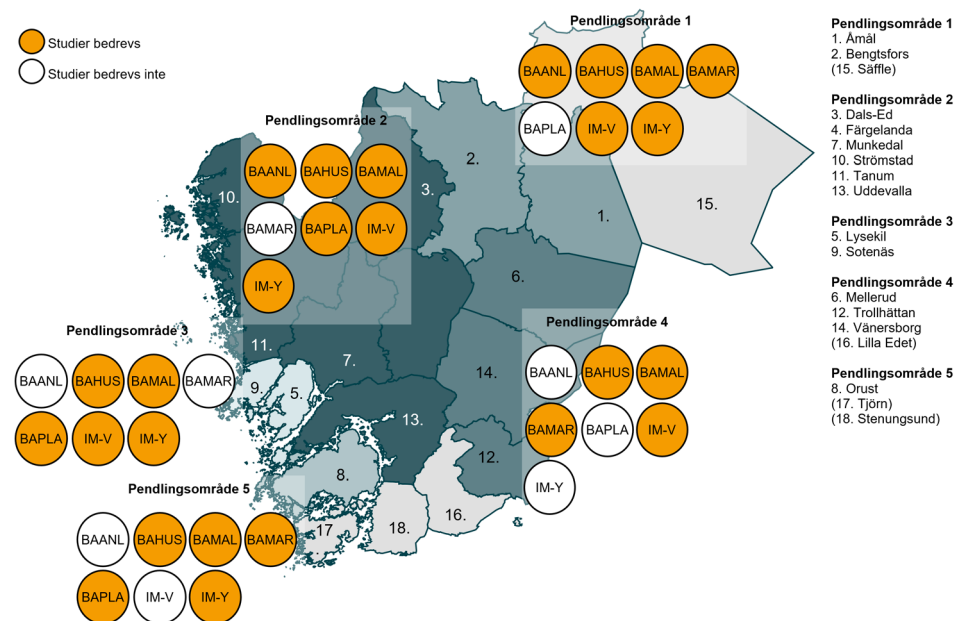
I pendlingsområde 4 bedrevs samtliga inriktningar inom bygg- och anläggningsprogrammet förutom anläggningsfordon och plåtslageri. Programinriktat val mot bygg- och anläggningsprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot bygg och anläggning bedrevs.

I pendlingsområde 5 bedrevs samtliga inriktningar inom bygg- och anläggningsprogrammet förutom anläggningsfordon. Av introduktionsprogrammen bedrevs yrkesintroduktion med inriktning mot bygg och anläggning.

Figur. Utbud av bygg- och anläggningsprogrammet i Fyrbodals pendlingsområden läsåret 2022/23.⁷⁴

Förklaring av förkortningar

- BAANL anläggningsfordon
- BAHUS husbyggnad
- BAMAL måleri
- BAMAR mark och anläggning
- BAPLA plåtslageri
- IM-V programinriktat val
- IM-Y yrkesintroduktion

74. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Bygg- och anläggningsprogrammet i Sjuhärad

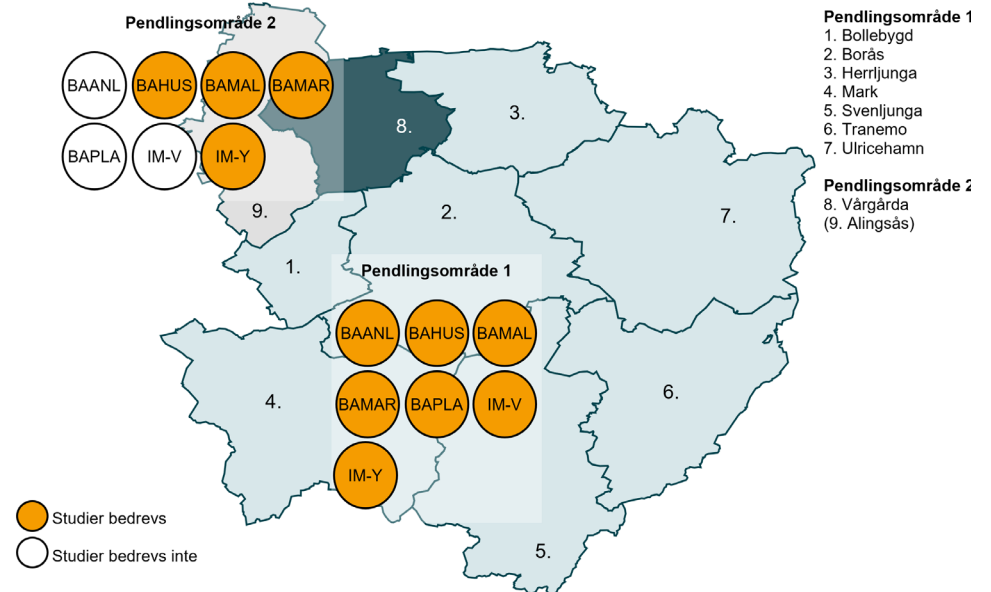
I pendlingsområde 1 bedrevs bygg- och anläggningsprogrammets samtliga inriktningar samt programinriktat val mot det nationella programmet och yrkesintroduktion med inriktning mot bygg och anläggning.

I pendlingsområde 2 bedrevs inriktningarna husbyggnad, måleri och mark och anläggning. Av introduktionsprogrammen bedrevs yrkesintroduktion med inriktning mot bygg och anläggning.

Figur. Utbud av bygg- och anläggningsprogrammet i Sjuhärads pendlingsområden läsåret 2022/23.⁷⁵

Förklaring av förkortningar

- BAANL anläggningsfordon
- BAHUS husbyggnad
- BAMAL måleri
- BAMAR mark och anläggning
- BAPLA plåtslageri
- IM-V programinriktat val
- IM-Y yrkesintroduktion

75. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Bygg- och anläggningsprogrammet i Skarborg

I pendlingsområde 1 bedrevs bygg- och anläggningsprogrammets samtliga inriktningar förutom anläggningsfordon. Inget av introduktionsprogrammen med inriktning mot bygg och anläggning bedrevs.

I pendlingsområde 2 bedrevs endast inriktningen husbyggnad.

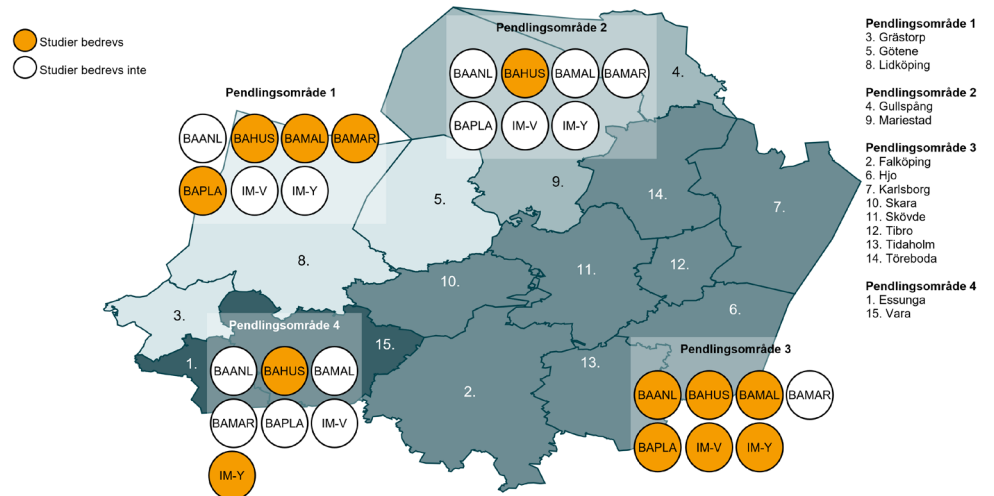
I pendlingsområde 3 bedrevs bygg- och anläggningsprogrammets samtliga inriktningar förutom mark och anläggning. Båda introduktionsprogrammen med inriktning mot bygg och anläggning bedrevs.

I pendlingsområde 4 bedrevs inriktningen husbyggnad och yrkesintroduktion med inriktning mot bygg och anläggning.

Figur. Utbud av bygg- och anläggningsprogrammet i Skarborgs pendlingsområden läsåret 2022/23.⁷⁶

Förklaring av förkortningar

- BAANL anläggningsfordon
- BAHUS husbyggnad
- BAMAL måleri
- BAMAR mark och anläggning
- BAPLA plåtslageri
- IM-V programinriktat val
- IM-Y yrkesintroduktion

⁷⁶ Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Bygg- och anläggningsutbildning inom komvux

Åren 2020–2022 var 13 kommuner och Kunskapsförbundet Väst huvudmän för elever som läste yrkesinriktade kurser om minst 400 poäng inom bygg och anläggning på komvux.⁷⁷

Tio kommuner genomförde sammanhållen yrkesutbildning i form av nationella eller regionala yrkespaket inom bygg och anläggning under år 2021.

Tabell. Genomförda yrkespaket inom bygg och anläggning i länet 2021.⁷⁸

Yrkespaket	Huvudman
Anläggningsarbetare	Borås
Anläggningsförare	Ale
Betongarbetare	Göteborg, Kunskapsförbundet Väst, Mölndal
Bygg och anläggning med språkstöd	Mölndal
Byggnadspålslagare	Borås
Byggnadsträarbetare	Göteborg, Mölndal
Finsnickare	Orust
Golvläggare	Göteborg, Kunskapsförbundet Väst
Inkluderande bygg träarbetare	Alingsås
Murare	Borås, Göteborg, Kunskapsförbundet Väst
Målare	Borås, Göteborg, Lerum, Partille
Plattsättare	Borås, Göteborg, Kunskapsförbundet Väst
Plåtslagare	Göteborg
Solcellsmontör lärling	Mölndal
Träarbetare	Borås, Kunskapsförbundet Väst, Lerum, Mölndal, Partille, Tanum
Ventilationsplåtslagare	Göteborg
Väg- och anläggningsarbetare	Ale, Göteborg

77. Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram åren 2020–2022.

78. Observera att endast yrkespaket med registrerade elever finns med i sammanställningen.

El och energi

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på el- och energiprogrammet i gymnasieskolan bör öka. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta. Skolverket bedömer även att antalet elever som läser en el- och energiutbildning inom komvux bör öka. Finns det inte möjlighet att öka antalet elever inom komvux som helhet, bör el- och energiutbildningar prioriteras framför andra områden.

I Västra Götalands län riskerar det på sikt att bli brist på utbildade inom el-, automations-, dator- och kommunikationsteknik, enligt SCB:s prognos. Västra Götalandsregionen och de nationella branschorganisationerna delar denna bild.

Etableringsgraden bland de som har läst el- och energiprogrammet i gymnasieskolan eller en el- och energiutbildning inom komvux är relativt hög jämfört med de som läst andra utbildningsområden. En stor andel arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning. Installations- och serviceelektriker är det vanligaste yrket bland de som har läst en el- och energiutbildning på gymnasial nivå i länet och har en etablerad eller osäker ställning på arbetsmarknaden

Andelen förstahandssökande till el- och energiprogrammet i gymnasieskolan har legat på samma nivå de senaste åren, men har varit något högre än andelen erbjudna platser. Inom komvux har antalet elever på el- och energiutbildningar ökat sedan 2018.

El- och energiprogrammet bedrevs läsåret 2022/23 i länets 12 pendlingsområden, men vilka inriktningar som bedrevs varierade. Programinriktat val mot el- och energiprogrammet bedrevs i 7 av länets 12 pendlingsområden läsåret 2022/23, och yrkesintroduktion med inriktning mot el och energi bedrevs i 2 pendlingsområden. Inom komvux bedrevs utbildning inom el och energi av 7 av länets huvudmän åren 2020–2022.

Risk för brist på arbetskraft med utbildning inom el och energi på sikt enligt SCB

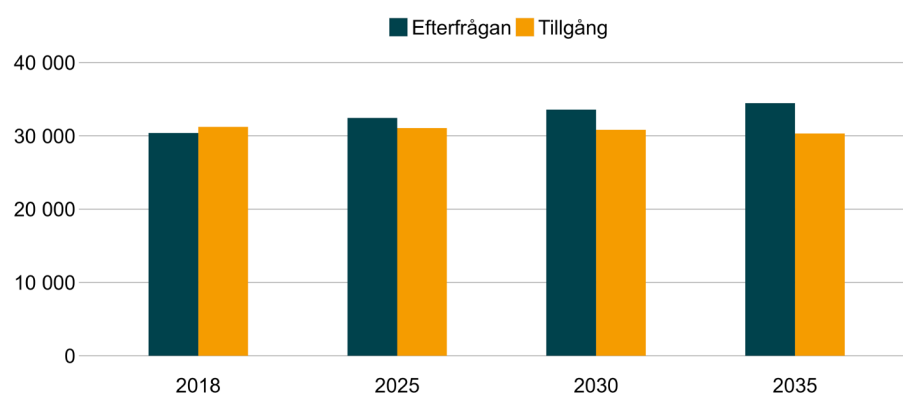
SCB bedömer arbetsmarknadsläget för personer med el-, automations-, dator- och kommunikationsteknisk utbildning på gymnasial nivå. Detta motsvarar el- och energiprogrammets inriktningar mot automation, elteknik samt dator- och kommunikationsteknik i gymnasieskolan. Inriktningen mot energiteknik ingår SCB:s prognos för utbildningsgruppen VVS, drift, underhåll och energiteknik. Mer information om den prognosen finns i avsnittet om VVS- och fastighetsutbildning.

SCB bedömer att det på nationell nivå finns en risk för viss brist på utbildade inom el-, automations-, dator- och kommunikationsteknik år 2035.

Under prognosperioden väntas tillgången på utbildade vara relativt oförändrad, eftersom antalet som utbildas i hög grad motsvarar antalet som lämnar utbildningsgruppen genom att pensioneras eller vidareutbilda sig. Samtidigt väntas efterfrågan öka med cirka 15 procent. Den ökade efterfrågan beror på att branscher som anställer många med dessa utbildningar väntas växa i länet, och på att arbetsgivare i högre grad efterfrågar en formell utbildning inom elteknik, automation, dator- eller kommunikationsteknik där det tidigare har varit tillräckligt med en grundskoleutbildning.

Eftersom efterfrågan väntas växa i högre grad än tillgången, och det redan vid prognosperiodens start råder brist på utbildade, bedömer SCB att det finns risk för ökad brist på arbetskraft med el-, automations-, dator- och kommunikationsteknisk utbildning år 2035.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på utbildade inom el-, automations-, dator- och kommunikationsteknik fram till 2035.

Källa: SCB

Regionen delar SCB:s bild

Västra Götalandsregionen delar SCB:s bedömning av arbetsmarknadsläget för utbildade inom el, automation, dator- och kommunikationsteknik.

Ett kraftigt växande bostadsbyggande i Västra Götaland kommer att ställa krav på tillgång till utbildade inom installation, bland annat elektriker och VVS-montörer. Planerade investeringar i välfärdsfastigheter, i synnerhet sjukhus, är installationstunga. Vidare är energieffektivisering, upprustning av elnätet och elektrifiering av vägtransporter samhällstrender som driver efterfrågan på installationsyrken.

Regionen hänvisar i sitt inspel till Skolverket till Byggbranschens och installationsbranschens branschråd, som menar att arbetsmarknadsläget skiljer sig åt för elbranschen och teknikbranschen. Medan elbranschen har haft en hög etablering har teknikbranschen haft en lägre. Byggbranschens och installationsbranschens kompetensråd ser ett särskilt stort behov av it-kunskaper i och med att det kommer byggas nya batterifabriker inom Göteborgsområdet och i närliggande delregioner.

Regionen hänvisar också till uppgifter från Teknikcollege, som lyfter att behovet av utbildad arbetskraft inom installationsyrken är särskilt stort. Behovet av arbetskraft med blandkompetenser, främst en kombination av el och mekanik, väntas öka. För att möta den stora omställningen inom teknik-

och industrisektorn behövs automationstekniker, processtekniker och processoperatörer samt nätverkstekniker.

I Västra Götalandsregionen finns Sveriges största kluster av kemiindustriföretag. Kemi, plast och raffinaderi är stora branscher i Västra Götaland. Enligt branschorganisationen Innovations- och kemiindustrierna (IKEM) är bristen på processoperatörer, driftstekniker, instrumenttekniker, industrielektriker och kemiingenjörer svår, och ett hinder för tillväxt och grön omställning.

Enligt branschorganisationen Teknikföretagens rapport är det särskilt stor brist på automationstekniker, mekaniker/reparatörer, produktionstekniker, CNC-operatörer, drift- och underhållstekniker, svetsare och nätverkstekniker.

Vidare lyfter regionen att ett stort antal elever som påbörjar el- och energiprogrammet inte slutför utbildningen. Totalt 76 procent av eleverna slutför utbildningen. Adderar man bristande matchning mellan utbildning och yrke samt övergång till högre studier framträder ett betydande glapp mellan påbörjad utbildning och slutlig yrkesroll. För elever som till exempel inleder studier på el- och energiprogrammet torde det vara mindre än hälften som sedan arbetar med något som helt korresponderar med utbildningen.

Nationella branschföreträdare bedömer att det finns en risk för omfattande brist på utbildade

Skolverket har fått inspel från sju nationella branschföreträdare kring kompetensbehovet av utbildade inom el och energi.⁷⁹ Alla organisationer som har lämnat inspel delar SCB:s bedömning att det finns risk för brist på utbildade inom el och energi framgent.

Teknikföretagen, Industriarbetsgivarna och Livsmedelsföretagen anser att bristen riskerar att bli särskilt stor och kritisk i fråga om utbildade inom automationsteknik, installation och elteknik. Teknikföretagen och Industriarbetsgivarna anser att SCB:s prognos underskattar behovet av kompetens genom att inte fullt ut ta höjd för kompetensbristen på arbetsmarknaden i dag och ökade behov framgent. Anledningen är teknikskiften tillsammans med omfattande pensionsavgångar inom industrin. Elektrifieringen av industrin leder till att elkunskaper behövs i både större omfattning och inom fler områden. Även Installatörsföretagen anser att SCB:s prognos blir missvisande eftersom de inte beskriver behoven för varje inriktning för sig. Inom installationsbranschen rekryteras personer huvudsakligen från inriktningarna elteknik och automation.

Livsmedelsföretagen konstaterar att livsmedelsföretag anger kompetensbrist som sitt största investeringshinder. Många företag vill växa men kan inte på grund av att det saknas personal att rekrytera. Livsmedelsföretagen anser att det försvårar mycket för livsmedelsbranschen att inriktningen mot automation erbjuds i så få kommuner.

Även Svensk Elektronik anser att det finns en stor obalans mellan utbudet av utbildning inom el och energi och industrins behov av kompetens. Svensk Elektronik framhåller att elektronik och elektroniksystem utgör allt större och

79. Sveriges Järnvägsentreprenörer, Service- och kommunikationsfacket (Seko), Teknikföretagen, Industriarbetsgivarna, Livsmedelsföretagen, Svensk Elektronik, Installatörsföretagen.

viktigare delar i många olika i produkter och system. Det gör att behovet av kompetens uppstått i fler branscher och ökat i omfattning. Svensk Elektronik menar också att det behövs fler elektronikrelaterade kurser inom komvux.

Sveriges Järnvägsentreprenörer framhåller att det finns ett stort behov av personer som har läst programfördjupningen mot järnväg inom el och energiprogrammet. Sveriges Järnvägsentreprenörer menar också att programinriktningen erbjuds av mycket få huvudmän, vilket är ett skäl till att det är så få som utbildas.

Service- och kommunikationsfacket (Seko) lyfter att det saknas distributions- elektriker och kraftvärmetekniker i tillräcklig omfattning.

Stora möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.⁸⁰

Yrkesprognosen visar att det på nationell nivå väntas finnas stora eller mycket stora möjligheter till arbete år 2026 för flera yrken inom el- och energiområdet.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom el- och energiområdet.

Yrke	Nationell prognos 2026
Distributionselektriker	Stora möjligheter till arbete
Drifttekniker vid värme- och vattenverk	Stora möjligheter till arbete
Elektronikreparatör och kommunikationselektriker	Stora möjligheter till arbete
Industrielektriker	Stora möjligheter till arbete
Installations- och serviceelektriker	Mycket stora möjligheter till arbete
Supporttekniker inom it	Mycket stora möjligheter till arbete

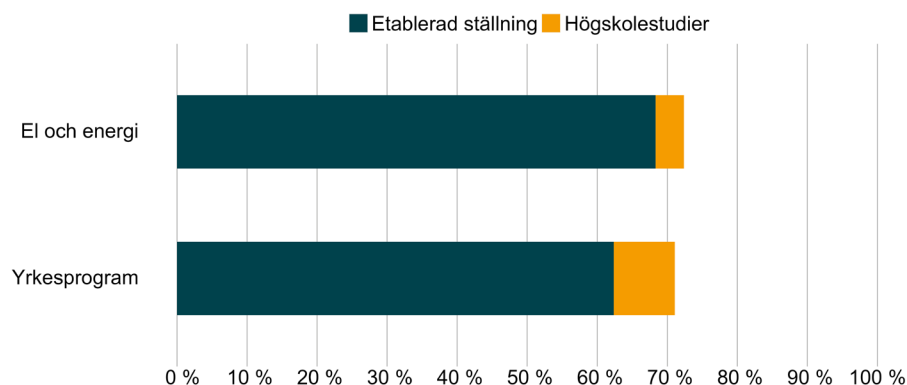
Källa: Arbetsförmedlingen

Relativt hög etableringsgrad efter utbildning inom el och energi

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning är 68 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är högre än den totala etableringsgraden för yrkesprogram i Västra Götalands län, och något högre än etableringsgraden för el- och energiprogrammet i Sverige som helhet.

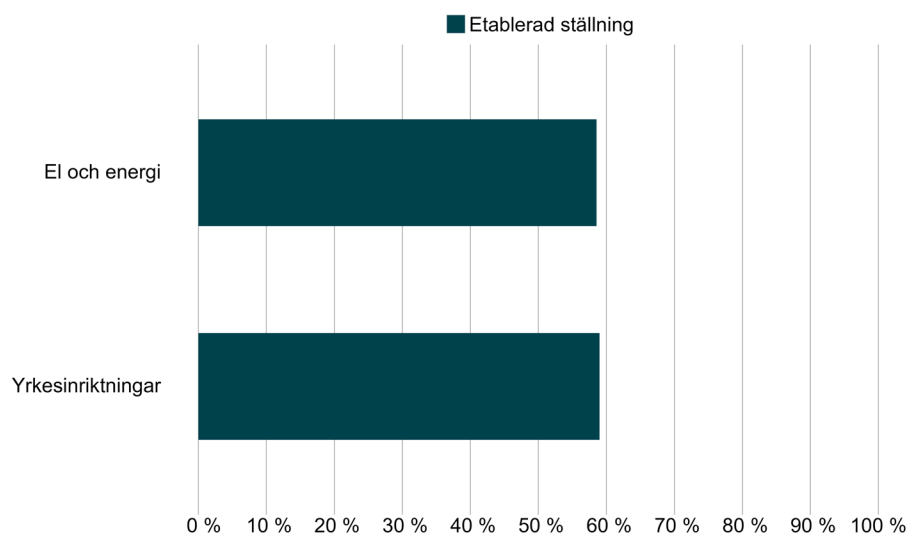
⁸⁰. Alla yrken finns inte med i Yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) samt mycket heterogena yrkesgrupper.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.⁸¹

Ett år efter en el- och energiutbildning inom komvux är 59 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta motsvarar etableringsgraden för samtliga med motsvarande utbildning i riket och etableringsgraden för samtliga yrkesinriktningar inom komvux i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.⁸²

81. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

82. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

Installations- och serviceelektriker är de vanligaste yrkena bland utbildade inom el och energi

Tabell. De vanligaste yrkena efter en el- och energiutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.⁸³

Skolform	Yrke	Andel
El- och energiprogrammet i gymnasieskolan	Installations- och serviceelektriker	33 %
	Lager- och terminalpersonal	4 %
	Maskinställare och maskinoperatör, metallarbete	3 %
	Elektronikreparatör och kommunikationselektriker m.fl.	2 %
	Montör, elektrisk och elektronisk utrustning	2 %
	Distributionselektriker	2 %
	Butikssäljare, fackhandel	2 %
	Supporttekniker, it	2 %
El- och energiutbildning inom komvux	Installations- och serviceelektriker	33 %
	Supporttekniker, it	4 %
	Lager- och terminalpersonal	4 %
	Industrielektriker	4 %
	Maskinställare och maskinoperatör, metallarbete	3 %
	Underhållsmekaniker och maskinreparatör	3 %

Källa: SCB

2 463 elever läste el- och energiprogrammet i Västra Götalands län läsåret 2022/23.

Stabil efterfrågan på el- och energiprogrammet

El- och energiprogrammet utgör 4 procent av de erbjudna platserna på nationella program i länet läsåret 2023/24.⁸⁴

Till läsåret 2022/23 sökte 5 procent av länets ungdomar till el- och energiprogrammet i första hand, vilket gör el- och energiprogrammet till ett av länets största yrkesprogram. Andelen förstahandssökande till programmet motsvarar andelen sökande för riket som helhet.

Andelen förstahandssökande har ökat något under de senaste åren. Programmet är starkt mansdominerat, med endast 4 procent kvinnor bland de förstahandssökande till läsåret 2022/23.

83. För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Västra Götalands län.

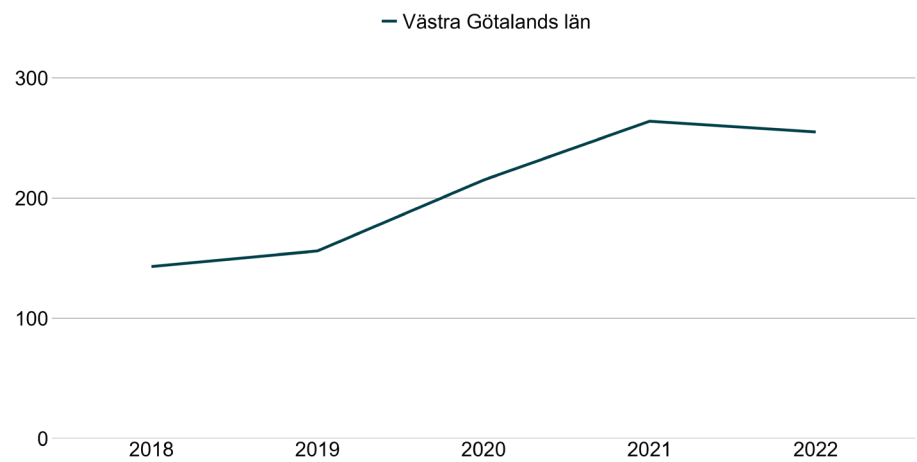
84. Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023. Eftersom Kungsbackas erbjudna platser rapporterats in tillsammans med Göteborgsregionens antagningskansli ingår även Kungsbacka i sammanställningen.

I länet var inriktningen mot elteknik vanligast, med två tredjedelar av eleverna i år 2 och 3. Totalt 19 procent läste inriktningen dator och kommunikationsteknik och 13 procent automation. Ingen elev läste inriktningen energiteknik läsåret 2022/23.

Ökande antal elever på el- och energiutbildningar inom komvux

Figuren nedan visar hur elevantalet inom el- och energiutbildningar på komvux i länet har förändrats över tid. Antalet elever som läser inom yrkesinriktningen el och energi på komvux har ökat sedan 2018, och låg år 2021 på runt 260 personer. Detta motsvarar 3 procent av eleverna inom yrkesinriktad komvux under tidsperioden.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom el och energi inom komvux i länet 2018–2022.

El- och energiutbildning i länet

El- och energiprogrammet i Göteborgsregionen

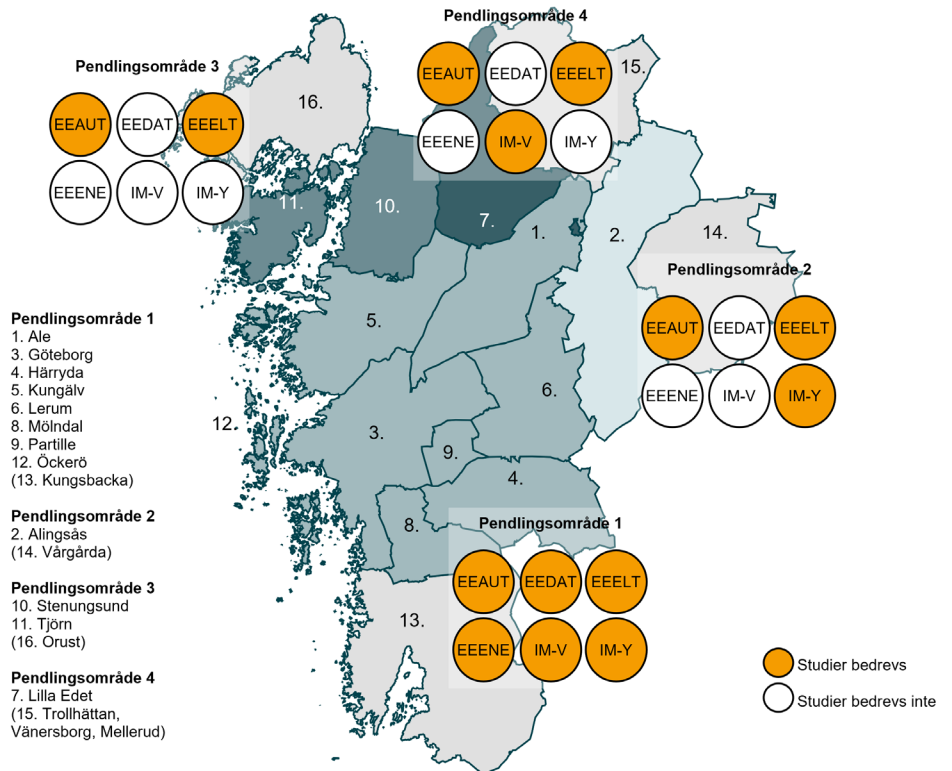
Tillgången till el- och energiprogrammets inriktningar skiljer sig åt mellan Göteborgsregionens fyra pendlingsområden. Det enda pendlingsområde som genomförde samtliga inriktningar samt introduktionsprogrammen programinriktat val mot el- och energiprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot el och energi var pendlingsområde 3, med Göteborg som central pendlingsort.

I pendlingsområde 2, 3 och 4 bedrevs inriktningarna automation och elteknik. I pendlingsområde 3 bedrevs inget av introduktionsprogrammen mot el och energi, medan yrkesintroduktion bedrevs i pendlingsområde 2 och programinriktat val mot det nationella programmet bedrevs i pendlingsområde 4.

Figur. Utbud av el- och energiprogrammet i Göteborgsregionens pendlingsområden läsåret 2022/23.⁸⁵

Förklaring av förkortningar

EEAUT	automation
EEDAT	dator- och kommunikationsteknik
EEELT	elteknik
EEENE	energiteknik
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

⁸⁵. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

El- och energiprogrammet i Fyrbodal

I pendlingsområde 1, 3 och 4 bedrevs inriktningarna automation och elteknik samt introduktionsprogrammet programinriktat val mot el- och energi-programmet.

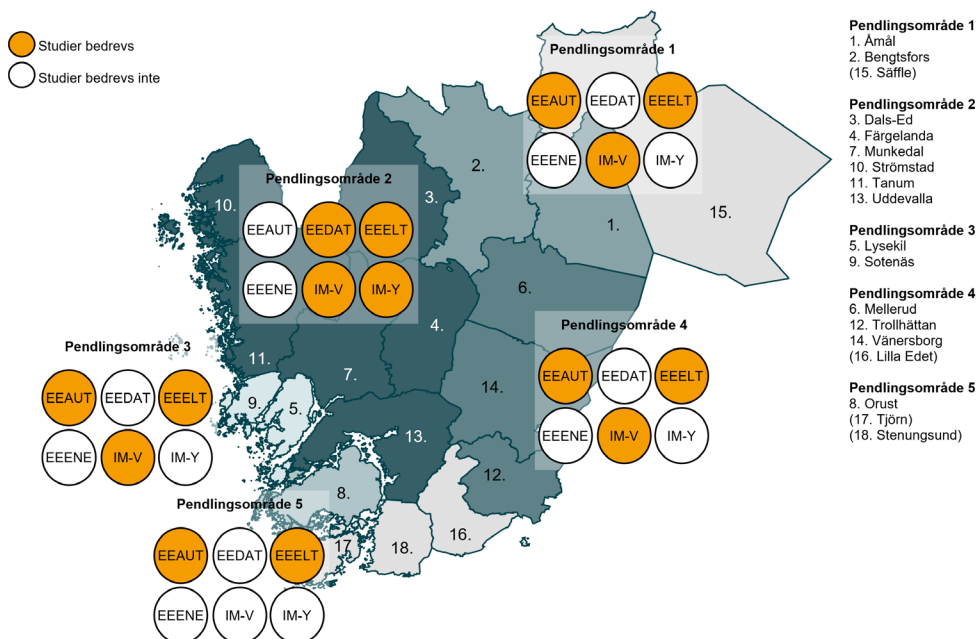
I pendlingsområde 2 bedrevs inriktningarna dator- och kommunikationsteknik och elteknik samt programinriktat val mot det nationella programmet och yrkesintroduktion med inriktning mot el och energi.

I pendlingsområde 5 bedrevs inriktningarna automation och elteknik.

Figur. Utbud av el- och energiprogrammet i Fyrbodals pendlingsområden läsåret 2022/23.⁸⁶

Förklaring av förkortningar

EEAUT	automation
EEDAT	dator- och kommunikationsteknik
EEELT	elteknik
EEENE	energiteknik
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

⁸⁶. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

El- och energiprogrammet i Sjuhärad

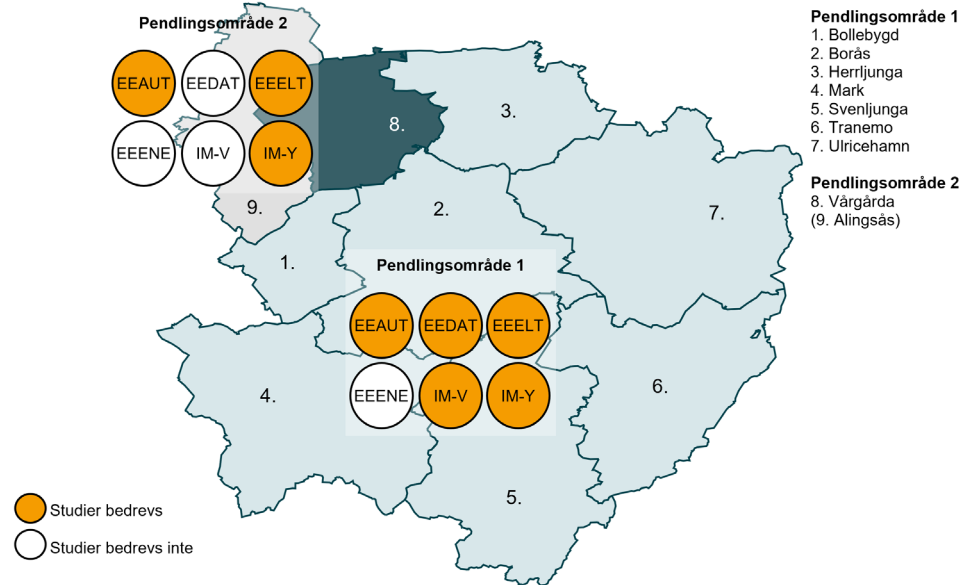
I pendlingsområde 1 bedrevs el- och energiprogrammets samtliga inriktningar förutom energiteknik. Introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion med inriktning mot el och energi bedrevs i pendlingsområdet.

I pendlingsområde 2 bedrevs inriktningarna automation och elteknik samt yrkesintroduktion med inriktning mot el och energi.

Figur. Utbud av el- och energiprogrammet i Sjuhärads pendlingsområden läsåret 2022/23.⁸⁷

Förklaring av förkortningar

EEAUT	automation
EEDAT	dator- och kommunikationsteknik
EEELT	elteknik
EENE	energiteknik
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

87. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

El- och energiprogrammet i Skaraborg

Vilka inriktningar inom el- och energiprogrammet som bedrevs skiljer sig åt mellan delregionens pendlingsområden. I pendlingsområde 1 och 4 bedrevs inriktningarna automation och elteknik.

I pendlingsområde 2 bedrevs inriktningarna automation, dator- och kommunikationsteknik och elteknik.

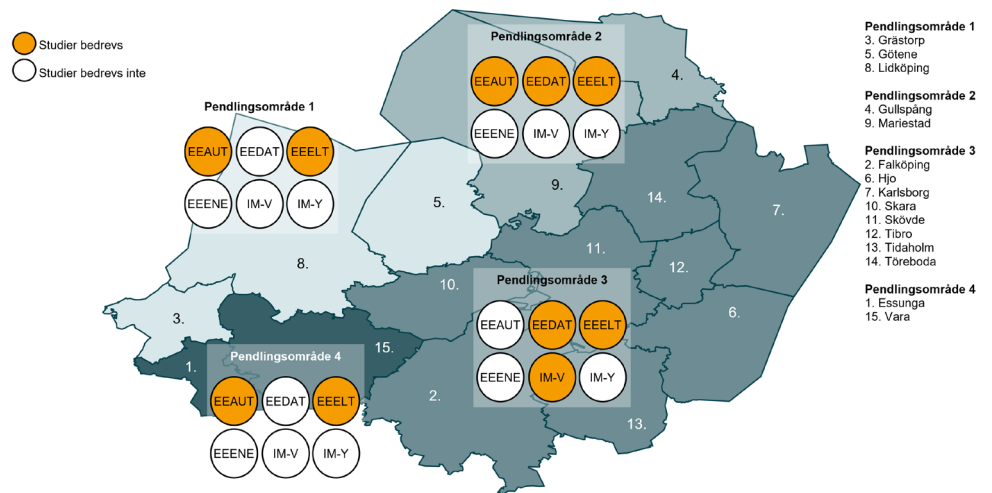
I pendlingsområde 3 bedrevs inriktningarna dator- och kommunikationsteknik och elteknik samt programinriktat val mot det nationella programmet.

Yrkesintroduktion med inriktning mot el och energi bedrevs inte i Skaraborg.

Figur. Utbud av el- och energiprogrammet i Skaraborgs pendlingsområden läsåret 2022/23.⁸⁸

Förklaring av förkortningar

EEAUT	automation
EEDAT	dator- och kommunikationsteknik
EEELT	elteknik
EEENE	energiteknik
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

88. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

El- och energiutbildning inom komvux

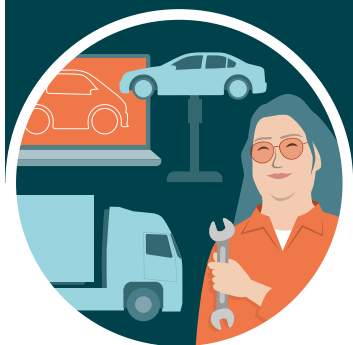
Åren 2020–2022 var sex kommuner samt Kunskapsförbundet Väst huvudmän för elever som läste yrkesinriktade kurser om minst 400 poäng inom el och energi på komvux.⁸⁹ Sex kommuner genomförde sammanhållen yrkesutbildning i form av nationella eller regionala yrkespaket inom el och energi under år 2021.

Tabell. Genomförda yrkespaket inom el och energi i länet 2021.⁹⁰

Yrkespaket	Huvudman
Apputvecklare	Lerum
Elektriker	Strömstad
Elinstallatör	Göteborg
Installationselektriker	Borås
It-support och servicedesktekniker	Mölndal
Larm	Härryda
Webbutvecklare	Mölndal

⁸⁹. Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram åren 2020-2022.

⁹⁰. Observera att endast yrkespaket med registrerade elever finns med i sammanställningen.

Fordon och transport

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på fordons- och transportprogrammet i gymnasieskolan bör öka. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Skolverket bedömer även att antalet elever som läser fordons- och transportutbildningar inom komvux bör öka.

I Västra Götalands län riskerar det att bli brist på fordonsutbildade och transportutbildade, enligt SCB:s prognoser. Västra Götalandsregionen delar SCB:s bedömning av arbetsmarknadsläget.

Etableringsgraden bland personer som har läst fordons- och transportprogrammet i gymnasieskolan eller en fordons- och transportutbildning inom komvux är relativt hög jämfört med andra utbildningsområden. En stor andel arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning. Exempelvis arbetar 34 procent av de som läst en fordons- och transportutbildning inom komvux i länet och har en etablerad eller osäker ställning på arbetsmarknaden som buss- och spårvagnsförare.

Ungdomars efterfrågan på fordons- och transportprogrammet i gymnasieskolan har ökat de senaste åren, och andelen förstahandssökande var till läsåret 2022/23 högre än andelen erbjudna platser. Inom komvux har antalet elever som läser en fordons- och transportutbildning ökat sedan 2018, och yrkesinriktningen var år 2022 den tredje största inom komvux i länet.

Fordons- och transportprogrammet bedrevs läsåret 2022/23 i 11 av länets 12 pendlingsområden, men vilka inriktningar som bedrevs varierade. Programinriktat val mot fordons- och transportprogrammet bedrevs i 6 av 12 pendlingsområden, och yrkesintroduktion med inriktning mot fordon och transport bedrevs i 6 pendlingsområden. Totalt 11 av länets huvudmän bedrev utbildning inom fordon och transport inom komvux åren 2020–2022.

Risk för brist på fordonsutbildade på sikt enligt SCB

SCB gör separata arbetsmarknadsprognoser för utbildningsgrupperna fordon respektive transport.

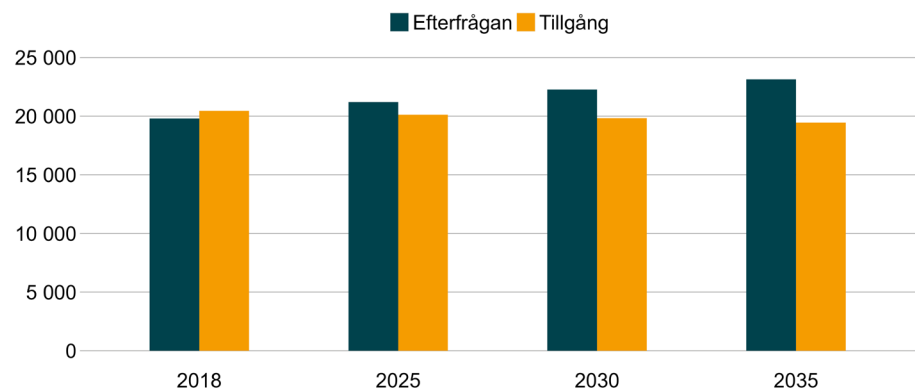
Utbildningsgruppen fordonsutbildade omfattar personer som har läst fordons- och transportprogrammets inriktningar karosseri och lackering, lastbil och mobila maskiner samt personbil. De nationella yrkespaketen på komvux är lastbilmekaniker, maskinmekaniker, personbilmekaniker, reservdelsspecialist lätta fordon och reservdelsspecialist tunga fordon.

SCB bedömer att det på nationell nivå finns en risk för stor brist på fordonsutbildade 2035.

I Västra Götalands län råder det brist på fordonsutbildade vid prognosperiodens start. Tillgången på fordonsutbildade väntas minska med cirka 5 procent under prognosperioden. Samtidigt väntas efterfrågan öka med cirka 15 procent, vilket främst beror på en utbildningsväxling inom flera branscher där arbetsgivare i högre grad efterfrågar en formell fordonsutbildning.

Eftersom efterfrågan på fordonsutbildade beräknas öka samtidigt som tillgången minskar, och det redan vid prognosperiodens start råder brist på utbildade, bedömer SCB att det finns risk för ökad brist på fordonsutbildade år 2035.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på fordonsutbildade i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Stor efterfrågan på fordonsutbildade enligt regionen

Västra Götalandsregionen hänvisar till rapporten ”Göteborg – Ledande på kompetens inom batteri- och fordonsindustri” (2022) där det bland annat framkommer att fordonsindustrin är den viktigaste delen i Västra Götalands ekonomi. Detta innebär ett stort behov av arbetskraft, men ställer också krav på nya kompetenser.

Västra Götalandsregionen delar SCB:s bedömning av arbetsmarknadsläget för fordonsutbildade i länet. Regionen pekar också på att innehållet i utbildningen bör förändras för att öka kunskap och kompetens kring elektrifiering, framför allt batterisäkerhet. Eftermarknad och service av framtidens elektrifierade fordon kräver kompetens kring elektrifiering men även mer digitaliserade fordon. Detta ställer nya krav på personal inom eftermarknad och service, som bland annat behöver klara av att mäta och koppla upp datorer på fordon. Regionen betonar också vikten av högspänningssäkerhetsutbildning, och påpekar att ingen kan öppna huven på en elbil utan att ha denna utbildning med sig.

Nationella branschföreträdare bedömer att det finns ett stort behov av fordonsutbildade

En nationell branschföreträdare har lämnat inspel till Skolverket om kompetensbehov av fordonsutbildade, Sveriges Fordonsverkstaders Förening (SFVF).

SFVF delar bilden av att det finns ett stort behov av fordonsutbildade fram till år 2035. SFVF lyfter också att ytterligare en aspekt är att det pågår en stor omställning i fordonsbranschen. Omställningen gör att många yrkesverksamma kommer att behöva kompetensutveckla sig för att möta förändrade kompetensbehov i branschen.

Risk för brist på transportutbildade på sikt enligt SCB

SCB gör separata arbetsmarknadsprognoser för utbildningsgrupperna fordon respektive transport.

Utbildningsgruppen transportutbildade omfattar personer som har läst fordons- och transportprogrammets inriktning transport. De nationella yrkespaketen på komvux är yrkesförare godstransport (C och CE) och yrkesförare persontransport.

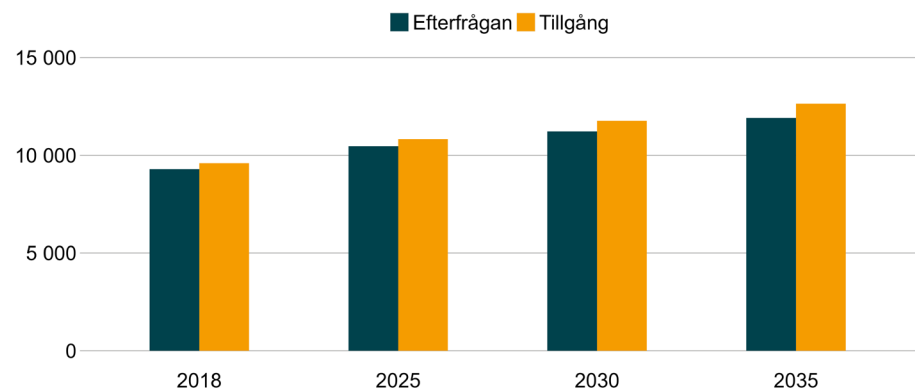
SCB bedömer att det på nationell nivå finns en risk för överskott på transportutbildade 2035. I Västra Götalands län är det brist på arbetskraft vid prognosperiodens start.

Under prognosperioden väntas tillgången på transportutbildade öka med cirka 30 procent. Ökningen drivs främst av antalet examinerade från gymnasieskolan, men även utbildade inom komvux och arbetsmarknadsutbildningar. Samtidigt väntas relativt få personer lämna utbildningsgruppen genom att gå i pension eller vidareutbilda sig.

Under samma period väntas efterfrågan på transportutbildade öka med cirka 30 procent. Dels beror ökningen på en utbildningsväxling där fler arbetsgivare vill anställa personer med formell transportutbildning där det tidigare har varit tillräckligt med grundskoleutbildning, dels väntas efterfrågan på arbetskraft växa inom flera branscher som anställer transportutbildade.

Eftersom det var brist på arbetskraft vid prognosperiodens start och tillgången och efterfrågan beräknas utvecklas lika under prognosperioden bedömer SCB att det finns risk för att bristen på transportutbildade fortsätter till år 2035.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på transportutbildade i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Brist på transportutbildade på sikt enligt regionen

Västra Götalandsregionen menar att SCB:s prognos är bristfällig eftersom den grundar sig på undermåliga register, som inte tar hänsyn till att transportbranschen har löpande behörigheter som löper ut. Den snabba teknikutvecklingen gör också att personer som har varit ifrån arbetsmarknaden fortare tappar attraktivitet. Antalet utbildningsplatser och personer som slutför utbildningen är inte tillräckliga. Bristen på arbetskraft blir större ju längre från utbildningsorterna man kommer.

För att möta de nya behov som följer på elektrifieringen av bilindustrin behövs nya gymnasiala utbildningar, till exempel en kombination av fordon och teknik.

Regionen har flera planerade etableringar i området, till exempel en batterifabrik i Göteborg och i Skaraborg, elmotorfabrik i Åmål, drönartransporter till Trollhättan, och flera stora logistiketableringar som diskuteras i Skaraborg. Dessa etableringar kommer att öka länets behov av transporter.

Regionen lyfter också att det finns få bussutbildningar och få sökande till de yrkesvuxutbildningar som finns. Det är enligt regionen stor brist på busschaufförer – både regionalt i Göteborgsregionen och nationellt i Sverige.

Branschen kommer ha över 30 procent medarbetare som är födda utanför Sverige 2035 – det behövs därför språksatsning tillsammans med yrkesutbildning.

Regionen lyfter också att det behöver starta fler komvuxutbildningar för yrkesförare i nordvästra delen av Västra Götaland. I dag är det alldeles för långa avstånd till utbildningsorter. Det finns också ett behov av bättre utbildningar, då många komvuxutbildningar bedrivs med en stor del självstudier av vinstdrivande företag utan kommunal uppföljning. Det behövs en långsiktigare lösning med stadsbidrag, för att bygga upp en kvalitativ utbildning.

Regionen lyfter även utmaningar till följd av covid 19-pandemin, som har lett till att det på bara ett par års tid kommit att bli brist på arbetskraft i stället för det överskott som fanns innan.

Nationella branschföreträdare bedömer att det finns ett stort behov av transportutbildade

Tre nationella branschföreträdare har lämnat inspel till Skolverket om kompetensbehov av transportutbildade.⁹¹ Transportföretagen framhåller att statistiken som ligger till grund för SCB:s prognos inte speglar det korrekta antalet yrkesverksamma i transportsektorn. Transportföretagen anser därför att SCB:s prognos underskattar hur behovet av transportutbildade kommer att utvecklas framåt. Transportföretagens bedömning är att behovet av utbildade kommer att vara långt mycket större än vad SCB:s prognos visar.

Kommunal ser ett stort behov av buss- och spårvagnsförare nu och framåt. Pågående generationsskifte bland bussförare tillsammans med att kollektivtrafiken växer gör att efterfrågan på buss- och spårvagnsförare kommer att fortsätta vara hög. Kommunal bedömer att rekryteringsbehovet är störst i storstadsregionerna Stockholm, Västra Götaland och Skåne. Kommunal anser att det behövs fler elever som läser en utbildning inom fordon och transport

91. Kommunal, Transportföretagen och Transportfackens Yrkes- och Arbetsmiljönämnd (TYA).

och fler som väljer att läsa programfördjupningskurser i ämnet persontransporter (som ger behörighet till D-körkort).

Transportfackens Yrkes- och Arbetsmiljönämnd (TYA) anser att det finns brister i både SCB:s och Arbetsförmedlingens prognoser. TYA menar, precis som övriga branschföreträdare, att kompetensbehoven är större än vad prognoserna visar.

Stora möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.⁹²

Yrkesprognosen visar att det på nationell nivå väntas vara varierad konkurrens om arbete inom flera yrken inom fordons- och transportområdet.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom fordons- och transportområdet.

Yrke	Nationell prognos 2026
Buss- och spårvagnsförare	Mycket stora möjligheter till arbete
Lager- och terminalpersonal	Små till medelstora möjligheter till arbete
Lastbilsförare	Stora möjligheter till arbete
Motorfordonsmekaniker och fordonsreparatör	Mycket stora möjligheter till arbete
Taxiförare	Mycket stora möjligheter till arbete
Truckförare	Stora möjligheter till arbete

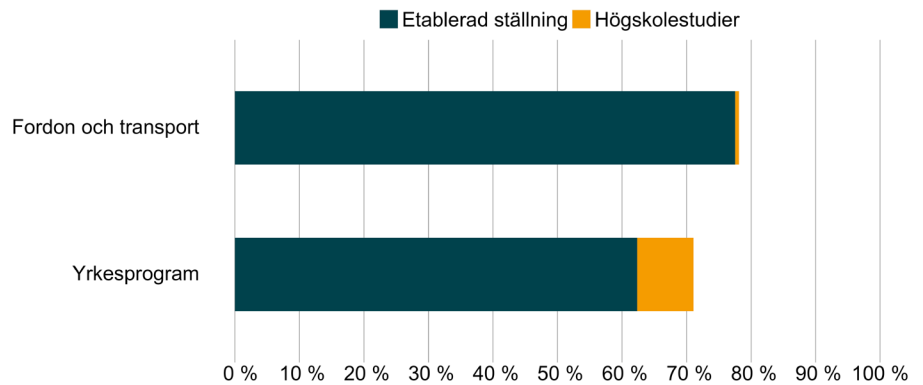
Källa: Arbetsförmedlingen

Varierad etableringsgrad efter utbildning inom fordon och transport

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning är 78 procent av de som studerat på fordons- och transportprogrammet etablerade på arbetsmarknaden. Detta är högre än etableringsgraden för yrkesprogrammen i länet generellt, och något högre än etableringsgraden för avgångselever från fordons- och transportprogrammet på nationell nivå. Endast 1 procent av avgångseleverna från fordons- och transportprogrammet finns i högskolestudier efter tre år.

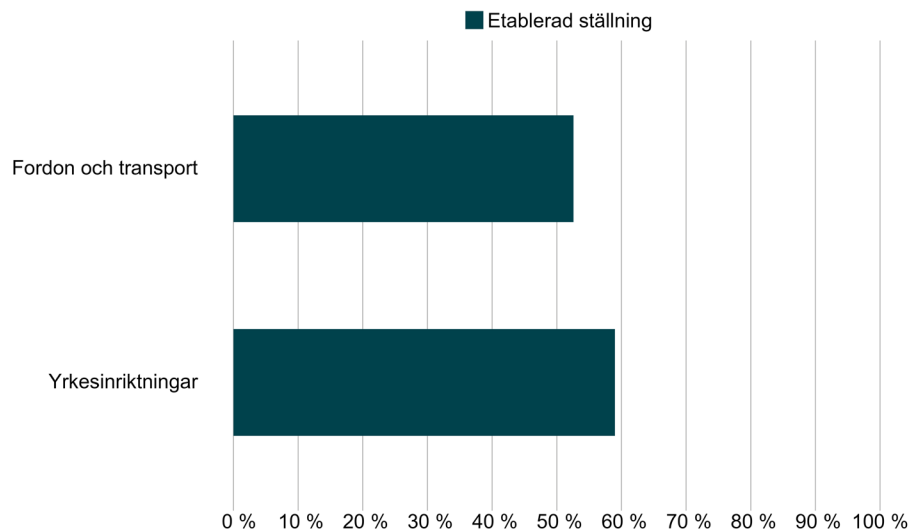
92. Alla yrken finns inte med i Yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) samt mycket heterogena yrkesgrupper.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.⁹³

Ett år efter en fordons- och transportutbildning inom komvux är 53 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är en något högre etableringsgrad jämfört med samtliga fordons- och transportutbildade inom komvux i Sverige, men lägre än den totala etableringsgraden för utbildade inom yrkesinriktad komvux i Västra Götalands län.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.⁹⁴

93. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

94. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

Yrkesförare är det vanligaste yrket bland utbildade inom fordon och transport

Tabell. De vanligaste yrkena efter en fordons- och transportutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.⁹⁵

Skolform	Yrke	Andel
Fordons- och transportprogrammet i gymnasieskolan	Lastbilsförare m.fl.	23 %
	Motorfordonsmekaniker och fordonsreparatör	18 %
	Lager- och terminalpersonal	3 %
	Övrig montör	3 %
	Maskinställare och maskinoperatör, metallarbete	2 %
	Montör, metall-, gummi- och plastprodukter	2 %
	Renhållnings- och återvinningsarbetare	2 %
	Tunnplåtslagare	2 %
Fordons- och transportutbildning inom komvux	Buss- och spårvagnsförare	34 %
	Motorfordonsmekaniker och fordonsreparatör	14 %
	Lastbilsförare m.fl.	11 %
	Renhållnings- och återvinningsarbetare	1 %
	Fordonsmontör	1 %
	Städare	1 %

Källa: SCB

Andelen ungdomar som väljer fordons- och transportprogrammet ökar

Fordons- och transportprogrammet utgör 4 procent av länets erbjudna platser på nationella program läsåret 2023/24.⁹⁶

Till läsåret 2022/23 sökte 5 procent av länets ungdomar i första hand till fordons- och transportprogrammet. Andelen förstahandssökande har ökat något, från 4 procent läsåret 2017/18 till 5 procent 2022/23. Programmet är mansdominerat, med 81 procent män av de förstahandssökande till läsåret 2022/23.

Lsåret 2022/23 läste 4 av 5 elever i år 2 och 3 någon av de två största inriktningarna, transport och personbil. Totalt 9 procent läste inriktningen lastbil och mobila maskiner, och 7 procent läste inriktningen karosseri och lackering.

95. För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Västra Götalands län.

96. Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskansliet och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023. Eftersom Kungsbackas erbjudna platser rapporterats in tillsammans med Göteborgsregionens antagningskansli ingår även Kungsbacka i sammanställningen.

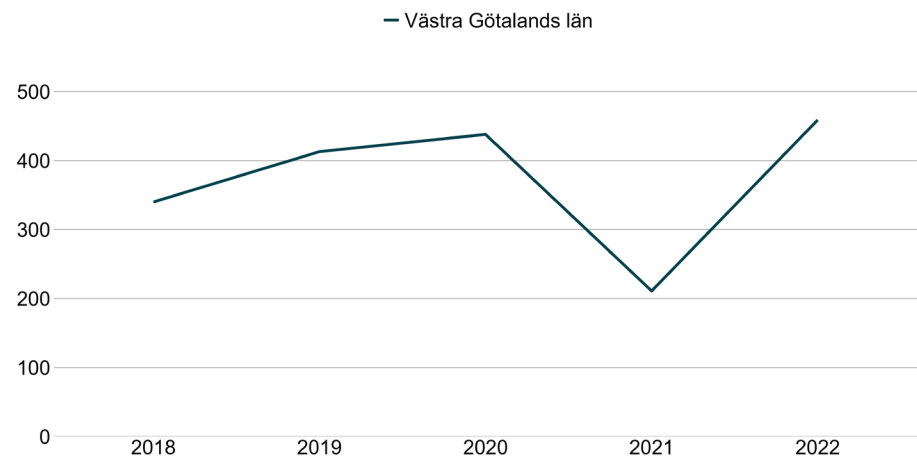
2 046 elever läste fordons- och transportprogrammet i Västra Götalands län läsåret 2022/23.

Ökande antal elever på fordons- och transportutbildningar inom komvux

Eftersom komvux är kursbaserat kan fordons- och transportutbildningar läsas både som en sammanhållen utbildning i ett nationellt eller regionalt yrkespaket, eller genom att en elev själv söker till enstaka kurser. Detta gäller dock inte för yrkesförarutbildningar för buss och lastbil som leder till yrkeskompetensbevis (YKB), dessa måste läsas som sammanhållna yrkesutbildningar.

Figuren nedan visar hur elevantalet inom fordons- och transportutbildningar på komvux i länet har förändrats över tid. Antalet elever på komvux som läser yrkesinriktade kurser inom fordon och transport har ökat från cirka 350 elever år 2018 till strax över 450 elever år 2021, med en tillfällig nedgång år 2021. Sammanlagt omfattar yrkesinriktningen 5 procent av länets elever inom yrkesinriktad komvux.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom fordon och transport inom komvux i länet 2018–2022.

Fordons- och transportutbildning i länet

Fordons- och transportprogrammet i Göteborgsregionen

Vilka av fordons- och transportprogrammets inriktningar som bedrevs läsåret 2022/23 skiljde sig åt mellan Göteborgsregionens pendlingsområden.

I pendlingsområde 1 bedrevs programmets fyra inriktningar samt programinriktat val mot fordons- och transportprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot fordon och transport.

I pendlingsområde 2 bedrevs endast inriktningarna personbil och transport.

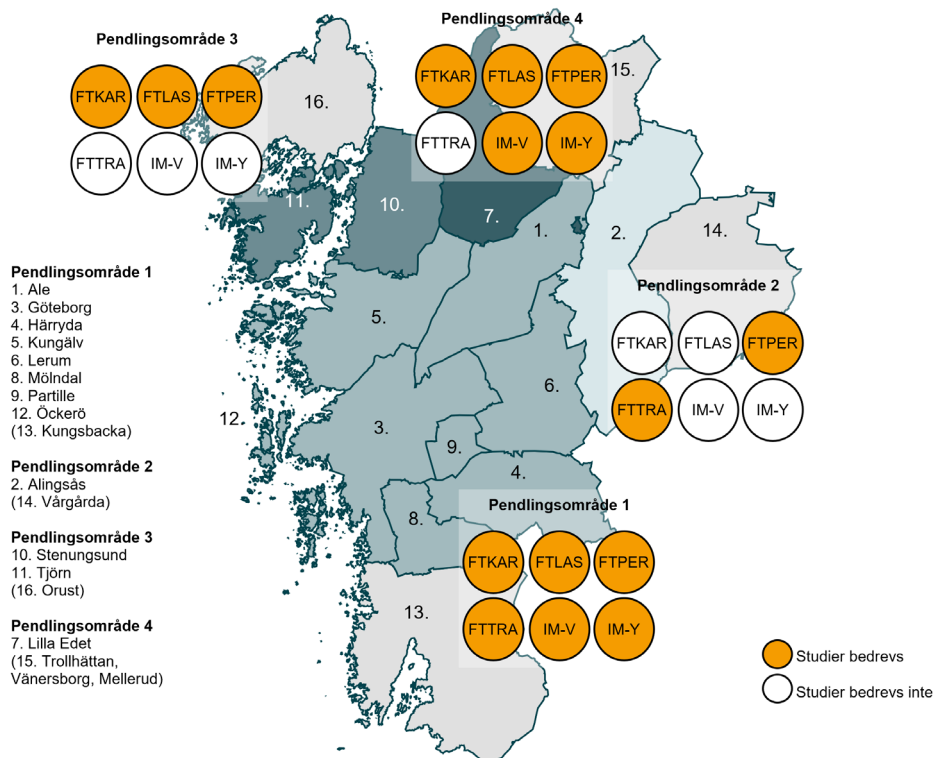
I pendlingsområde 3 bedrevs inriktningarna karosseri och lackering, lastbil och mobila maskiner, och personbil.

I pendlingsområde 4 bedrevs inriktningarna karosseri och lackering, lastbil och mobila maskiner, och personbil samt programinriktat val mot fordons- och transportprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot fordon och transport.

Figur. Utbud av fordons- och transportprogrammet i Göteborgsregionens pendlingsområden läsåret 2022/23.⁹⁷

Förklaring av förkortningar

- FTKAR karosseri och lackering
- FTLAS lastbil och mobila maskiner
- FTPER personbil
- FTTRA transport
- IM-V programinriktat val
- IM-Y yrkesintroduktion

⁹⁷. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Fordons- och transportprogrammet i Fyrbodal

I pendlingsområde 1 bedrevs utbildningarna personbil och transport samt programinriktat val mot fordons- och transportprogrammet.

I pendlingsområde 2 bedrevs programmets fyra inriktningar och de två introduktionsprogrammen.

Fordons- och transportprogrammet sänkades helt i pendlingsområde 3.

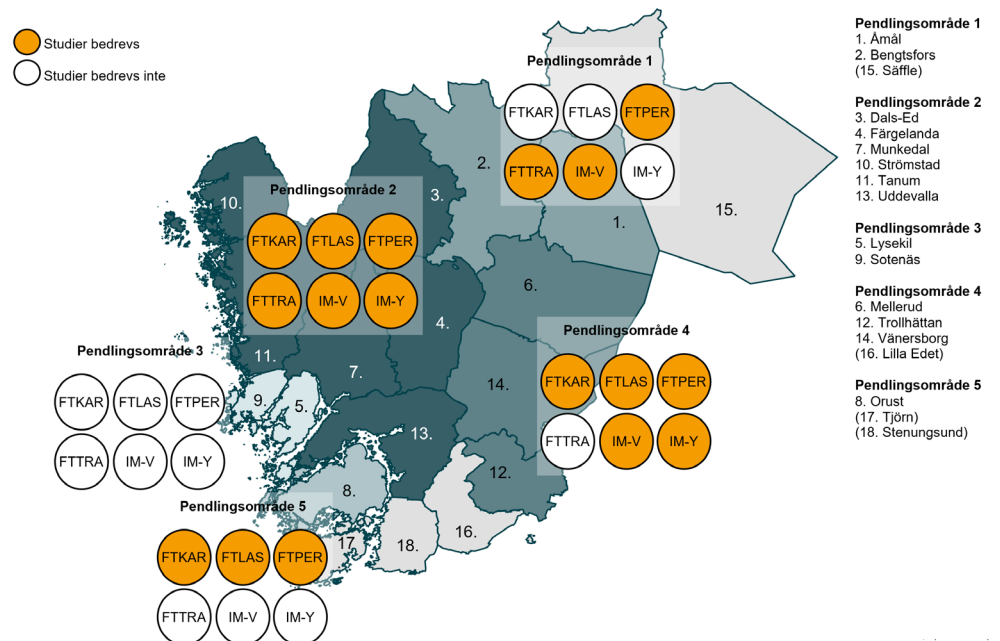
I pendlingsområde 4 bedrevs samtliga inriktningar förutom transport. Dessutom bedrevs de två introduktionsprogrammen.

I pendlingsområde 5 bedrevs inriktningarna mot karosseri och lackering, lastbil och mobila maskiner, och personbil.

Figur. Utbud av fordons- och transportprogrammet i Fyrbodals pendlingsområden läsåret 2022/23.⁹⁸

Förklaring av förkortningar

- FTKAR karosseri och lackering
- FTLAS lastbil och mobila maskiner
- FTPER personbil
- FTTRA transport
- IM-V programinriktat val
- IM-Y yrkesintroduktion

98. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Fordons- och transportprogrammet i Sjuhärad

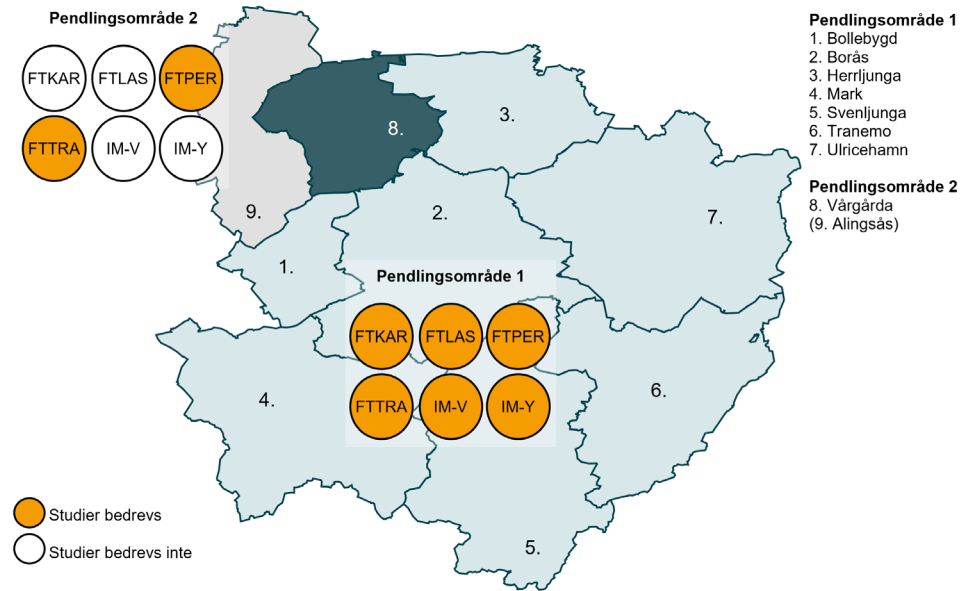
Fordons- och transportprogrammets samtliga inriktningar samt de två introduktionsprogrammen bedrevs i pendlingsområde 1.

I pendlingsområde 2 bedrevs inriktningarna personbil och transport.

Figur. Utbud av fordons- och transportprogrammet i Sjuhärads pendlingsområden läsåret 2022/23.⁹⁹

Förklaring av förkortningar

- FTKAR karosseri och lackering
- FTLAS lastbil och mobila maskiner
- FTPER personbil
- FTTRA transport
- IM-V programinriktat val
- IM-Y yrkesintroduktion

⁹⁹. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Fordons- och transportprogrammet i Skaraborg

I pendlingsområde 1 bedrevs inriktningarna personbil och transport samt yrkesintroduktion med inriktning mot fordon och transport.

I pendlingsområde 2 bedrevs inriktningarna lastbil och mobila maskiner, personbil och transport.

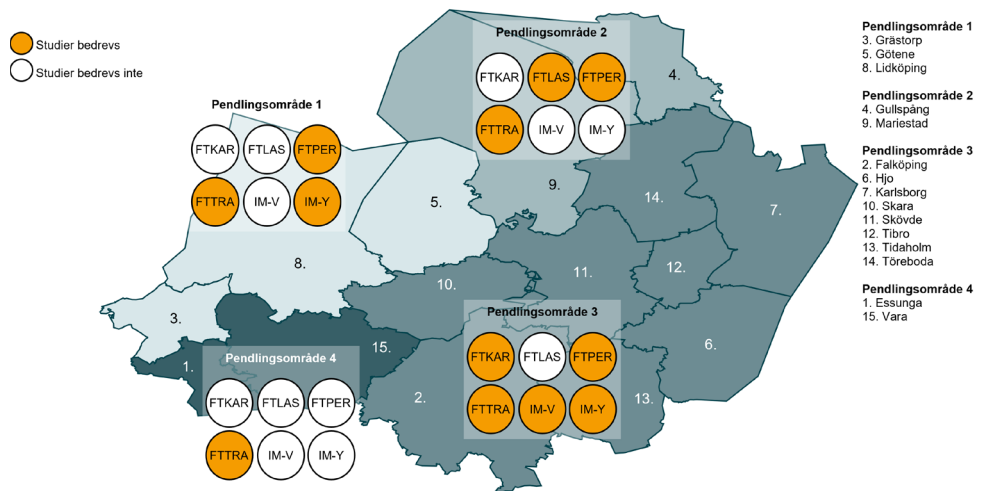
I pendlingsområde 3 bedrevs inriktningarna karosseri och lackering, personbil och transport samt de två introduktionsprogrammen.

I pendlingsområde 4 bedrevs endast inriktningen transport.

Figur. Utbud av fordons- och transportprogrammet i Skaraborgs pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁰⁰

Förklaring av förkortningar

- FTKAR karosseri och lackering
- FTLAS lastbil och mobila maskiner
- FTPER personbil
- FTTRA transport
- IM-V programinriktat val
- IM-Y yrkesintroduktion

¹⁰⁰. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Fordons- och transportutbildning inom komvux

Åren 2020–2022 var 10 kommuner samt Kunskapsförbundet Väst huvudmän för elever som läste yrkesinriktade kurser om minst 400 poäng inom fordon och transport på komvux.¹⁰¹ Åtta kommuner genomförde även sammanhållen yrkesutbildning i form av nationella eller regionala yrkespaket inom fordon och transport under år 2021.

Tabell. Genomförda yrkespaket inom fordon och transport i länet 2021.¹⁰²

Yrkespaket	Huvudman
Bilskadereparatör	Göteborg
Bussförare	Göteborg, Stenungsund
Cykelmekaniker – lärling	Mölnadal
Cykelmekaniker med språkstöd – lärling	Mölnadal
Fordonslackerare	Göteborg
Fordonstekniker elektrifiering påbyggnad	Göteborg
Lager och logistik	Borås, Mölnadal
Mekaniker yrkesfordon	Göteborg
Personbilmekaniker	Göteborg, Härryda, Munkedal, Partille
Yrkesförare godstransport 2	Stenungsund, Tidaholm
Yrkesförare lastbil – språkstöd	Göteborg
Yrkesförare persontransport	Stenungsund, Tidaholm

^{101.} Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram år 2020–2022.

^{102.} Observera att endast yrkespaket med registrerade elever finns med i sammanställningen.

Försäljning och service

Försäljnings- och serviceprogrammet ersatte handels- och administrationsprogrammet i juli 2022. Det innebär att examensmål och programstruktur för gymnasieskolans program har förändrats. Dessutom har de nationella yrkespaketen inom handel och administration inom komvux ersatts av nya yrkespaket inom försäljning och service.

Delar av den statistik Skolverket använder i underlaget baseras på personer som har läst handels- och administrationsprogrammet eller handels- och administrationsutbildningar inom komvux. Därför förekommer både den gamla och den nya utbildningen i planeringsunderlaget.

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

En del av statistiken som Skolverket baserar sina bedömningar på omfattar elever från handels- och administrationsprogrammet i gymnasieskolan och handels- och administrationsutbildningar inom komvux. Eftersom försäljning och service är ett nytt program finns det ingen statistik över till exempel etableringsgrad eller vanligaste yrken efter utbildningen. Mot bakgrund av detta finns en viss osäkerhet i Skolverkets bedömningar av försäljnings- och serviceutbildningar. Skolverket avser att följa hur det framöver går för eleverna som läser de nya utbildningarna.

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på försäljnings- och serviceprogrammet i gymnasieskolan bör behållas på nuvarande nivå. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Mot bakgrund av att det finns andra områden på arbetsmarknaden där behovet av utbildade är större bedömer Skolverket att antalet utbildningsplatser på försäljnings- och serviceutbildningar inom komvux bör minska.

Enligt SCB:s bedömning väntas det bli balans mellan tillgång och efterfrågan på handels- och administrationsutbildade i Västra Götalands län på sikt. Etableringsgraden bland de som har läst handels- och administrationsprogrammet i gymnasieskolan eller en handels- och administrationsutbildning inom komvux är relativt låg jämfört med andra utbildningsområden, och en jämförelsevis liten andel arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning. Samtidigt är butikssäljare det vanligaste yrket bland handels- och administrationsutbildade från gymnasieskolan och komvux.

Ungdomars efterfrågan på handels- och administrationsprogrammet respektive försäljnings- och serviceprogrammet i gymnasieskolan har varit relativt stabil under de senaste åren. Inom komvux har antalet elever som läser en handels- och administrationsutbildning eller försäljnings- och serviceutbildning ökat sedan år 2018.

Försäljnings- och serviceprogrammet bedrevs läsåret 2022/23 i 10 av länets 12 pendlingsområden. Programinriktat val mot det nationella programmet bedrevs i 9 pendlingsområden, och yrkesintroduktion med inriktning mot försäljning och service bedrevs i 7 pendlingsområden. Inom komvux bedrevs utbildning inom handel och administration respektive försäljning och service av 13 av länets kommuner samt Kunskapsförbundet Väst åren 2020–2022.

Balanserat arbetsmarknadsläge för handels- och administrationsutbildade på sikt enligt SCB

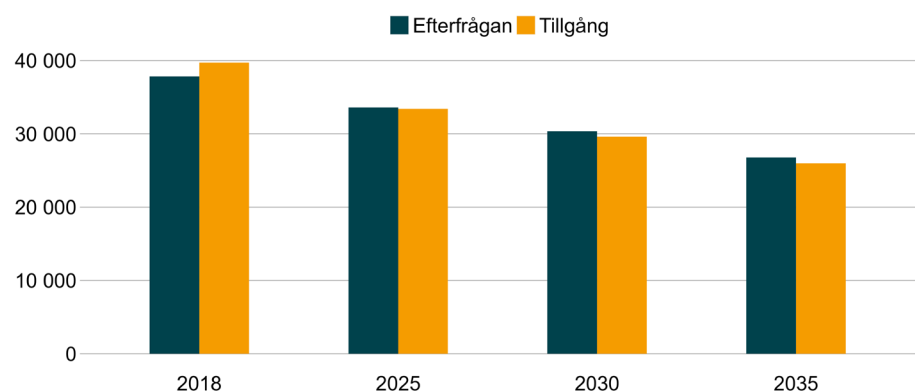
På nationell nivå bedömer SCB att det kommer bli en minskad tillgång och efterfrågan på handels- och administrationsutbildade år 2035.

I Västra Götalands län väntas tillgången på utbildade inom handel och administration att minska med cirka 35 procent under prognosperioden. Detta beror främst på att många inom utbildningsgruppen väntas gå i pension eller vidareutbilda sig.

Samtidigt väntas efterfrågan minska med cirka 30 procent, främst på grund av en utbildningsväxling där kompetenskraven ökar inom yrken där det tidigare varit tillräckligt med en handels- och administrationsutbildning på gymnasienivå.

Eftersom tillgång och efterfrågan beräknas minska i motsvarande utsträckning bedömer SCB att arbetsmarknadsläget för handels- och administrationsutbildade kommer att vara relativt balanserat år 2035.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på handels- och administrationsutbildade i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Regionens inspel

Västra Götalandsregionen lyfter att SCB i sin beräkning har utgått från den gamla utbildningen handel och administration, vilket gör det svårt för branschen att tycka till. Utifrån den nya utbildningen försäljning och service (sedan 2022) ser regionen att det finns ett behov av utbildade med rätt typ av kompetens, till exempel vad gäller digitalisering och it-kompetens.

Även om det finns en utveckling åt e-handel så finns det fortfarande ett behov av personal fysiskt på plats i butiker som kan leverera service till kunder. Regionen lyfter också vikten av gränshandel i Fyrbodals l, där det i nuläget är svårt att sja om hur det kommer att påverka efterfrågan på personal.

Nationella branschföreträdare anser att antalet utbildningsplatser inte motsvarar branschens behov

Två nationella branschföreträdare har lämnat inspel till Skolverket om kompetensbehov av utbildade inom försäljning och service.¹⁰³

Handelsrådet konstaterar att eftersom SCB:s prognos utgår från det tidigare gymnasieprogrammet (handel och administration) utgörs utbildningsgruppen av både personer inom handelsyrken och inom generella administrativa yrken. Samtidigt omfattas inte stora yrkesgrupper som lager- och terminalarbetare av analysen, vilka också är relevanta yrkesspår för personer med försäljnings- och serviceutbildning. Handeln rekryterar brett från flera olika yrkesprogram och personer med studieförberedande utbildning och Handelsrådet anser därför att prognosen för en utbildningsgrupp inte ger hela bilden av handelns samlade kompetensbehov. Handelsrådets bedömning är att antalet utbildningsplatser som finns inom försäljning och service i dag inte motsvarar branschens behov av utbildad personal fram till år 2035.

Handelsanställdas förbund instämmer i Handelsrådets synpunkter.

Små till medelstora möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.¹⁰⁴

Yrkesprognosen visar att det på nationell nivå är små till medelstora möjligheter till arbete inom flera yrken inom handels- och administrationsområdet.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom handels- och administrationsområdet.

Yrke	Nationell prognos 2026
Administratör och sekreterare	Små till medelstora möjligheter till arbete
Butikssäljare inom fack- eller daglighandel	Små till medelstora möjligheter till arbete
Ekonomiassistent	Små till medelstora möjligheter till arbete
Företagssäljare	Stora möjligheter till arbete
Inköps- och orderassistent	Små till medelstora möjligheter till arbete
Kundtjänstpersonal	Små till medelstora möjligheter till arbete
Lager- och terminalpersonal	Små till medelstora möjligheter till arbete
Löne- och personaladministratör	Små till medelstora möjligheter till arbete
Marknads- och försäljningsassistent	Små till medelstora möjligheter till arbete

Källa: Arbetsförmedlingen

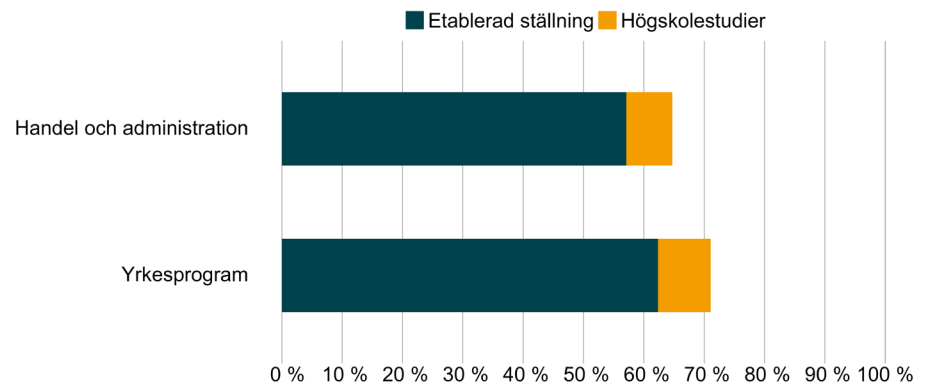
¹⁰³. Handelsrådet och Handelsanställdas förbund.

¹⁰⁴. Alla yrken finns inte med i Yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) samt mycket heterogena yrkesgrupper.

Relativt låg etableringsgrad efter utbildning inom handel och administration

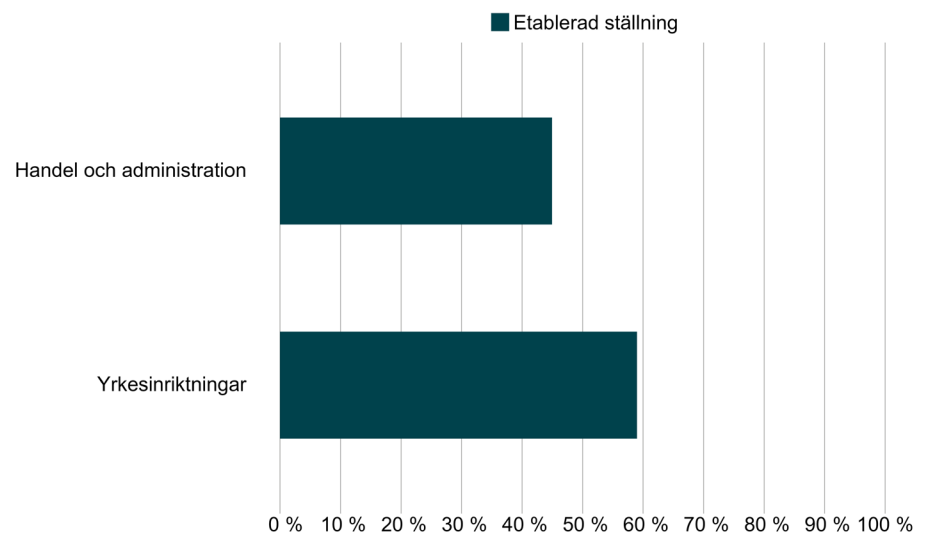
Tre år efter avslutad gymnasieutbildning är 57 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är en lägre andel än för yrkesprogrammen i länet generellt, men på ungefär samma nivå som etableringsgraden för avgångselever från handels- och administrationsprogrammet på nationell nivå.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.¹⁰⁵

Som figuren nedan visar är personer som har läst en handels- och administrationsutbildning inom komvux i länet etablerade på arbetsmarknaden i lägre grad jämfört med samtliga elever från yrkesinriktad komvux. Etableringsgraden för handels- och administrationsutbildade på komvux i Västra Götalands län är på samma nivå som för samtliga med motsvarande utbildning i landet som helhet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.¹⁰⁶

105. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

106. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

Butikssäljare är det vanligaste yrket bland utbildade inom handel och administration

Tabell. De vanligaste yrkena efter en handels- och administrationsutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.¹⁰⁷

Skolform	Yrke	Andel
Handels- och administrationsprogrammet i gymnasieskolan	Butikssäljare, fackhandel	15 %
	Butikssäljare, dagligvaror	13 %
	Lager- och terminalpersonal	7 %
	Maskinställare och maskinoperatör, metallarbete	3 %
	Barnskötare	3 %
Handels- och administrationsutbildning inom komvux	Butikssäljare, fackhandel	9 %
	Butikssäljare, dagligvaror	8 %
	Undersköterska, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	8 %
	Övrig kontorsassistent och sekreterare	5 %
	Lager- och terminalpersonal	4 %

Källa: SCB

Oförändrad efterfrågan på försäljnings- och serviceprogrammet

Försäljnings- och serviceprogrammet utgör 4 procent av länets erbjudna platser på nationella program läsåret 2023/24.¹⁰⁸

Till läsåret 2022/23 sökte 4 procent av länets ungdomar i första hand till försäljnings- och serviceprogrammet. Sedan år 2017 har andelen förstahands-sökande legat på samma nivå.¹⁰⁹ Könsfördelningen är jämn, med hälften män och hälften kvinnor bland de förstahandssökande.

^{107.} För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Västra Götalands län.

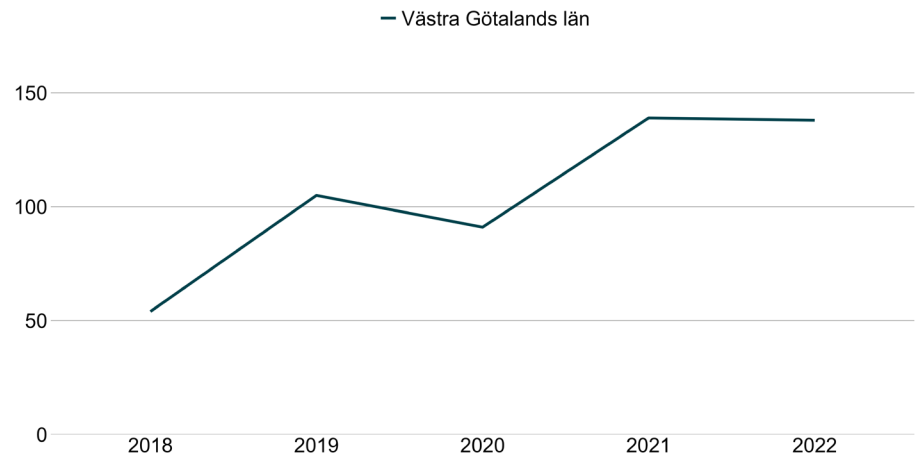
^{108.} Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023. Eftersom Kungsbackas erbjudna platser rapporterats in tillsammans med Göteborgsregionens antagningskansli ingår även Kungsbacka i sammanställningen.

^{109.} Fram till läsåret 2022/23 gäller uppgifterna det tidigare handels- och administrationsprogrammet.

Ökat antal elever på försäljnings- och serviceutbildningar inom komvux

Figuren nedan visar hur elevantalet inom handels- och administrationsutbildningar på komvux i länet har förändrats över tid. Elevantalet har ökat från cirka 50 elever år 2018, till 140 elever år 2022. Sammanlagt omfattar yrkesinriktningen 1 procent av länets elever inom yrkesinriktad komvux.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom handel och administration eller försäljning och service inom komvux i länet 2018–2022.

Försäljnings- och serviceutbildning i länet

Försäljnings- och serviceprogrammet i Göteborgsregionen

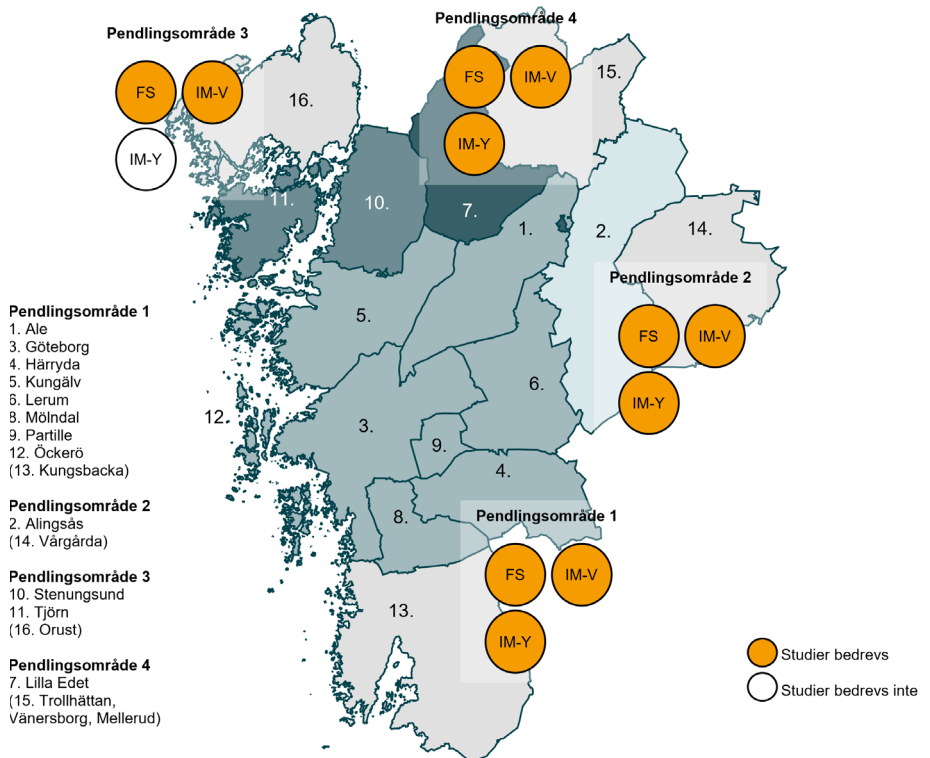
Försäljnings- och serviceprogrammet och programinriktat val mot det nationella programmet bedrevs i samtliga pendlingsområden i Göteborgsregionen. Yrkesintroduktion med inriktning mot försäljning och service bedrevs i tre av delregionens fyra pendlingsområden.

Figur. Utbud av försäljnings- och serviceprogrammet i Göteborgsregionens pendlingsområden läsåret 2022/23.¹¹⁰

Förklaring av förkortningar

FS	försäljnings- och serviceprogrammet*
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

* Försäljnings- och serviceprogrammet gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för programmet finns även de som läst på handels- och administrationsprogrammets två inriktningar, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022.

¹¹⁰. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Försäljnings- och serviceprogrammet i Fyrbodal

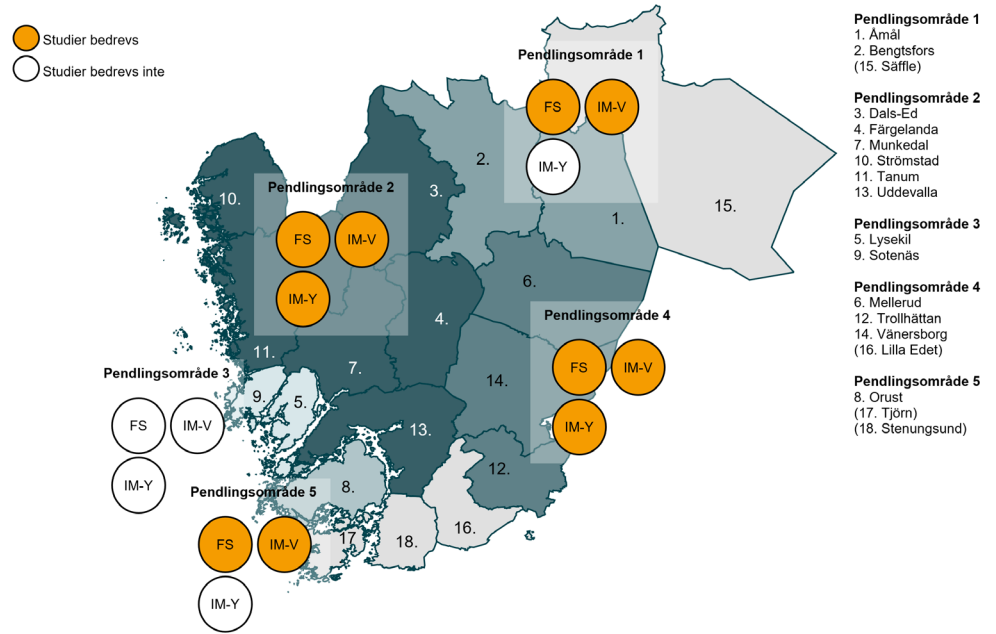
Försäljnings- och serviceprogrammet och programinriktat val mot det nationella programmet bedrevs i delregionens alla pendlingsområden förutom pendlingsområde 3. I pendlingsområde 2 och 4 bedrevs även yrkesintroduktion med inriktning mot försäljning och service.

Figur. Utbud av försäljnings- och serviceprogrammet i Fyrbodals pendlingsområden läsåret 2022/23.¹¹¹

Förklaring av förkortningar

FS försäljnings- och serviceprogrammet*
 IM-V programinriktat val
 IM-Y yrkesintroduktion

* Försäljnings- och serviceprogrammet gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för programmet finns även de som läst på handels- och administrationsprogrammets två inriktningar, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022.

111. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Försäljnings- och serviceprogrammet i Sjuhärad

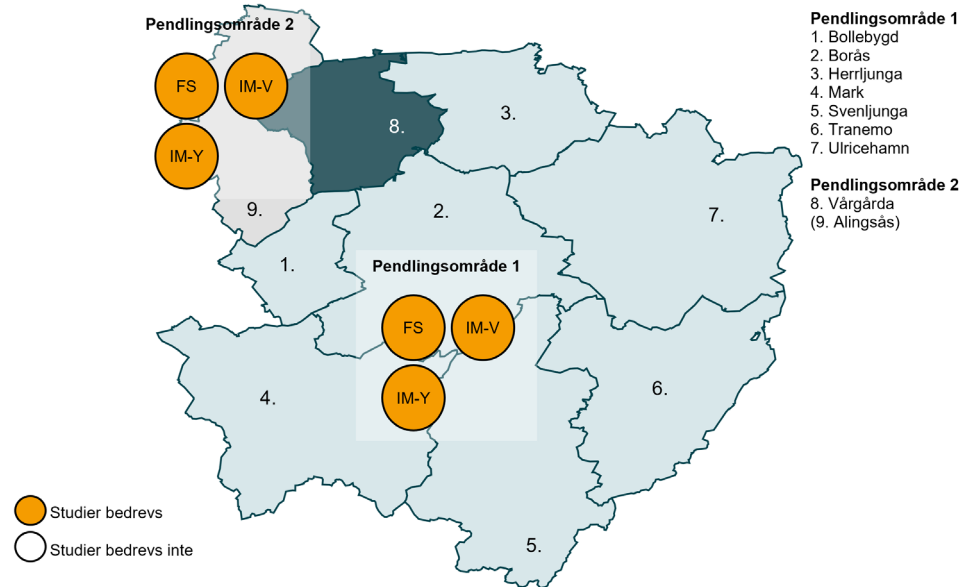
I Sjuhärads båda pendlingsområden bedrevs försäljnings- och serviceprogrammet och de två introduktionsprogrammen med inriktning mot försäljning och service.

Figur. Utbud av försäljnings- och serviceprogrammet i Sjuhärads pendlingsområden läsåret 2022/23.¹¹²

Förklaring av förkortningar

FS	försäljnings- och serviceprogrammet*
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

* Försäljnings- och serviceprogrammet gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för programmet finns även de som läst på handels- och administrationsprogrammets två inriktningar, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022.

112. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Försäljnings- och serviceprogrammet i Skaraborg

I pendlingsområde 1 och 3 bedrevs försäljnings- och serviceprogrammet och de två introduktionsprogrammen med inriktning mot försäljning och service.

I pendlingsområde 2 bedrevs det nationella programmet, men inget av introduktionsprogrammen.

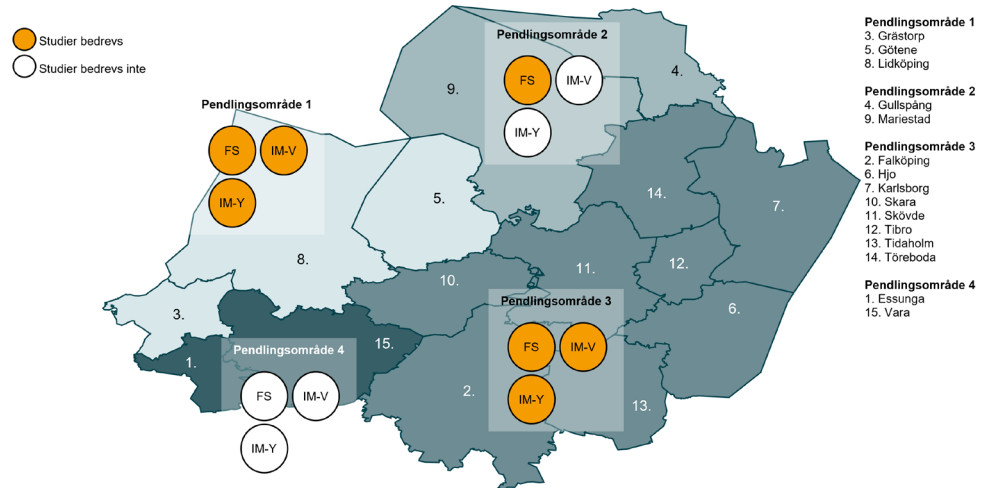
I pendlingsområde 4 sänkades försäljnings- och serviceprogrammet helt.

Figur. Utbud av försäljnings- och serviceprogrammet i Skaraborgs pendlingsområden läsåret 2022/23.¹¹³

Förklaring av förkortningar

FS försäljnings- och serviceprogrammet*
 IM-V programinriktat val
 IM-Y yrkesintroduktion

* Försäljnings- och serviceprogrammet gäller för elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2022. I statistiken för programmet finns även de som läst på handels- och administrationsprogrammets två inriktningar, det vill säga elever som påbörjade sin utbildning före 1 juli 2022.

113. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Försäljnings- och serviceutbildning inom komvux

Åren 2020–2022 var 13 kommuner samt Kunskapsförbundet Väst huvudmän för elever som läste yrkesinriktade kurser om minst 400 poäng inom handel och administration eller försäljning och service på komvux.¹¹⁴

Nio kommuner genomförde sammanhållen yrkesutbildning i form av nationella eller regionala yrkespaket inom handel och administration under år 2021. Sedan 1 juli 2022 har de nationella yrkespaketen inom handel och administration utgått till förmån för tio nya nationella yrkespaket inom försäljning och service.

Tabell. Genomförda yrkespaket inom handel och administration i länet 2021.¹¹⁵

Yrkespaket	Huvudman
Administratör	Alingsås, Borås
Assistent marknadsföring	Borås
Ekonomi och företagande	Orust
Ekonomi- och redovisningsassistent	Alingsås, Borås, Sotenäs, Strömstad
Handel, support och eget företagande	Borås
HR-assistent	Alingsås, Borås, Mellerud
Inköpsassistent	Alingsås, Borås
Kundvärd reception	Alingsås, Borås
Lager och logistik	Lerum
Säljare butik och e-handel/säljare butik, e-handel och inköp	Göteborg, Mölndal
Säljstöd företagsförsäljning	Borås

¹¹⁴. Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram år 2020–2022.

¹¹⁵. Observera att endast yrkespaket med registrerade elever finns med i sammanställningen.

Hantverk

Från och med hösten 2025 upphör hantverksprogrammet och ersätts av ett nytt nationellt program som heter frisör- och stylistprogrammet. Programmet motsvarar dagens inriktning frisör, barberare och hår- och makeupstylist på hantverksprogrammet. De övriga inriktningarna inom hantverksprogrammet, finsnickeri, florist, textil design och övriga hantverk, har möjlighet att efter godkänd ansökan bedrivs som riksrekryterande utbildningar med egna examensmål.

I dag läser nio av tio elever på hantverksprogrammet i Sverige inriktningen frisör, barberare och hår- och makeupstylist eller de äldre inriktningarna frisör eller yrkesutgången hår- och makeupstylist inom inriktningen övriga hantverk.

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Hantverksprogrammet upphör och frisör- och stylistprogrammet införs år 2025. Inriktningen frisör, barberare och hår- och makeupstylist omfattade 90 procent av hantverksprogrammets elever i Sverige läsåret 2022/23. De nationella yrkespaketen inom frisör och barberare utgjorde tillsammans med regionala yrkespaket inom bland annat hår- och makeupstylist en majoritet av de yrkespaket inom hantverk som bedrevs inom komvux år 2021. Skolverket anser därför att bedömningarna gällande utbildningsplatser på hantverksprogrammet och hantverksutbildningar inom komvux kan överföras på planering och dimensionering av frisör- och stylistprogrammet samt motsvarande utbildning inom komvux. För de övriga fyra inriktningarna gör Skolverket ingen bedömning.

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser det kommande frisör- och stylistprogrammet i gymnasieskolan bör motsvara en mindre andel än hantverksprogrammet läsåret 2023/24. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Skolverket bedömer även att antalet utbildningsplatser inom de kommande frisör- och stylistutbildningarna inom komvux bör vara lägre än det aktuella antalet utbildningsplatser för hantverksutbildningarna.

SCB gör ingen prognos för hantverksutbildade, och Västra Götalandsregionen har inte kommenterat arbetsmarknadsläget för utbildningsgruppen. Etableringsgraden bland hantverksutbildade är jämförelsevis låg. Butikssäljare är det vanligaste yrket för utbildade inom hantverk inom gymnasieskolan och komvux med etablerad eller osäker ställning på arbetsmarknaden.

Andelen förstahandssökande till hantverksprogrammet i gymnasieskolan har legat på samma nivå de senaste åren. Inom komvux har antalet elever som studerat inom hantverksutbildningar ökat sedan år 2018.

Totalt 89 procent av hantverksprogrammets elever i Västra Götalands län läste inriktningen frisör, barberare och hår- och makeupstylist eller motsvarande äldre inriktningar. Detta var också den inriktning som bedrevs i flest pendlings-

områden 2022/23. Totalt bedrevs hantverksprogrammet i 8 av länets 12 pendlingsområden. Programinriktat val mot det nationella programmet och yrkesintroduktion med inriktning mot hantverk bedrevs i 5 pendlingsområden. Inom komvux bedrevs hantverksutbildning av 11 huvudmän åren 2020–2022.

SCB gör ingen prognos för hantverksutbildade

I SCB:s prognos saknas en utbildningsgrupp som omfattar personer som har läst hantverksprogrammet. Skälet är att utbildningsgruppen är mycket svår fångad, inte minst för att de finns i så många olika branscher. Dessutom skapar tidigare förändringar i gymnasieprogrammets inriktningar gränsdragningsproblem mellan industritekniska programmet och hantverksprogrammet.

Regionens inspel

Västra Götalandsregionen har inte kommenterat arbetsmarknadens behov av hantverksutbildade i länet.

Nationella branschföreträdare bedömer att det finns ett stort behov av hantverksutbildade

Tre nationella branschföreträdare har lämnat inspel till Skolverket om behovet av hantverksutbildade.¹¹⁶ Samtliga branschföreträdare ser att det finns ett stort behov av utbildade inom olika hantverk framöver. Behoven är särskilt stora inom vissa inriktningar och yrkesområden.

Frisörföretagarna bedömer att det behövs fler frisöraspiranter och barberare i flera delar av landet. Frisörföretagarna konstaterar också att antalet stylister och makeupartister är större än vad som efterfrågas i branschen.

Sveriges Hantverksråd anser att det finns för få kvalificerade hantverkare utifrån samhällets behov. Samtidigt är antalet yrkesverksamma få inom flera hantverksyrken. Sveriges Hantverksråd menar att hantverksutbildade har nyckelkompetenser som behövs för olika typer av tjänster i samhället och för omställningen till ett hållbart samhälle. Sveriges Hantverksråd bedömer att behovet av hantverksutbildade kommer att öka framöver. Ett skäl till att efterfrågan ökar är att marknadsefterfrågan på produkter eller tjänster inom nya eller nygamla hantverksyrken ökar.

Sveriges Skrädderiförbund ser en risk för att den förestående förändringen av hantverksprogrammet kommer att påverka kompetensförsörjningen inom skrädderibranschen negativt. Personer med kunskaper inom textil finns i flera olika branscher och det finns ett behov av fler utbildade med kompetens inom bland annat avancerad sömnadsteknik framåt. Enligt Sveriges Skrädderiförbund beror det både på en hög medelålder bland dagens yrkesverksamma och på att det finns en ökad efterfrågan på tjänster för att reparera och återvinna kläder, vilket ökar behovet av kompetens.

¹¹⁶. Frisörföretagarna, Sveriges Hantverksråd och Sveriges Skrädderiförbund.

Stora möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.¹¹⁷

Yrkesprognosen visar att det på nationell nivå väntas bli låg konkurrens om arbete inom flera yrken inom hantverksområdet år 2026.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom hantverksområdet.

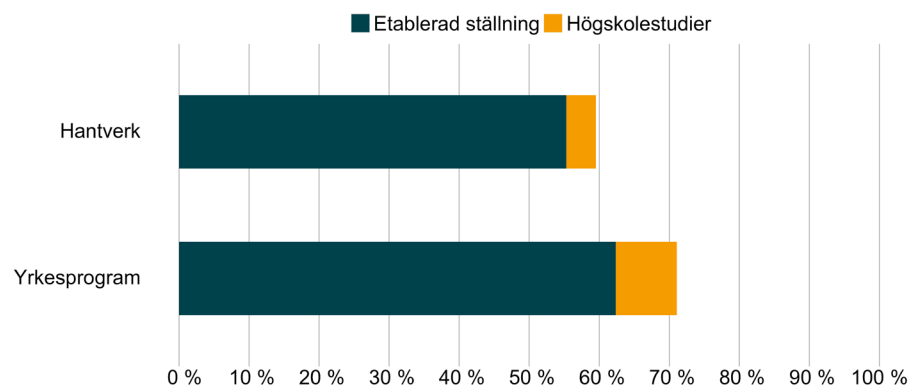
Yrke	Nationell prognos 2026
Fin-, inrednings- och möbelsnickare	Stora möjligheter till arbete
Frisör	Stora möjligheter till arbete

Källa: Arbetsförmedlingen

Relativt låg etableringsgrad efter utbildning inom hantverk

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning inom hantverksprogrammet är 55 procent av avgångseleverna etablerade på arbetsmarknaden. Detta är lägre än etableringsgraden för yrkesprogrammen i länet som helhet, men något högre än etableringsgraden för hantverksprogrammet på nationell nivå.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.¹¹⁸

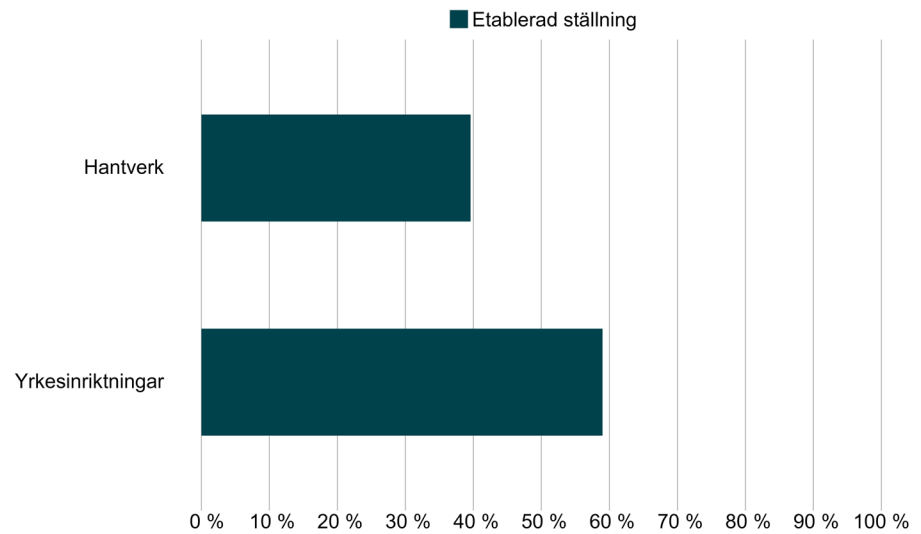

Ett år efter avslutade komvuxstudier inom hantverk är 40 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är lägre än den totala etableringsgraden för yrkesinriktad komvux i länet, men högre än den totala etableringsgraden för personer med motsvarande utbildning nationellt.

¹¹⁷. Alla yrken finns inte med i yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) eller mycket heterogena yrkesgrupper.

¹¹⁸. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.¹¹⁹

Butikssäljare är det vanligaste yrket bland hantverksutbildade

Tabell. De vanligaste yrkena efter en hantverksutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.¹²⁰

Skolform	Yrke	Andel
Hantverksprogrammet i gymnasieskolan	Butikssäljare, fackhandel	12 %
	Frisör	10 %
	Vårdbiträde	5 %
	Lager- och terminalpersonal	5 %
	Butikssäljare, dagligvaror	4 %
Hantverksutbildning inom komvux	Butikssäljare, fackhandel	5 %
	Elektronikreparatör och kommunikationselektriker m.fl.	5 %
	Undersköterska, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	3 %

Källa: SCB

^{119.} Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

^{120.} För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Västra Götalands län.

1 031 elever läste
hantverksprogrammet i Västra
Götalands län läsåret 2022/23.

Stabil efterfrågan på hantverksprogrammet

Hantverksprogrammet utgör 2 procent av länets erbjudna platser på nationella program läsåret 2023/24.¹²¹

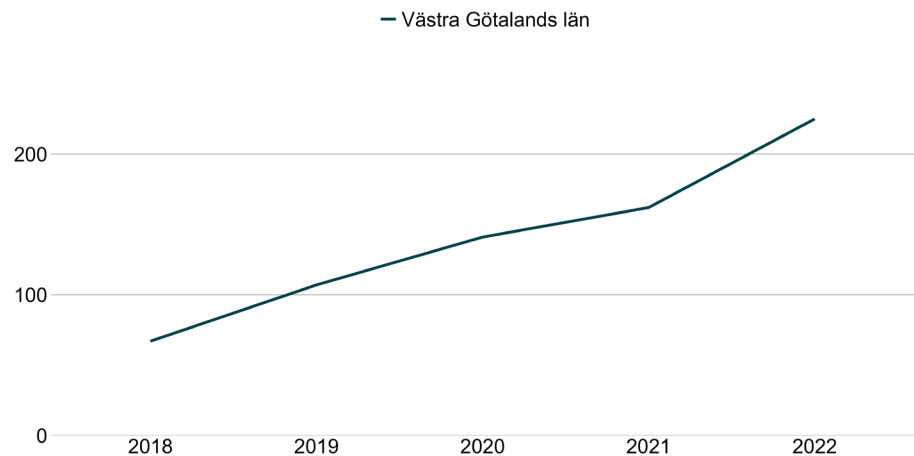
Till läsåret 2022/23 sökte 3 procent av länets ungdomar i första hand till hantverksprogrammet. Detta är en något högre nivå än i riket som helhet. Sedan år 2017 har andelen förstahandssökande legat på samma nivå. Programmet är starkt kvinnodominerat, endast 8 procent av de förstahandssökande var män.

Till läsåret 2021/22 slogs inriktningarna frisör och övriga hantverk: hår- och makeupstylist ihop till inriktningen frisör, barberare och hår- och makeupstylist. Vid gymnasievalet söker ungdomar till hantverksutbildning på inriktningsnivå redan till år ett. Läsåret 2022/23 läste 89 procent av eleverna inriktningarna mot frisör, hår- och makeupstylist eller den nya inriktningen frisör, barberar och hår- och makeupstylist. Totalt 5 procent läste inriktningen textil design, 4 procent läste floristinriktningen och 2 procent läste inriktningen finsnickeri.

Ökande elevantal på hantverksutbildningar inom komvux

Åren 2018–2022 har antalet elever som har läst yrkesinriktade kurser inom hantverk om minst 400 poäng mer än tredubblats. Totalt utgjorde hantverkskurser 2 procent av länets yrkesinriktade komvux.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom hantverk inom komvux i länet 2018–2022.

¹²¹. Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023. Eftersom Kungsbackas erbjudna platser rapporterats in tillsammans med Göteborgsregionens antagningskansli ingår även Kungsbacka i sammanställningen.

Hantverksutbildning i länet

Hantverksprogrammet i Göteborgsregionen

I pendlingsområde 1 bedrevs inriktningarna frisör, barberare och hår- och makeupstylist och textil design. Programinriktat val mot hantverksprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot hantverk bedrevs också.

I pendlingsområde 2 bedrevs inriktningen frisör, barberare och hår- och makeupstylist.

I pendlingsområde 3 bedrevs inriktningen finsnickeri.

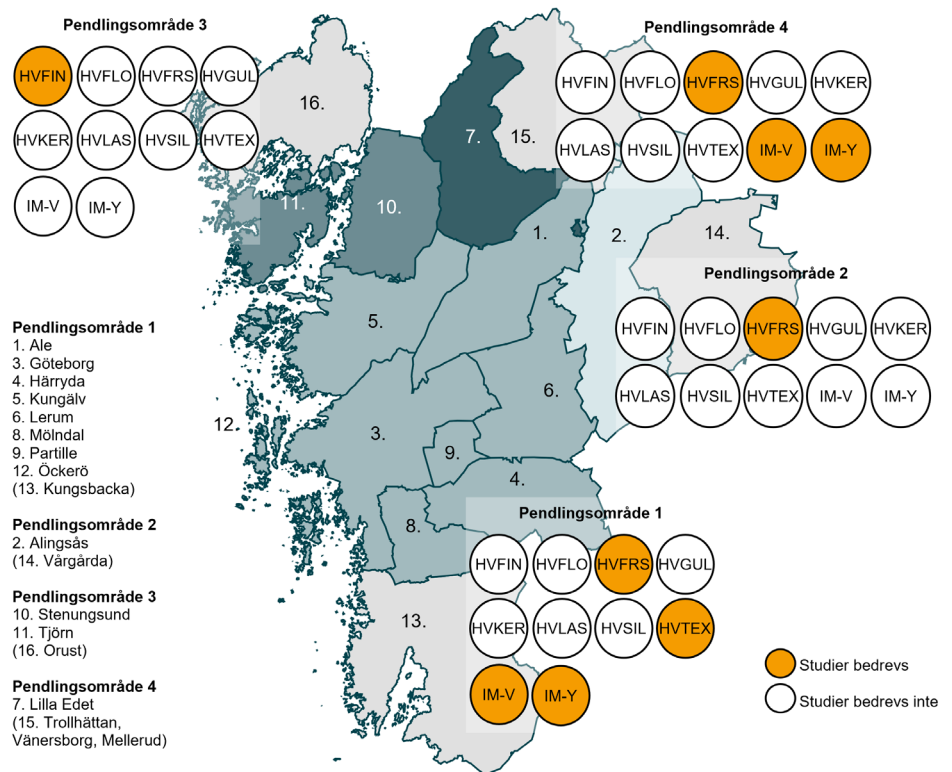
I pendlingsområde 4 bedrevs inriktningen frisör, barberare och hår- och makeupstylist samt de två introduktionsprogrammen.

Figur. Utbud av hantverksprogrammet i Göteborgsregionens pendlingsområden läsåret 2022/23.¹²²

Förklaring av förkortningar

- HVFIN finsnickeri
- HVFLO florist
- HVFRS frisör, barberare och hår- och makeupstylist*
- HVGUL guldsmed
- HVKER keramik
- HVLAS låssmed
- HVSIL silversmed
- HVTEX textil design
- IM-V programinriktat val
- IM-Y yrkesintroduktion

* I statistiken för inriktningen frisör, barberare och hår- och makeupstylist ingår även elever som läser de tidigare inriktningarna frisör eller övriga hantverk: hår- och makeupstylist

¹²². Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Hantverksprogrammet i Fyrbodals

Hantverksprogrammet sänkades i pendlingsområde 1 och 3.

I pendlingsområde 2 bedrevs inriktningarna finsnickeri, florist och frisör, barberare och hår- och makeupstylist samt programinriktat val mot hantverksprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot hantverk.

I pendlingsområde 4 bedrevs inriktningen frisör, barberare och hår- och makeupstylist samt programinriktat val mot hantverksprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot hantverk.

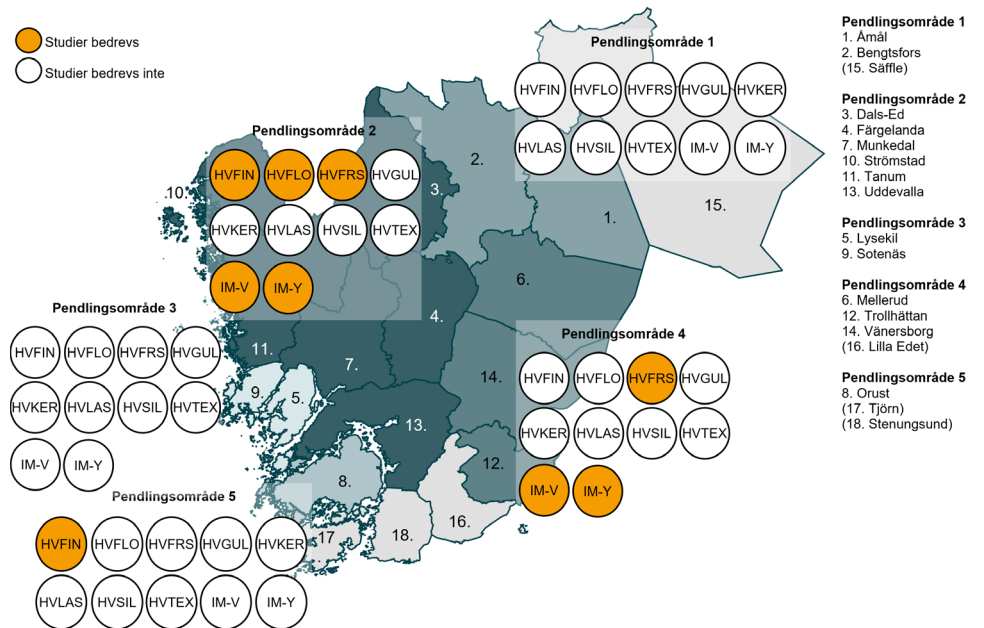
I pendlingsområde 5 bedrevs endast inriktningen finsnickeri.

Figur. Utbud av hantverksprogrammet i Fyrbodals pendlingsområden läsåret 2022/23.¹²³

Förklaring av förkortningar

- HVFIN finsnickeri
- HVFLO florist
- HVFRS frisör, barberare och hår- och makeupstylist*
- HVGUL guldsmed
- HVKER keramik
- HVLAS låssmed
- HVSIL silversmed
- HVTEX textil design
- IM-V programinriktat val
- IM-Y yrkesintroduktion

* I statistiken för inriktningen frisör, barberare och hår- och makeupstylist ingår även elever som läser de tidigare inriktningarna frisör eller övriga hantverk: hår- och makeupstylist

¹²³ Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Hantverksprogrammet i Sjuhärad

I pendlingsområde 1 bedrevs inriktningarna florist och frisör, barberare och hår- och makeupstylist samt programinriktat val mot hantverksprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot hantverk.

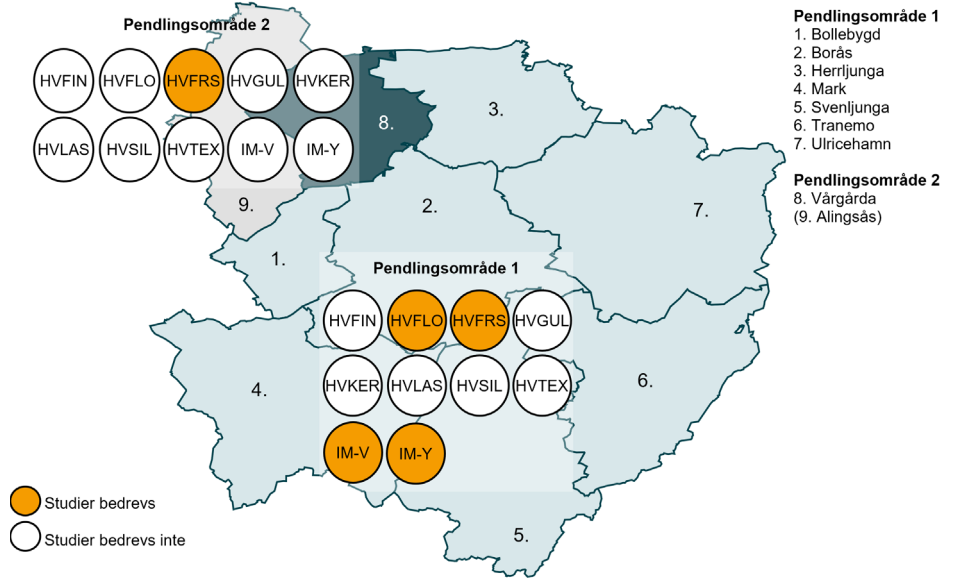
I pendlingsområde 2 bedrevs endast inriktningen frisör, barberare och hår- och makeupstylist.

Figur. Utbud av hantverksprogrammet i Sjuhärads pendlingsområden läsåret 2022/23.¹²⁴

Förklaring av förkortningar

HVFIN	finsnickeri
HVFLO	florist
HVFRS	frisör, barberare och hår- och makeupstylist*
HVGUL	guldsmed
HVKER	keramik
HVLAS	låsmed
HVSIL	silversmed
HVTEX	textil design
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

* I statistiken för inriktningen frisör, barberare och hår- och makeupstylist ingår även elever som läser de tidigare inriktningarna frisör eller övriga hantverk: hår- och makeupstylist

¹²⁴. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Hantverksprogrammet i Skaraborg

I pendlingsområde 1 bedrevs inriktningen frisör, barberare och hår- och makeupstylist samt programinriktat val mot hantverksprogrammet.

I pendlingsområde 3 bedrevs inriktningarna florist och frisör, barberare och hår- och makeupstylist samt yrkesintroduktion med inriktning mot hantverk.

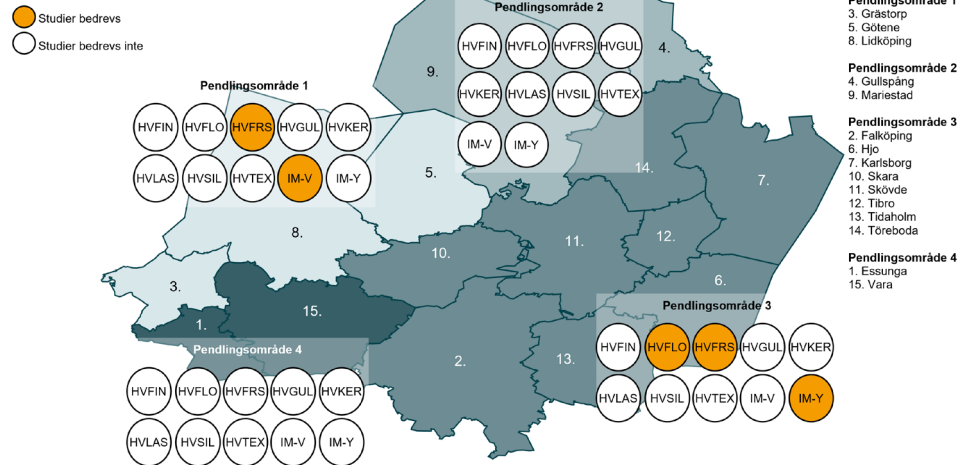
Hantverksprogrammet sänkades i pendlingsområde 2 och 4.

Figur. Utbud av hantverksprogrammet i Skaraborgs pendlingsområden läsåret 2022/23.¹²⁵

Förklaring av förkortningar

- HVFIN finsnickeri
- HVFLO florist
- HVFRS frisör, barberare och hår- och makeupstylist*
- HVGUL guldsmed
- HVKER keramik
- HVLAS lässmed
- HVSIL silversmed
- HVTEX textil design
- IM-V programinriktat val
- IM-Y yrkesintroduktion

* I statistiken för inriktningen frisör, barberare och hår- och makeupstylist ingår även elever som läser de tidigare inriktningarna frisör eller övriga hantverk: hår- och makeupstylist

Hantverksutbildning inom komvux

Åren 2020–2022 var 9 kommuner samt Västra Götalandsregionen och Kunskapsförbundet Väst huvudmän för elever som läste yrkesinriktade kurser om minst 400 poäng inom hantverk på komvux.¹²⁶

Fem kommuner genomförde sammanhållen yrkesutbildning i form av nationella eller regionala yrkespaket inom hantverk under år 2021..

Tabell. Genomförda yrkespaket inom hantverk i länet 2021.¹²⁷

Yrkespaket	Huvudman
Finsnickerare	Mölnadal
Florist	Borås
Frisöraspirant	Strömstad, Trollhättan
Hovslagare	Lerum
Textil design	Borås

^{125.} Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

^{126.} Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram år 2020–2022

^{127.} Observera att endast yrkespaket med registrerade elever finns med i sammanställningen.

Hotell och turism

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på hotell- och turismprogrammet i gymnasieskolan bör behållas på nuvarande nivå. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Skolverket bedömer även att antalet utbildningsplatser inom hotell- och turismutbildningar på komvux bör minska, huvudmännen bör i stället prioritera att utbilda elever inom andra utbildningsområden.

Västra Götalandsregionen lyfter att det finns stora behov av hotell- och turismutbildade, både på kort och lång sikt. Även nationella branschföreträdare menar att det finns risk för brist på utbildade.

Ungdomars efterfrågan på hotell- och turismprogrammet i gymnasieskolan har legat på samma nivå under de senaste åren, programmet har runt 1 procent av länets förstahandssökande. Inom komvux har elevantalet ökat sedan år 2018, men yrkesinriktningen är fortfarande länets minsta.

Hotell- och turismprogrammet bedrevs läsåret 2022/23 i 6 av länets 12 pendlingsområden. Programinriktat val mot det nationella programmet bedrevs i 4 pendlingsområden, och yrkesintroduktion med inriktning mot hotell och turism bedrevs i 2 pendlingsområden. Inom komvux bedrevs hotell- och turismutbildning av 4 kommuner samt Kunskapsförbundet Väst åren 2020–2022.

SCB gör ingen prognos för hotell- och turismutbildade

I SCB:s prognos saknas en utbildningsgrupp som omfattar personer som har läst hotell- och turismprogrammet. Skälet är att utbildningsgruppen är mycket svår fångad, inte minst för att den finns i så många olika branscher. Dessutom skapar tidigare förändringar i gymnasieprogrammets inriktningar gränsdragningsproblem mellan restaurang- och livsmedelsprogrammet och hotell- och turismprogrammet.

Regionen ser stora behov av utbildade inom hotell och turism på kort sikt

Västra Götalandsregionen ser stora behov av hotell- och turismutbildade, främst på kort sikt men till viss del även på lång sikt.

Regionen menar att det just nu och på kort sikt är ett mycket stort behov av hotell- och turismutbildade. Dels inför sommarsäsongen, dels under de närmsta åren när alla stora nya hotell i Göteborgsregionen blir klara.

Regionen lyfter att på lång sikt är detta en personalintensiv bransch med hög personalomsättning. Regionen bedömer att reception, städ och mycket it kopplat till marknadsföring kommer efterfrågas på lång sikt. Det behövs personal med it-kunskaper i takt med att mycket kommer att digitaliseras inom branschen.

Främst hotell kommer att behöva mycket personal. Inom övriga segment ser man att outdoor-turismen har ökat. Pandemin har medfört att många ”hemestrar” och aktiverar sig på hemmaplan. Naturkopplade aktiviteter har ökat, allt kopplat till vandring eller cykling har fått en ordentlig uppgång. Även evenemang som till exempel konserter, företagsevent och motionslopp, som var helt nere under pandemin, har ett ökat tryck nu.

Pandemin påverkade både handeln och besöksnäringen enormt. Nästan hälften av all personal inom besöksnäringen blev av med jobbet eller långtids-permitterades. Besöksnäringen lider fortfarande stor skada av detta. Det har inneburit att man förlorat personal till andra branscher, kompetenstappet blev enormt. När pandemin och restriktionerna släppte så återanställde många av besöksnäringens företag men fick då en stor mängd anställda utan kunskap. De lider fortfarande av att de har så stor andel utbildade i näringen.

Regionen menar att det finns ett uttalat behov av att mer hotellutbildning ska vara förlagd på hotellen och mer nära näringslivet. När eleverna bara är i skolan får de fel uppfattning om hur det är att jobba på hotell. De utbildningar som är nära näringen har enligt regionen mycket högre söktryck och attraktivitet.

Nationella branschföreträdare bedömer att det finns en stor efterfrågan på utbildade

Skolverket har fått inspel om hotell- och turismutbildning från tre nationella branschföreträdare. Samtliga menar att det finns brist på arbetskraft i branschen.¹²⁸

Hotell- och restaurangfacket menar att trots de senaste årens utmaningar för besöksnäringen råder det fortsatt stor brist på kvalificerad kompetens i branschen. Näringen har förändrats de senaste åren, men inget tyder på att behovet av och efterfrågan på medarbetare har minskat. Svenska Resebranschföreningen bedömer att det behövs fler utbildade kockar och receptionister.

Visita anser att antalet som utbildas inom hotell och turism är för litet i förhållande till rekryteringsbehoven, och att relevanta utbildningar saknas på

128. Svenska Resebranschföreningen, Visita, Hotell- och Restaurangfacket.

vissa platser där besöksnäringen är en betydande arbetsgivare. Även Hotell och restaurangfacket menar att för få utbildas inom hotell och turism för att möta behovet i besöksnäringen. Visita anser att det är svårt att få fram tillförlitlig statistik på lokal och regional nivå, eftersom hotell- och turismprogrammet är ett av de mindre gymnasieprogrammen. Vidare menar Visita att flera yrkestitlar utesluts i statistiken, till exempel många av de yrkesroller som uppkommit som resultat av den snabba utveckling som sker inom besöksnäringen.

Svenska Resebranschföreningen och Hotell- och restaurangfacket menar att det bör ske samverkan mellan landets kommuner för att förbättra utbudet av hotell- och turismutbildning.

Varierande möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.¹²⁹

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom hotell- och turismområdet.

Yrke	Nationell prognos 2026
Hotellreceptionist	Små till medelstora möjligheter till arbete
Städare	Stora möjligheter till arbete

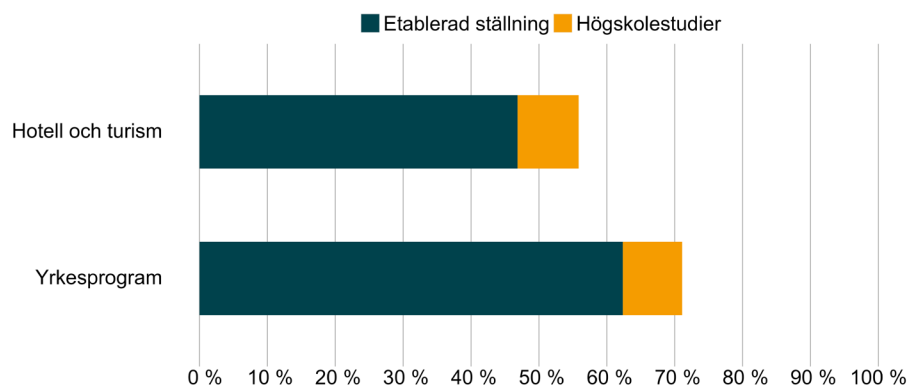
Källa: Arbetsförmedlingen

Relativt låg etableringsgrad efter utbildning inom hotell och turism

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning på hotell- och turismprogrammet är hälften av avgångseleverna etablerade på arbetsmarknaden. Detta är lägre än etableringsgraden för samtliga yrkesprogram i länet, men på samma nivå som etableringsgraden för avgångselever från hotell- och turismprogrammet på nationell nivå. En tiondel av avgångseleverna finns i högskolestudier efter tre år.

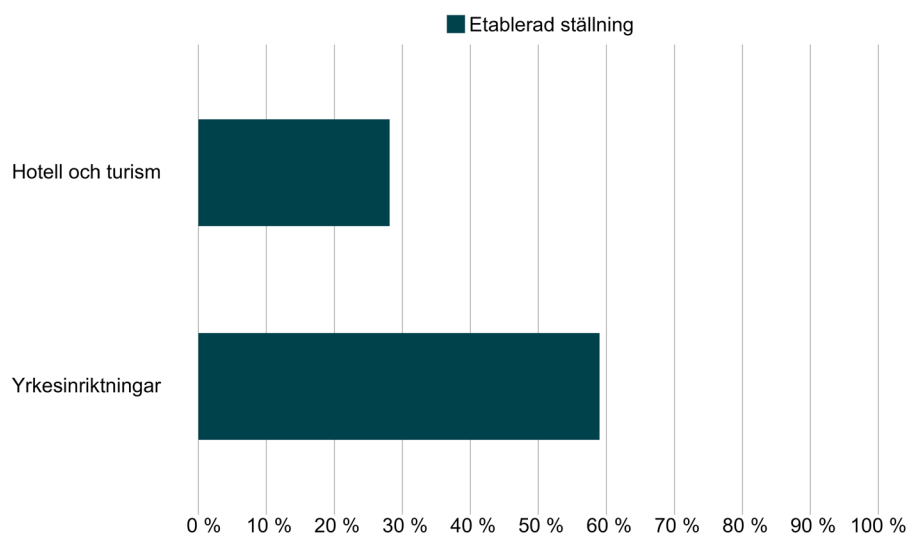
¹²⁹. Alla yrken finns inte med i yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) eller mycket heterogena yrkesgrupper.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.¹³⁰

Ett år efter avslutad hotell- och turismutbildning inom komvux är 28 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är den lägsta etableringsgraden bland yrkesinriktningarna i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.¹³¹

130. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

131. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

Hotellreceptionist och butikssäljare vanliga yrken bland utbildade inom hotell och turism

Tabell. De vanligaste yrkena efter en hotell- och turismutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.¹³²

Skolform	Yrke	Andel
Hotell- och turismprogrammet i gymnasieskolan	Butikssäljare, fackhandel	8 %
	Hotellreceptionist m.fl.	6 %
	Butikssäljare, dagligvaror	5 %
	Lager- och terminalpersonal	4 %
	Hovmästare och servitör	4 %
Hotell- och turismutbildning inom komvux	Hotellreceptionist m.fl.	32 %

Källa: SCB

Oförändrad efterfrågan på hotell- och turismprogrammet

Hotell- och turismprogrammet är ett av de minsta nationella gymnasieprogrammen i länet, till läsåret 2023/24 utgör det 1 procent av länets erbjudna platser på nationella program.¹³³

Till läsåret 2022/23 sökte 1 procent av länets ungdomar i första hand till hotell- och turismprogrammet. Detta är samma nivå som i riket. Sedan år 2017 har andelen förstahandssökande legat på samma nivå. Programmet är starkt kvinnodominerat, endast 19 procent av de förstahandssökande till läsåret 2022/23 var män.

310 elever läste hotell- och turismprogrammet i Västra Götalands län läsåret 2022/23.

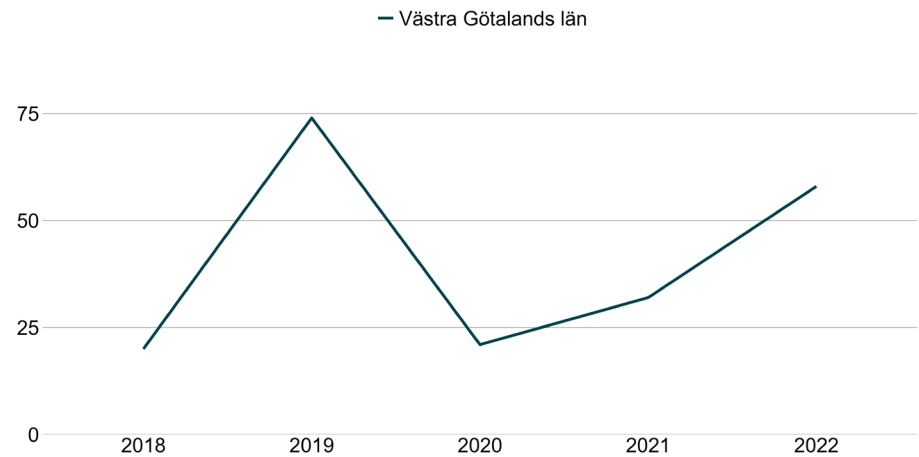
^{132.} För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Västra Götalands län.

^{133.} Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskansliet och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023. Eftersom Kungsbackas erbjudna platser rapporterats in tillsammans med Göteborgsregionens antagningskansli ingår även Kungsbacka i sammanställningen.

Ökande antal elever på hotell- och turismutbildningar inom komvux

Antalet elever som har läst yrkesinriktade kurser mot hotell och turism på komvux i länet har varierat under de senaste åren, och låg år 2020 på strax över 50 elever. Jämfört med år 2018 har antalet elever ökat. Hotell och turism är den minsta yrkesinriktningen inom komvux i Västra Götaland, med cirka 0,5 procent av eleverna 2018–2022.

Figur. Antal elever som läst yrkesinriktade kurser om minst 400 poäng inom hotell och turism inom komvux i länet 2018–2022.

Hotell- och turismutbildning i länet

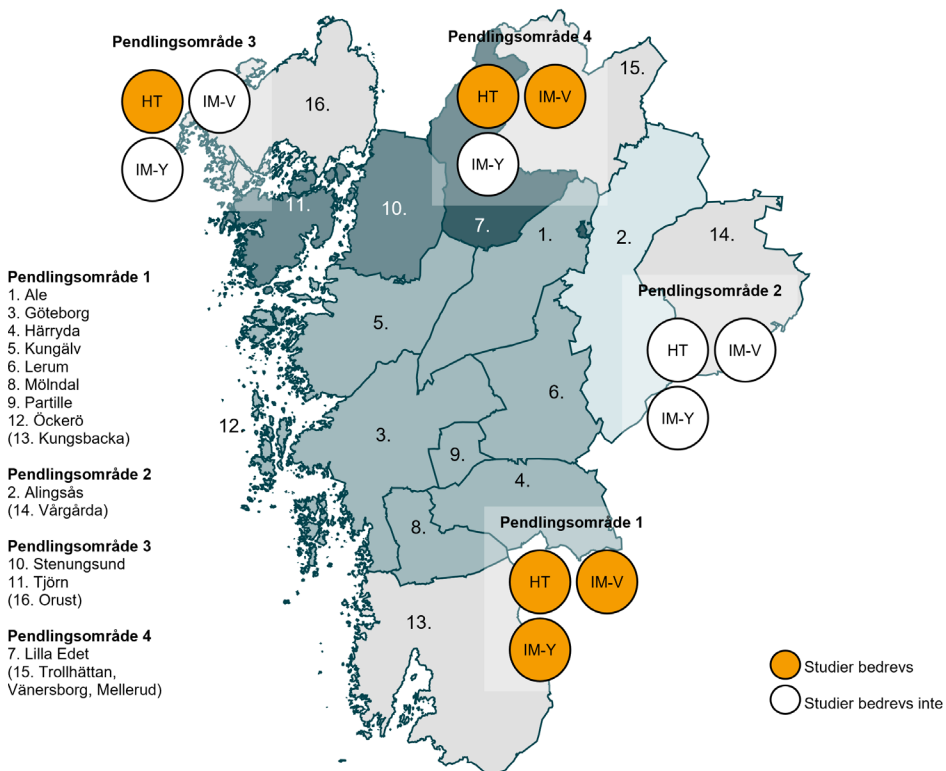
Hotell- och turismprogrammet i Göteborgsregionen

Hotell- och turismprogrammet bedrevs i tre av Göteborgsregionens fyra pendlingsområden. I pendlingsområde 1 och 4 bedrevs även programinriktat val mot hotell- och turismprogrammet, och i pendlingsområde 1 bedrevs dessutom yrkesintroduktion med inriktning mot hotell och turism.

Figur. Utbud av hotell- och turismprogrammet i Göteborgsregionens pendlingsområden läsåret 2022/23.¹³⁴

Förklaring av förkortningar

HT	hotell- och turismprogrammet
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

¹³⁴. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

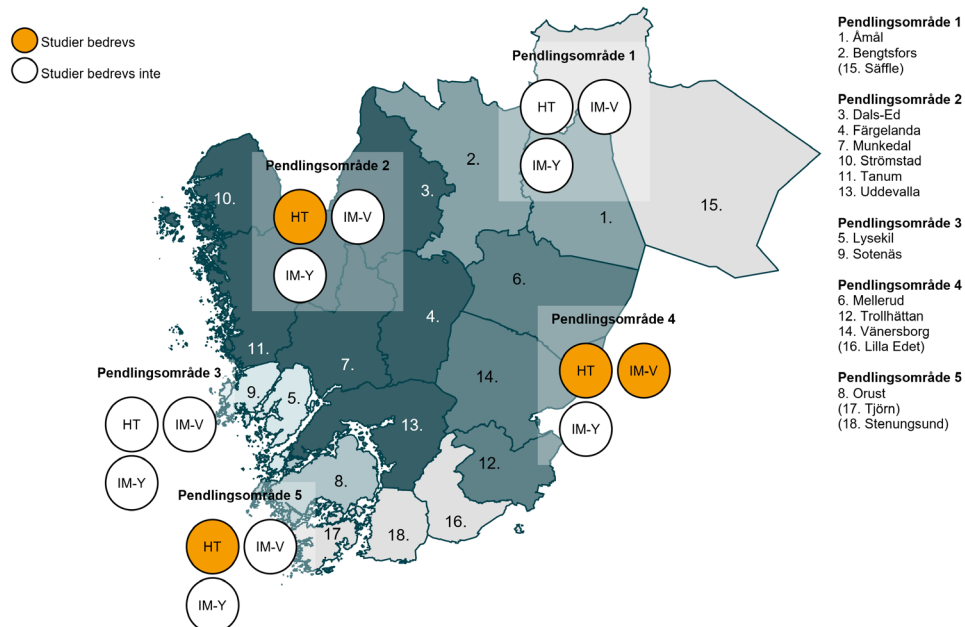
Hotell- och turismprogrammet i Fyrbodal

Hotell- och turismprogrammet bedrevs i tre av Fyrbodals fem pendlingsområden. I pendlingsområde 4 bedrevs även programinriktat val mot hotell- och turismprogrammet.

Figur. Utbud av hotell- och turismprogrammet i Fyrbodals pendlingsområden läsåret 2022/23.¹³⁵

Förklaring av förkortningar

HT hotell- och turismprogrammet
 IM-V programinriktat val
 IM-Y yrkesintroduktion

¹³⁵. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

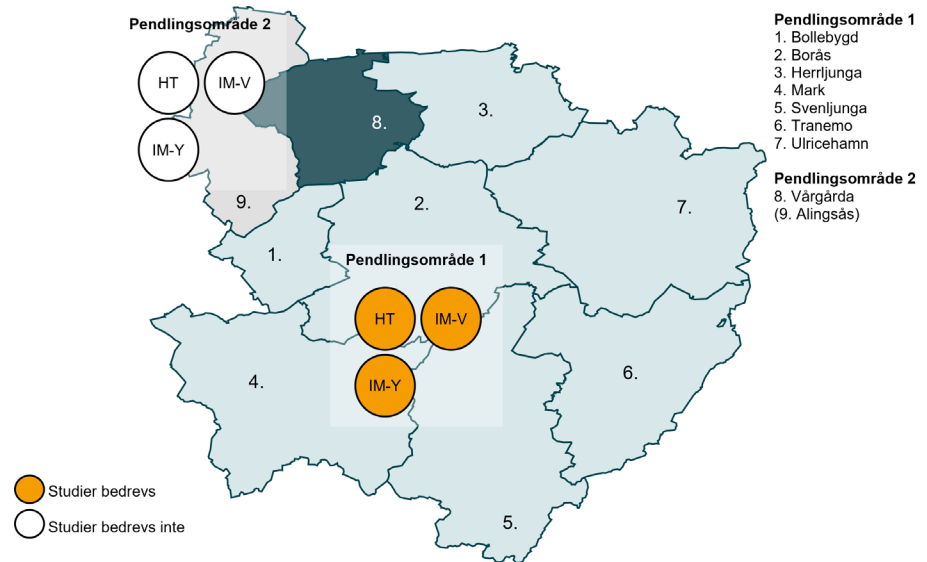
Hotell- och turismprogrammet i Sjuhärad

Hotell- och turismprogrammet, programinriktat val mot det nationella programmet samt yrkesintroduktion bedrevs endast i pendlingsområde 1.

Figur. Utbud av hotell- och turismprogrammet i Sjuhärads pendlingsområden läsåret 2022/23.¹³⁶

Förklaring av förkortningar

HT	hotell- och turismprogrammet
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

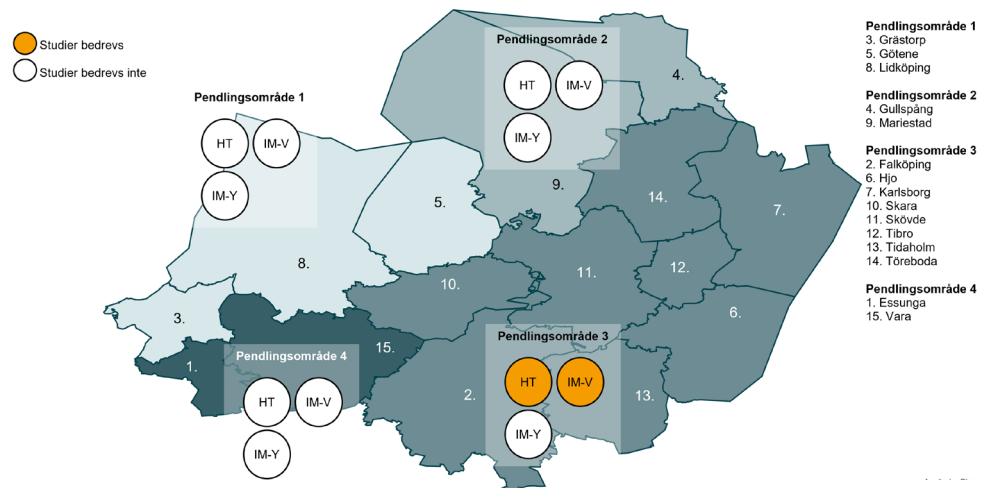
Hotell- och turismprogrammet i Skaraborg

Hotell- och turismprogrammet och programinriktat val mot det nationella programmet bedrevs i pendlingsområde 3. I övriga pendlingsområden saknades hotell- och turismprogrammet helt.

Figur. Utbud av hotell- och turismprogrammet i Skaraborgs pendlingsområden läsåret 2022/23.¹³⁷

Förklaring av förkortningar

HT	hotell- och turismprogrammet
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

¹³⁶. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

¹³⁷. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Hotell- och turismutbildning inom komvux

I fyra av länets kommuner samt Kunskapsförbundet Väst läste elever yrkesinriktade kurser om minst 400 poäng inom hotell och turism på komvux under åren 2020–2022.¹³⁸

Tre kommuner bedrev sammanhållen yrkesutbildning i form av nationella eller regionala yrkespaket inom hotell och turism år 2021.

Tabell. Genomförda yrkespaket inom hotell och turism i länet 2021.¹³⁹

Yrkespaket	Huvudman
Hotell och turism	Kunskapsförbundet Väst
Hotellmedarbetare – språkstöd	Göteborg
Hotellreceptionist och konferensvärd	Göteborg
Konferensvärd	Alingsås

¹³⁸. Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram år 2020–2022.

¹³⁹. Observera att endast yrkespaket med registrerade elever finns med i sammanställningen.

Industri teknik

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på industri tekniska programmet i gymnasieskolan bör öka. Troligtvis behöver ökningen av andelen platser följas av andra åtgärder för att attrahera fler elever till programmet. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Skolverket bedömer även att antalet elever som läser industri teknisk utbildning inom komvux bör öka. Finns det inte möjlighet att öka antalet elever inom komvux som helhet, bör industri tekniska utbildningar prioriteras framför andra områden.

I Västra Götalands län riskerar det att bli brist på utbildade inom industri teknik framöver, enligt SCB:s bedömning. Även Västra Götalandsregionen och nationella branschföreträdare framhåller risken för brist på utbildade.

Etableringsgraden på arbetsmarknaden bland de som har läst industri tekniska programmet i gymnasieskolan är något lägre än snittet för yrkesprogram i länet, men andelen som fortsatt till högskolestudier är högre än för något annat yrkesprogram. Personer som läst en industri teknisk utbildning inom komvux har en något högre etableringsgrad än snittet för yrkesinriktningar i länet. En stor andel arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning, det vanligaste yrket bland industri tekniskt utbildade som har en etablerad eller osäker ställning på arbetsmarknaden är maskinställare och maskinoperatör inom metallarbete.

Industri tekniska programmet har en låg andel förstahandssökande jämfört med andra yrkesprogram. Efterfrågan på industri tekniska programmet har legat på samma nivå under de senaste åren. Inom komvux har antalet elever som läser en industri teknisk utbildning ökat sedan år 2018.

Industri tekniska programmet bedrevs i länets 12 pendlingsområden läsåret 2022/23, men vilka inriktningar som bedrevs varierade. Programinriktat val mot industri tekniska programmet bedrevs i 10 av 12 pendlingsområden och yrkesintroduktion med inriktning mot industri teknik bedrevs i 7 pendlingsområden. Inom komvux bedrevs utbildning inom industri teknik av 15 av länets kommuner samt Kunskapsförbundet Väst åren 2020–2022.

Risk för stor brist på arbetskraft med utbildning inom industriteknik på sikt enligt SCB

SCB bedömer arbetsmarknadsläget för industritekniskt utbildade på gymnasial nivå. Utbildningsgruppen omfattar inriktningarna mot processteknik, produkt- och maskinteknik och svetsteknik inom industritekniska programmet i gymnasieskolan. Inriktningen mot driftssäkerhet och underhåll ingår i prognosen för VVS-, drift- och underhållsutbildning samt energiteknisk utbildning (se vidare i avsnittet om VVS och fastighet).

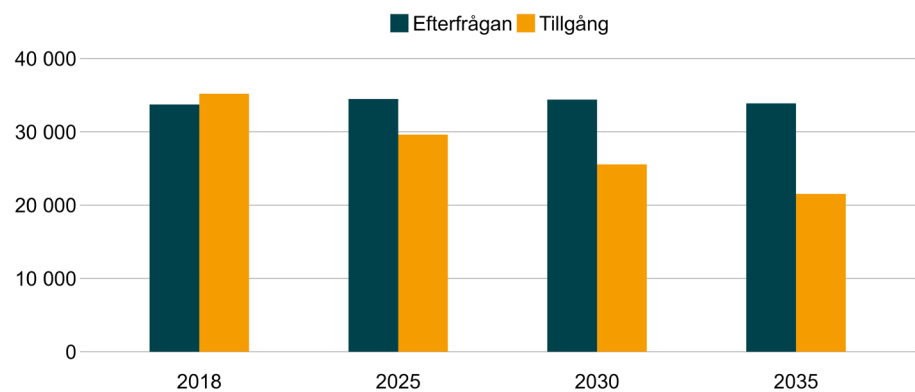
SCB bedömer att det på nationell nivå finns en risk för stor brist på industritekniskt utbildade 2035.

Under prognosperioden väntas tillgången på industritekniskt utbildade att minska med cirka 40 procent. Detta beror på att antalet som utbildas inte motsvarar de stora pensionsavgångarna.

Under samma period väntas efterfrågan på industritekniskt utbildade vara relativt oförändrad. Medan flera branscher som anställer industritekniskt utbildade väntas växa i länet, dämpas efterfrågan något av en utbildningsväxling där arbetsgivare i högre grad efterfrågar andra utbildningar.

Eftersom tillgången väntas minska samtidigt som efterfrågan består bedömer SCB att det finns risk för stor brist på industritekniskt utbildade till år 2035.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på utbildade inom industriteknik i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Stor brist på utbildade enligt regionen

Västra Götalandsregionen menar att behovet av industritekniskt utbildade bedöms vara större än vad SCB:s prognos visar. Redan i dag ser regionen brist på flera yrkesroller som kommer ifrån industritekniska programmet, och denna brist kommer att öka med den kommande etableringen av tre batterifabriker i Västra Götaland.

Regionen lyfter att följande kompetenser behövs i Västra Götaland på kort och lång sikt för att möta den stora omställningen inom teknik- och industrisektorn:

- processtekniker och processoperatörer (bland annat till följd av landbaserade fisk- och blånärings, batterifabriker, kemi- och plastindustrin, med mera)
- robotteknik och robotprogrammering.

Enligt branschorganisationen Teknikföretagen är automationstekniker, mekaniker/repatorer, produktionstekniker, CNC-operatörer, drift- och underhållstekniker, svetsare och nätverkstekniker bristyrken i Västra Götaland. Annan kompetens som behövs är inom stans, bockning och träteknik.

I Västra Götalandsregionen finns Sveriges största kluster av kemiindustri-företag. Både kemi, plast och raffinaderi är stora arbetsgivare i Västra Götaland. Enligt Innovations- och kemiindustrierna (IKEM) är bristen på process-operatörer, driftstekniker, instrumenttekniker, industrielektriker och kemiingenjörer svår. IKEM menar att kompetensbristen redan i dag är ett hinder för tillväxt och grön omställning.

Regionen ser ett behov av ett nytt nationellt program för grön industriell teknik – batterier, solceller och vätgas. Kurser inom el, energi och digitalisering bör finnas inom industritekniska programmet.

Regionen lyfter att det finns många etableringsförfrågningar där tillgång till operatörer med industriteknisk kompetens är kritisk. Denna yrkeskategori är svårare att "flytta" än expertkompetens och ingenjörer. Gapet som Teknikcollege/industrin ser är oroande och stöttar inte nyetableringar.

Teknikcollege anser också att nya gymnasieprogram behövs som till exempel kombinerar vissa delar av VVS- och fastighetsprogrammet, el -och energi-programmet och industritekniska programmet på ett bättre sätt, till exempel kombination av elsäkerhet, processoperatörer, elektrifiering och digitalisering.

Nationella branschföreträdare bedömer att det finns en brist på arbetskraft

Skolverket har fått inspel från tio branschföreträdare om kompetensbehovet av industritekniskt utbildade.¹⁴⁰ Samtliga branschföreträdare bedömer, liksom SCB, att det finns en brist på arbetskraft med industriteknisk utbildning.

Sveriges Lås- och Säkerhetsleverantörers Riksförbund och Svetskommissionen menar att efterfrågan inom deras branscher kommer öka mer än vad som visas i SCB:s prognos. Teknikföretagen, Industrierbetsgivarna och IF Metall bedömer att läget är mer akut och problematiskt än vad SCB:s statistik visar. Livsmedelsföretagen tycker att statistiken är "trubbig" då den inte anger något specifikt om kommande behov inom industriell livsmedelsproduktion.

Trä- och Möbelföretagen och Svetskommissionen påtalar att söktrycket till utbildningarna har minskat. Svetskommissionen menar att det låga söktrycket har bidragit till att program läggs ned på flera industriorter. Det har lett till en akut kompetensbristsituation. Även Skärteknikcentrum Sverige lyfter att när utbildningarna inte kan attrahera ungdomar till inriktningar löper dyra

¹⁴⁰ Trä- och Möbelföretagen, Grafiska företagen, Sveriges Lås- och Säkerhetsleverantörers Riksförbund, Skärteknikcentrum Sverige, Teknikföretagen, IF Metall, Industrierbetsgivarna, Innovations- och kemiindustrierna i Sverige, Svetskommissionen och Livsmedelsföretagen.

industri tekniska utbildningar en mycket hög risk att läggas ned, trots att behovet av utbildade är stort. Det finns också en oro för att samverkan mellan kommuner kan göra att inriktningar läggs ned på vissa orter, vilket gör det svårare för elever att nå utbildningarna.

Trä- och Möbelföretagen framhåller att branschen haft svårt att hitta kompetens i tillräcklig omfattning under lång tid. Framför allt behövs fler maskinsnickare och CNC-operatörer. Trä- och Möbelföretagen framhåller att rekryteringsbehovet vida överstiger antalet som utbildas inom dessa utbildningar i dagsläget.

Flera branschföreträdare, bland annat Sveriges Lås- och Säkerhetsleverantörers Riksförbund, Skärteknikcentrum Sverige, Teknikföretagen, IF Metall och Industriarbetsgivarna tycker att antalet utbildningsplatser inom samtliga inriktningar och yrkesutgångar behöver öka för att möta kompetensbehoven. Skärteknikcentrum Sverige menar att antal utbildningsplatser fördelat över riket och antal sökande elever till gymnasieskolan går åt helt fel håll. Därför finns behov av att samtliga inriktningar inom det industri tekniska programmet kvarstår och att dimensioneringen ökar. Även Teknikföretagen, IF Metall och Industriarbetsgivarna bedömer att det råder underskott inom samtliga inriktningar och yrkesutgångar.

Stora möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.¹⁴¹

Yrkesprognosen visar att det är stora eller mycket stora möjligheter till arbete på nationell nivå för flera yrken inom industri teknisk.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom industri teknisk.

Yrke	Nationell prognos 2026
Maskinoperatör inom tillverkning	Stora möjligheter till arbete
Processoperatör inom tillverkning	Stora möjligheter till arbete
Lackerare och industrimålare	Stora möjligheter till arbete
Svetsare och gasskärare	Stora möjligheter till arbete
Underhållsmekaniker och maskinreparatör	Mycket stora möjligheter till arbete

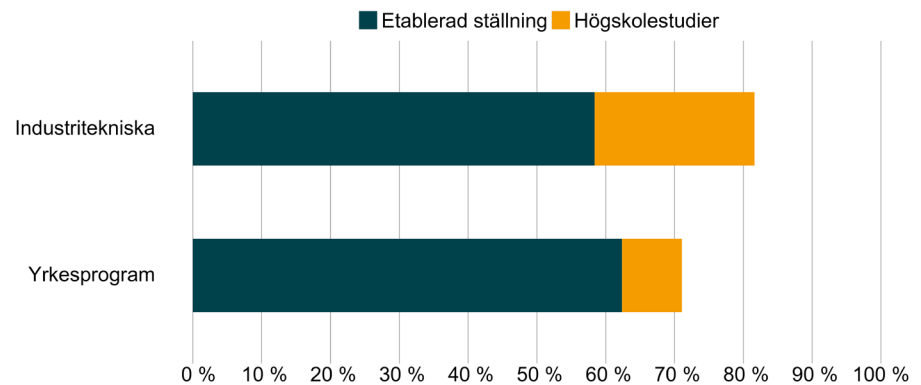
Källa: Arbetsförmedlingen

¹⁴¹. Alla yrken finns inte med i yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbete) eller mycket heterogena yrkesgrupper.

Hög övergång till högskolestudier efter utbildning inom industritekniska programmet

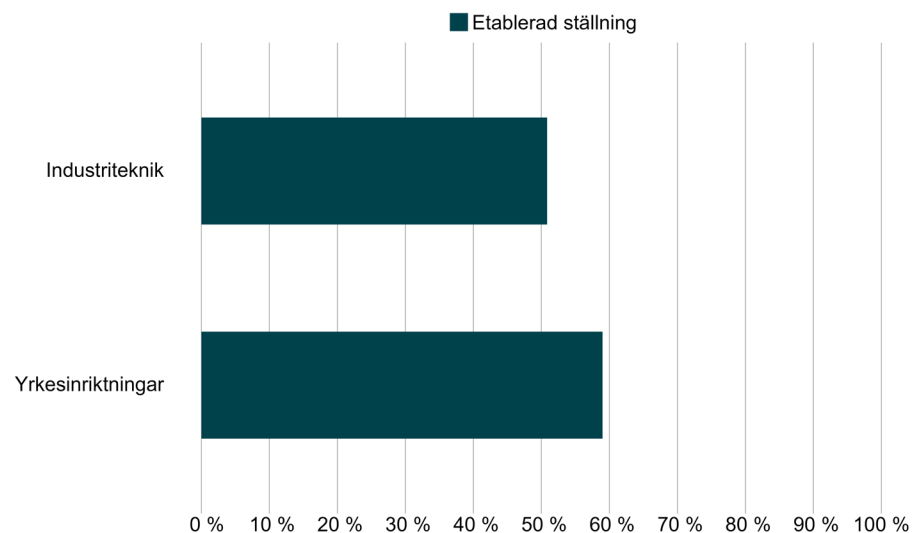
Tre år efter avslutad industriteknisk gymnasieutbildning är 58 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är lägre än etableringsgraden för yrkesprogrammen i länet generellt, och också lägre än andelen etablerade efter industritekniska programmet på nationell nivå. Dock finns en fjärdedel av avgångseleverna från industritekniska programmet i högskolestudier efter tre år, vilket är betydligt högre än för andra yrkesprogram.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.¹⁴²

Ett år efter avslutade komvuxstudier inom industriteknik är 51 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är något lägre än etableringsgraden för samtliga avgångselever från yrkesinriktad komvux i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.¹⁴³

142. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

143. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

Maskinställare och maskinoperatör inom metallarbete är vanliga yrken bland utbildade inom industriteknik

Tabell. De vanligaste yrkena efter en industriteknisk utbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.¹⁴⁴

Skolform	Yrke	Andel
Industritekniska programmet i gymnasieskolan	Maskinställare och maskinoperatör, metallarbete	17 %
	Underhållsmekaniker och maskinreparatör	7 %
	Övrig montör	6 %
	Processövervakare, kemisk industri	6 %
	Svetsare och gasskärare	5 %
Industriteknisk utbildning inom komvux	Maskinställare och maskinoperatör, metallarbete	11 %
	Processövervakare, kemisk industri	6 %
	Svetsare och gasskärare	6 %
	Lager- och terminalpersonal	4 %
	Underhållsmekaniker och maskinreparatör	4 %

Källa: SCB

1126 elever läste industritekniska programmet i Västra Götalands län läsåret 2022/23.

Stabil efterfrågan på industritekniska programmet

Industritekniska programmet utgör 2 procent av länets erbjudna platser på nationella program läsåret 2023/24.¹⁴⁵

Till läsåret 2022/23 sökte 2 procent av länets ungdomar till industritekniska programmet i första hand. Detta är samma nivå som i riket. Sedan år 2017 har andelen förstahandssökande legat på samma nivå. Programmet är starkt mansdominerat, endast 9 procent av de förstahandssökande till läsåret 2022/23 var kvinnor.

I år 2 och 3 läste 50 procent av eleverna inriktningen produkt och maskinteknik och 29 procent inriktningen svetssteknik, resterande elever läste driftsäkerhet och underhåll eller processteknik.

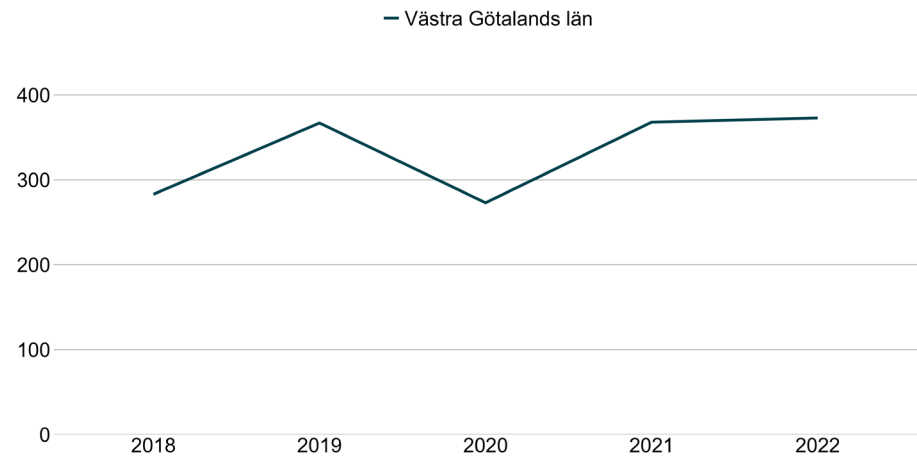
^{144.} För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Västra Götalands län.

^{145.} Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskansliet och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023. Eftersom Kungsbackas erbjudna platser rapporterats in tillsammans med Göteborgsregionens antagningskansli ingår även Kungsbacka i sammanställningen.

Ökande antal elever på industritekniska utbildningar inom komvux

Figuren nedan visar hur elevantalet inom industritekniska utbildningar på komvux i länet har förändrats över tid. Antalet elever inom industritekniska utbildningar på komvux har ökat från cirka 300 elever år 2018 till nästan 400 elever år 2022. Totalt omfattar yrkesinriktningen 5 procent av eleverna inom yrkesinriktad komvux.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom industriteknik inom komvux i länet 2018–2022.

Industriteknisk utbildning i länet

Industritekniska programmet i Göteborgsregionen

I pendlingsområde 1 bedrevs inriktningarna driftsäkerhet och underhåll, produkt och maskinteknik samt svetsteknik, och introduktionsprogrammen programinriktat val mot industritekniska programmet och yrkesintroduktion med inriktning mot industriteknik.

I pendlingsområde 2 bedrevs inriktningen processteknik och programinriktat val mot industritekniska programmet.

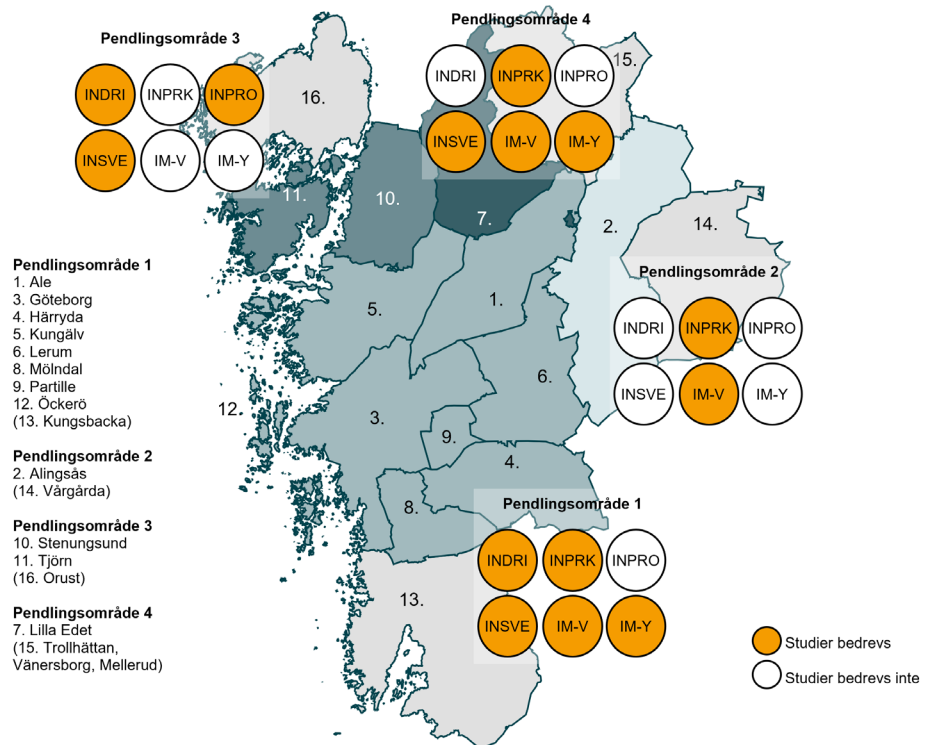
I pendlingsområde 3 bedrevs inriktningarna driftsäkerhet och underhåll, processteknik och svetsteknik.

I pendlingsområde 4 bedrevs inriktningarna produkt och maskinteknik samt svetsteknik, och introduktionsprogrammen programinriktat val mot industritekniska programmet och yrkesintroduktion med inriktning mot industriteknik.

Figur. Utbud av industritekniska programmet i Göteborgsregionens pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁴⁶

Förklaring av förkortningar

INDRI	driftsäkerhet och underhåll
INPRK	produkt och maskinteknik
INPRO	processteknik
INSVE	svetsteknik
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

¹⁴⁶. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Industritekniska programmet i Fyrbodals pendlingsområden

I pendlingsområde 1 och 4 bedrevs inriktningarna produkt och maskinteknik samt svetsteknik, och introduktionsprogrammen programinriktat val mot industritekniska programmet och yrkesintroduktion med inriktning mot industriteknik.

I pendlingsområde 2 bedrevs inriktningarna produkt och maskinteknik, processteknik och svetsteknik samt programinriktat val mot industritekniska programmet.

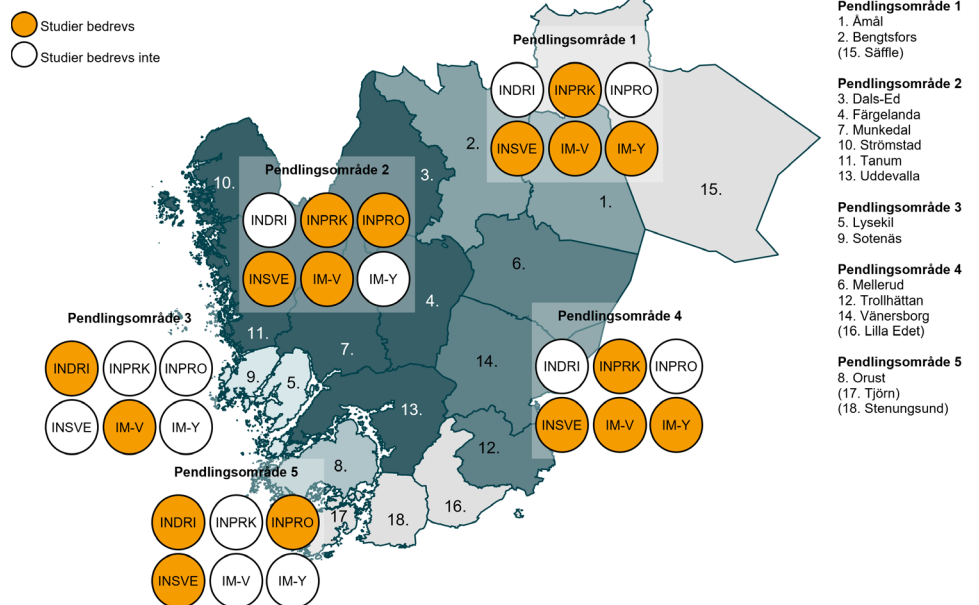
I pendlingsområde 3 bedrevs inriktningen driftsäkerhet och underhåll och programinriktat val mot industritekniska programmet.

I pendlingsområde 5 bedrevs inriktningarna driftsäkerhet och underhåll, processteknik och svetsteknik.

Figur. Utbud av industritekniska programmet i Fyrbodals pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁴⁷

Förklaring av förkortningar

INDRI	driftsäkerhet och underhåll
INPRK	produkt och maskinteknik
INPRO	processteknik
INSVE	svetsteknik
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

¹⁴⁷. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Industritekniska programmet i Sjuhärad

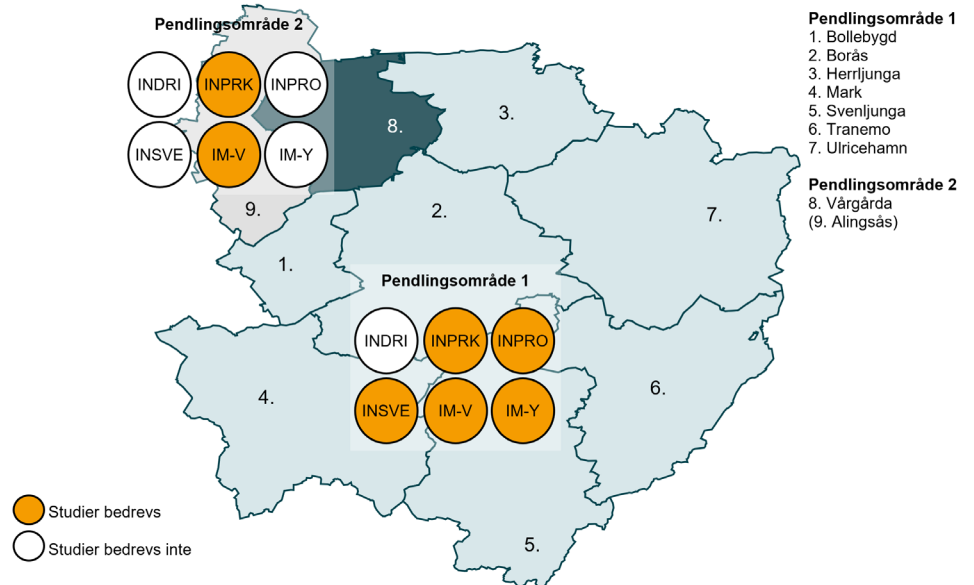
I pendlingsområde 1 bedrevs inriktningarna produkt och maskinteknik, processteknik och svetssteknik samt programinriktat val mot industritekniska programmet och yrkesintroduktion med inriktning mot industriteknik.

I pendlingsområde 2 bedrevs inriktningen produkt och maskinteknik samt yrkesintroduktion med inriktning mot industriteknik.

Figur. Utbud av industritekniska programmet i Sjuhärads pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁴⁸

Förklaring av förkortningar

INDRI	driftsäkerhet och underhåll
INPRK	produkt och maskinteknik
INPRO	processteknik
INSVE	svetssteknik
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

148. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Industritekniska programmet i Skaraborg

I pendlingsområde 1 och 3 bedrevs inriktningarna produkt och maskinteknik, svetsteknik, programinriktat val mot industritekniska programmet och yrkesintroduktion med inriktning mot industriteknik.

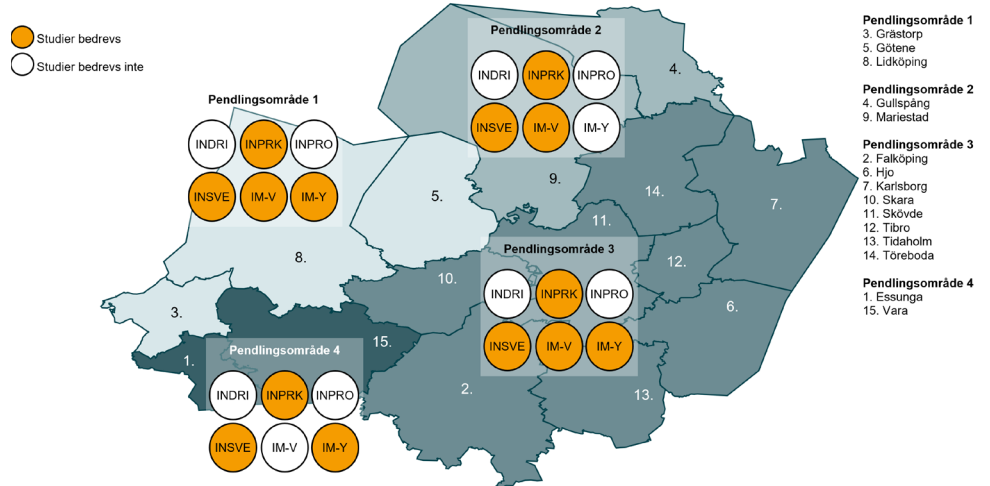
I pendlingsområde 2 bedrevs inriktningarna produkt och maskinteknik, svetsteknik samt programinriktat val mot industritekniska programmet.

I pendlingsområde 4 bedrevs inriktningarna produkt och maskinteknik, svetsteknik, yrkesintroduktion med inriktning mot industriteknik.

Figur. Utbud av industritekniska programmet i Skaraborgs pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁴⁹

Förklaring av förkortningar

INDRI	driftsäkerhet och underhåll
INPRK	produkt och maskinteknik
INPRO	processteknik
INSVE	svetsteknik
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

¹⁴⁹. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Industriteknisk utbildning inom komvux

Åren 2020–2022 var 15 kommuner samt Kunskapsförbundet Väst huvudmän för elever som läste yrkesinriktade kurser om minst 400 poäng inom industriteknik på komvux.¹⁵⁰

Fem huvudmän inom komvux har rapporterat in att de bedrev sammanhållen yrkesutbildning som regionala eller nationella yrkespaket inom industriteknik år 2021.

Tabell. Genomförda yrkespaket inom industriteknik i länet 2021.¹⁵¹

Yrkespaket	Huvudman
CNC	Kunskapsförbundet Väst, Borås
CNC-operatör	Tidaholm
CNC-tekniker	Göteborg
Industriteknik grund	Lerum
Montör	Borås
Screentryckare	Borås
Svetsare	Borås, Göteborg, Kunskapsförbundet Väst

^{150.} Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram år 2020–2022.

^{151.} Observera att endast yrkespaket med registrerade elever finns med i sammanställningen.

Naturbruk

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på naturbruksprogrammet bör behållas på nuvarande nivå. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Skolverket bedömer även att antalet utbildningsplatser på naturbruksutbildningar inom komvux bör behållas på nuvarande nivå.

SCB bedömer att arbetsmarknadsläget för naturbruksutbildade väntas vara balanserat framöver. Västra Götalandsregionen delar inte SCB:s bild, utan menar att det finns risk för brist på naturbruksutbildade i länet. Även nationella branschföreträdare lyfter risken för brist på nationell nivå.

Etableringsgraden bland de som har läst naturbruksprogrammet i gymnasieskolan är lägre än snittet för yrkesprogram i länet. Samtidigt fortsätter en något större andel än snittet till högskolestudier. Etableringsgraden bland de som läst en naturbruksutbildning inom komvux är lägre än snittet för yrkesinriktningar inom komvux i länet. En relativt liten andel naturbruksutbildade arbetar inom ett yrke som matchar deras utbildning.

Andelen förstahandssökande till naturbruksprogrammet i gymnasieskolan har ökat under de senaste åren. Läsåret 2022/23 läste nästan hälften av eleverna inriktningen djurvård. Inom komvux har antalet elever som läser en naturbruksutbildning ökat sedan år 2018.

Naturbruksprogrammet bedrevs läsåret 2022/23 i 6 av länets 12 pendlingsområden. Vilka inriktningar som bedrevs varierade mellan pendlingsområdena. Programinriktat val mot naturbruksprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot naturbruk bedrevs i 5 pendlingsområden. Inom komvux bedrevs utbildning inom naturbruk av 7 huvudmän under åren 2020–2022.

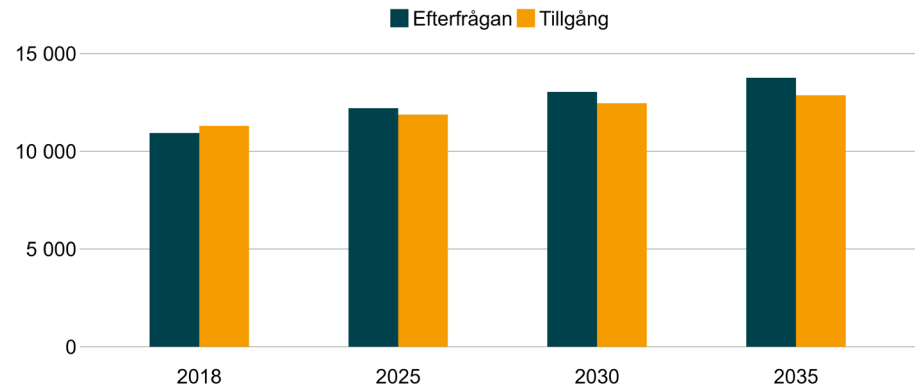
Balans mellan tillgång och efterfrågan på arbetskraft med utbildning inom naturbruk på sikt enligt SCB

SCB bedömer att det på nationell nivå väntas bli brist på naturbruksutbildade 2035.

Under prognosperioden väntas tillgången på naturbruksutbildade växa med cirka 15 procent. Majoriteten av tillskottet till utbildningsgruppen kommer från naturbruksprogrammet, medan komvux och arbetsmarknadsutbildningar endast väntas utgöra en liten del. Under samma period väntas efterfrågan på naturbruksutbildade öka med cirka 25 procent, främst på grund av en utbildningsväxling på arbetsmarknaden där arbetsgivare i högre grad väntas efterfråga en formell naturbruksutbildning.

SCB bedömer att skillnaderna mellan tillgång och efterfrågan på naturbruksutbildade väntas vara förhållandevis små och att det därför kommer att råda ett relativt balanserat arbetsmarknadsläge år 2035.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på utbildade inom naturbruk i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Brist på naturbruksutbildade enligt regionen

Västra Götalandsregionen delar inte SCB:s bedömning om ett balanserat arbetsmarknadsläge för naturbruksutbildade, utan menar att behovet är mycket större än vad SCB målar upp. Regionen lyfter att man i länet fått lösa arbetsbristen genom att ta in utländsk arbetskraft. I dagsläget är det även svårt att ta in arbetskraft från utlandet.

Regionen lyfter att det generellt ställs allt högre krav på skogsbruket från samhället, bland annat gällande biologisk mångfald och användande av andra brukningsmetoder. I VGR-området ser man att det stora flertalet maskinförare i dag har cirka 2–3 år kvar till pension. Man börjar se effekt av VGR:s politiska beslut kring strukturrationalisering i mitten av 2010-talet.

En reflektion från branschen är att den gröna näringen sträcker sig inom många olika intresseområden. Det finns risk att statistik gällande behov av arbetskraft inte överensstämmer med den skattning av utbud och efterfrågan som redovisas i rapporten, då Arbetsförmedlingens undersökning via yrkeskompassen inte alltid överensstämmer med verkligheten eftersom rekrytering till de gröna näringarna inte alltid sker via Arbetsförmedlingen.

Regionen menar att det är brist på många olika yrken inom naturbruk, bland annat inom lantbruksdjur, maskinservice, naturvårdsröjning, naturvårdsavverkning, skogsplantering och administrativa naturbruksyrken. Inom hästhållning behövs det utbildade ridlärare och -instruktörer, hästskötare (framför allt mot travsport), beridare, unghästutbildning, hovslagare, och förberedande utbildningar inför branschens yrkesprov. Det finns även ett behov av särskilda komvuxpaket (klövvårdare, inomgårdsteknik och maskinservice).

Regionen hänvisar också till Branschråd Uddetorp som lyfter att branschen i dagsläget är mycket oroad över bristen på djurskötare inom lantbruksföretagen och bristen på servicetekniker inom lantbruks- och skogsmaskinbranschen.

Viktiga kompetenser i framtiden kommer även att vara byggnadsunderhåll, svetsning för att kunna reparera, it och teknik.

Behov finns även av personer som har läst eftergymnasiala utbildningar, till exempel skogliga tjänstemän, planläggare, skogsmästare och veterinärer.

Fyrbodal har behov av utbildad arbetskraft till gröna näringar. Det finns en risk för att ungdomar från andra län väljer att inte flytta på sig för att gå på naturbruksskolor utan i stället väljer andra yrkesområden.

Stort behov av utbildade från vissa inriktningar inom naturbruksutbildning enligt nationella branschföreträdare

Åtta nationella branschföreträdare har lämnat inspel till Skolverket om behovet av naturbruksutbildade.¹⁵² Branschföreträdarna delar SCB:s bild av att det framöver finns en risk för brist på arbetskraft med naturbruksutbildning. Flera branschföreträdare lyfter betydelsen av att utbildningen erbjuds i hela landet och att det är viktigt att titta på inriktningsnivå för att förstå behoven.

Naturbrukets Yrkesnämnd (NYN) lyfter att branschen naturbruk är mycket spretig och att alla inriktningar inom naturbruksprogrammet inte speglar branschens behov. Kommunal tycker att inriktningen trädgård är underdimensionerad i förhållande till arbetsmarknadens behov. Samtidigt är inriktningen djurvård överdimensionerad i delar av landet. Hushållningssällskapet Kalmar Kronoberg Blekinge lyfter att det finns behov av arbetskraft inom djuruppfödning, djurskötsel och djurvård samt förare av jordbruks- och skogsmaskiner. Hushållningssällskapet Kalmar Kronoberg Blekinge ser en tydlig obalans i efterfrågan och tillgång på trädgårdsinriktningen i gymnasieskolan. Branschen vittnar om stora arbetskrafts- och kompetensbehov på både kort och lång sikt till följd av att den nationella livsmedelsstrategins mål är en ökad livsmedelsproduktion fram till 2030. Även Trädgårdsanläggarna anser att det är svårt att rekrytera ungdomar till trädgårdsinriktningen, men att det förefaller vara lättare att attrahera vuxna till utbildningar inom komvux.

Kommunal menar att bristen på utbildade trädgårdsanläggare främst beror på en kombination av allt för små utbildningsvolymerna i gymnasieskolan, höjda kompetenskrav och en omfattande generationsväxling. GS-facket lyfter att det kommer att ske stora pensionsavgångar för maskinförare och inom skogsvården.

Gröna arbetsgivare beskriver att matchningen på arbetsmarknaden i dag är bristfällig och vittnar om att det kommer att finnas stora behov framöver av förare av jordbruks- och skogsmaskiner samt inom djuruppfödning, djurskötsel och djurvård. En majoritet av deras medlemsföretag anger att naturbruksprogrammet med inriktning lantbruk eller trädgård utgör den viktigaste rekryteringsbasen. Även GS-facket ser en stor utmaning i att utbildade elever inte stannar i skogsbranschen, utan väljer att gå vidare till andra branscher efter relativt få år.

¹⁵². Kommunal, Naturbrukets yrkesnämnd, GS-facket, Hushållningssällskapet Kalmar Kronoberg Blekinge, Hästnäringens Yrkesnämnd, Trädgårdsanläggarna, Gröna arbetsgivare och Djurbranschens Yrkesnämnd.

Hästnäringens yrkesnämnd ser ett fortsatt behov av arbetskraft inom hästnäringen. NYN menar att kompetensbehovet ser olika ut över landet. Till exempel har skötsel och anläggningar av gröna utemiljöer störst arbetsmarknad kring större städer och tätorter. Djurbranschens Yrkesnämnd ser inte någon direkt brist på gymnasieutbildade, utan menar att bristen ligger i för få platser på högskolenivå och främst rörande djursjukvården.

Varierade möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.¹⁵³

Yrkesprognosen visar att konkurrensen om jobben beräknas variera mellan olika yrkesgrupper på nationell nivå år 2026. Möjligheterna till arbete väntas bli stora eller mycket stora för förare av jordbruks- och skogsmaskiner, trädgårdsanläggare samt uppfödare och skötare av lantbruksdjur. Samtidigt väntas möjligheterna till arbete bli små till medelstora för odlare av trädgårds- och jordbruksväxter samt skogsarbetare.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom naturbruk.

Yrke	Nationell prognos 2026
Förare av jordbruks- och skogsmaskiner	Mycket stora möjligheter till arbete
Odlare av trädgård- och jordbruksväxter	Små till medelstora möjligheter till arbete
Skogsarbetare	Små till medelstora möjligheter till arbete
Trädgårdsanläggare	Stora möjligheter till arbete
Uppfödare och skötare av lantbruksdjur	Stora möjligheter till arbete

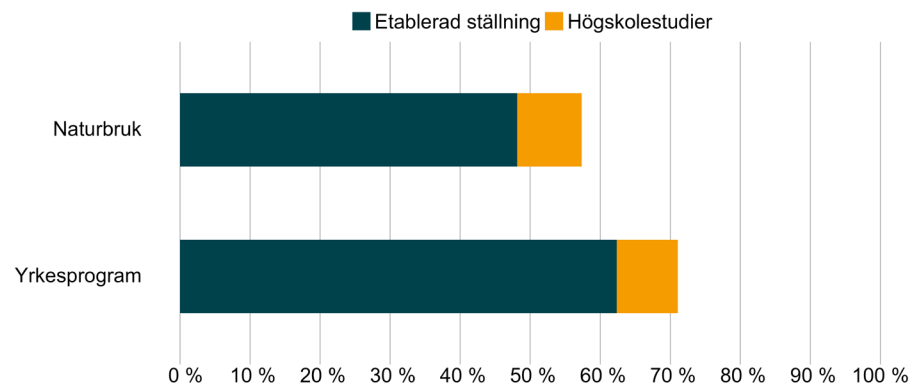
Källa: Arbetsförmedlingen

Relativt låg etableringsgrad efter utbildning inom naturbruk

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning inom naturbruksprogrammet är 48 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är lägre än yrkesprogrammen i länet generellt, men i nivå med etableringsgraden för avgångselever inom naturbruksprogrammet på nationell nivå.

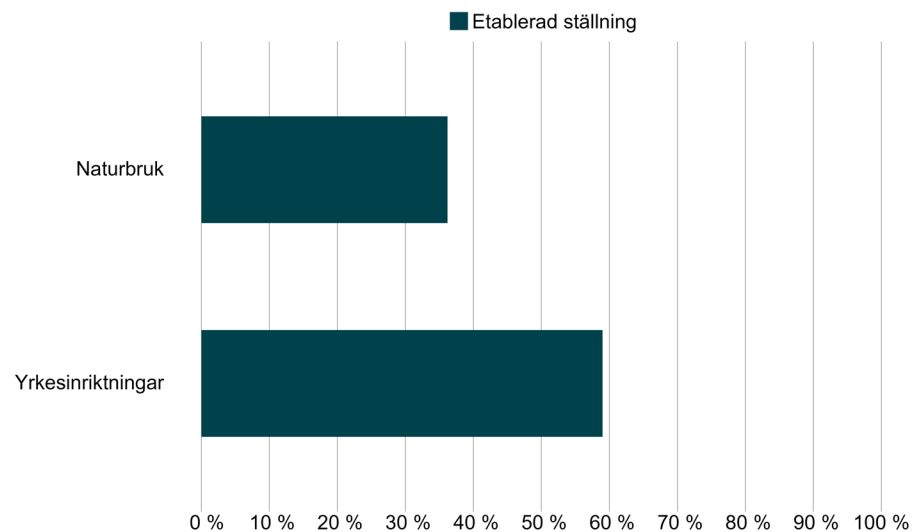
¹⁵³. Alla yrken finns inte med i Yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) samt mycket heterogena yrkesgrupper.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.¹⁵⁴

Ett år efter avslutad naturbruksutbildning inom komvux var 36 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är lägre än den totala etableringsgraden för yrkesinriktade utbildningar inom komvux i länet, men i nivå med naturbruksutbildade inom komvux i landet som helhet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.¹⁵⁵

154. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

155. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

Djuruppfödare och trädgårdsanläggare är vanliga yrken bland utbildade inom naturbruk

Tabell. De vanligaste yrkena efter en naturbruksutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.¹⁵⁶

Skolform	Yrke	Andel
Naturbruksutbildning i gymnasieskolan	Uppfödare och skötare av lantbrukets husdjur	5 %
	Butikssäljare, fackhandel	4 %
	Djursjukskötare m.fl.	4 %
	Förare av jordbruks- och skogsmaskiner	4 %
	Lager- och terminalpersonal	4 %
Naturbruksutbildning inom komvux	Trädgårdsanläggare m.fl.	20 %
	Fastighetsskötare	7 %
	Trädgårdsodlare	3 %
	Vårdbiträde	3 %
	Städare	3 %

Källa: SCB

Ökad efterfrågan på naturbruksprogrammet

Naturbruksprogrammet utgör 3 procent av de erbjudna platserna av gymnasieskolans nationella program i Västra Götalands län läsåret 2023/24.¹⁵⁷

Till läsåret 2022/23 sökte 3 procent av eleverna till naturbruksprogrammet i första hand. Det är något lägre än riket i stort där 5 procent sökte i första hand. Andelen förstahandssökande har ökat från 2 procent till 3 procent läsåren 2017/18–2022/23. Cirka 72 procent av de förstahandssökande var kvinnor till läsåret 2022/23.

Vid gymnasievalet söker ungdomar till naturbruksprogrammet på inriktningsnivå redan till år 1. Nästan hälften av länets elever läste läsåret 2022/23 inriktningen djurvård, följt av inriktningarna lantbruk, hästhållning och skogsbruk. Enstaka elever läste inriktningarna trädgård, naturturism eller särskild variant mot vattenbruk.

1 329 elever läste naturbruksprogrammet i Västra Götalands län läsåret 2022/23.

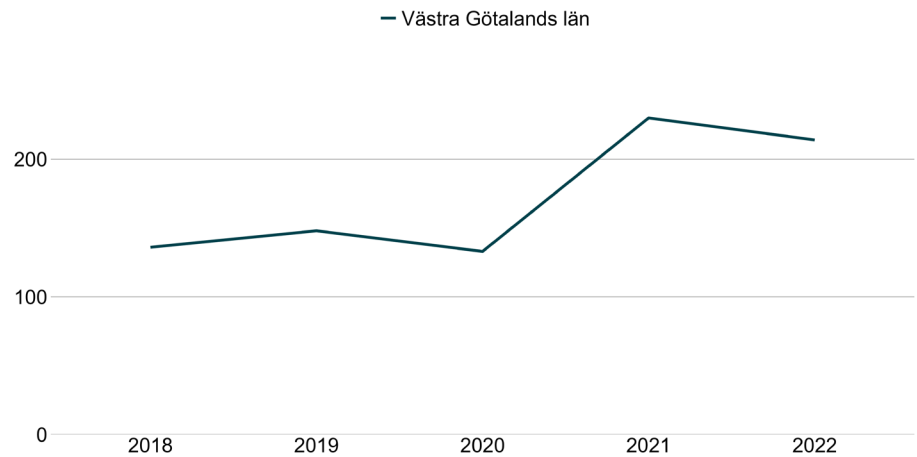
^{156.} För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Västra Götalands län.

^{157.} Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023. Eftersom Kungsbackas erbjudna platser rapporterats in tillsammans med Göteborgsregionens antagningskansli ingår även Kungsbacka i sammanställningen.

Ökat elevantal inom naturbruksutbildningar på komvux

Figuren nedan visar hur elevantalet inom naturbruksutbildningar på komvux i länet har förändrats över tid. Antalet som läser naturbruksutbildningar inom komvux har ökat sedan år 2018. Totalt omfattar naturbruk cirka 2 procent av länets elever inom yrkesinriktad komvux.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom naturbruk inom komvux i länet 2018–2022.

Naturbruksutbildning i länet

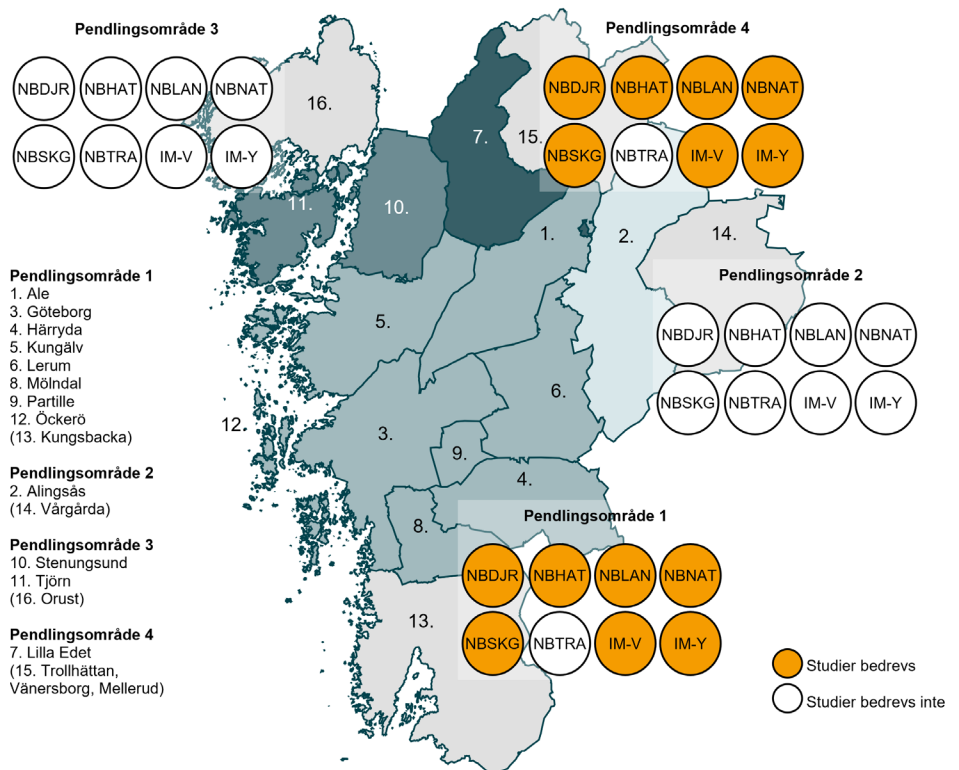
Naturbruksprogrammet i Göteborgsregionen

Naturbruksprogrammet bedrevsläsåret 2022/23 i två av Göteborgsregionens pendlingsområden, pendlingsområde 1 och pendlingsområde 4. I båda pendlingsområdena bedrevs samtliga inriktningar förutom trädgård. Även introduktionsprogrammen programinriktat val mot naturbruksprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot naturbruk bedrevs i pendlingsområde 1 och 4.

Figur. Utbud av naturbruksprogrammet i Göteborgsregionens pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁵⁸

Förklaring av förkortningar

NBDJR	djurvård
NBHAT	hästhållning
NBLAN	lantbruk
NBNAT	naturturism
NBSKG	skogsbruk
NBTRA	trädgård
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

¹⁵⁸. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Naturbruksprogrammet i Fyrbodals pendlingsområden

Naturbruksprogrammet bedrevs i tre av Fyrbodals pendlingsområden.

I pendlingsområde 2 bedrevs inriktningarna djurvård, hästhållning, lantbruk och trädgård samt programinriktat val mot naturbruksprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot naturbruk.

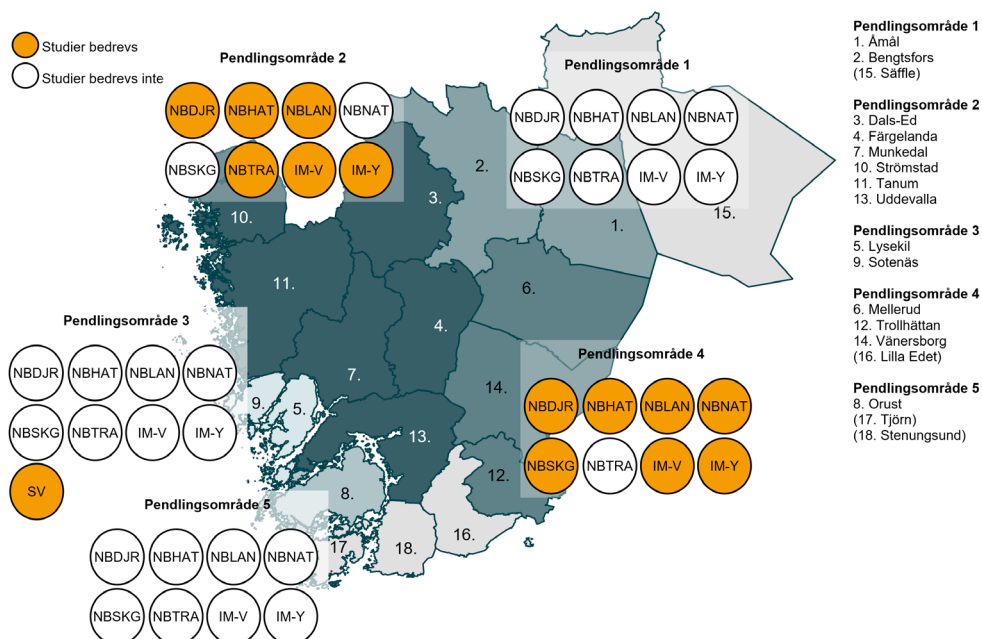
I pendlingsområde 3 bedrevs en särskild variant inom naturbruksprogrammet med inriktning mot vattenbruk.

I pendlingsområde 4 bedrevs programmets samtliga inriktningar förutom trädgård. Även de två introduktionsprogrammen bedrevs.

Figur. Utbud av naturbruksprogrammet i Fyrbodals pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁵⁹

Förklaring av förkortningar

NBDJR	djurvård
NBHAT	hästhållning
NBLAN	lantbruk
NBNAT	naturturism
NBSKG	skogsbruk
NBTRA	trädgård
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

¹⁵⁹ Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

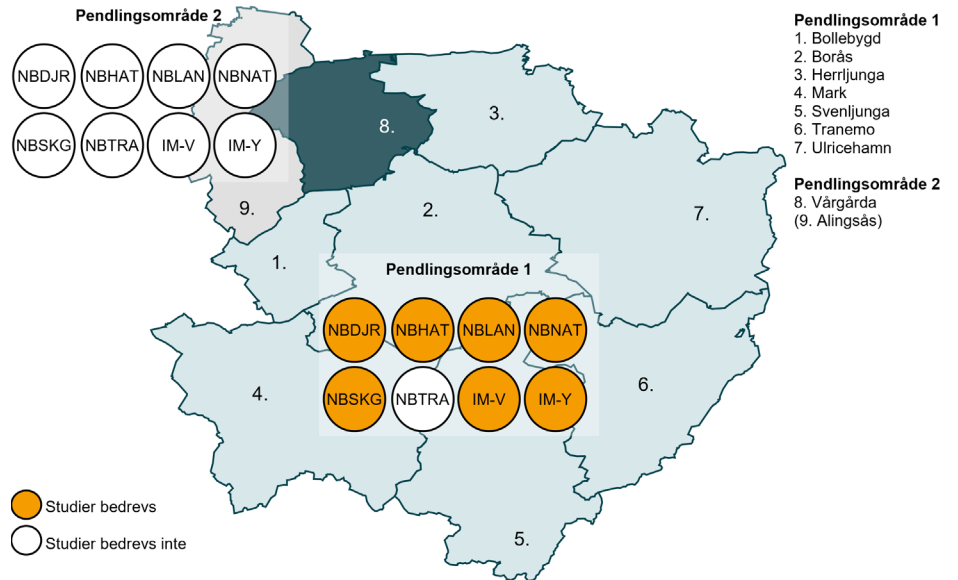
Naturbruksprogrammet i Sjuhärad

I pendlingsområde 1 bedrevs samtliga inriktningar förutom trädgård samt introduktionsprogrammen programinriktat val mot naturbruksprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot naturbruk.

Figur. Utbud av naturbruksprogrammet i Sjuhärads pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁶⁰

Förklaring av förkortningar

NBDJR	djurvård
NBHAT	hästhållning
NBLAN	lantbruk
NBNAT	naturturism
NBSKG	skogsbruk
NBTRA	trädgård
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

¹⁶⁰ Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

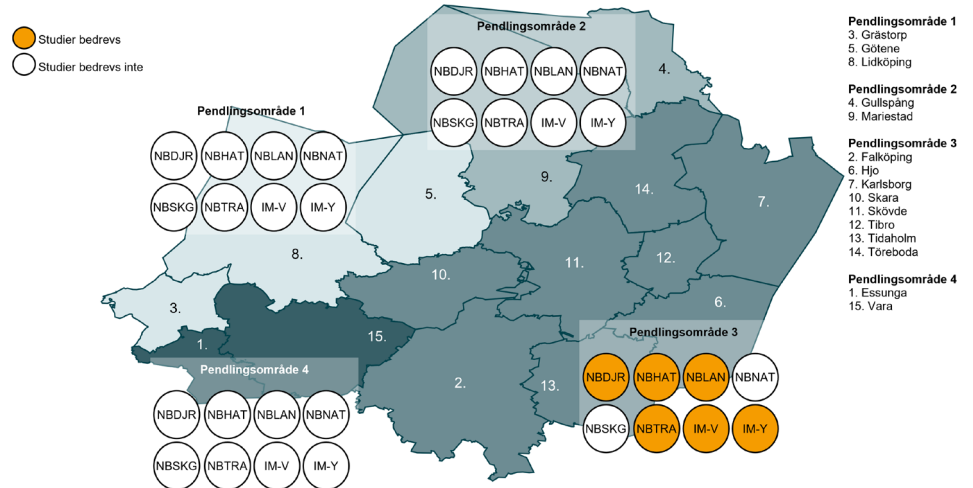
Naturbruksprogrammet i Skaraborg

Naturbruksprogrammet bedrevs endast i ett av Skaraborgs pendlingsområden, pendlingsområde 3. Där bedrevs inriktningarna djurvård, hästhållning, lantbruk och trädgård samt programinriktat val mot naturbruksprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot naturbruk.

Figur. Utbud av naturbruksprogrammet i Skaraborgs pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁶¹

Förklaring av förkortningar

NBDJR	djurvård
NBHAT	hästhållning
NBLAN	lantbruk
NBNAT	naturturism
NBSKG	skogsbruk
NBTRA	trädgård
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

Naturbruksutbildning inom komvux

Åren 2020–2022 var fem kommuner samt Västra Götalandsregionen och Kunskapsförbundet Väst huvudmän för elever som läste yrkesinriktade kurser om minst 400 poäng inom naturbruk på komvux.¹⁶² Fem kommuner samt regionen bedrev sammanhållen yrkesutbildning i form av nationella eller regionala yrkespaket inom naturbruk år 2021.

^{161.} Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

^{162.} Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram år 2020–2022.

Tabell. Genomförda yrkespaket inom naturbruk i länet 2021.¹⁶³

Yrkespaket	Huvudman
Agroforestry	Västra Götalandsregionen
Agroforestry – skogsjordbruk	Borås
Butikssäljare och rådgivare, djuraffär	Borås, Västra Götalandsregionen
Djurskötare - lantbruksdjur	Borås, Västra Götalandsregionen
Ekologisk grönsaksproducent	Västra Götalandsregionen
Grundkurs i skogsbruk	Borås, Västra Götalandsregionen
Grundkurs trädgård	Västra Götalandsregionen
Grundläggande djursjukvård - häst	Borås, Västra Götalandsregionen
Grönyteskötare	Borås, Västra Götalandsregionen
Handelsträdgård	Borås, Västra Götalandsregionen
Hundföretagare	Borås, Västra Götalandsregionen
Hundinstruktör	Lerum
Hundskötare	Borås, Västra Götalandsregionen
Hästkötare	Västra Götalandsregionen
Lantbruksutbildning	Västra Götalandsregionen
Market Gardener	Borås, Västra Götalandsregionen
Skogsvårdsentreprenör	Västra Götalandsregionen
Småskalig ekologisk grönsaksodling	Västra Götalandsregionen
Strategisk Market Gardener	Västra Götalandsregionen
Trädgård	Borås, Göteborg, Kunskapsförbundet Väst
Trädgårdsanläggare	Borås, Västra Götalandsregionen
Trädgårdsarbetare	Partille

¹⁶³. Observera att endast yrkespaket med registrerade elever finns med i sammanställningen.

Restaurang och livsmedel

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på restaurang- och livsmedelsprogrammet i gymnasieskolan bör behållas på nuvarande nivå. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Skolverket bedömer även att antalet utbildningsplatser inom restaurang- och livsmedelsutbildningar inom komvux bör behållas på nuvarande nivå.

Enligt SCB:s prognos väntas det bli brist på restaurang- och livsmedelsutbildade på sikt. Västra Götalandsregionen delar SCB:s bild. Dock är etableringsgraden bland tidigare elever låg i jämförelse med andra yrkesprogram i gymnasieskolan och andra yrkesinriktningar inom komvux. Matchningsgraden mellan utbildning och yrke för restaurang- och livsmedelsutbildade är relativt låg, samtidigt som kock och kallskänka är de vanligaste yrkena bland utbildade.

Andelen förstahandssökande till restaurang- och livsmedelsprogrammet har legat på samma, relativt låga, nivå de senaste åren. Samtidigt har huvudmännen i Västra Götalands län planerat för betydligt fler utbildningsplatser inom gymnasieskolan än andelen förstahandssökande. Inom komvux har antalet elever inom restaurang- och livsmedelsutbildningar ökat de senaste åren, och yrkesinriktningen är nu en av de största inom komvux i länet.

Restaurang- och livsmedelsprogrammet bedrevs läsåret 2022/23 i alla länets pendlingsområden utom ett. Programinriktat val mot det nationella programmet bedrevs i 7 pendlingsområden, och yrkesintroduktion med inriktning mot restaurang och livsmedel bedrevs i 6 pendlingsområden. Inom komvux bedrevs utbildning inom restaurang och livsmedel av 18 kommuner samt Kunskapsförbundet Väst under åren 2020–2022.

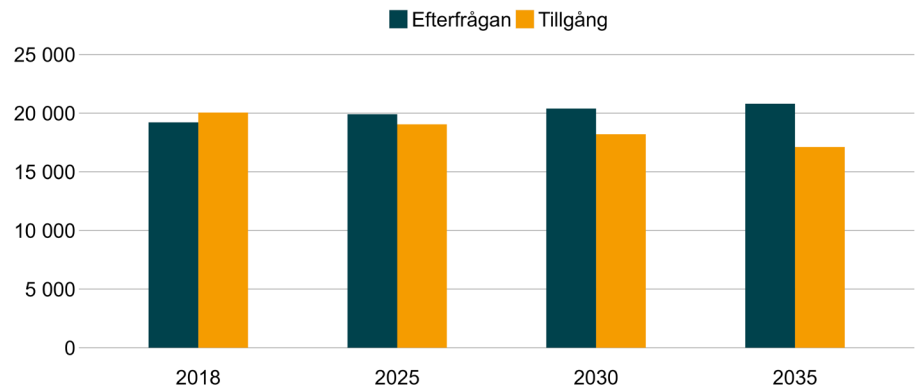
Risk för brist på restaurang- och livsmedelsutbildade på sikt enligt SCB

SCB bedömer att det på nationell nivå väntas finnas en risk för brist på restaurang- och livsmedelsutbildade 2035.

Under prognosperioden väntas tillgången på restaurang- och livsmedelsutbildade minska med cirka 15 procent. Detta beror främst på att många väntas lämna utbildningsgruppen genom att vidareutbilda sig. Samtidigt beräknas efterfrågan på restaurang- och livsmedelsutbildade öka med cirka 10 procent, till stor del på grund av att hotell- och restaurangbranschen i länet väntas växa.

Eftersom tillgången väntas minska samtidigt som efterfrågan ökar bedömer SCB att det finns risk för brist på restaurang- och livsmedelsutbildade till år 2035.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på utbildade inom restaurang och livsmedel i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Brist på utbildade enligt regionen

Västra Götalandsregionen lyfter att det finns ett behov av kockar, serveringspersonal och städpersonal, framför allt i Göteborg. Bristen på utbildad personal förstärktes av pandemin, och branschen har behövt anställa många utan erfarenhet.

I Fyrbodalen är behovet av personal mycket säsongsbetonat, det behövs mycket personal under sommaren men inte resten av året.

Fler stora arbetsgivare startar egna utbildningar inom restaurang och livsmedel, vilket kan påverka kompetensbehovet framåt.

Regionen hänvisar också till kött- och charkbranschen, som pekar på att läget för kompetensförsörjningen inom kött och chark är akut då det generellt är mycket svårt att rekrytera och särskilt med rätt kompetens. Utbildning mot kött och chark finns i dag endast inom komvux.

Nationella branschföreträdare bedömer att det finns ett stort behov av arbetskraft

Skolverket har fått inspel från sex branschföreträdare om kompetensbehov av restaurang- och livsmedelsutbildade.¹⁶⁴ Samtliga menar att restaurang- och livsmedelsbranschen är i stort behov av arbetskraft. Kött- och Charkföretagen bedömer att läget inom deras område är akut och att branschen behöver hundratals nya gymnasieutbildade medarbetare de kommande åren. Hotell- och Restaurangfacket lyfter att trots de senaste årens utmaningar för besöksnäringen råder det en fortsatt stor brist på kvalificerad arbetskraft i branschen.

Sveriges bagare och konditorer, Kött- och Charkföretagen och Visita lyfter att SCB:s prognoser saknar statistik för vissa yrkesområden och därmed riskerar att underskatta behoven. Visita anger till exempel att vissa yrkesroller som uppkommit som ett resultat av den snabba utvecklingen i besöksnäringen inte är inkluderade.

¹⁶⁴. Sveriges Bagare och Konditorer, Kött- och Charkföretagen, Visita, Hotell- och Restaurangfacket, Livsmedelsföretagen och Kommunal.

Hotell- och Restaurangfacket tycker att dagens gymnasieutbildningar och yrkesutbildningar på nationell nivå är otillräckliga för att utbilda det antal som behövs för att möta behovet i besöksnäringen. Visita anser att tillgången till utbildning inom restaurang och livsmedel i landet är bristfällig, samtidigt som företag inom besöksnäring finns i nästintill alla Sveriges kommuner. Visita framför också att yrkesutbildningar inom komvux inte alltid har en inriktning som motsvarar behoven på arbetsmarknaden.

Stora möjligheter till arbete för flera yrken enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.¹⁶⁵

Yrkesprognosen visar att möjligheterna till arbete varierar mellan olika yrken inom restaurang- och livsmedelsområdet på nationell nivå. Medan bartenderar samt restaurang- och kafébiträden bedöms ha små till medelstora möjligheter till arbete år 2026, bedöms andra yrkesgrupper ha stora eller mycket stora möjligheter till arbete.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom restaurang- och livsmedelsområdet.

Yrke	Nationell prognos 2026
Bagare och konditor	Stora möjligheter till arbete
Bartender	Små till medelstora möjligheter till arbete
Hovmästare och servitör	Stora möjligheter till arbete
Kock, köksmästare och souschef	Stora möjligheter till arbete
Restaurang- och kafébiträde	Små till medelstora möjligheter till arbete
Slaktare och styckare	Mycket stora möjligheter till arbete

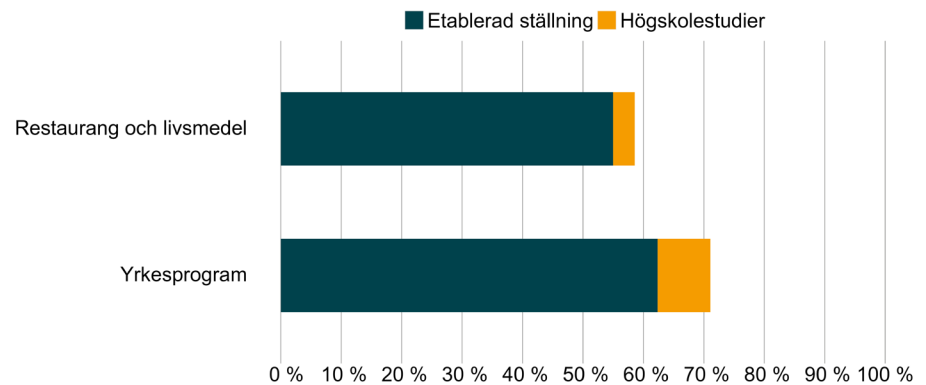
Källa: Arbetsförmedlingen

¹⁶⁵. Alla yrken finns inte med i Yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) samt mycket heterogena yrkesgrupper.

Relativt låg etableringsgrad efter utbildning inom restaurang och livsmedel

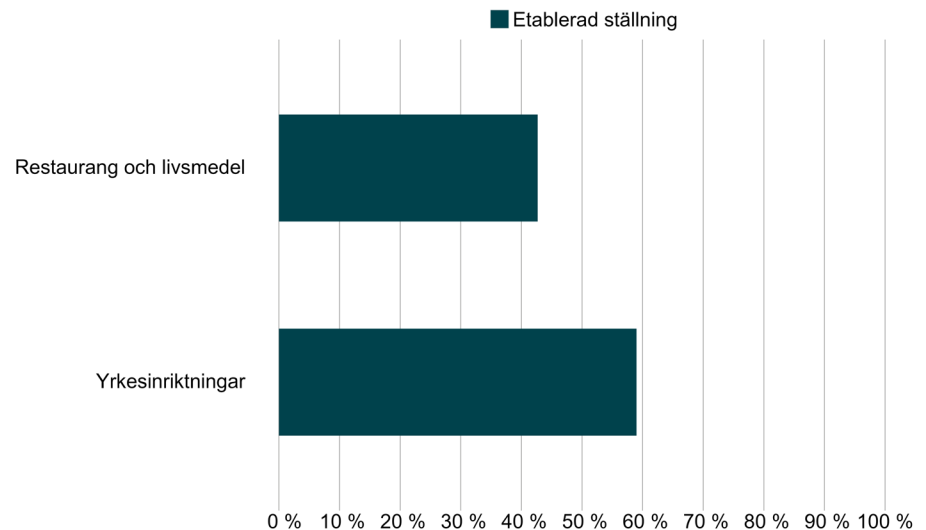
Tre år efter avslutad gymnasieutbildning på restaurang- och livsmedelsprogrammet är 55 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är lägre än den totala etableringsgraden för yrkesprogrammen i länet, men på samma nivå som etableringsgraden för restaurang- och livsmedelsprogrammet nationellt.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.¹⁶⁶

Ett år efter avslutade studier inom restaurang och livsmedel på komvux i länet var 43 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är en lägre andel jämfört med samtliga avgångselever från yrkesinriktningar inom komvux, men högre än den totala etableringsgraden för alla med motsvarande utbildning i landet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.¹⁶⁷

¹⁶⁶. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

¹⁶⁷. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

Kock och kallskänka är de vanligaste yrkena bland restaurang- och livsmedelsutbildade

Tabell. De vanligaste yrkena efter en restaurang- och livsmedelsutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.¹⁶⁸

Skolform	Yrke	Andel
Restaurang- och livsmedelsprogrammet i gymnasieskolan	Kock och kallskänka	15 %
	Butikssäljare, dagligvaror	8 %
	Restaurang- och köksbiträde m.fl.	7 %
	Hovmästare och servitör	5 %
	Butikssäljare, fackhandel	4 %
	Bagare och konditor	4 %
Restaurang- och livsmedelsutbildning inom komvux	Kock och kallskänka	31 %
	Restaurang- och köksbiträde m.fl.	17 %
	Bagare och konditor	4 %
	Butikssäljare, dagligvaror	2 %
	Barnskötare	2 %
	Undersköterska, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	2 %

Källa: SCB

Stabil efterfrågan på restaurang- och livsmedelsprogrammet

Restaurang- och livsmedelsprogrammet utgör 1 procent av de erbjudna platserna av gymnasieskolans nationella program i Västra Götalands län läsåret 2023/24.¹⁶⁹

Till läsåret 2022/23 sökte 2 procent av eleverna till restaurang- och livsmedelsprogrammet i första hand. Det är samma nivå som riket i stort. Andelen förstahandssökande har legat på samma nivå läsåren 2017/18–2022/23. Till läsåret 2022/23 var könsfördelningen jämn bland de förstahandssökande.

I länet var inriktningen mot kök och servering vanligast, med 73 procent av eleverna i år 2 och 3. Resterande 27 procent läste inriktningen bageri och konditori.

649 elever läste restaurang- och livsmedelsprogrammet i Västra Götalands län läsåret 2022/23.

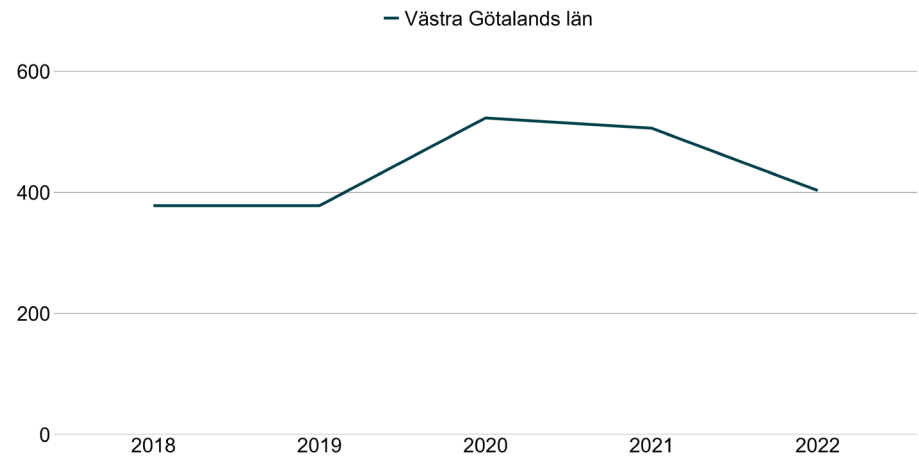
^{168.} För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Västra Götalands län.

^{169.} Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023. Eftersom Kungsbackas erbjudna platser rapporterats in tillsammans med Göteborgsregionens antagningskansli ingår även Kungsbacka i sammanställningen.

Ökande antal elever på restaurang- och livsmedelsutbildningar inom komvux

Antalet elever som läser restaurang- och livsmedelsutbildningar på komvux har ökat från cirka 380 elever år 2018 till cirka 400 elever år 2022. Totalt omfattar yrkesinriktningen cirka 7 procent av länets elever inom yrkesinriktad komvux.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom restaurang och livsmedel inom komvux i länet 2018–2022.

Restaurang- och livsmedelsutbildning i länet

Restaurang- och livsmedelsprogrammet i Göteborgsregionen

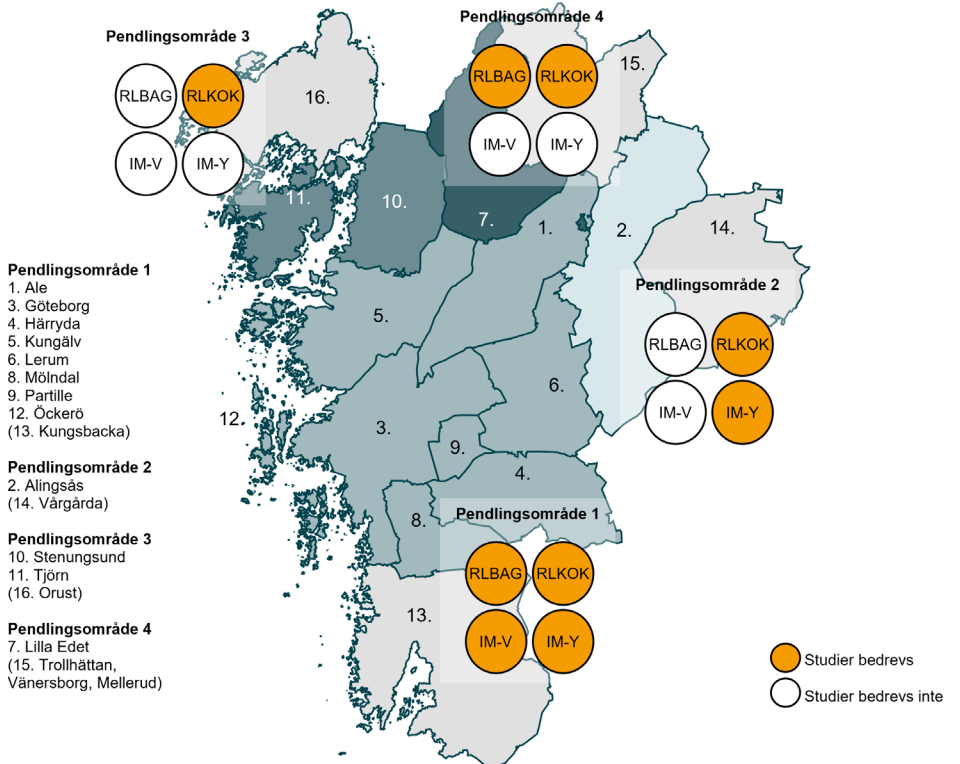
Inriktningen kök och servering bedrevs i samtliga pendlingsområden, medan inriktningen bageri och konditori bedrevs i pendlingsområde 1 och 4.

Yrkesintroduktion med inriktning mot restaurang och livsmedel bedrevs i pendlingsområde 1 och 2. Programinriktat val mot restaurang- och livsmedelsprogrammet bedrevs endast i pendlingsområde 1.

Figur. Utbud av restaurang- och livsmedelsprogrammet i Göteborgsregionens pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁷⁰

Förklaring av förkortningar

RLBAG	bageri och konditori
RLKOK	kök och servering
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

¹⁷⁰ Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Restaurang- och livsmedelsprogrammet i Fyrbodal

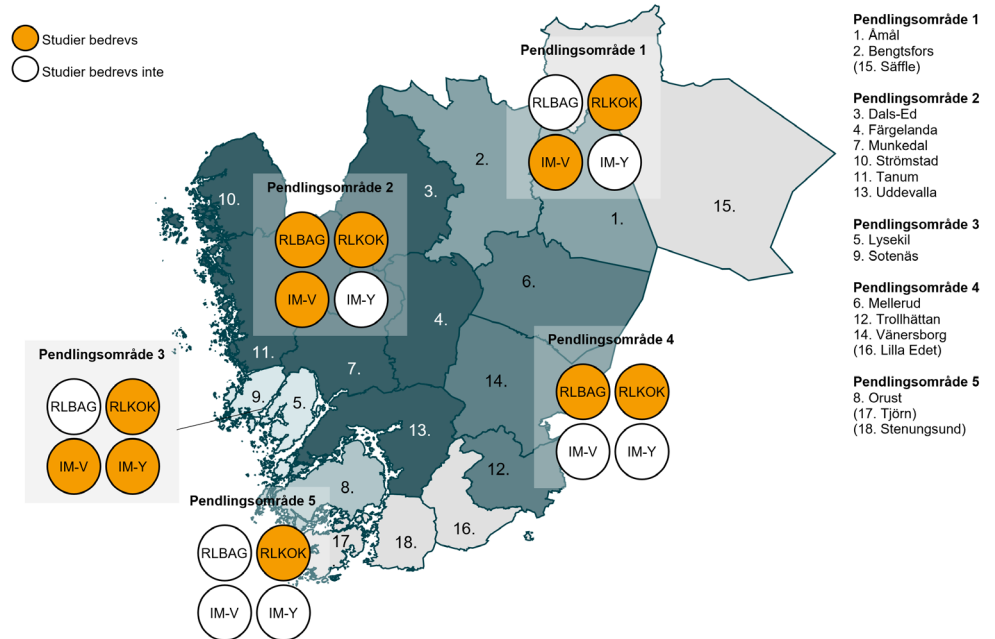
Inriktningen kök och servering bedrevs i samtliga pendlingsområden, medan inriktningen bageri och konditori bedrevs i pendlingsområde 2 och 4.

Programinriktat val mot restaurang- och livsmedelsprogrammet bedrevs i pendlingsområde 1, 2 och 3. Yrkesintroduktion med inriktning mot restaurang och livsmedel bedrevs endast i pendlingsområde 3.

Figur. Utbud av restaurang- och livsmedelsprogrammet i Fyrbodals pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁷¹

Förklaring av förkortningar

RLBAG	bageri och konditori
RLKOK	kök och servering
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

¹⁷¹ Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

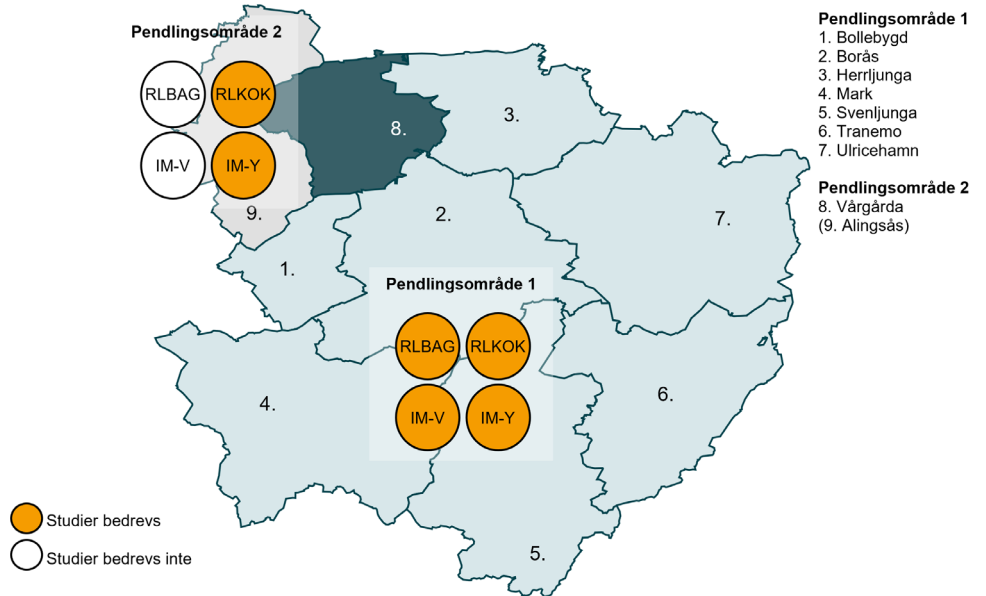
Restaurang- och livsmedelsprogrammet i Sjuhärad

Inriktningen kök och servering och yrkesintroduktion med inriktning mot restaurang och livsmedel bedrevs i Sjuhärads två pendlingsområden, medan inriktningen bageri och konditori och programinriktat val endast bedrevs i pendlingsområde 1.

Figur. Utbud av restaurang- och livsmedelsprogrammet i Sjuhärads pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁷²

Förklaring av förkortningar

RLBAG	bageri och konditori
RLKOK	kök och servering
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

172. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Restaurang- och livsmedelsprogrammet i Skaraborg

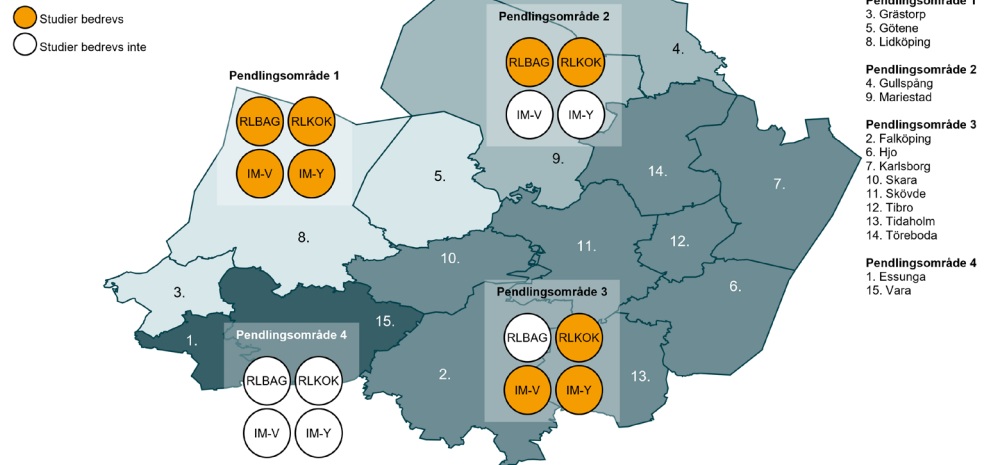
Inriktningen kök och servering bedrevs i pendlingsområde 1, 2 och 3, medan inriktningen bageri och konditori bedrevs i pendlingsområde 1 och 2.

Programinriktat val mot restaurang- och livsmedelsprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot restaurang och livsmedel bedrevs i pendlingsområde 1 och 3.

Figur. Utbud av restaurang- och livsmedelsprogrammet i Skaraborgs pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁷³

Förklaring av förkortningar

RLBAG	bageri och konditori
RLKOK	kök och servering
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

173. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Restaurang- och livsmedelsutbildning inom komvux

Åren 2020–2022 var 18 kommuner samt Kunskapsförbundet Väst huvudmän för elever som läste yrkesinriktade kurser om minst 400 poäng inom restaurang och livsmedel på komvux.¹⁷⁴

Nio huvudmän inom komvux har rapporterat in att de bedrev sammanhållen yrkesutbildning som nationella eller regionala yrkespaket inom restaurang och livsmedel år 2021.

Tabell. Genomförda yrkespaket inom restaurang och livsmedel i länet 2021.¹⁷⁵

Yrkespaket	Huvudman
Bagare och konditor	Borås, Göteborg, Kungälv
Bar och servering	Borås
Cafébiträde	Borås
Kock	Borås, Göteborg, Kungälv, Kunskapsförbundet Väst, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad
Kock – restaurang och storkök	Tidaholm
Kök	Mölnadal
Lokalvårdare	Borås

¹⁷⁴. Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram år 2020–2022.

¹⁷⁵. Observera att endast yrkespaket med registrerade elever finns med i sammanställningen.

VVS och fastighet

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser inom VVS- och fastighetsprogrammet i gymnasieskolan bör behållas på nuvarande nivå. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Skolverket bedömer även att antalet utbildningsplatser på VVS- och fastighetsutbildningar inom komvux bör behållas på nuvarande nivå.

Arbetsmarknadsläget för VVS- och fastighetsutbildade i Västra Götalands län väntas bli balanserat på sikt, enligt SCB:s bedömning. Västra Götalandsregionen delar inte SCB:s bild, utan menar att det finns risk för brist på utbildade.

Etableringsgraden bland de som har läst VVS- och fastighetsutbildningar inom gymnasieskolan eller komvux är hög jämfört med andra gymnasiala yrkesutbildningar. En stor andel arbetar inom yrken som matchar deras utbildning, exempelvis arbetar 45 procent av de tidigare eleverna från VVS- och fastighetsprogrammet som har en etablerad eller osäker ställning på arbetsmarknaden som VVS-montörer.

VVS- och fastighetsprogrammet är ett av de minsta nationella programmen i länet, och andelen förstahandssökande har legat på samma nivå under de senaste åren. Inom komvux har elevantalet ökat sedan år 2018, men VVS- och fastighetsutbildningar utgör fortfarande en relativt liten andel av länets yrkesinriktade komvux.

Tillgången till VVS- och fastighetsprogrammets inriktningar skiljer sig åt inom länet. Inriktningen VVS bedrevs i flest pendlingsområden läsåret 2022/23. Programinriktat val mot det nationella programmet och yrkesintroduktion med inriktning mot VVS och fastighet bedrevs i 3 av länets 12 pendlingsområden. Totalt 6 av länets huvudmän bedrev utbildning inom VVS och fastighet på komvux åren 2020–2022.

Balans mellan tillgång och efterfrågan på utbildade inom VVS, drift, underhåll och energiteknik på sikt enligt SCB

SCB prognostiserar arbetsmarknadsläget för VVS-utbildade och personer med utbildning inom drift, underhåll och energiteknik på gymnasial nivå. Detta innebär att prognosen även innefattar el- och energiprogrammets inriktning mot elteknik och industritekniska programmets inriktning mot driftsäkerhet och underhåll, samt motsvarande äldre utbildningar. Inriktningen mot fastighet inom VVS- och fastighetsprogrammet ingår i SCB:s prognos för byggutbildade.

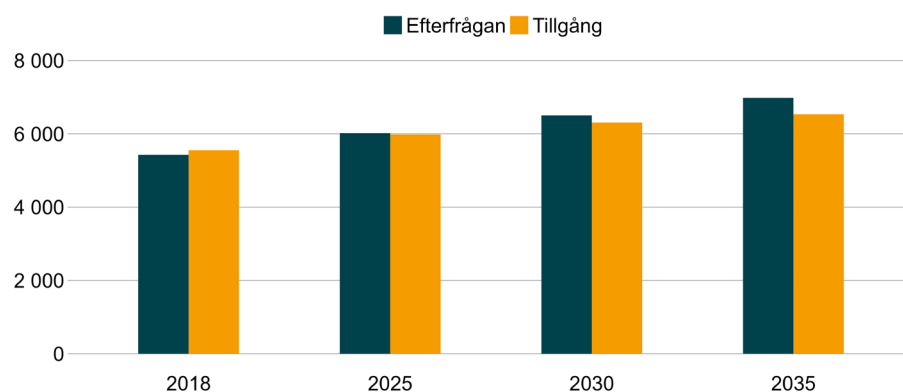
SCB bedömer att det på nationell nivå väntas bli ett varierat arbetsmarknadsläge för utbildade inom VVS, drift, underhåll och energiteknik 2035.

Enligt SCB:s bedömningar är tillgången på utbildade inom VVS, drift, underhåll och energiteknik på gymnasial nivå varierad i landet, ungefär halva landet bedöms ha brist på utbildade inom området. En fjärdedel bedöms ha balans och ytterligare en fjärdedel bedöms ha risk för överskott.

Under prognosperioden väntas tillgången till utbildade inom VVS, drift, underhåll och energiteknik öka med cirka 20 procent. Främst drivs ökningen av antalet som väntas examineras från gymnasieskolan, men även till viss del utbildade inom komvux och arbetsmarknadsutbildningar. Under samma period väntas efterfrågan på arbetskraft med dessa utbildningar öka med cirka 30 procent, framför allt på grund av att arbetsgivare i högre grad väntas efterfråga en formell utbildning.

Efterfrågan på utbildade inom VVS, drift, underhåll och energiteknik väntas växa i något högre grad än tillgången, men då skillnaden är förhållandevis liten bedömer SCB att arbetsmarknadsläget väntas bli relativt balanserat till år 2035.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på utbildade inom VVS-utbildning samt utbildning inom drift, underhåll och energiteknik i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Vad gäller prognosen för byggutbildade, där inriktningen mot fastighet inom VVS- och fastighetsprogrammet ingår, bedömer SCB att det finns risk för viss brist år 2035.

Brist på utbildade enligt regionen

Västra Götalandsregionen delar inte SCB:s bedömning, utan menar att den rådande bristen kommer att fortsätta.

De planerade etableringarna inom batteriverksamhet kommer att ha stort behov av bland annat driftsäkerhets- och underhållspersonal. Ett kraftigt växande bostadsbyggande i Västra Götaland kommer ställa krav på tillgång till utbildade inom installationsbranschen, bland annat elektriker och VVS-montörer. Investeringar i välfärdsfastigheter, i synnerhet sjukhus, är installationstunga. Det enskilt största projektet i länet är Sahlgrenska Life, en satsning på sjukvård och forskning. Vidare är energieffektivisering, upprustning av elnätet och elektrifiering av vägtransporter samhällstrender som driver efterfrågan på installationsyrken.

Utvecklingen inom hållbarhet och energieffektivisering inom fastighetsbranschen ökar efterfrågan på utbildad arbetskraft med särskilda kompetenser. Andra viktiga frågor för fastighetsbranschen är bland annat ökade kunskaper kring bemötande, trygghetsfrågor och teknisk förståelse.

Regionen lyfter också behovet av språkstöd inom utbildningsområdet, då många har en låg språknivå.

Inom framför allt storstadsregionerna finns stor efterfrågan på fastighetsskötare.

Det finns delregionala skillnader med en stor koncentration av gymnasium, komvuxutbildningar och arbetsmarknadsutbildningar i Göteborgsregionen. Det saknas utbildning inom fastighet i övriga Västra Götaland. Regionen lyfter också att det finns starka önskemål om fler utbildningar på de mindre orterna i Västra Götaland.

Nationella branschföreträdare anser att det finns en stor efterfrågan på utbildade

En nationell branschföreträdare har inkommit med inspel om kompetensbehoven av VVS- och fastighetsutbildade, Fastighetsbranschens utbildningsnämnd (FU).

FU beskriver att deras kompetensbehovsundersökning visar på en mycket hög efterfrågan inom samtliga yrkesroller där arbetsgivarna efterfrågar gymnasial utbildning. FU menar också att det är för få skolor som erbjuder inriktningen fastighet i gymnasieskolan i förhållande till hur behoven ser ut på arbetsmarknaden. Inriktningen fastighet lockar i högre utsträckning kvinnor, vilket också är något som fastighetsbranschen efterfrågar då det traditionellt är en mansdominerad bransch. FU anser också att yrkespaketen inom komvux behöver utökas inom alla regioner.

Stora möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.¹⁷⁶

Yrkesprognosen visar att det på nationell nivå väntas vara stora eller mycket stora möjligheter till arbete inom flera yrken inom VVS och fastighet.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom VVS- och fastighetsområdet.

Yrke	Nationell prognos 2026
Fastighetsskötare	Stora möjligheter till arbete
Kyl- och värmepumpstekniker	Mycket stora möjligheter till arbete
VVS-montör	Mycket stora möjligheter till arbete

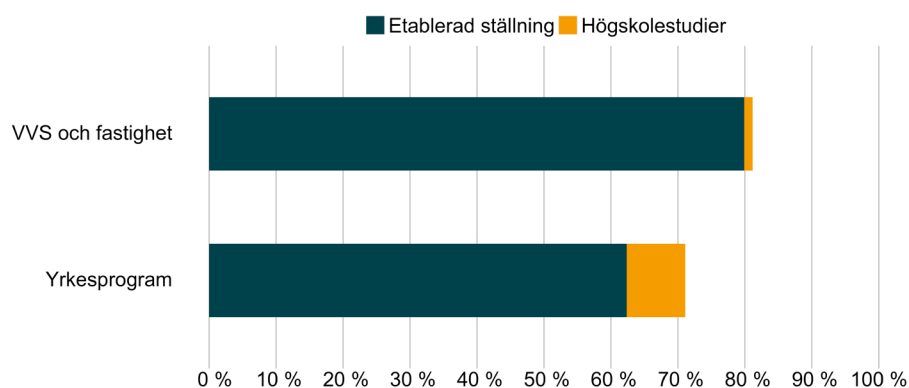
Källa: Arbetsförmedlingen

¹⁷⁶. Alla yrken finns inte med i Yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) samt mycket heterogena yrkesgrupper.

Relativt hög etablering efter utbildning inom VVS och fastighet

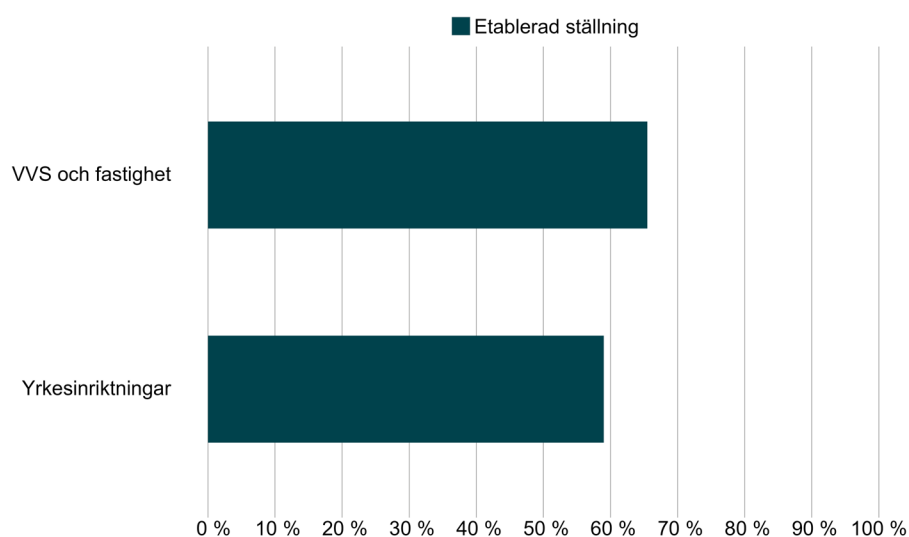
Tre år efter avslutad gymnasieutbildning inom VVS- och fastighetsprogrammet är 80 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är högre än för yrkesprogrammen i länet generellt, och även högre än etableringsgraden för avgångselever från VVS-och fastighetsprogrammet i Sverige som helhet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.¹⁷⁷

Ett år efter avslutad VVS- och fastighetsutbildning inom komvux i länet är 65 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är en högre etableringsgrad än för många andra yrkesinriktade komvuxutbildningar i länet, och även något högre än etableringsgraden för samtliga med motsvarande utbildning i landet som helhet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.¹⁷⁸

177. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

178. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

VVS-montör är det vanligaste yrket bland VVS- och fastighetsutbildade

Tabell. De vanligaste yrkena efter en VVS- och fastighetsutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.¹⁷⁹

Skolform	Yrke	Andel
VVS- och fastighetsprogrammet i gymnasieskolan	VVS-montör m.fl.	45 %
	Kyl- och värmepumpstekniker m.fl.	4 %
	Fastighetsskötare	3 %
	Anläggningsarbetare	2 %
	Lager- och terminalpersonal	2 %
VVS- och fastighetsutbildning inom komvux	VVS-montör m.fl.	34 %
	Fastighetsskötare	20 %
	Lager- och terminalpersonal	2 %

Källa: SCB

Stabil efterfrågan på VVS- och fastighetsprogrammet

VVS- och fastighetsprogrammet utgör 1 procent av länets erbjudna platser på nationella program läsåret 2023/24.¹⁸⁰

Till läsåret 2022/23 sökte 1 procent av länets ungdomar i första hand till VVS- och fastighetsprogrammet. Detta är samma nivå som i riket. Sedan år 2017 har andelen förstahandssökande legat på samma nivå. Programmet är starkt mansdominerat, endast 5 procent av de förstahandssökande till läsåret 2022/23 var kvinnor.

Cirka 80 procent av eleverna i år 2 och 3 läste inriktningen mot VVS. Resterande elever var fördelade över de övriga inriktningarna.

484 elever läste VVS- och fastighetsprogrammet i Västra Götalands län läsåret 2022/23.

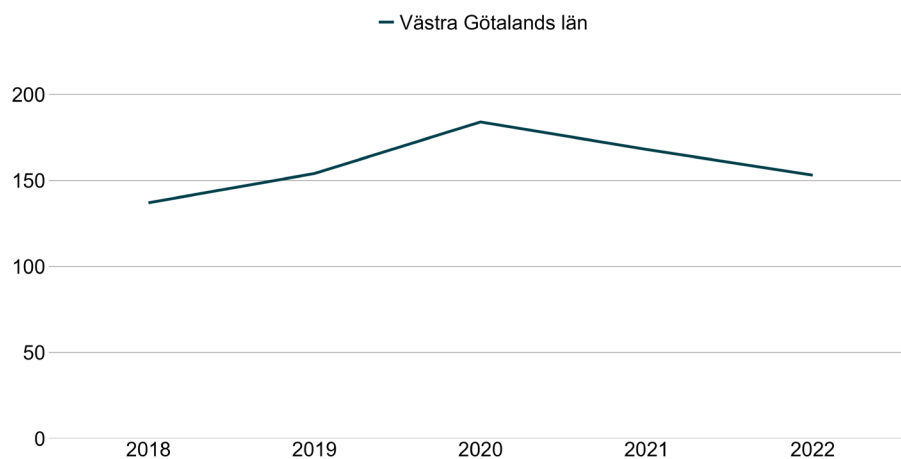
¹⁷⁹. För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Västra Götalands län.

¹⁸⁰. Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskansliet och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023. Eftersom Kungsbackas erbjudna platser rapporterats in tillsammans med Göteborgsregionens antagningskansli ingår även Kungsbacka i sammanställningen.

Ökande antal elever läser VVS och fastighet på komvux

Figuren nedan visar hur elevantalet inom VVS- och fastighetsutbildningar på komvux i länet har förändrats över tid. Antalet elever har ökat mellan åren 2018–2022, och omfattar cirka 2 procent av eleverna inom yrkesinriktad komvux.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom VVS och fastighet inom komvux i länet 2018–2022.

VVS- och fastighetsutbildning i länet

VVS- och fastighetsprogrammet i Göteborgsregionen

Pendlingsområde 1 var det enda pendlingsområdet i Göteborgsregionen som bedrev samtliga inriktningar inom VVS- och fastighetsprogrammet samt programinriktat val mot det nationella programmet och yrkesintroduktion med inriktning mot VVS och fastighet.

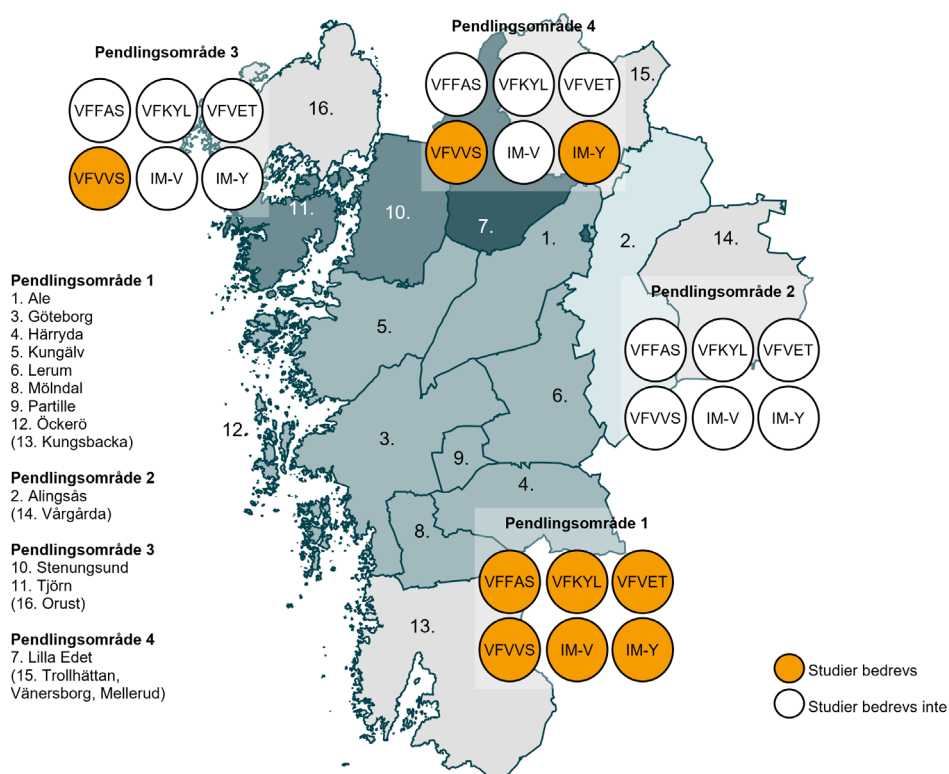
I pendlingsområde 2 bedrevs inte VVS- och fastighetsprogrammet.

I pendlingsområde 3 och 4 bedrevs inriktningen VVS. I pendlingsområde 4 bedrevs även yrkesintroduktion med inriktning mot VVS och fastighet.

Figur. Utbud av VVS- och fastighetsprogrammet i Göteborgsregionens pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁸¹

Förklaring av förkortningar

VFFAS	fastighet
VFKYL	kyl- och värmepumpsteknik
VFVET	ventilation
VFVVS	VVS
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

¹⁸¹. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

VVS- och fastighetsprogrammet i Fyrbodals

VVS- och fastighetsprogrammet bedrevs läsåret 2022/23 inte i pendlingsområde 1 och 3.

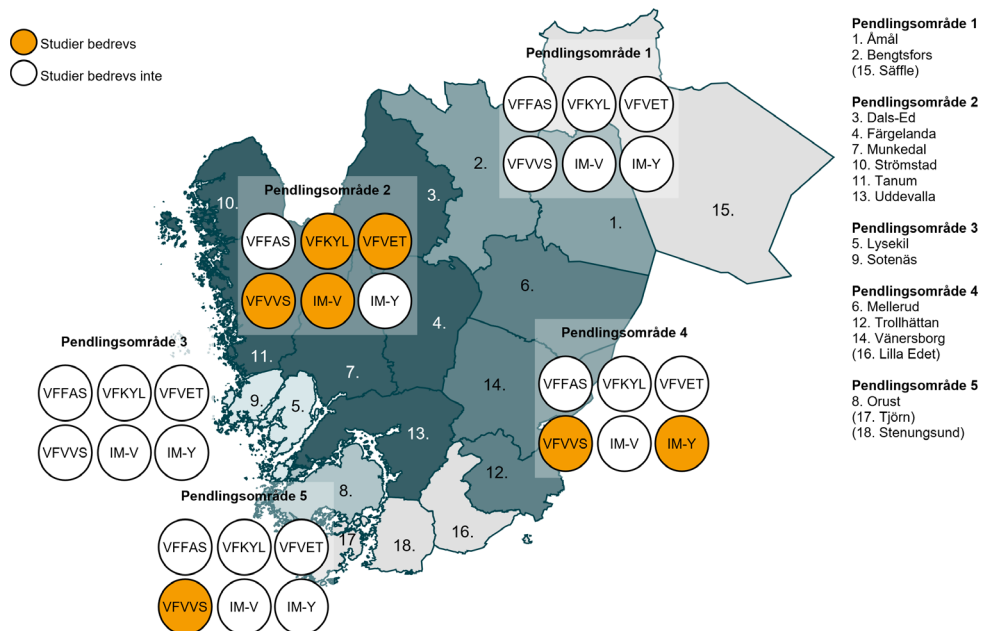
I pendlingsområde 2 bedrevs inriktningarna kyl- och värmepumpsteknik, ventilation och VVS samt programinriktat val mot VVS- och fastighetsprogrammet.

I pendlingsområde 4 och 5 bedrevs inriktningen VVS. I pendlingsområde 4 bedrevs även yrkesintroduktion med inriktning mot VVS och fastighet.

Figur. Utbud av VVS- och fastighetsprogrammet i Fyrbodals pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁸²

Förklaring av förkortningar

VFFAS	fastighet
VFKYL	kyl- och värmepumpsteknik
VFVET	ventilation
VFVVS	VVS
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

¹⁸². Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

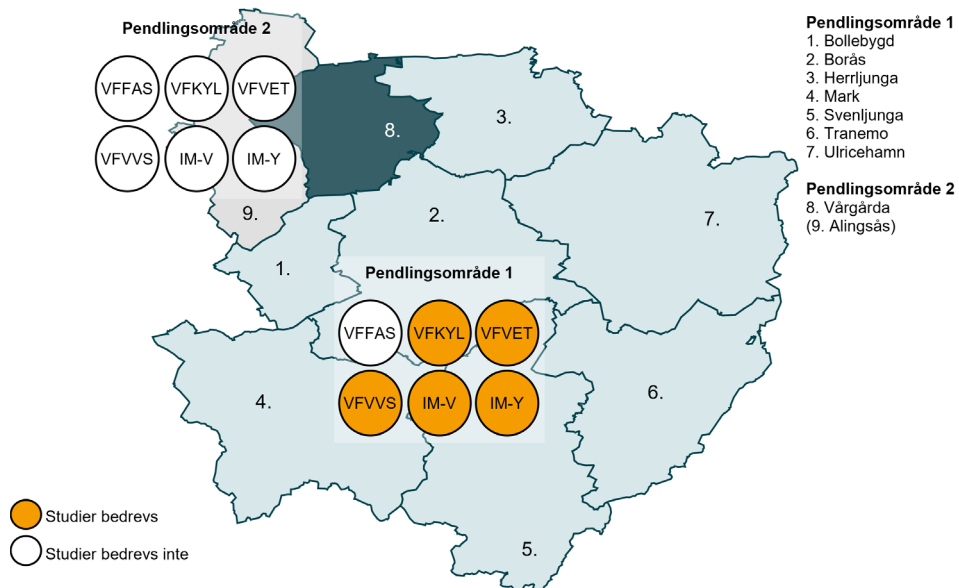
VVS- och fastighetsprogrammet i Sjuhärad

I pendlingsområde 1 bedrevs inriktningarna kyl- och värmepumpsteknik, ventilation och VVS samt programinriktat val mot VVS- och fastighetsprogrammet och yrkesintroduktion med inriktning mot VVS och fastighet. VVS- och fastighetsprogrammet bedrevs inte i pendlingsområde 2.

Figur. Utbud av VVS- och fastighetsprogrammet i Sjuhärads pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁸³

Förklaring av förkortningar

VFFAS	fastighet
VFKYL	kyl- och värmepumpsteknik
VFVET	ventilation
VFVVS	VVS
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

¹⁸³. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

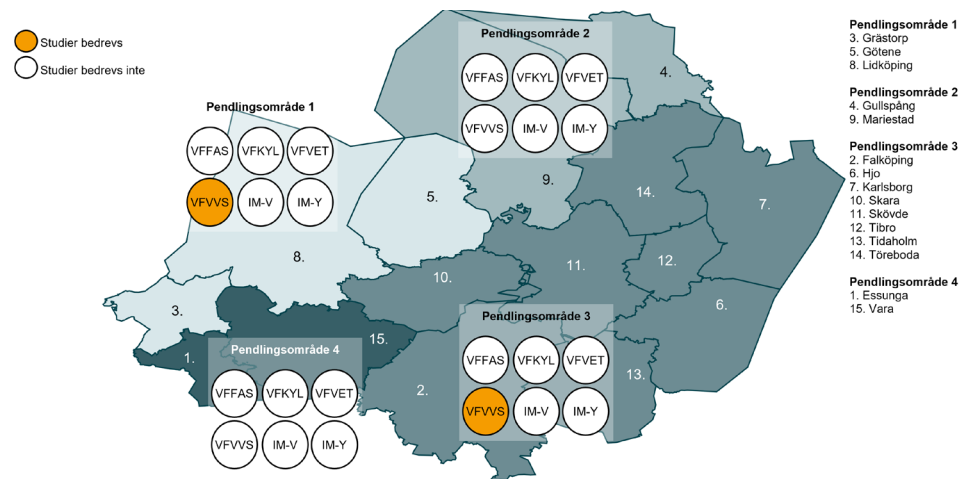
VVS- och fastighetsprogrammet i Skaraborg

Inriktningen VVS bedrevs i pendlingsområde 1 och 3. Ingen annan inriktning bedrevs i Skaraborg.

Figur. Utbud av VVS- och fastighetsprogrammet i Skaraborgs pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁸⁴

Förklaring av förkortningar

VFFAS	fastighet
VFKYL	kyl- och värmepumpsteknik
VFVET	ventilation
VFVSS	VVS
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

VVS- och fastighetsutbildning inom komvux

I sex av länets kommuner läste elever yrkesinriktade kurser om minst 400 poäng inom VVS och fastighet på komvux under åren 2020–2022.¹⁸⁵

Fem huvudmän inom komvux bedrev sammanhållen yrkesutbildning i form av nationella eller regionala yrkespaket inom VVS och fastighet år 2021.

Tabell. Genomförda yrkespaket inom VVS och fastighet i länet 2021.¹⁸⁶

Yrkespaket	Huvudman
Fastighet	Göteborg
Fastighet bas	Göteborg
Fastighetsskötare	Borås, Kunskapsförbundet Väst, Mölndal, Strömstad
Lokalvårdare med språkstöd	Mölndal
VVS	Göteborg
VVS-isolering	Göteborg
VVS-montör	Borås

^{184.} Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

^{185.} Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram år 2020–2022.

^{186.} Observera att endast yrkespaket med registrerade elever finns med i sammanställningen.

Vård och omsorg

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Skolverket bedömer att andelen erbjudna platser på vård- och omsorgsprogrammet i gymnasieskolan bör öka. Troligtvis behöver ökningen av andelen platser följas av andra åtgärder för att attrahera fler elever till programmet. Huvudmännen bör även planera och dimensionera programinriktat val och yrkesintroduktion i linje med detta.

Skolverket bedömer även att antalet elever som läser en vård- och omsorgsutbildning inom komvux bör öka.

Enligt SCB:s och Västra Götalandsregionens bedömning riskerar den nuvarande bristen på vård- och omsorgsutbildade i Västra Götalands län att bli ännu större på sikt. Etableringsgraden bland de som har läst vård- och omsorgsprogrammet i gymnasieskolan är låg jämfört med övriga yrkesprogram, samtidigt fortsätter en stor andel till högskolestudier, vilket innebär att den totala etableringsgraden är relativt hög. Etableringsgraden bland de som läst en vård- och omsorgsutbildning inom komvux är hög jämfört med utbildade inom andra yrkesområden. En stor andel arbetar inom yrken som matchar deras utbildning, exempelvis arbetar 50 procent av personer som läst en vård- och omsorgsutbildning på komvux och har en etablerad eller osäker ställning på arbetsmarknaden som undersköterska.

Ungdomars efterfrågan på vård- och omsorgsprogrammet har minskat under de senaste åren. Inom komvux har elevantalet minskat sedan år 2018, men vård och omsorg är fortfarande den största yrkesinriktningen med nästan hälften av länets yrkeselever.

Vård- och omsorgsprogrammet bedrevs läsåret 2022/23 i alla länets pendlingsområden utom ett. Programinriktat val mot det nationella programmet bedrevs i 10 av länets 12 pendlingsområde, och yrkesintroduktion med inriktning mot vård och omsorg bedrevs i 9 pendlingsområden. Inom komvux bedrevs utbildning inom vård och omsorg i 34 av länets kommuner och Kunskapsförbundet Väst åren 2020–2022.

Risk för stor brist på arbetskraft med utbildning inom vård och omsorg på sikt enligt SCB

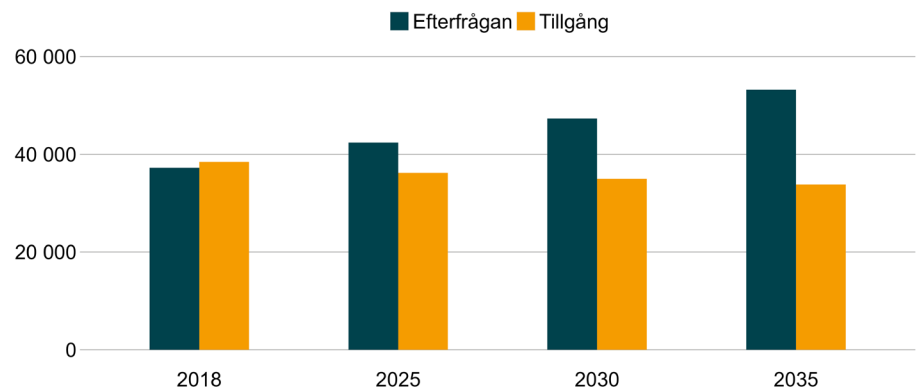
Enligt SCB:s prognos väntas det på nationell nivå bli stor brist på vård- och omsorgsutbildade 2035.

Under prognosperioden väntas tillgången till vård- och omsorgsutbildade minska med cirka 10 procent. Antalet utbildade inom gymnasieskolan och komvux beräknas inte räcka till för att täcka de stora pensionsavgångarna samtidigt som många väntas lämna utbildningsgruppen genom att vidareutbilda sig. Under samma period väntas efterfrågan på vård- och

omsorgsutbildade öka med cirka 45 procent. I takt med att länets befolkning blir allt äldre ökar behovet av vård- och omsorgspersonal. Dessutom väntas arbetsgivare i högre grad efterfråga arbetskraft med formell vård- och omsorgsutbildning.

Eftersom tillgången väntas minska samtidigt som efterfrågan ökar bedömer SCB att det finns risk för stor brist på vård- och omsorgsutbildade år 2035.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på utbildade inom vård och omsorg i länet fram till 2035.

Källa: SCB

Regionen ser risk för större brist än SCB:s bedömning

Västra Götalandsregionen delar SCB:s bedömning om att det finns risk för stor brist på vård- och omsorgsutbildade. Dock lyfter de att prognosen inte tagit hänsyn till pandemin, vilket skulle kunna påverka prognosen.

Regionen lyfter att planerade stora företagsetableringar i Sjuhärad, Göteborgsregionen och Skaraborg förväntas påverka arbetsmarknaden i respektive delregion stort. Å ena sidan finns en möjlighet att inflyttningen ökar i samband med etableringarna, vilket i sin tur medför fler som kan arbeta men det medför också växande verksamheter inom skola och vård, och med det ökat behov av personal. Å andra sidan finns en risk att etableringarna inte medför ökad inflyttning och att företagen i stället ska kompetensförsörjas med befintliga invånare, vilket i sin tur leder till färre som kan arbeta inom vårdområdet då konkurrensen ökar. Oavsett vilket scenariot blir, tror regionen att behovet av vård- och omsorgsutbildade på lång sikt är större än vad SCB:s siffror visar.

Underskottet på arbetskraft är särskilt stort inom äldreomsorgen, särskilt inom hemvård och demensvård. Även inom akutsjukvården saknas mycket personal.

Regionen lyfter också behovet av att körkort ska ingå i grundutbildningen, eftersom kravet på att köra bil i yrket är mycket stort.

Regionen lyfter att cirka 16 procent gick ut grundskolan år 2022 utan fullständiga betyg. En stor del av dessa elever söker vårdutbildningen. För dessa elever, som ofta har låg studiemotivation och en önskan om att snabbt komma ut i arbetslivet, skulle den del av vård- och omsorgsutbildningen som utbildar till vårdbiträde kunna lyftas fram som ett ännu tydligare alternativ. Även om vårdbiträde inte är en egen utbildning utan en del av undersköterskeutbildningen, bör studie- och yrkesvägledare och andra lyfta fram möjligheten att det är bättre att börja

med att utbilda sig till vårdbiträde för att snabbt komma ut i arbete. I dag är man alltså inte utbildad som vårdbiträde. Kanske bör det till och med finnas 1,5-åriga gymnasieutbildningar för att till exempel bli vårdbiträde. Det kan vara en bättre lösning för de ungdomar som i dag inte klarar utbildningen till undersköterska.

Nationella branschföreträdare bedömer att det finns ett stort behov av utbildade

Skolverket har fått två inspel om kompetensbehov av vård- och omsorgs- utbildade.¹⁸⁷ Både Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och organisationen Vård- och omsorgscollege bekräftar bilden som ges i SCB:s prognos, det vill säga att det finns ett stort behov av arbetskraft med vård- och omsorgsutbildning både på kort och lång sikt. SKR menar att kompetensbehoven kommer att öka under kommande år till följd av statliga ambitionshöjningar och reformer. SKR lyfter också att SCB:s prognoser från år 2020 delvis behöver kompletteras med en mer aktuell bild av kompetensbehoven.

Stora möjligheter till arbete enligt Arbetsförmedlingens yrkesprognos

Medan SCB:s utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser beräknar tillgång och efterfrågan inom olika utbildningsgrupper bedömer Arbetsförmedlingens yrkesprognos möjligheten att få jobb utifrån olika yrken.¹⁸⁸

Yrkesprognosen visar att det på nationell nivå väntas vara ett varierat arbetsmarknadsläge för yrken inom vård- och omsorgsområdet år 2026. Medan undersköterskor, personliga assistenter samt vårdare och boendestödjare har stora möjligheter till arbete, är möjligheterna små till medelstora för vårdbiträden.

Tabell. Arbetsförmedlingens yrkesprognos för yrken inom vård- och omsorgsområdet.

Yrke	Nationell prognos 2026
Undersköterska	Mycket stora möjligheter till arbete
Vårdbiträde	Små till medelstora möjligheter till arbete
Personlig assistent	Stora möjligheter till arbete
Vårdare och boendestödjare	Stora möjligheter till arbete

Källa: Arbetsförmedlingen

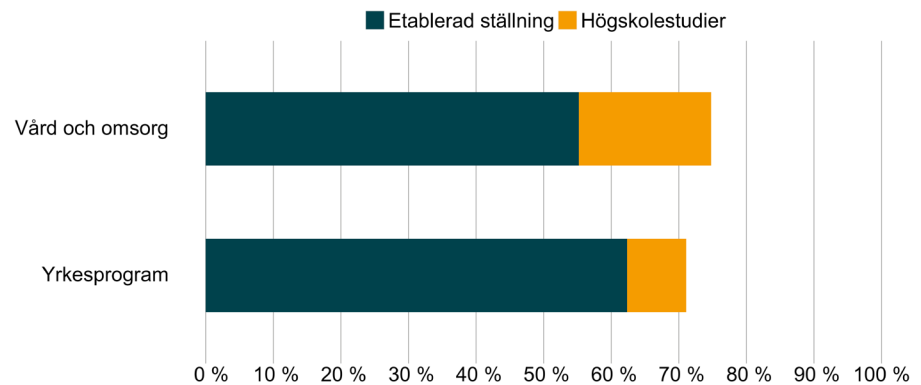
^{187.} Vård- och omsorgscollege och Sveriges Kommuner och Regioner.

^{188.} Alla yrken finns inte med i Yrkesprognosen. Exempelvis omfattas inte små yrken (färre än 3 000 förvärvsarbetande) samt mycket heterogena yrkesgrupper.

Relativt hög etableringsgrad efter utbildning inom vård och omsorg

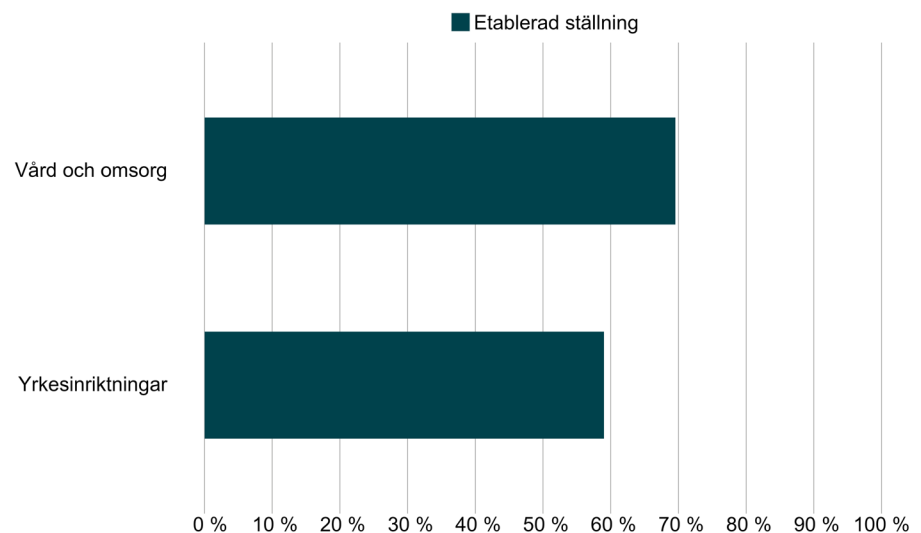
Tre år efter avslutad gymnasieutbildning är 55 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är i nivå med etableringsgraden för avgångselever från vård- och omsorgselever på nationell nivå, men lägre än yrkesprogrammen i länet generellt. Däremot finns en betydligt högre andel av avgångseleverna från vård- och omsorgsprogrammet i högskolestudier, jämfört med alla yrkesprogram i länet.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.¹⁸⁹

Ett år efter en vård- och omsorgsutbildning inom komvux i länet är 70 procent etablerade på arbetsmarknaden. Detta är en högre etableringsgrad än andra yrkesområden.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier med yrkesinriktning inom komvux.¹⁹⁰

189. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

190. Statistiken omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren.

Undersköterska är det vanligaste yrket bland utbildade inom vård och omsorg

Tabell. De vanligaste yrkena efter en vård- och omsorgsutbildning i gymnasieskolan eller komvux i länet.¹⁹¹

Skolform	Yrke	Andel
Vård- och omsorgsprogrammet i gymnasieskolan	Undersköterska, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	32 %
	Undersköterska, vård- och specialavdelning	17 %
	Vårdare, boendestödjare	9 %
	Personlig assistent	4 %
	Skötare	4 %
Vård- och omsorgsutbildning inom komvux	Undersköterska, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	50 %
	Vårdare, boendestödjare	15 %
	Undersköterska, vård- och specialavdelning	7 %
	Vårdbiträde	6 %
	Personlig assistent	4 %
	Skötare	3 %

Källa: SCB

Färre ungdomar söker till vård- och omsorgsprogrammet

Vård- och omsorgsprogrammet utgör 3 procent av länets erbjudna platser på nationella program läsåret 2023/24.¹⁹²

Till läsåret 2022/23 sökte 3 procent av länets ungdomar i första hand till vård- och omsorgsprogrammet. Sedan år 2017 har andelen förstahandssökande minskat från 5 procent till 3 procent. Programmet är kvinnodominerat, endast 17 procent av de förstahandssökande till läsåret 2022/23 var män.

1 657 elever läste vård- och omsorgsprogrammet i Västra Götalands län läsåret 2022/23.

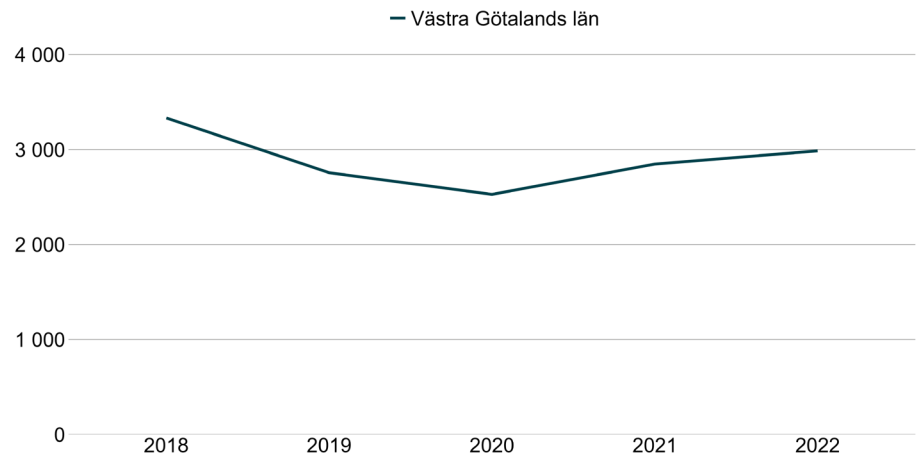
191. För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Västra Götalands län.

192. Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskansliet och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023. Eftersom Kungälvskansliet erbjuder platser rapporteras in tillsammans med Göteborgsregionens antagningskansliet ingår även Kungälv i sammanställningen.

Minskande antal elever på vård- och omsorgsutbildningar inom komvux

Figuren nedan visar hur elevantalet inom vård- och omsorgsutbildningarna på komvux i länet har förändrats över tid. Antalet elever som studerar yrkesinriktade kurser inom vård och omsorg har minskat till år 2022 jämfört med år 2018, men vård och omsorg är fortfarande det största yrkesområdet med 42 procent av eleverna.

Figur. Antal elever som läst kurser om minst 400 poäng inom vård och omsorg inom komvux i länet 2018–2022.

Vård- och omsorgsprogrammet i Fyrbodal

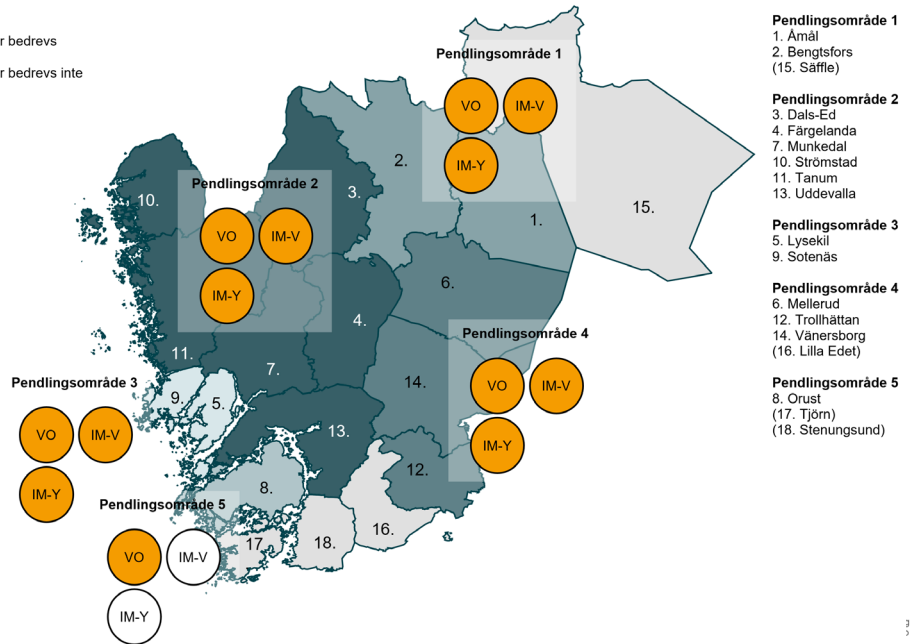
Vård- och omsorgsprogrammet bedrevs läsåret 2022/23 i samtliga pendlingsområden i Fyrbodal. Programinriktat val mot det nationella programmet och yrkesintroduktion med inriktning mot vård och omsorg bedrevs i alla pendlingsområden förutom pendlingsområde 5.

Figur. Utbud av vård- och omsorgsprogrammet i Fyrbodals pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁹⁴

Förklaring av förkortningar

VO vård- och omsorgsprogrammet
 IM-V programinriktat val
 IM-Y yrkesintroduktion

● Studier bedrevs
 ○ Studier bedrevs inte

¹⁹⁴. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

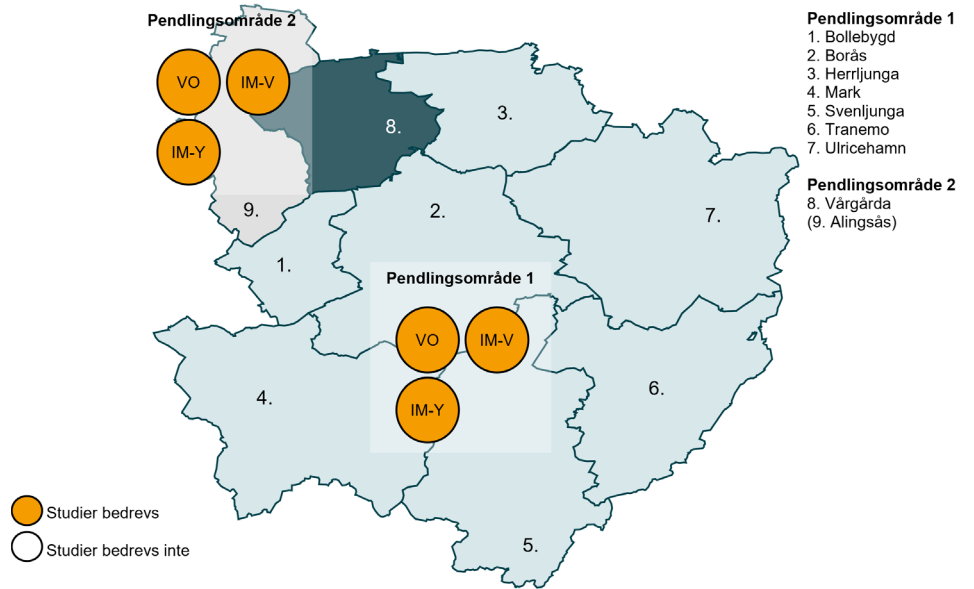
Vård- och omsorgsprogrammet i Sjuhärad

Vård- och omsorgsprogrammet, programinriktat val mot det nationella programmet och yrkesintroduktion med inriktning mot vård och omsorg bedrevs i Sjuhärads två pendlingsområden.

Figur. Utbud av vård- och omsorgsprogrammet i Sjuhärads pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁹⁵

Förklaring av förkortningar

VO	vård- och omsorgs- programmet
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

¹⁹⁵. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

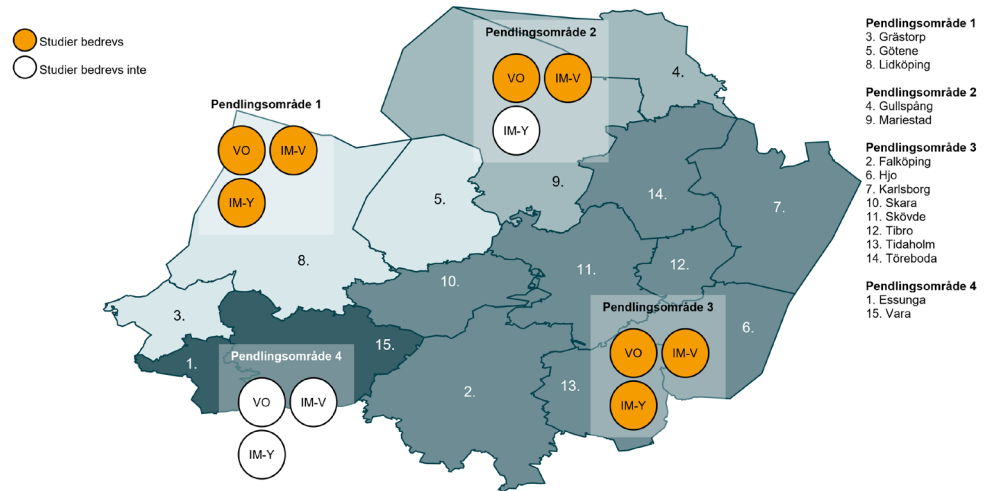
Vård- och omsorgsprogrammet i Skaraborg

I Skaraborg bedrevs vård- och omsorgsprogrammet i alla pendlingsområden förutom pendlingsområde 4 läsåret 2022/23. Programinriktat val mot det nationella programmet bedrevs i pendlingsområde 1, 2 och 3. Yrkesintroduktion med inriktning mot vård och omsorg bedrevs i pendlingsområde 1 och 3.

Figur. Utbud av vård- och omsorgsprogrammet i Skaraborgs pendlingsområden läsåret 2022/23.¹⁹⁶

Förklaring av förkortningar

VO	vård- och omsorgsprogrammet
IM-V	programinriktat val
IM-Y	yrkesintroduktion

Vård- och omsorgsutbildning inom komvux

Åren 2020–2022 var 34 kommuner samt Kunskapsförbundet Väst huvudmän för elever som läste yrkesinriktade kurser om minst 400 poäng inom vård och omsorg på komvux.¹⁹⁷ Totalt 18 huvudmän inom komvux genomförde sammanhållen yrkesutbildning i form av nationella eller regionala yrkespaket inom vård och omsorg under år 2021.

Tabell. Genomförda yrkespaket inom vård och omsorg i länet 2021.¹⁹⁸

Yrkespaket	Huvudman
Stödassistent – lärling	Partille
Undersköterska	Ale, Alingsås, Borås, Färgelanda, Göteborg, Härryda, Kungälv, Kunskapsförbundet Väst, Lerum, Mölndal, Orust, Partille, Skara, Stenungsund, Strömstad, Tanum, Ulricehamn, Vänersborg
Vård och omsorg	Stenungsund
Vårdbiträde	Göteborg, Strömstad

^{196.} Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

^{197.} Skolverket anger att studier bedrevs om minst fem elever har läst minst 400 poäng inom kurser som ingår i något av gymnasieskolans yrkesprogram år 2020–2022.

^{198.} Observera att endast yrkespaket med registrerade elever finns med i sammanställningen.

Högskoleförberedande program

Det finns sex högskoleförberedande program:

- ekonomiprogrammet
- estetiska programmet
- humanistiska programmet
- naturvetenskapsprogrammet
- samhällsvetenskapsprogrammet
- teknikprogrammet.

Skolverkets bedömning av utbildningsutbudet

Sammantaget bedömer Skolverket att andelen erbjudna platser inom högskoleförberedande program bör minska, till förmån för yrkesprogram.

Enligt SCB:s bedömning riskerar det att bli överskott på personer med utbildning från de högskoleförberedande programmen som högsta avslutade utbildningsnivå på kort och lång sikt.

Övergången till högskola är relativt låg för utbildade från ekonomiprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet, samtidigt som det väntas bli ett överskott på arbetskraft med högskoleförberedande utbildning. Skolverket bedömer att andelen platser inom ekonomiprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet bör minska.

Övergången till högskola är relativt låg för utbildade från estetiska programmet samtidigt som det väntas bli ett överskott på arbetskraft med högskoleförberedande utbildning. Ungdomars efterfrågan har minskat under de senaste åren, och har varit lägre än andelen erbjudna platser. Skolverket bedömer att andelen platser inom estetiska programmet bör minska.

Övergången till högskola är relativt hög för utbildade från humanistiska programmet. Humanistiska programmet är minst av de högskoleförberedande programmen i länet. Ungdomars efterfrågan har legat på samma nivå under de senaste åren. Skolverket bedömer att andelen platser inom humanistiska programmet bör behållas på nuvarande nivå.

Övergången till högskola är relativt hög för utbildade från naturvetenskapsprogrammet. Ungdomars efterfrågan har minskat de senaste åren, och andelen förstahandssökande har varit lägre än andelen erbjudna platser i länet. Skolverket bedömer att andelen platser inom naturvetenskapsprogrammet bör minska för att bättre matcha ungdomars efterfrågan.

Övergången till högskola är relativt hög för utbildade från teknikprogrammet. Ungdomars efterfrågan har minskat under de senaste åren, och är lägre än andelen erbjudna platser i länet. Skolverket bedömer att andelen platser inom teknikprogrammet bör minska för att bättre matcha ungdomars efterfrågan.

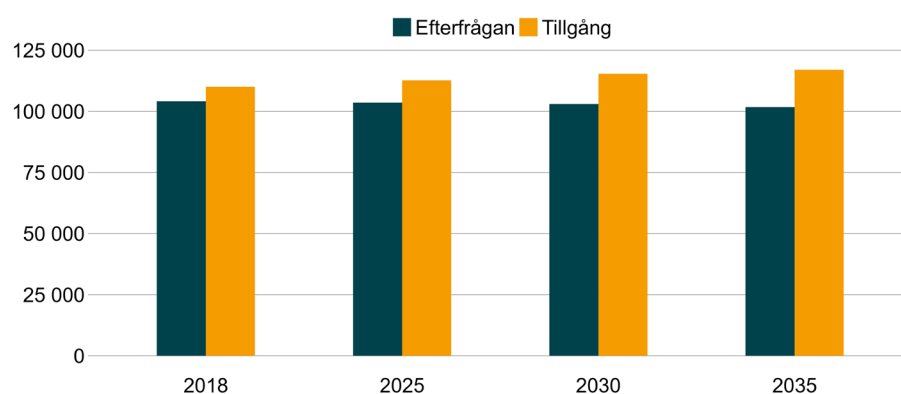
Risk för överskott av arbetskraft med högskoleförberedande utbildning enligt SCB

De som har en högskoleförberedande utbildning bidrar till kompetensförsörjningen på två sätt. Dels är de relevanta på den del av arbetsmarknaden där arbetsgivare rekryterar brett och har ett generellt behov av gymnasialt utbildad arbetskraft. Dels utgör de grunden för den del av arbetskraften som har högskoleutbildning. I denna fördjupningsdel tittar vi därför både på det generella behovet av gymnasialt utbildade och behovet av högskoleutbildade.

SCB bedömer att det på nationell nivå väntas bli ett överskott på arbetskraft med högskoleförberedande gymnasieutbildning som högsta utbildningsnivå 2035. Ett undantag är gymnasieingenjörer, där det beräknas bli brist på utbildade på nationell nivå framöver. På nationell nivå väntas det också bli brist på eftergymnasialt utbildade inom flera områden framöver, till exempel utbildade inom pedagogik, hälso- och sjukvård samt teknik och data.

Tillgången på arbetskraft med högskoleförberedande utbildning som högsta avslutade utbildningsnivå i Västra Götalands län väntas öka med cirka 5 procent under prognosperioden. Samtidigt väntas efterfrågan ligga kvar på samma nivå. Detta innebär att det finns en risk för överskott på personer med högskoleförberedande utbildning i länet år 2035.

Figur. Prognos över tillgång och efterfrågan på arbetskraft med högskoleförberedande utbildning som högsta utbildningsnivå i länet fram till 2035.

Källa: SCB

SCB gör en prognos över utbildningsgruppen YH-tekniker och gymnasieingenjörsutbildning. En del av denna utbildningsgrupp är personer med en gymnasieingenjörsutbildning. Fram till 2035 är det 14 400 personer som väntas lämna arbetskraften i denna utbildningsgrupp, framför allt till följd av pensionering. Av de som examineras under perioden fram till 2035 väntas 10 procent komma från gymnasieskolans fjärde tekniska år och resterande från yrkeshögskolan. Totalt beräknas 12 800 personer som är folkbokförda i Västra Götalands län att examineras fram till 2035. Efterfrågan på Yh-tekniker och gymnasieingenjörer i länet beräknas vara relativt konstant. Enligt prognosen finns det risk för brist på personer med denna utbildning eftersom tillgången på utbildade minskar samtidigt som efterfrågan är konstant.

Regionen delar SCB:s bild

Västra Götalandsregionen delar SCB:s bedömning av arbetsmarknadsläget för personer med högskoleförberedande utbildning generellt, men menar att läget ser annorlunda ut för personer som har läst teknikprogrammet. Det finns ett stort behov av personer med denna kompetens och även av personer som läser ett fjärde tekniskt år (TE4), särskilt i samband med den planerade etableringen av batterifabriker i länet.

Regionen lyfter att kombinationsutbildningar har varit en uppskattad källa till regionens kompetensförsörjning men erbjuds nu inte inom gymnasieskolan. Ett sådant exempel är programmet TUNA, teknisk utbildning med näringslivsanknytning, som var ett fyraårigt specialutformat program i samarbete med industrin, med bland annat ett år praktik på industrierna. Både skolan och de samverkande företagen efterfrågar att få starta denna variant igen.

En kombinationsutbildning mellan teknikprogrammet och industritekniska programmet på komvux behövs.

Flera branschföreträdare framhåller behovet av högskoleutbildade

Skolverket har efterfrågat synpunkter från nationella branschföreträdare om behoven av gymnasialt yrkesutbildade på nationell nivå. I sina inspel kring yrkesprogrammen är det flera branschföreträdare som har framhållit att branschen även behöver högskoleutbildad kompetens. Framför allt är det personer med högskoleutbildning inom teknik och it som efterfrågas, men även personer med högskoleutbildning inom logistik och inköp.

Stort behov av gymnasieingenjörer enligt nationella branschföreträdare

Skolverket har fått fem inspel om kompetensbehovet av utbildade från vidareutbildningen med ett fjärde tekniskt år (TE4).¹⁹⁹

Byggföretagen, Teknikföretagen, Trä- och Möbelföretagen, Svensk Elektronik och Sveriges Ingenjörer delar SCB:s bedömning om att det behövs fler gymnasieingenjörer. Teknikföretagen och Trä- och Möbelföretagen menar att behovet av teknisk kompetens har ökat generellt i industrin. Det beror både på att industriella processer blir alltmer komplexa och på att det är brist på industriutbildad arbetskraft vilket ökar behovet av tekniker.

Svensk Elektronik pekar på att det har blivit allt svårare att hitta rätt kompetens till elektronikbranschen. Sveriges Ingenjörer, Trä- och Möbelföretagen och Teknikföretagen lyfter att etableringsgraden är hög bland gymnasieingenjörer, vilket de menar visar att det finns ett tydligt behov på arbetsmarknaden.

Ytterligare en orsak till att behovet av gymnasieingenjörer kommer att öka är att många av de gymnasieingenjörer som finns på arbetsmarknaden i dag närmar sig pensionsåldern. Flera branschföreträdare konstaterar att dessa personer utgör en betydande del av den tekniska kompetensen i svensk

¹⁹⁹. Svensk Elektronik, Teknikföretagen, Trä- och Möbelföretagen, Sveriges Ingenjörer och Byggföretagen.

industri, och att det kommer att skapa stora behov i verksamheterna när de försvinner. Enligt Teknikföretagen har det dessutom utbildats för få gymnasieingenjörer och högskoleingenjörer under lång tid, vilket förstärker omfattningen på behoven. Nyexaminerade gymnasieingenjörer kan inte rakt av ersätta personer med lång yrkeserfarenhet, men de kan bidra till täcka delar av behoven.

Flera branschföreträdare framhåller att de utöver gymnasieingenjörer även kommer att finnas behov av fler civil- och högskoleingenjörer. De ser dock ingen konkurrens mellan de olika utbildningsformerna utan beskriver TE4 som ett komplement eller en väg till högskoleutbildningar.

Sveriges Ingenjörer och Svensk Elektronik menar att både potentiella elever och näringslivet behöver mer kunskap om TE4. Många skolor har svårt att attrahera elever. Sveriges Ingenjörer tror att det finns potential att locka fler unga till TE4 genom att öka kunskapen om utbildningen och vad som skiljer den från en högskole- eller civilingenjörsutbildning.

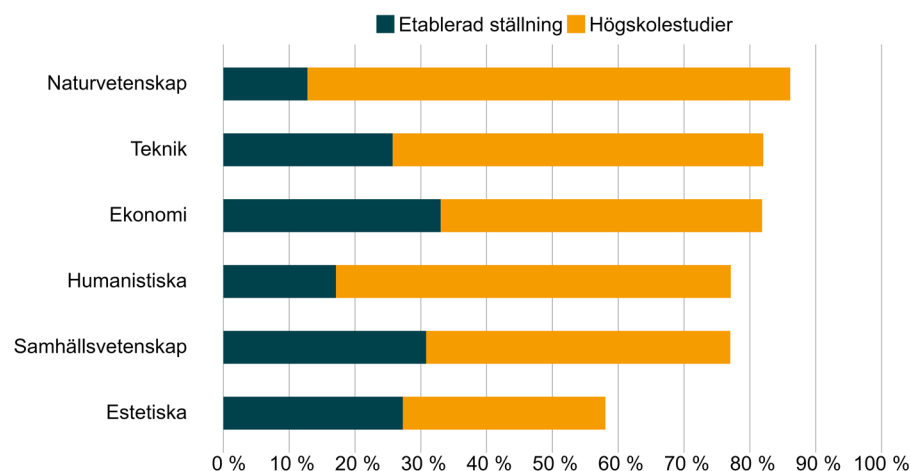
Etablering efter högskoleförberedande gymnasieutbildning

Naturvetenskapsprogrammet har högst andel som fortsätter vidare till högskolestudier medan estetiska programmet har lägst andel. Störst andel med etablerad ställning på arbetsmarknaden har ekonomiprogrammet medan det program med lägst andel etablerad ställning är naturvetenskapsprogrammet.

Det program som totalt sett har lägst andel som varken har en etablerad ställning eller är i högskolestudier är estetiska programmet. Viktigt att notera är dock att en femtedel av avgångseleverna från estetiska programmet i länet finns inom kategorin ”övriga studier”, vilket kan innebära att de studerar på folkhögskola eller läser andra konstnärliga utbildningar.

Naturvetenskapsprogrammet har lägst andel som varken har en etablerad ställning eller är i högskolestudier.

Figur. Andel i länet som är etablerade på arbetsmarknaden eller i högskolestudier tre år efter avslutad gymnasieutbildning.²⁰⁰

200. Statistiken omfattar ungdomar som slutförde ett högskoleförberedande program i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17.

Butikssäljare och lager- och terminalpersonal vanligaste yrkena bland de som har en högskoleförberedande utbildning

Tabell. De vanligaste yrkena efter högskoleförberedande program i gymnasieskolan i länet.²⁰¹

Program	Yrke	Andel
Ekonomiprogrammet	Butikssäljare, fackhandel	9 %
	Lager- och terminalpersonal	9 %
	Butikssäljare, dagligvaror	7 %
	Kundtjänstpersonal	3 %
	Fordonsmontör	3 %
Estetiska programmet	Butikssäljare, fackhandel	8 %
	Lager- och terminalpersonal	7 %
	Butikssäljare, dagligvaror	6 %
	Kundtjänstpersonal	4 %
	Barnskötare	3 %
Humanistiska programmet	Lager- och terminalpersonal	13 %
	Butikssäljare, dagligvaror	7 %
	Butikssäljare, fackhandel	5 %
	Fordonsmontör	5 %
	Städare	5 %
Naturvetenskapsprogrammet	Lager- och terminalpersonal	7 %
	Butikssäljare, fackhandel	6 %
	Butikssäljare, dagligvaror	6 %
	Övrig montör	4 %
	Maskinställare och maskinoperatör, metallarbete	3 %
Samhällsvetenskapsprogrammet	Butikssäljare, fackhandel	7 %
	Lager- och terminalpersonal	7 %
	Butikssäljare, dagligvaror	6 %
	Fordonsmontör	4 %
	Maskinställare och maskinoperatör, metallarbete	4 %
Teknikprogrammet	Lager- och terminalpersonal	7 %
	Butikssäljare, fackhandel	5 %
	Maskinställare och maskinoperatör, metallarbete	4 %
	Övrig montör	4 %
	Butikssäljare, dagligvaror	3 %

Källa: SCB

²⁰¹. För detaljerad information om yrkesstatistiken, se Bilaga 1 Yrkesstatistik Västra götalandets län.

Vilka yrkesområden personer arbetar inom skiljer sig inte åt till någon större grad beroende på vilket program eleven examinerats från. Försäljningsyrken inom dagligvaru- och fackhandeln och yrken inom lager och terminal är vanligast för avgångselever från samtliga högskoleförberedande program.

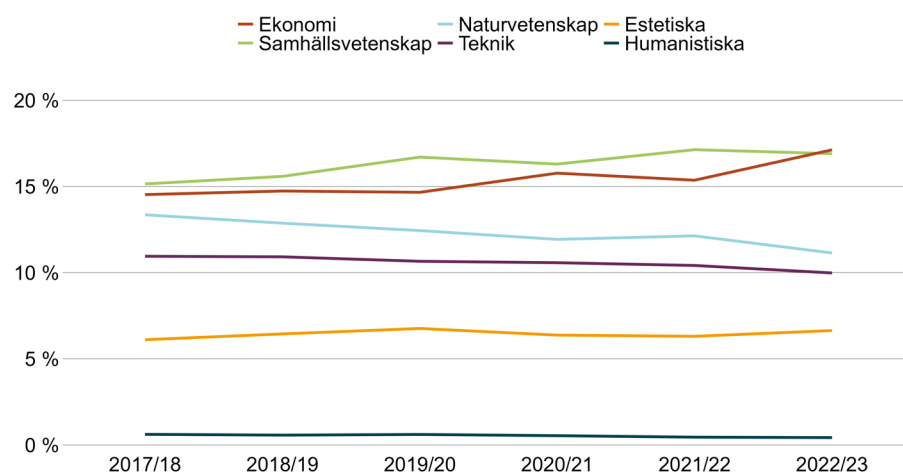
Sex av tio ungdomar i Västra Götalands län väljer högskoleförberedande program

Till läsåret 2022/23 sökte 63 procent av länets ungdomar till något av de högskoleförberedande programmen i första hand. Det motsvarar andelen på nationell nivå.

Andelen förstahandssökande till ekonomiprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet har ökat sedan läsåret 2017/18, och har under hela perioden haft högst andel förstahandssökande av de nationella programmen. Under samma period har andelen förstahandssökande till naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet minskat.

Lägst andel förstahandssökande har humanistiska programmet, med endast en halv procent av de förstahandssökande.

Figur. Utveckling av andel förstahandssökande per högskoleförberedande program i länet.

Könsfördelningen är relativt jämn inom ekonomiprogrammet och naturvetenskapsprogrammet, medan estetiska programmet och samhällsvetenskapsprogrammet är kvinnodominerade och teknikprogrammet är mansdominerat.

I länet utgjorde de högskoleförberedande programmen tillsammans 65 procent av de erbjudna platserna på nationella program.²⁰²

²⁰² Skolverket har samlat in uppgifter om antal planerade platser på de nationella programmen från Sveriges antagningskanslier och skolor med egen antagning. Uppgifterna samlades in våren 2023. Eftersom Kungsbackas erbjudna platser rapporterats in tillsammans med Göteborgsregionens antagningskansli ingår även Kungsbacka i sammanställningen.

Figur. Andel förstahandssökande och andel erbjudna platser per program i länet.

Program	Andel förstahandssökande till läsåret 2022/23	Andel erbjudna platser läsåret 2023/24
Samhällsvetenskapsprogrammet	17 %	17 %
Ekonomiprogrammet	17 %	16 %
Naturvetenskapsprogrammet	11 %	13 %
Teknikprogrammet	10 %	11 %
Estetiska programmet	7 %	8 %
Humanistiska programmet	<1 %	<1 %

För estetiska programmet, teknikprogrammet och naturvetenskapsprogrammet planerade länets huvudmän för en större andel elever än andelen förstahandssökande. Andelen förstahandssökande var större än andelen planerade platser inom ekonomiprogrammet, medan andelen förstahandssökande motsvarade andelen planerade platser för samhällsvetenskapsprogrammet. Humanistiska programmet hade endast ett fåtal platser såväl som förstahandssökande.

Högskoleförberedande program i länet

Högskoleförberedande program i Göteborgsregionen

Samtliga högskoleförberedande program bedrivs i Göteborgsregionen läsåret 2022/23.

Samtliga högskoleförberedande program bedrivs i pendlingsområde 1.

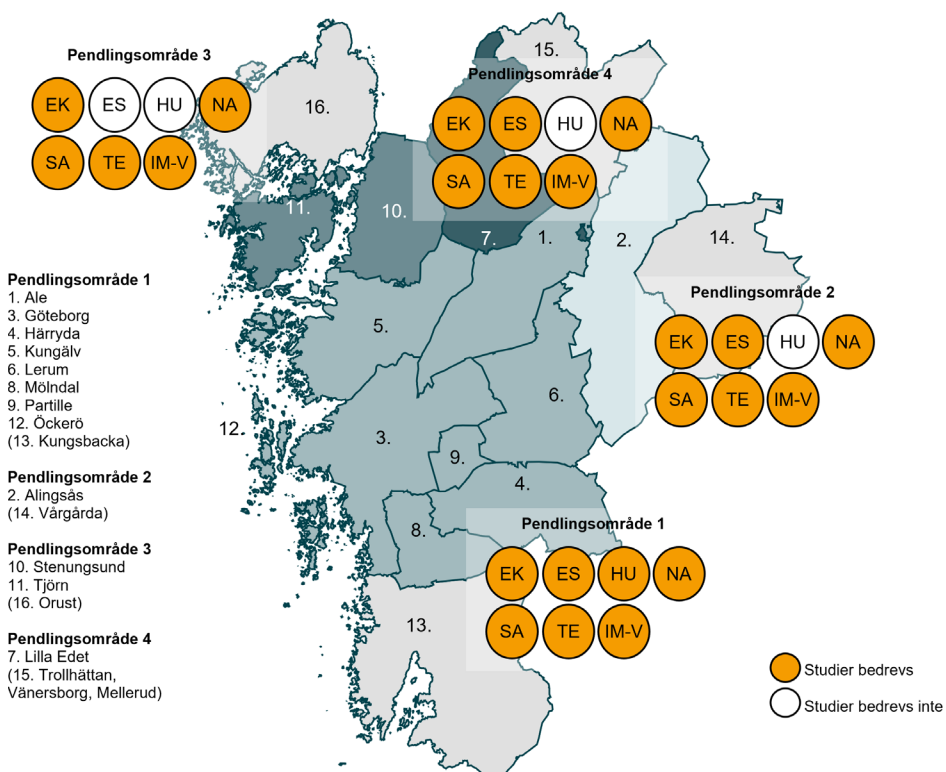
I pendlingsområde 2 och 4 bedrivs samtliga högskoleförberedande program förutom humanistiska programmet, och i pendlingsområde 3 bedrivs samtliga högskoleförberedande program förutom estetiska programmet och humanistiska programmet.

Programinriktat val mot något av de högskoleförberedande programmen bedrivs i samtliga pendlingsområden i Göteborgsregionen.

Figur. Utbud av högskoleförberedande program i Göteborgsregionens pendlingsområden läsåret 2022/23.²⁰³

Förklaring av förkortningar

EK	ekonomiprogrammet
ES	estetiska programmet
HU	humanistiska programmet
NA	naturvetenskapsprogrammet
SA	samhällsvetenskapsprogrammet
TE	teknikprogrammet
IM-V	programinriktat val

²⁰³. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Högskoleförberedande program i Fyrbodals

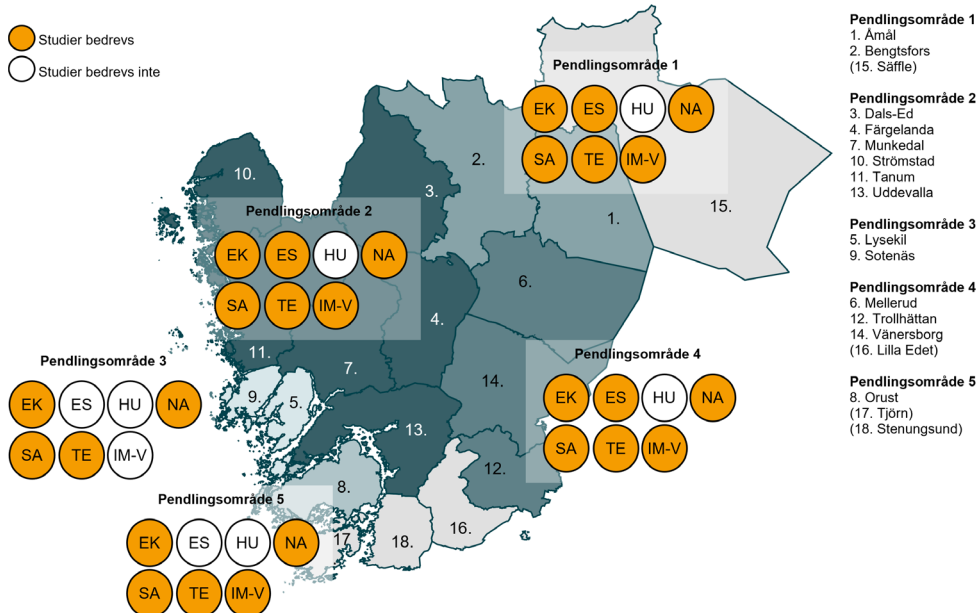
I pendlingsområde 1, 2 och 4 bedrevs samtliga högskoleförberedande program förutom humanistiska programmet, och i pendlingsområde 3 och 5 bedrevs samtliga högskoleförberedande program förutom estetiska programmet och humanistiska programmet.

Programinriktat val mot något av de högskoleförberedande programmen bedrevs i pendlingsområde 1, 2, 4 och 5.

Figur. Utbud av högskoleförberedande program i Fyrbodals pendlingsområden läsåret 2022/23.²⁰⁴

Förklaring av förkortningar

- EK ekonomiprogrammet
- ES estetiska programmet
- HU humanistiska programmet
- NA naturvetenskapsprogrammet
- SA samhällsvetenskapsprogrammet
- TE teknikprogrammet
- IM-V programinriktat val

204. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

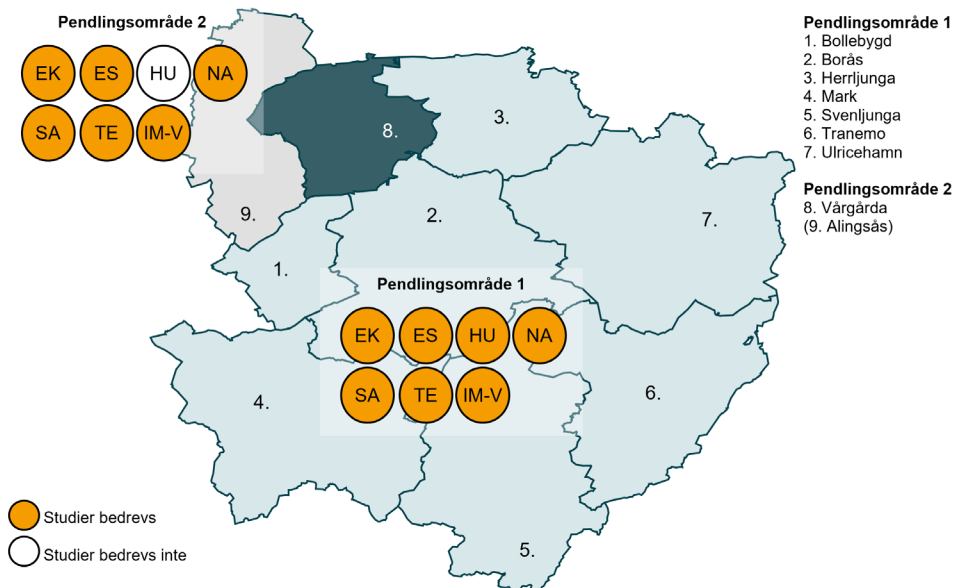
Högskoleförberedande program i Sjuhärad

ISamtliga högskoleförberedande program och programinriktat val mot något av de högskoleförberedande programmen bedrevs i Sjuhärads två pendlingsområden, med undantag för humanistiska programmet som endast bedrevs i ett pendlingsområde.

Figur. Utbud av högskoleförberedande program i Sjuhärads pendlingsområden läsåret 2022/23.²⁰⁵

Förklaring av förkortningar

EK	ekonomiprogrammet
ES	estetiska programmet
HU	humanistiska programmet
NA	naturvetenskapsprogrammet
SA	samhällsvetenskapsprogrammet
TE	teknikprogrammet
IM-V	programinriktat val

205. Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

Högskoleförberedande program i Skaraborg

I pendlingsområde 1 och 4 bedrevs samtliga högskoleförberedande program förutom humanistiska programmet, och i pendlingsområde 2 bedrevs samtliga högskoleförberedande program förutom estetiska programmet och humanistiska programmet.

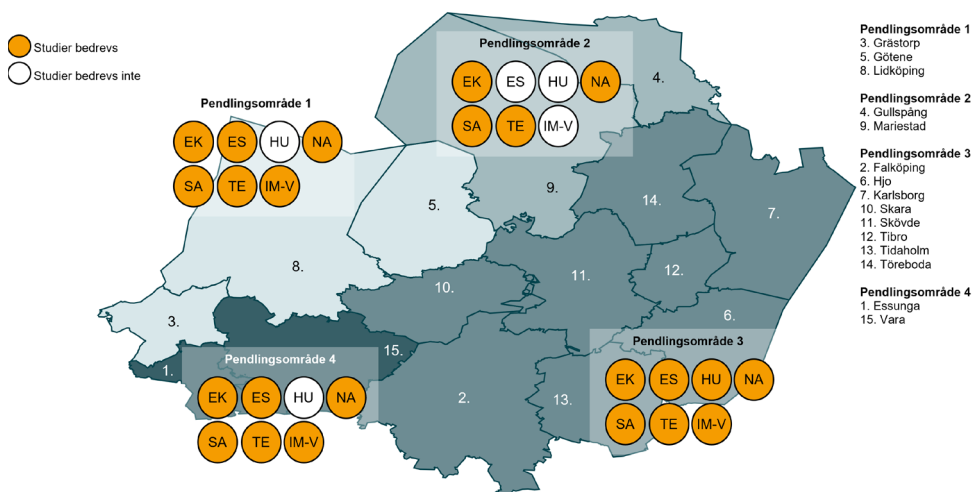
Samtliga högskoleförberedande program bedrevs i pendlingsområde 3.

Programinriktat val mot något av de högskoleförberedande programmen bedrevs i pendlingsområde 1, 3 och 4.

Figur. Utbud av högskoleförberedande program i Skaraborgs pendlingsområden läsåret 2022/23.²⁰⁶

Förklaring av förkortningar

EK	ekonomiprogrammet
ES	estetiska programmet
HU	humanistiska programmet
NA	naturvetenskapsprogrammet
SA	samhällsvetenskapsprogrammet
TE	teknikprogrammet
IM-V	programinriktat val

Fjärde tekniskt år i länet

Kommunerna Alingsås, Borås, Lidköping, Stenungsund och Uddevalla samt de enskilda huvudmännen Göteborgs Tekniska College AB och NTI gymnasiet beviljades läsåret 2022/23 statsbidrag för att bedriva ett fjärde tekniskt år mot gymnaseingenjör.²⁰⁷

^{206.} Skolverkets elevstatistik för läsåret 2022/23. Observera att figuren visar förekomst av utbildningar där det finns registrerade elever.

^{207.} Baserat på Skolverkets statistik över skolenheter som har sökt statsbidrag för ett fjärde tekniskt år bidragsåret 2022/23.

Bilaga 1. Yrkesstatistik

Västra Götalands län

Yrkesstatistiken för vanligaste yrken efter gymnasieskolan omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15, 2015/16 och 2016/17, och som 3 år senare har en etablerad eller osäker ställning på arbetsmarknaden.

Yrkesstatistiken för vanligaste yrken efter komvux omfattar personer som studerade inom komvux 2017–2019, och sedan inte förekommer i Skolverkets komvuxstatistik under de efterföljande två åren, och 1 år efter avslutad komvuxutbildning har en osäker eller etablerad ställning på arbetsmarknaden.

Yrkesuppgifter redovisas endast för de som är förvärvsarbetande enligt den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken RAMS. Både anställda och egenföretagare ingår.

Yrkesstatistiken använder sig av standarden för svensk yrkesklassificering (SSYK) 4. Det är ett system för att gruppera individers yrken eller arbetsuppgifter.

	Gymnasieskolan		Komvux	
	Antal avgångselever med etablerad eller osäker ställning på arbetsmarknaden	Andel (%) utan uppgift om yrke	Antal avgångselever med etablerad eller osäker ställning på arbetsmarknaden	Andel (%) utan uppgift om yrke
Bygg och anläggning	1 624	20 %	429	34 %
Barn och fritid	669	13 %	771	9 %
El och energi	1489	10 %	114	31 %
Fordon och transport	1 163	21 %	476	22 %
Handel och administration	834	13 %	151	17 %
Hotell och turism	240	18 %	31	23 %
Hantverk	699	22 %	88	47 %
Industriteknik	793	15 %	312	26 %
Naturbruk	452	25 %	151	28 %
Restaurang och livsmedel	582	19 %	500	21 %
VVS och fastighet	352	19 %	161	27 %
Vård och omsorg	912	7 %	3 766	5 %
Ekonomiprogrammet	2 021	18 %	-	-
Estetiska programmet	1 227	19 %	-	-
Humanistiska programmet	61	10 %	-	-
Naturvetenskapsprogrammet	812	16 %	-	-
Samhällsvetenskapsprogrammet	2 630	15 %	-	-
Teknikprogrammet	1 176	20 %	-	-

Bilaga 2. Definitioner och förklaringar

Etablering och vidare studier

Gymnasieskolan

Statistiken om etableringsstatus tre år efter avslutad utbildning omfattar ungdomar som slutförde ett yrkesprogram i gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng läsåren 2014/15–2016/17. Etableringsstatus för dessa grupper har följts upp 2018, 2019 respektive 2020.

Studieresultat

Slutfört gymnasieskolan med gymnasieexamen:

- För en yrkesexamen ska eleven ha läst 2 500 poäng varav 2 250 ska vara godkända (betygen A–E). Eleven ska ha godkänt i svenska 1, eller svenska som andraspråk 1, engelska 5 och matematik 1. Eleven ska också ha godkänt i 400 poäng av de programgemensamma ämnena. Eleven ska även ha ett godkänt gymnasiearbete.
- För en högskoleförberedande examen ska eleven ha läst 2 500 poäng varav 2 250 ska vara godkända (betygen A–E). Eleven ska ha godkänt i svenska 1, 2 och 3 eller svenska som andraspråk 1, 2 och 3, engelska 5 och 6 samt matematik 1. Eleven ska även ha ett godkänt gymnasiearbete.
- Slutfört gymnasieskolan med studiebevis med minst 2 500 poäng:
- För den elev som inte uppfyller kraven för gymnasieexamen efter ett nationellt program ska ett studiebevis utfärdas i stället för ett examensbevis. Studiebevisen som redovisas gäller elever som slutfört ett fullständigt nationellt program (2 500 poäng) och blivit betygsatta (A–F) i sammanlagt 2 500 poäng eller fler.

Yrkesutbildning inom komvux

Statistiken om etableringsstatus ett år efter utbildningen omfattar individer som slutförde sin utbildning under 2017, 2018 och 2019. Etableringsstatus för dessa grupper har följts upp 2018, 2019 respektive 2020.

Populationen i statistiken är avgränsad till elever som avslutade sina studier inom komvux på gymnasial nivå under 2017, 2018 och 2019. Populationen ”avgångselever år 2017” definieras som de elever som studerade inom komvux under 2017 och som sedan inte förekommer som registrerade på någon ytterligare kurs under den närmast följande två-årsperioden, det vill säga 2018 och 2019. Samma typ av avgränsning är gjord avgångselever 2018 och 2019. Elevernas kurser tre år före avslutet har räknats in. Till exempel, för en elev som avslutade komvux 2017 har Skolverket räknat de kurser som eleven läst 2015, 2016 och 2017.

När det gäller att klassificera eleverna i olika studieinriktningar finns det vissa svårigheter som särskiljer komvux från gymnasieskolan. Komvux på gymnasial nivå är, till skillnad från gymnasieskolan, inte organiserad i olika program utan utbildningen bedrivs kursvis utifrån en individuell studieplan. Det innebär att även om eleven har för avsikt att läsa in en längre utbildning, till exempel

motsvarande vård- och omsorgsprogrammet på gymnasieskolan, kan eleven söka och antas till enstaka kurser.

Huvudmännen rapporterar in uppgifter per läst kurs till Skolverket, de rapporterar inte information om kursen är tänkt att ingå som en del i en mer omfattande utbildning, även om så ofta är fallet. Utifrån uppgifterna om vilka kurser som eleverna har läst kan Skolverket dock i efterhand klassificera eleverna enligt olika studieinriktningar. Det gör Skolverket genom att summera ihop antalet lästa poäng på sådana kurskombinationer som motsvarar innehållet i en viss yrkesinriktning.

I klassificeringen av yrkesinriktningar har elevernas kurser tre år före avslutet räknats in. Till exempel, för en elev som avslutade komvux 2017 har Skolverket räknat de kurser som eleven läst 2015, 2016 och 2017. Klassificeringen har gjorts dels utifrån omfattning, dels utifrån karaktären på studierna, det vill säga om eleverna företrädesvis har läst teoretiska kurser, yrkeskurser eller en sådan specifik kombination av yrkeskurser som ger en yrkesinriktad utbildning liknande de yrkesprogram som ges i gymnasieskolan.

För elever som har läst inom komvux på gymnasial nivå mot en yrkesinriktning gäller att eleven ska ha läst minst 400 verksamhetspoäng yrkeskurser i en sådan kombination som motsvarar innehållet på yrkesprogrammen i gymnasieskolan.

Etableringsstatus

Personernas etableringsstatus är årsbaserad och totalräknad. Den klassificeras i sex olika kategorier utifrån individbaserade uppgifter från flera olika datakällor, till exempel inkomstuppgifter från kontrolluppgiftssystemet, sysselsättningsregistret på SCB och Arbetsförmedlingens sökanderegister.

Tabell. Etableringsstatus 2020.

Etableringsstatus	Definition
Etablerad ställning	Förvärvsinkomst på minst den övre inkomstgränsen* Sysselessatt enligt sysselessättningsregistrets definition (november månad) Ingen förekomst av arbetslöshet på hel-/deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier under året
Osäker ställning	Förvärvsinkomst på minst den lägre inkomstgränsen och upp till den övre inkomstgränsen Inte klassificerad som studerande ELLER Förvärvsinkomst på minst den övre inkomstgränsen och minst ett av följande villkor: a) Under året förekomst av arbetslöshet på hel- eller deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier, upp till 274 dagar, b) Inte klassificerad som sysselessatt enligt sysselessättningsregistrets definition Inte klassificerad som studerande
Svag ställning	Förvärvsinkomst upp till den lägre inkomstgränsen Inte klassificerad som studerande ELLER Förvärvsinkomst på minst den lägre inkomstgränsen samt under året förekomst av arbetslöshet på hel- eller deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier, mer än 274 dagar Inte klassificerad som studerande
Högskolestuderande	Registrerad på högskolans grundutbildning vårterminen eller höstterminen och har erhållit någon form av studiemedel samma år och/eller har avklarade högskolepoäng samma år Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden ELLER Registrerad på högskolans forskarutbildning vårterminen eller höstterminen Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden
Övriga studier	Erhållit någon form av studiemedel under aktuellt år eller har avklarade poäng från komvux under aktuellt år Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden eller högskolestuderande
Varken arbete eller studier	Avsaknad av förvärvsinkomst aktuellt år Inte klassificerad som studerande

Källa: Skolverket (2022). Beskrivande statistik. Etablering på arbetsmarknaden och fortsatta studier år 2020 efter gymnasieskolan.

Inkomstgränserna för åren 2016, 2018 och 2020:

- 2016: Lägre inkomstgräns 162 300 kr, högre inkomstgräns 191 800 kr
- 2018: Lägre inkomstgräns 171 300 kr, högre inkomstgräns 202 400 kr
- 2020: Lägre inkomstgräns 178 800 kr, högre inkomstgräns 211 200 kr

Hänvisningar

Skolverkets statistik över elever och studieresultat hittar du på Skolverkets webbplats: www.skolverket.se

Arbetsförmedlingens yrkesprognoser hittar du på Arbetsförmedlingens webbplats: <https://arbetsformedlingen.se>

Arbetskraftsbarometern och regionala matchningsindikatorer finns tillgängliga i SCB:s statistikdatabas: www.statistikdatabasen.scb.se

Trender och prognoser om utbildning och arbetsmarknad finns tillgängliga på SCB:s webbplats: www.scb.se

Skolverket

www.skolverket.se

Barn- och utbildningsnämnden

Programorganisationen på Ållebergsgymnasiet gällande Estetprogrammet

Förslag till beslut

- 1 Barn- och utbildningsnämnden beslutar att avveckla estetprogrammet på Ållebergsgymnasiet från och med läsåret 2024-2025.

Sammanfattning

Estetprogrammet har under flera år haft en vikande trend av sökande elever. Innevarande läsår är det endast tolv Falköpings elever som läser på programmet. Däremot är det 31 falköpings elever som valt annan huvudman för att läsa estetprogrammet. Den totala kostanden för estetprogrammet i Falköping är 12 268 154 kronor, inklusive köp av platser hos annan huvudman. Den besparing det skulle innebära för barn- och utbildningsnämnden är 6 550 258 kronor.

Med anledning av minskad efterfrågan på platser, en ansträngd ekonomi för barn- och utbildningsnämnden samt att Skolverket i sin rapport tydligt visar att det bör ske en minskning av platser inom estetprogrammen, så är en nedläggning av programmet det enda alternativet. Detta innebär att nuvarande elever i kommande åk 2 och 3 får slutföra sin utbildning men inga nya elever tas in från och med läsåret 2024-2025.

Bakgrund

Estetprogrammet har under de senaste tio åren haft ett litet elevantal på programmet, ett elevantal som är inte tillräckligt för att driva ett program på ett effektivt sätt. Det har i snitt gått ut nio elever från Falköping per år de senaste tio åren, fördelat på två inriktningar, det är inte tillräckligt för att programmet ska bära sig självt ekonomiskt. Utvecklingen de senaste åren har varit en minskning av antalet elever från en redan för låg nivå.

Falköpings elever väljer i allt lägre utsträckning Ållebergsgymnasiet om de vill läsa det estetiska programmet. 2024 är det bara en knapp fjärdedel av de falköpings elever som läser estetiska programmet som valt Ållebergsgymnasiet. Av totalt 43 falköpings elever som läser det estetiska programmet är det bara 12 som valt Ållebergsgymnasiet, 31 har alltså valt en annan huvudman.

Program	Åleberg	Varav Falköping	IKE	Andel Åleberg
BA*	48	42	28	60,00%
BF	67	58	13	81,69%
EE*	44	43	28	60,56%
EK*	164	137	24	85,09%
ES	9	7	22	24,14%
ESI	10	5	9	35,71%
FT*	47	40	39	50,63%
FS/HA	39	36	4	90,00%
IN	30	29	22	56,86%
NA	75	47	28	62,67%
SA	166	155	24	86,59%
TE	131	121	22	84,62%
VO	31	29	9	76,32%
Summa	861	749	272	73,36%

*Fullt program

Detta innebär att det inte bara är mycket höga kostnader för estetprogrammet på Ålebergsgymnasiet, utan lika höga kostnader för alla elever som läser det estetiska programmet hos en annan huvudman då Falköpings kommun är skyldig att ersätta mottagande huvudman med motsvarande den kostnad Falköping har för programmet.

Kostnaden för undervisande lärare på estetprogrammet är 2024 4 157 719 kronor. Som en jämförelsepunkt är samma kostnad för naturprogrammet, som också är ett studieförberedande program, 4 118 305 kronor. Naturprogrammet har 75 inskrivna elever, estetprogrammet har 12.

Barn- och utbildningsnämnden befinner sig i en mycket ansträngd ekonomisk situation. 2023 gick nämnden med ett underskott på över 34 mnkr och 2024 ser ut som det också kommer sluta med ett stort underskott. Nämnden tvingas göra hårda och tuffa prioriteringar för att få en budget i balans. Den totala kostnaden för programmet är idag 12 268 154 kronor, där merparten är kostnaden för köp av plats hos annan huvudman.

Kostnad Åleberg: 4 565 331

Kostnad för köp av plats: 7 702 823

Kategori	Antal	Pris	Summa
Musik US*	0	161 736	0
Annat US	9	127 159	1 144 430
Musik Riks	2	164 500	329 000
Annat Riks		129 500	0
Musik Kommun	0	263 977	0
Annat Kommun	1	313 355	313 355
Musik Friskola	7	277 322	1 941 254
Annat Friskola	12	331 232	3 974 784
Summa	31		7 702 823

* US=Utbildning Skaraborg

En nedläggning av programmet skulle inte bara innebära att kostnaden för att driva programmet på Ållebergsgymnasiet skulle försvinna, utan kostanden för att köpa plats hos en annan huvudman skulle också minska markant.

Kostnad för samtliga falköpings elever som idag läser estetprogrammet om alla skulle läsa hos en annan huvudman:

Kategori	Antal	Pris	Summa
Musik US	0	161 736	0
Annat US	9	127 159	1 144 430
Musik Riks	2	164 500	329 000
Annat Riks	0	129 500	0
Musik Kommun	0	161 736	0
Annat Kommun	1	127 159	127 159
Musik Friskola	12	223 598	2 683 176
Annat Friskola	19	125 215	2 379 085
Summa	43		6 662 850

En nedläggning av estetprogrammet skulle innebära en kostnadsminskning för barn- och utbildningsnämnden med 6 550 258 kronor per år, i 2024 års kostnadsnivå. Det motsvarar ca 12 legitimerade lärare eller Broddetorpsskolans budget 2024.

Riksdagen har beslutat att arbetsmarknadens behov ska vägas in vid planering och dimensionering av vissa utbildningar på gymnasial nivå. Mer konkret innebär det att när en kommun, region eller enskild huvudman lägger fram vilka gymnasieutbildningar som ska erbjudas och hur många platser utbildningarna ska ha, ska det tas hänsyn till både ungdomarnas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Kommunerna ska genom avtal med minst två andra kommuner även samverka om planering, dimensionering och erbjudande av utbildning i ett primärt samverkansområde.

Lagändringarna började gälla den 1 juli 2023 och tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas 2025.

Som i led i arbetet med dimensioneringen har Skolverket tillhandahållit ett regionalt planeringsunderlag för gymnasialutbildning (bilaga). Där står bland annat att läsa att Skolverket förordar en minskning av platser på högskoleförberedande program och en ökning av platser på yrkesförberedande program. Det högskoleförberedande programmet som sticker ut i Skolverkets planeringsunderlag är det estetiska programmet som har den största överretableringen av samtliga högskoleförberedande i regionen. Skolverkets bedömning är att estetprogrammet bör minskas med nästan 40% i regionen.

Förvaltningens bedömning

Utifrån bakgrundsbeskrivningen bedömer förvaltningen att det inte finns möjlighet att fortsatt bedriva estetprogrammet på Ållebergsgymnasiet. Dels på grund av en vikande efterfrågan på platser i Falköping och den ekonomiska konsekvensen det blir med ett program med få elever. Dels på

grund av den ekonomiska situation som hela barn- och utbildningsnämnden befinner sig i och de anpassningar som måste göras. Utöver det är processen med dimensioneringen av gymnasiet påbörjad och den utredning som Skolverket presenterade i december 2023, visade tydligt på att estetprogrammet borde minska i omfattning till förmån för andra program, främst yrkesinriktade.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

En nedläggning av estetprogrammet skulle innebära en kostnadsminskning för barn- och utbildningsnämnden med 6 550 258 kronor per år, i 2024 års kostnadsnivå.

Barnkonsekvensanalys

De elever som önskar gå ett estetprogram kommer ges möjlighet till det hos annan huvudman.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-03-25
- Regionalt planeringsunderlag för gymnasieutbildning - Västra Götalands län

Beslutet ska skickas till

Skaraborgs kommunalförbund - antagningskansliet

Anneli Alm
Skolchef

§ 30

Dnr 2024/00387

Återrapportering avgiftskontroll för kalenderåret 2021**Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskotts förslag till beslut**

1 Barn- och utbildningsnämnden lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning

Varje år gör Falköpings kommun en avgiftskontroll på barnomsorgsavgiften. Avgiftskontrollen innebär att man stämmer av den angivna inkomsten mot den faktiska med Skatteverket och ser om vårdnadshavarna betalat rätt barnomsorgsavgift. Då den slutgiltiga skatten beslutas ungefär två år efter taxeringsåret har avgiftskontrollen samma fördröjning, det vill säga att 2023 gjordes avgiftskontroll för 2021.

Avgiftskontrollen görs för de kommunala verksamheterna i Falköpings kommun, 18 förskolor och 14 fritidshem.

Inför avgiftskontrollen informeras vårdnadshavare om den förestående avgiftskontrollen i flera kanaler, exempelvis affisch på enheterna och information på kommunens hemsida. Utöver detta får samtliga vårdnadshavare som betalat en felaktig barnomsorgsavgift ett brev som förklarar detta innan faktura skickas eller återbetalning görs.

Falköpings kommun har en gräns på 300 kronor vid fakturering eller återbetalning, det vill säga att om någon betalat 300 kronor eller mindre för mycket görs ingen återbetalning och om någon betalat 300 kronor eller mindre för lite skickas ingen faktura.

För taxeringsår 2021 fakturerades 1 300 tkr och 300 tkr återbetalades.

Underlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-04-04

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

Barn- och utbildningsnämnden

Återrapportering avgiftskontroll för kalenderåret 2021

Information

Varje år gör Falköpings kommun en avgiftskontroll på barnomsorgsavgiften. Avgiftskontrollen innebär att man stämmer av den angivna inkomsten mot den faktiska med Skatteverket och ser om vårdnadshavarna betalat rätt barnomsorgsavgift. Då den slutgiltiga skatten beslutas ungefär två år efter taxeringsåret har avgiftskontrollen samma fördröjning, det vill säga att 2023 gjordes avgiftskontroll för 2021.

Avgiftskontrollen görs för de kommunala verksamheterna i Falköpings kommun, 18 förskolor och 14 fritidshem.

Inför avgiftskontrollen informeras vårdnadshavare om den förestående avgiftskontrollen i flera kanaler, exempelvis affisch på enheterna och information på kommunens hemsida. Utöver detta får samtliga vårdnadshavare som betalat en felaktig barnomsorgsavgift ett brev som förklarar detta innan faktura skickas eller återbetalning görs.

Falköpings kommun har en gräns på 300 kronor vid fakturering eller återbetalning, det vill säga att om någon betalat 300 kronor eller mindre för mycket görs ingen återbetalning och om någon betalat 300 kronor eller mindre för lite skickas ingen faktura.

För taxeringsår 2021 fakturerades 1 300 tkr och 300 tkr återbetalades.

Underlag

Lista de handlingar som ska skickas med kallelsen till de förtroendevalda.

Underlagen listas i en punktlista med förvaltningens tjänsteutlåtande överst och sedan övriga dokument i fallande ordning utifrån datering.

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-04-04

Jens Sjöstrand
Förvaltningsekonom

§ 31

Dnr 2024/00390

Riktlinjer för skolskjuts - revidering

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

1 Barn- och utbildningsnämnden antar riktlinjer för skolskjuts i Falköpings kommun i enlighet med förvaltningens förslag, att börja gälla den 1 juli 2024.

Sammanfattning

Barn- och utbildningsnämnden antog 2020-06-17 nya reviderade riktlinjer för skolskjuts som skulle börja gälla när den nya skolskjutsupphandlingen var klar, det vill säga den 1 juli 2024.

Ett tillägg behöver dock göras i riktlinjerna. Det gäller sidan 6, under rubriken Trafikförhållanden, tredje stycket, där texten ändras från:

”Elev i grundskolans årskurs F-9, som går i sin anvisade skola och på sin skolväg behöver korsa eller gå en längre sträcka utmed riksvägarna 46, 47, 26 och länsvägarna 181 och 184, räknas som skolskjutsberättigad utan särskild ansökan.”

till:

”Elev i grundskolans årskurs F-9, som går i sin anvisade skola och åker upphandlad skolskjuts och på sin skolväg behöver korsa eller gå en längre sträcka utmed riksvägarna 46, 47, 26 och länsvägarna 181 och 184, räknas som skolskjutsberättigad utan särskild ansökan.”

Förvaltningens förslag är att denna ändring görs innan riktlinjerna träder i kraft.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-03-22
- Utkast – Riktlinjer för skolskjuts i Falköpings kommun

Beslutet ska skickas till

Skolskjutsansvarig handläggare
Rektorer
Skoladministratörer

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

Barn- och utbildningsnämnden

Riktlinjer för skolskjuts - revidering

Förslag till beslut

- 1 Barn- och utbildningsnämnden antar riktlinjer för skolskjuts i Falköpings kommun i enlighet med förvaltningens förslag, att börja gälla den 1 juli 2024.

Sammanfattning

Barn- och utbildningsnämnden antog 2020-06-17 nya reviderade riktlinjer för skolskjuts som skulle börja gälla när den nya skolskjutsupphandlingen var klar, det vill säga den 1 juli 2024.

Ett tillägg behöver dock göras i riktlinjerna. Det gäller sidan 6, under rubriken Trafikförhållanden, tredje stycket, där texten ändras från:

”Elev i grundskolans årskurs F-9, som går i sin anvisade skola och på sin skolväg behöver korsa eller gå en längre sträcka utmed riksvägarna 46, 47, 26 och länsvägarna 181 och 184, räknas som skolskjutsberättigad utan särskild ansökan.”

till:

”Elev i grundskolans årskurs F-9, som går i sin anvisade skola och åker upphandlad skolskjuts och på sin skolväg behöver korsa eller gå en längre sträcka utmed riksvägarna 46, 47, 26 och länsvägarna 181 och 184, räknas som skolskjutsberättigad utan särskild ansökan.”

Förvaltningens förslag är att denna ändring görs innan riktlinjerna träder i kraft.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-03-22
- Utkast – Riktlinjer för skolskjuts i Falköpings kommun

Beslutet ska skickas till

Skolskjutsansvarig handläggare
Rektorer
Skoladministratörer

Sonja Neuman Hall
Nämndsekreterare

§ 32

Dnr 2024/00446

Information om dataskyddsbudets års- och granskningsrapport 2023

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

1 Barn- och utbildningsnämnden lägger rapporten till handlingarna.

Sammanfattning

Årsrapport 2023

Dataskyddsbudet har sammanställt årsrapporter för 2023 riktade till respektive nämnd. Syftet med årsrapporten är dels att presentera en sammanställning av statistik och personuppgiftsansvariges dataskyddsarbete under året som gått, dels komma med slutsatser och rekommendationer.

Statistiken som granskats är bland annat nämndernas personuppgiftsincidenter. Dataskyddsbudet lyfter i granskningen fram vikten av att involvera dataskyddsbudet när incidenten kräver dataskyddsbudets uppmärksamhet eller vid incidenter som är svårbedömda. Alla nämnder rekommenderas att analysera orsaken till att incidenter inträffat och att utifrån det vidta åtgärder för att förebygga liknande incidenter.

Dataskyddsbudet betonar vikten av att nämnderna utbildar personalen gällande behandling av personuppgifter och att nämnderna involverar dataskyddsbudet, särskilt när det är ett uttryckligt krav i dataskyddsförordningen.

Granskningsrapport - Uppföljning av nulägesanalysen och arbetet med åtgärdsförslagen

Dataskyddsbudet har under 2023 genomfört en nulägesanalys som mynnat ut i åtgärdsförslag riktade mot de olika nämnderna. Därefter har dataskyddsbudet genomfört en granskning av hur åtgärderna har hanterats inom respektive nämnd vilket sedan sammanställts i en granskningsrapport.

Dataskyddsbudets sammanfattande slutsatser är att det är enkelt att följa de olika åtgärderna i Planner men det är anmärkningsvärt att ingen åtgärd är klar ännu. Rekommendationen är att fokusera på några utvalda åtgärdsförslag åt gången utifrån prioriteringsordning.

Dataskyddsbudet belyser vikten av att nämnderna måste prioritera dataskyddsarbetet mer än i nuläget och tillse att tillräckliga resurser läggs på dataskyddsarbetet.

Underlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen 2024-04-02

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

- Dataskyddsombudets granskningsrapport 2024-03-26
-

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital signering			

ÅRSRAPPORT 2023

Dataskyddsförordningen, GDPR

Personuppgiftsansvarig

Barn- och utbildningsnämnden i Falköpings kommun

DATUM

2024-03-21

Erik Österberg & Mats Herling
Dataskyddsombud

dso.falkoping@insatt.com

Cajsa-Stella Danielsson
Jurist

Insatt AB
Kyrkogatan 4
553 16 Jönköping

www.insatt.com

Inledning

Personuppgiftsansvarig nämnd behandlar personuppgifter i sin kärnverksamhet såväl som i sina stödverksamheter. Den personuppgiftsansvarige är ansvarig för att säkerställa att personuppgifterna behandlas i enlighet med gällande dataskyddslagstiftning och att det finns en organisation som kan utföra arbetet. För att säkerställa att arbetet fungerar och att personuppgifterna behandlas på ett korrekt sätt har personuppgiftsansvarig bland annat upprättat styrdokument som beskriver hur behandlingen ska ske. I den granskande delen av dataskyddsombudets uppdrag ingår att rapportera om det löpande dataskyddsarbetet och dess status till personuppgiftsansvariges högsta ledning. Denna årsrapport är en del i dataskyddsombudets granskande roll.

Syfte

Syftet med årsrapporten är att på ett sammanfattat sätt dels presentera statistik och personuppgiftsansvarigs dataskyddsarbete under året som gått, dels komma med slutsatser och i tillämpliga fall rekommendationer samt ge en inblick i planen för arbetet under det kommande året.

Roller och ansvar

Personuppgiftsansvarig

Barn- och utbildningsnämnden är alltid ansvarig för verksamhetens personuppgiftsbehandling och de åtgärder som krävs för att leva upp till gällande dataskyddslagstiftning.

GDPR-kontakt

Kommunen har inrättat en GDPR-grupp där GDPR-kontakt från Barn- och utbildningsnämnden bjuds in att delta.

Dataskyddsombud

Dataskyddsombudet har en rådgivande och granskande roll men är inte ansvarig för den personuppgiftsansvariges behandling.

Rapportens innehåll

- Statistik över begäranden från registrerade avseende deras rättigheter,
- Statistik över personuppgiftsincidenter,
- Genomförda granskningar,
- Övriga händelser och insatser under året,
- Granskningsplan 2024,
- Sammanfattning.

Statistik

Begäranden från registrerade

Under perioden 1 januari 2023 till och med den 31 december 2023 har den personuppgiftsansvarige behandlat följande begäranden från registrerade:

Tabell 1 Antal begäranden uppdelat per typ av begäran och per år

Typ av förfrågan	Antal 2023
Rätt till tillgång, registerutdrag (art. 15)	4
Rätt till rättelse (art. 16)	1
Rätt till radering, ”rätten att bli bortglömd” (art. 17)	0
Rätt till begränsad behandling (art. 18)	0
Rätt till dataportabilitet (art. 20)	0
Rätt att göra invändningar (art. 21)	0
Rätt att inte bli föremål för beslut utifrån automatiserad behandling (art. 22)	0
Totalt	5

Kommentar

Personuppgiftsansvarig har i anslutning till antalet begäranden om rätt till tillgång (registerutdrag) på frågan om vilken åtgärd som vidtagits angett att återkoppling med uppgifter till de registrerade i två fall. De andra två fallen avsåg begäran om utdrag ur polisens belastningsregister samt begäran om en individ som inte förekom i Barn- och utbildningsnämndens register.

Personuppgiftsincidenter

Under 2023 har 16 incidenter dokumenterats av personuppgiftsansvarig nämnd, varav 1 är anmäld till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) samt 10 som innebär att registrerade behövde informeras.

Tabell 2 Antal personuppgiftsincidenter

Personuppgiftsansvarig	Antal dokumenterade personuppgiftsincidenter	2023
Barn- och utbildningsnämnden		16
Totalt		16

Tabell 3 Ange vad för typ av incidenter som har inträffat under 2023

Vad har hänt?	Antal
Obehörigt röjande - felaktigt brevutskick	0
Obehörig åtkomst	7
Obehörigt röjande - övrigt	3
Förlust - stöld	3
Förlust - övrigt	0
Phishing	0
Förstöring	0
Ändring	0
Totalt	13

Tabell 4 Ange orsaken till att personuppgiftsincidenterna inträffade

Varför inträffade incidenten?	Antal
Mänskliga faktorn	9
Antagonistiskt angrepp	6
Tekniskt fel	1
Brist i organisatoriska rutiner eller processer	0
Medvetet angrepp från någon i organisationen	0
Okänd orsak	0
Övrigt	1

Kommentar

Under 2023 identifierade och loggade nämnden 16 personuppgiftsincidenter. Av dessa är endast en incident anmäld till IMY. Det behöver inte indikera några brister, men eftersom den personuppgiftsansvarige ska anmäla en personuppgiftsincident om det *inte är osannolikt* att personuppgiftsincidenten medför risk för fysiska personers fri- och rättigheter, är kravet för att anmäla ganska lågt. Om incidenten sannolikt leder till en *hög risk* för fysiska personers rättigheter och friheter måste personuppgiftsansvarig även informera de registrerade utan onödigt dröjsmål. Bedömningen av risknivån samt om en incident ska anmälas och om de registrerade ska informeras kan vara vanskelig. Att personuppgiftsansvarig bedömt att de registrerade behövt informeras i 10 av sexton fall och att samtidigt bara en incident anmäls till IMY indikerar en missbedömning av incidenternas risknivå eftersom information till de registrerade föranleds av högre risk än för att anmäla till IMY.

Det finns inget uttryckligt krav i dataskyddsförordningen på att involvera dataskyddsombudet vid utredning och bedömning av en personuppgiftsincident. Däremot ska dataskyddsombudet enligt artikel 38 i dataskyddsförordningen på ett korrekt sätt och i god tid delta i alla frågor som rör skyddet av personuppgifter. Nämnden rekommenderas därför att involvera dataskyddsombudet vid en inträffad personuppgiftsincident som kräver dataskyddsombudets uppmärksamhet eller vid en incident som är svårbedömd vad gäller risknivån för de registrerade.

Eftersom merparten av nämndens personuppgiftsincidenter uppges bero på den mänskliga faktorn rekommenderas nämnden att särskilt analysera orsaken till att incidenten inträffade och med hjälp av till exempel tekniska och organisatoriska åtgärder eller ändrade arbets sätt förebygga att liknande incidenter inträffar igen.

Dataskyddsombudet noterar slutligen att vi endast erhållit information om vilken typ av incident som skett beträffande tretton av totalt sexton incidenter (Tabell 3).

Genomförda granskningar

Under 2023 har en särskilt riktad granskning genomförts. Beskrivning av granskningens omfång samt sammanfattning av resultatet av granskningen följer nedan.

Granskning av tredjelandsöverföringar

Under det andra kvartalet färdigställdes den granskning avseende tredjelandsöverföring som tidigare dataskyddsombud sedan tidigare påbörjat och som vi ”ärvde”. Resultatet av granskningen presenterades till respektive personuppgiftsansvarig i granskningsrapport - Överföringar av personuppgifter till tredje land.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderades verksamheten i huvudsak att

- säkerställa att personuppgiftsbiträdesavtal finns på plats med samtliga personuppgiftsbiträden,

- säkerställa att personuppgiftsbiträdesavtalen inte ger biträdena allmän rätt att anlita underbiträden och i förekommande fall omförhandla personuppgiftsbiträdesavtalen,
 - säkerställa att personuppgiftsbiträdesavtalen inte ger biträdena eller underbiträdena mandat att överföra personuppgifter till tredje land,
 - för det fall personuppgiftsbiträdesavtalen ger biträdena mandat att överföra personuppgifter till tredje land, säkerställa att dessa skyddas genom tillräckliga skyddsåtgärder (antingen att överföringen sker till ett land med adekvat skyddsnivå, eller med stöd av godkänd överföringsmekanism (SCC) och kompletterande skyddsåtgärder),
- När sociala medier såsom Facebook används, vilka alltid innebär tredjelandsöverföring, överväga att upphöra med användandet, och om inte
 - säkerställa att det finns riktlinjer/rutiner/policy för er användning av sociala mediekkanaler där ni dokumenterar följande:
 - a) ändamålet med personuppgiftsbehandling som sker i de olika sociala mediekkanalerna,
 - b) vilken typ av information och personuppgifter ni vill sprida och framför allt inte sprida (överföra till tredje land),
 - c) vilka typer av kommentarer ni vill ha och vilka typer av kommentarer ni inte vill ha, samt
 - d) vem eller vilka hos den personuppgiftsansvarige som ska publicera egna inlägg, hantera inlägg från besökare och eventuellt ta bort kränkande eller andra olämpliga inlägg som ni inte vill ha.
- säkerställa att frågan om överföring av personuppgifter till tredje land integreras och beaktas i inköps-/och upphandlingsprocesser och i förekommande fall att kravställning sker för att undvika tredjelandsöverföring där nämnden inte kan säkerställa att överföringen skyddas genom tillräckliga skyddsåtgärder,
- följa utvecklingen i digitaliseringsprojektet för att gå upp ”i molnet” (bland annat angående Microsoft365), utföra informationsklassning och riskanalys av innehållsdatan i Microsoft365 samt utifrån nämndens verksamhet och personuppgiftsbehandling utföra en konsekvensbedömning enligt artikel 35 GDPR (Data Protection Impact Assessments (DPIA)),
- genom utbildning och fortbildning säkerställa att medarbetarna påminns om att inte överföra personuppgifter till tredje land utan tillräckliga skyddsåtgärder exempelvis genom inköp av nya tjänster/system och anlitande av nya personuppgiftsbiträden, samt

- följa utvecklingen i praxis, tillsynsbeslut samt vägledningar och hålla verksamheten a jour på det föränderliga området tredjelandsöverföringar¹.

Övriga händelser och insatser under året

Nulägesanalys

Under våren 2023 genomfördes en nulägesanalys som omfattade 81 frågor som på olika sätt rör personuppgiftsansvaret som följer av dataskyddsförordningen och kompletterande lagstiftning. Nulägesanalysen redovisades i en rapport med tillhörande åtgärdsförslag som nämnden rekommendera(de)s att kontinuerligt arbeta med under året.

Utbildning

Under året har dataskyddsombudet hållit två utbildningar avseende dels konsekvensbedömningar, dels personuppgiftsbiträdesavtal och överföring till tredjeland och skyddsåtgärder. I samband med att utbildningen i personuppgiftsbiträdesavtal hölls, togs en checklista fram för granskning av personuppgiftsbiträdesavtal.

Utbildning och information till anställda är en förutsättning för att kunna behandla personuppgifter i enlighet med GDPR. Ett konkret exempel är att en utbildad personal kan identifiera personuppgiftsincidenter så att dessa kan fångas upp och verksamheten kan hantera dessa. Det innebär också att anställda kan identifiera andra brister eller processer där behandlingen av personuppgifter kan förbättras och i högre utsträckning behandlas i enlighet med förordningens grundläggande principer.

En uppmaning till samtliga personuppgiftsansvariga nämnder är att säkerställa att befintlig och ny personal får den utbildning som den behöver för att behandla personuppgifter i enlighet med förordningen och den personuppgiftsansvariges interna styrdokument.

Löpande rådgivning

Löpande rådgivning och information till organisationen utgör normalt huvuddelen av dataskyddsombudets uppdrag. Det är viktigt att frågor kommer innan behandlingen är i gång eller att avtalet med en ny leverantör är tecknat. När en behandling redan är påbörjad är det svårt att göra något åt ett redan ingånget avtal eller ett redan implementerat IT-system.

Här vill vi understryka att nämnden har en helt avgörande roll för att identifiera händelser eller förändringar som kräver dataskyddsombudets uppmärksamhet och att dataskyddsombudet också involveras. Att rådfråga dataskyddsombudet är dessutom ett krav i samband med genomförande av konsekvensbedömningar avseende dataskydd.

¹ Vilket inte minst belystes av EU-kommissionens adekvansbeslut för amerikanska organisationer som omfattas av det nya ramverket EU-US Data Privacy Framework (DPF).

Granskningsplan 2024

Följande granskning planeras att utföras under 2024. Detta utesluter varken att andra områden eller att ytterligare granskningar kan komma att genomföras vid behov.

Uppföljning av nulägesanalys

Lite allmänt om granskningen

Omfattning: Granskningen kommer att omfatta en översyn av samtliga åtgärdsförslag och det avslutade eller pågående arbetet med dessa.

Tid: Första kvartalet 2024.

Sammanfattning

Organisation Tiden då man såg på GDPR som ett övergående projekt är över. Dataskyddsarbetet är med andra ord inget som en "blir klar med" och verksamheterna behöver behandla dataskyddsarbetet som en del av verksamheten. Nämnden har en organisation för att hantera frågor om dataskydd. Det är viktigt att frågor identifieras i tid för att verksamheten ska hinna beakta risker och frågor om dataskyddet. Mot bakgrund av att en inte "blir färdig" kan arbetet bli ännu bättre.

Statistik Årets statistik över personuppgiftsincidenter och begäranden från de registrerade har samlats in och sammanställts.

Granskning 2023 Under året har den granskning avseende tredjelandsöverföringar som tidigare dataskyddsombud sedan tidigare påbörjat och som vi "ärvde" färdigställts. Dessutom har en nulägesanalys genomförts vilken redovisats i en rapport med tillhörande åtgärdsförslag som nämnden rekommendera(de)s att kontinuerligt arbeta med under året.

Utbildningar Under året har två utbildningstillfällen med dataskyddsombudet hållits. Det är viktigt att så väl nämndens GDPR kontakt deltar vid kommunens utbildningstillfällen med dataskyddsombudet som att organisationen arrangerar grundläggande utbildningar för alla anställda.

Granskning 2024 Granskningen som dataskyddsombudet kommer att genomföra under 2024 omfattar uppföljning av genomförd nulägesanalys.

GRANSKNINGSRAPPORT

Uppföljning av nulägesanalysen och arbetet med åtgärdsförslagen

PERSONUPPGIFTSANSVARIG

Barn- och utbildningsnämnden i Falköpings kommun

GRANSKAT OMRÅDE

Genomförd nulägesanalys och arbetet med tillhörande åtgärdsförslag

DATUM

2024-03-21

Erik Österberg & Mats Herling
Dataskyddsombud

Cajsa-Stella Danielsson
Jurist

Insatt AB
Kyrkogatan 4
553 16 Jönköping

www.insatt.com

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
1.1 Granskningens innehåll och omfattning	3
1.2 Syfte	3
1.3 Disposition	3
2. Sammanfattning	4
2.1 Dataskyddsombudets sammanfattande slutsatser.....	4
2.2 Organisationen rekommenderas att:.....	4
3. Uppföljning nulägesanalys	5
3.1 Resultat av uppföljningen av åtgärdsplanen	5
Slutsatser	5
Dataskyddsombudets kommentarer	6
3.2 Arbetet pågår.....	6
Slutsatser	6
Dataskyddsombudets kommentarer	6
3.3 Arbetet inte påbörjat	7
Slutsatser	7
Dataskyddsombudet kommentarer.....	7

1. Inledning

I uppdraget som dataskyddsombud ingår att övervaka efterlevnaden av dataskyddsförordningen och nationella kompletterande dataskyddsbestämmelser och organisationens arbete och implementerade styrdokument för skydd av personuppgifter. Granskningsdelen i uppdraget omfattar ansvarstildelning, information till och utbildning av personal som deltar i behandling och organisationens styrdokument med mera.

Som en del av ovanstående uppdrag har en sådan granskning genomförts och resultatet av den granskningen presenteras i den här rapporten.

1.1 Granskningens innehåll och omfattning

Granskningen gäller Barn- och utbildningsnämndens (Härefter "nämnden") arbete med åtgärdsförslagen som presenterades till följd av nulägesanalysen som genomfördes under det andra kvartalet 2023.

Granskningen utgår från följande underlag:

- Rapport från genomförd nulägesanalys med tillhörande bilaga med åtgärdsförslag
- Nämndens svar angående status och kommentarer i Planner (Teams) baserade på dataskyddsombudets bilaga med samtliga åtgärdsförslag

1.2 Syfte

Syftet med granskningsrapporten är att återkoppla granskningsresultatet och dataskyddsombudets syn på arbetet med åtgärdsförslagen, dels presentera dataskyddsombudets slutsatser och i de fall brister identifierats förbättringsförslag, till organisationens ledning.

1.3 Disposition

I kapitel 2 sammanfattas dataskyddsombudets slutsatser och rekommenderade åtgärder. Kapitel 3 utgörs av själva granskningen och dess resultat med statistik samt löpande dataskyddsombudets slutsatser och kommentarer.

2. Sammanfattning

2.1 Dataskyddsombudets sammanfattande slutsatser

- + Det är enkelt att följa upp de olika åtgärderna i Planner (Teams).
- + Nästintill samtliga åtgärder har kommentarer vilket underlättar uppföljningen av det pågående arbetet.
- Nulägesanalysen blev färdigställd under sommaren 2023. Det är anmärkningsvärt att ingen åtgärd ännu är helt klar. Man blir visserligen aldrig "helt klar med dataskyddsarbetet" och avseende vissa åtgärdsförslag har vi förståelse för att de kommer ta längre tid att klarmarkera (samt att vissa behöver vidtas kommunövergripande), men generellt sätt behöver nämnden prioritera dataskyddsarbetet för att få ett kontinuerligt arbete, komma framåt och kunna bocka av åtgärder.

2.2 Organisationen rekommenderas att:

- tillse att tillräckliga resurser läggs på dataskyddsarbetet och arbetet med åtgärdsförslagen,
- avsluta påbörjade åtgärder med Prio 1. I dagsläget är det många åtgärdsförslag där arbetet pågår men inga åtgärder som avslutats. Dataskyddsombudet rekommenderar organisationen att fokusera på ett fåtal utvalda åtgärdsförslag åt gången för att på så vis komma framåt i arbetet och kunna bocka av påbörjade åtgärder,
- därefter arbeta vidare med åtgärder med lägre prioritet,
- förslagsvis boka in regelbundna avstämningar med berörda funktioner internt (och vid behov även med dataskyddsombudet) för att säkerställa effektivitet och kvalitet i dataskyddsarbetet, samt
- eventuellt kontakta dataskyddsombudet för input, stöd och om ni "kör fast" vid behov och definitivt kontakta dataskyddsombudet i de fall där dataskyddsförordningen kräver att dataskyddsombudet rådfrågas (exempelvis konsekvensbedömningar).

3. Uppföljning nulägesanalys

Dataskyddsbudeten har tidigare genomfört en nulägesanalys som redovisats i en rapport med tillhörande bilaga med åtgärdsförslag¹. Nulägesanalysen inleddes med en intervju som utgick från 81 frågor som på olika sätt rör personuppgiftsansvaret som följer av dataskyddsförordningen och kompletterande lagstiftning. Frågorna besvarades med *Ja*, *Nej*, *Delvis* eller *Inte aktuellt*. Generellt sett anses frågor besvarade med *Ja* vara klara delar, *Nej/Delvis/Vet inte* innebär att det helt eller delvis återstår arbete och de frågor som besvarats med *Inte aktuellt* anses vid tillfället för analysen inte beröra den personuppgiftsansvarige. Svaren från intervjutillfället sammanställdes sedermera i en rapport med tillhörande bilaga med åtgärdsförslag. I den senare framgår vilka delar som helt eller delvis kvarstod vid tidpunkten för genomförandet. Åtgärdsförslagen prioriterades även från 1 till 3, där 1 innebar högst prioritet och 3 lägst prioritet. Organisationen rekommenderades att prioritera åtgärdsförslagen med ”prio 1”.

De delar som helt eller delvis kvarstod att åtgärda sammanställdes alltså i en bilaga som för nämndens del bestod av 32 åtgärdsförslag. Åtgärdsplanen har därefter följts upp genom att företrädare för organisationen uppmanats ange status för respektive åtgärdsförslag. Resultatet av uppföljningen samt dataskyddsbudeten slutsatser, kommentarer och - i tillämpliga fall - rekommendationer redovisas nedan.

3.1 Resultat av uppföljningen av åtgärdsplanen

Resultatet av uppföljningen framgår i tabellerna nedan. Det visar, dag som ovan, att inga åtgärder är helt klara och att arbete kvarstår för samtliga åtgärdsförslag.

Tabell 1 Status för de 32 åtgärdsförslagen i åtgärdslistan

Antal	Status
0	Inte aktuella
0	Klara
27	Arbete pågår
5	Arbetet inte påbörjat

Tabell 2 Status för de 16 åtgärdsförslagen av ”Prio 1” i åtgärdslistan

Antal	Status
0	Inte aktuella
0	Klara
15	Arbete pågår
1	Arbetet inte påbörjat

Slutsatser

Av de totalt 32 åtgärdsförslagen kvarstår samtliga. Av dessa är 16 ”Prio 1”, vilket innebär att det är av största vikt att dessa prioriteras högst. För samtliga Prio 1 åtgärdsförslag, bortsett från åtgärdsförslag nummer 25 som åtgärdats, pågår arbetet.

¹ Rapport - Nulägesanalys för Barn- och utbildningsnämnden, 2023-07-06.

Dataskyddsbudets kommentarer

Dataskyddsbudet ser positivt på att arbetet har påbörjats och att nämnden prioriterat Prio 1:orna.

3.2 Arbetet pågår

För 27 åtgärdsförslag pågår arbete. Dessa delar avser:

1. Komplettera dokumentation som visar hur nämnden lever upp till GDPR.
2. Integrera GDPR-arbetet i den dagliga verksamheten
3. Följa utvecklingen i kommunens digitaliseringsprojekt för att gå upp ”i molnet”
4. Komplettera registret enligt artikel 30.1 i GDPR så att det omfattar samtliga personuppgiftsbehandlingar som ni är ansvariga för
5. Se över registret 30.1 i GDPR så att den omfattar rättslig grund för samtliga personuppgiftsbehandlingar.
6. Utred om förvaltningen är PU-biträde
7. Utred om samtycke används
8. Överföringar till tredjeland
9. Utred vilken personuppgiftspolicy som ni ska hänvisa till
11. Överväg rutiner för hantering av e-post
12. Säkerställ att gallringsrutinerna omfattar samtliga personuppgiftsbehandlingar och anger var och hur länge personuppgifter ska bevaras
13. Utred om BUN är personuppgiftsansvarig för kamerabevakning
14. Information till anställda om kontroll av loggar
15. Upprätta utbildningsplan
16. Informera medarbetare kontinuerligt om PU-frågor
17. Uppföljning av deltagande i utbildningsinsatser
18. Rutin för när konsekvensbedömning behövs
19. Genomför och dokumentera konsekvensbedömningar
20. Rutiner för åtkomstbegränsning
21. Info om utlämning till tredje part
22. Utred om BUN är biträde
23. Löpande riskvärdering av PU-biträden och underleverantörer
24. Info till registrerade ”andra lagret”
28. Upprätta vid behov en process för uppföljning av förfrågningar och klagomål från registrerade
29. Incidenthanteringsplan
30. Information om incidenthantering till anställda
32. Säkerställ att det finns en process så att ändringar av lagar och ny praxis kan uppmärksammas och implementeras i processer och styrdokument

Slutsatser

Av de åtgärdsförslag där arbetet pågår är samtliga, förutom tolv, av Prio 1. Dataskyddsbudet vill lyfta vikten av att prioritera att Prio 1 åtgärderna färdigställs innan resterande åtgärder påbörjas, vilket lätt kan glömmas bort i samband den stora mängden åtgärdsförslag som det arbetas med.

Dataskyddsbudets kommentarer

För nästintill samtliga ovan nämnda åtgärdsförslag finns kommentarer avseende det specifika åtgärdsförslaget och arbetet med det. Dataskyddsbudet ser positivt på detta eftersom

det underlättar vid uppföljning av arbetsprocessen. För en del åtgärder hänvisar nämnden till att arbete kommer ske tillsammans med övriga förvaltningar eller centralt i kommunen, dataskyddsombudet noterar detta och förstår att dessa åtgärder inte kan klarmarkeras av nämnden ännu. I och med den stora mängden påbörjade åtgärdsförslag är det viktigt att verksamheten säkerställer att åtgärdsförslagen kommer i mål.

3.3 Arbetet inte påbörjat

För 5 åtgärdsförslag är arbetet inte påbörjat. Dessa delar avser:

- 10. Sociala medier och policy
- 25. Info till registrerade "första lagret"
- 26. Info till registrerade vid avtal
- 27. Rutiner för registrerades rättigheter
- 31. Komplettera biträdesavtal med info om incidenthantering

Slutsatser

Enbart en åtgärd där arbetet inte påbörjats ännu är av Prio 1, resterande åtgärder är av Prio 2 eller Prio 3.

Dataskyddsombudet kommentarer

Dataskyddsombudet ser positivt på att det är ett lågt antal Prio 1-åtgärder där arbetet ännu inte påbörjats. Det innebär visserligen att organisationen valt att senarelägga vissa åtgärder. Dessa är dock av lägre prioritet vilket ligger i linje med att fullt fokus då kan läggas på att åtgärda samtliga Prio 1-åtgärder.

Barn- och utbildningsnämnden

Information om dataskyddsbudets årsrapport 2023 och granskningsrapport gällande uppföljning av nulägesanalysen och arbetet med åtgärdsförslagen

Information

Årsrapport 2023

Dataskyddsbudet har sammanställt årsrapporter för 2023 riktade till respektive nämnd. Syftet med årsrapporten är dels att presentera en sammanställning av statistik och personuppgiftsansvariges dataskyddsarbete under året som gått och dels komma med slutsatser och rekommendationer.

Statistiken som granskats är bland annat nämndernas personuppgiftsincidenter. Dataskyddsbudet lyfter i granskningen fram vikten av att involvera dataskyddsbudet när incidenten kräver dataskyddsbudets uppmärksamhet eller vid incidenter som är svårbedömda. Alla nämnder rekommenderas att analysera orsaken till att incidenter inträffat och att utifrån det vidta åtgärder för att förebygga liknande incidenter.

Dataskyddsbudet betonar vikten av att nämnderna utbildar personalen gällande behandling av personuppgifter och att nämnderna involverar dataskyddsbudet, särskilt när det är ett uttryckligt krav i dataskyddsförordningen.

Granskningsrapport - Uppföljning av nulägesanalysen och arbetet med åtgärdsförslagen

Dataskyddsbudet har under 2023 genomfört en nulägesanalys som mynnat ut i åtgärdsförslag riktade mot de olika nämnderna. Därefter har dataskyddsbudet genomfört en granskning av hur åtgärderna har hanterats inom respektive nämnd vilket sedan sammanställts i en granskningsrapport.

Dataskyddsbudets sammanfattande slutsatser är att det är enkelt att följa de olika åtgärderna i Planner men det är anmärkningsvärt att ingen åtgärd är klar ännu. Rekommendationen är att fokusera på några utvalda åtgärdsförslag åt gången utifrån prioriteringsordning.

Dataskyddsbudet belyser vikten av att nämnderna måste prioritera dataskyddsarbetet mer än i nuläget och tillse att tillräckliga resurser läggs på dataskyddsarbetet.

Underlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen 2024-04-02

Anneli Alm
Skolchef

Barn- och utbildningsnämnden

Delegationsbeslut 2024

Förslag till beslut

- 1 Barn- och utbildningsnämnden lägger redovisade delegationsbeslut under perioden 2024-03-05 – 2024-04-12 till handlingarna.

Sammanfattning

Delegationsbeslut under perioden 2024-03-05 – 2024-04-12 redovisas i separat bilaga.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-04-15
- Förteckning över delegationsbeslut 2024-03-05 – 2024-04-12

Sonja Neuman Hall
Nämndsekreterare

DELEGATIONSLISTA

Datum
2024-04-15

Barn- och utbildningsnämnden
Delegationsförteckning 2024-03-05 – 2024-04-12

Delegationsbeslut 2024-03-05 2024-04-12

Datum	Dokument id.	Diarienummer	Beskrivning	Delegat
2024-03-05	46521	2023/01094	Kompletterande yttrande	Karina Bronell
2024-03-06	46557	2024/00260	Beslut om placering i kommunal skola för elev från Thorén Framtid - Högstadium Centrum	Katarina Andersson
2024-03-06	46558	2023/01366	Beslut om placering i grundskola	Lena Magnusson
2024-03-06	46559	2023/01366	Beslut om placering i grundskola efter skolval	Marie Båge
2024-03-11	46598	2023/01320	Yttrande om ansökan om förskoleplats i Skövde kommun	Karina Bronell
2024-03-11	46599	2024/00359	Falköpings kommun PUB-avtal v 1.4.4 StudyBee	Karina Bronell
2024-03-11	46607	2023/01366	Beslut om placering i grundskola efter skolval	Marie Båge
2024-03-12	46608	2024/00037	Beslut om placering i förskoleklass 24-25 efter skolval - Åttagårdsskolan	Henrik Ader
2024-03-19	46694	2023/01366	Beslut om placering i grundskola efter skolval	Lena Magnusson
2024-03-19	46695	2023/01366	Beslut om placering i grundskola efter skolval	Carina Milton Persson
2024-03-20	46696	2023/01269	Yttrande om skolgång i Gällivare kommun	Henrik Ader
2024-03-21	46729	2024/00400	Ordförandebeslut om utseende av skolchef	Sofia Thuvesson
2024-03-21	46731	2024/00411	Beslut om skolskjuts	Sarah Cato
2024-03-21	46733	2024/00412	Beslut om skolskjuts	Sarah Cato
2024-03-21	46735	2023/00676	Beslut om skolskjuts	Sarah Cato
2024-03-21	46738	2024/00339	Beslut om ersättning för självskjuts HT-2023	Sarah Cato
2024-03-25	46750	2023/01366	Beslut om placering i grundskola efter skolval	Lena Magnusson
2024-03-25	46757	2023/01366	Beslut om placering i grundskola efter skolval	Madelaine Pettersson
2024-03-25	46760	2023/01366	Beslut om placering i grundskola efter skolval	Maria Moensjö
2024-03-25	46761	2023/01366	Beslut om placering i grundskola efter skolval	Maria Moensjö
2024-03-25	46762	2023/01366	Beslut om placering i grundskola efter skolval	Maria Moensjö
2024-03-26	46806	2024/00467	Avtal grupphandledning till skolkuratorer	Anneli Alm

Datum	Dokument id.	Darienummer	Beskrivning	Delegat
2024-03-27	46825	2023/01269	Yttrande om skolgång i Skövde kommun	Henrik Ader
2024-03-27	46826	2023/01269	Yttrande om skolgång i Skövde kommun	Henrik Ader
2024-03-27	46830	2024/00261	Yttrande	Anneli Alm
2024-03-28	46836	2023/01366	Beslut om placering i grundskola	Madelaine Pettersson
2024-03-28	46837	2023/01366	Beslut om placering i grundskola efter skolval-avslag	Maria Burlin
2024-03-20	46848	2024/00052	Avtal om skadestånd, 47900	Anna Isaksson
2024-04-05	46851	2024/00483	Beslut om vidaredelegation - stöd till inackordering	Anneli Alm

Delegationsbeslut skolskjuts i e-tjänst 2024-03-05 – 2024-04-12

ID	Status	Beslutat	Orsak till ansökan	Motpart	Delegat
49191	Beslutat	2024-03-21	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49192	Beslutat	2024-03-21	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49226	Beslutat	2024-03-27	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49229	Beslutat	2024-03-27	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49230	Beslutat	2024-03-27	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49232	Beslutat	2024-03-27	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49233	Beslutat	2024-03-27	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49234	Beslutat	2024-03-27	Funktionsnedsättning	Privatperson	Sarah Cato
49241	Beslutat	2024-03-28	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49242	Beslutat	2024-03-28	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49246	Beslutat	2024-04-09	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49250	Beslutat	2024-04-08	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49251	Beslutat	2024-04-02	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49256	Beslutat	2024-04-08	Annan särskild omständighet	Privatperson	Sarah Cato
49258	Beslutat	2024-04-02	Annan särskild omständighet	Privatperson	Sarah Cato
49259	Beslutat	2024-04-02	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49278	Beslutat	2024-04-02	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49279	Beslutat	2024-04-02	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato

49280	Beslutat	2024-04-02	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49281	Beslutat	2024-04-02	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49291	Beslutat	2024-04-02	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49296	Beslutat	2024-04-11	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49305	Beslutat	2024-04-02	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49306	Beslutat	2024-04-02	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49314	Beslutat	2024-04-11	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49319	Beslutat	2024-03-15	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49334	Beslutat	2024-04-02	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49335	Beslutat	2024-04-02	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49340	Beslutat	2024-04-02	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49347	Beslutat	2024-04-02	Funktionsnedsättning	Privatperson	Sarah Cato
49357	Beslutat	2024-04-02	Funktionsnedsättning	Privatperson	Sarah Cato
49369	Beslutat	2024-04-02	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49370	Beslutat	2024-04-02	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49371	Beslutat	2024-04-02	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49382	Beslutat	2024-04-02	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49383	Beslutat	2024-03-21	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49390	Beslutat	2024-04-03	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49392	Beslutat	2024-04-03	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49434	Avslag	2024-04-04	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49458	Beslutat	2024-04-03	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49481	Avslag	2024-03-18	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49483	Beslutat	2024-04-03	Funktionsnedsättning	Privatperson	Sarah Cato
49570	Beslutat	2024-04-04	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49665	Beslutat	2024-03-28	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49666	Beslutat	2024-03-28	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49687	Beslutat	2024-04-04	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49688	Beslutat	2024-04-04	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49710	Beslutat	2024-04-04	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato

49744	Beslutat	2024-04-11	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49751	Beslutat	2024-04-04	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49752	Beslutat	2024-04-04	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49753	Beslutat	2024-04-04	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49812	Beslutat	2024-04-04	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49814	Beslutat	2024-04-04	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49874	Beslutat	2024-04-04	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49875	Beslutat	2024-04-05	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49876	Beslutat	2024-04-08	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49930	Beslutat	2024-04-08	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49963	Beslutat	2024-04-09	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
49965	Avslag	2024-04-10	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49966	Beslutat	2024-04-10	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
49972	Beslutat	2024-04-09	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato
50085	Beslutat	2024-04-09	Trafikförhållande	Privatperson	Sarah Cato
50101	Beslutat	2024-04-11	Växelvis boende	Privatperson	Sarah Cato

Delegationsbeslut om anställningar 2024-03-05 – 2024-04-12

Tillsvidareanställningar	8
Vikarier	9
Visstid	10

Barn- och utbildningsnämnden

Anmälningssärenden till nämnd**Förslag till beslut**

- 1 Barn- och utbildningsnämnden lägger redovisade anmälningssärenden 2024-03-05 – 2024-04-12 till handlingarna.

Sammanfattning

Datum	Dok.id.	Diarienummer	Beskrivning
2024-03-07	46935	2024/00039	2024-03-07 FÖSAM protokoll - signerat
2024-03-11	46602	2024/00039	Mötesanteckningar rådet för funktionshinder 2024-02-28
2024-03-13	46617	2024/00371	Beslut om avstängning av elev - Kinnarpsskolan
2024-03-20	46697	2023/01363	Beslut - 202301378 - KS - § 71 Strategiska utvecklingsmedel 2024
2024-03-20	46706	2024/00039	Beslut - 202400113 - KS - § 90 Riktlinje för säkerhetsskydd
2024-03-20	46707	2024/00039	Riktlinje för säkerhetsskyddsfrågor_Falköping_klar
2024-03-20	46711	2024/00057	Anmälan av personuppgiftsincident - 29668
2024-03-20	46712	2024/00039	Anmälan till huvudman gällande frånvaroutredning - Kinnarpsskolan
2024-03-20	46713	2024/00039	Anmälan till huvudman gällande frånvaroutredning - Kinnarpsskolan
2024-04-08	46857	2024/00039	Anmälan till huvudman gällande frånvaroutredning elev - Kinnarpsskolan 7-9
2024-04-08	46858	2024/00039	Anmälan till huvudman gällande frånvaroutredning elev - Kinnarpsskolan 7-9
2024-04-08	46859	2024/00039	Anmälan till huvudman gällande frånvaroutredning elev - Kinnarpsskolan 7-9
2024-04-08	46860	2024/00039	Anmälan till huvudman gällande frånvaroutredning elev - Gudhemsskolan 7-9
2024-04-09	46869	2024/00039	Anmälan till huvudman gällande frånvaroutredning elev - Gudhemsskolan 7-9
2024-04-09	46870	2024/00039	Minnesanteckningar från möte i det politiska ordförandenätverket Skaraborg 240405
2024-04-11	46903	2024/00039	Protokoll BUNAU 2024-04-09

Datum	Dok.id.	Diarienummer	Beskrivning
2024-04-12	46918	2024/00039	Beslut - 202400178 - KS - § 43 Budgetförutsättningar för år 2025-2027
2024-04-12	46919	2024/00039	Budgetförutsättningar för år 2025-2027

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från barn- och utbildningsförvaltningen, 2024-04-15

Sonja Neuman Hall
Nämndsekreterare

BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR

2025-2027

FALKÖPINGS KOMMUN

FALKÖPING
KOMMUNEN

PRODUKTION: KOMMUNLEDNINGSFÖRVALTNINGEN
FALKÖPINGIS KOMMUN 2024-03-22

Framsida Falköping från Mösseberg, Foto: Tuana

Innehållsförteckning

INLEDNING

Kommunens uppdrag och organisation	4
------------------------------------	---

VISION, MÅL OCH STYRNING

Vision, mål och styrning	5
- Skapa förutsättningar för ett hållbart Falköping	6
- Skapa förutsättningar för ett attraktivare Falköping	7
- Skapa förutsättningar för ett näringsliv som utvecklas	8
- Kommunens organisation ska vara utvecklande och förnyande med en tillitsbaserad styrning	9
Kommunens uppföljningsarbete	10

PLANERINGSFÖRUSÄTTNINGAR

Budgetprocessen i Falköpings kommun	11
Befolkningsutveckling	12
Demografi- och resursfördelningsmodell	13
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	14
Skatteprognos för perioden år 2025-2027	15
Beräkningsunderlag för perioden år 2025-2027	16
Känslighetsanalys	18

EKONOMISKA UNDERLAG

Underlag till driftsbudget för år 2025-2027	20
Underlag till nämndernas budgetramar för år 2025-2027	22
Underlag till investeringsbudget för år 2025-2027	24
Underlag till större investeringsprojekt för år 2025-2029	25
Underlag till taxefinansierade investeringar VA för år 2025-2029	26
Prioriterade investeringar från förvaltning/nämnd för år 2025-2029	26

ÖVRIG INFORMATION

Tidsplan för fortsatt budgetprocess år 2024	27
---	----

Kommunens uppdrag och organisation

Syfte

Syftet med budgetförutsättningarna är att ge en samlad bild av de ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar som Falköpings kommun har inför budgetarbetet till flerårsplan för år 2025-2027. Budgetförutsättningarna utgår från kommunens styrdokument för verksamhets- och ekonomistyrning. I budgetförutsättningarna ingår även den tidsplan som ligger till grund för årets budgetarbete samt de beräkningsuppgifter som ska användas vid framtagandet av nämndens budgetunderlag.

Kommunens uppdrag

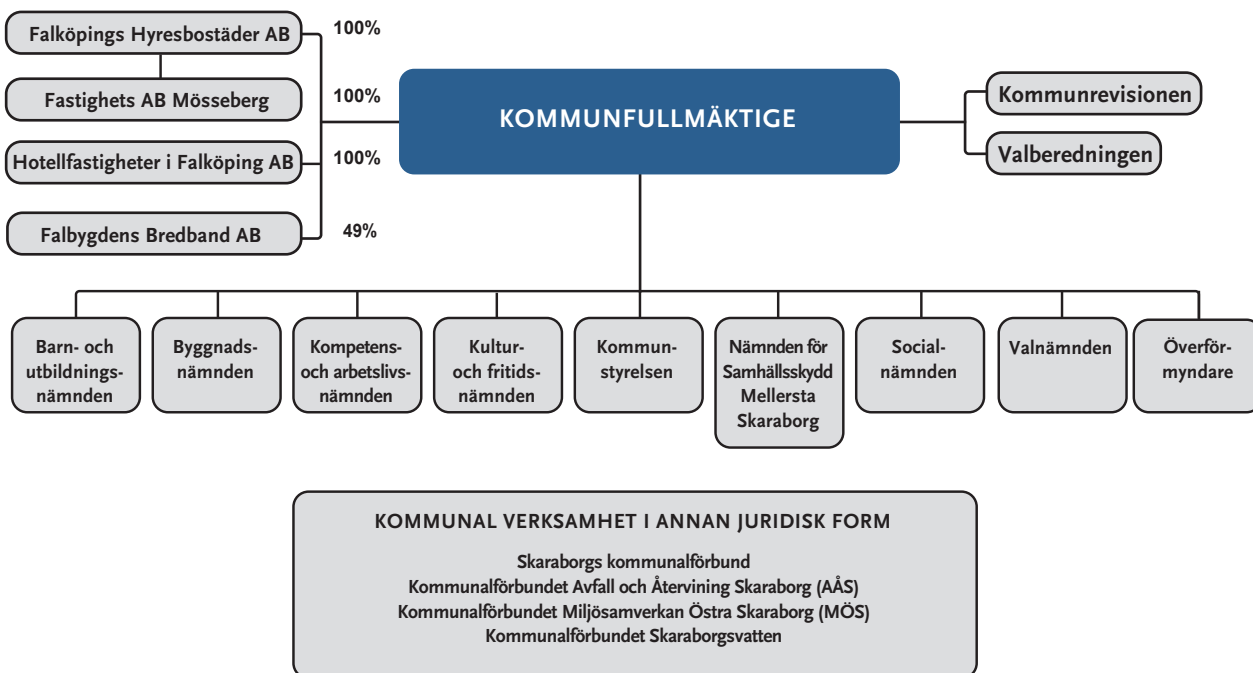
Falköpings kommun har ansvar för viktiga samhällsfunktioner som en del av den service som samhället ger till sina medborgare. Kommunens verksamheter styrs till stor del av kommunallagens bestämmelser där det framkommer att kommunen ansvarar för barnomsorg, utbildning, socialtjänst och äldreomsorg liksom ansvaret för planering av bostäder, hälsoskydd, miljöskydd och räddningstjänst.

Centralt i kommunallagen är att kommunen genom sitt självstyre får bestämma vad den ska arbeta med och i vilken omfattning, men allt måste ta sin utgångspunkt i att kommunen är till för medborgaren. Syftet är att omsätta och nå nationella krav, statliga och kommunala mål. Kommunen som huvudman fördelar olika ansvarområden tillsammans med budget ut till nämnderna.

Organisation

Förutom traditionell kommunal förvaltningsform bedrivs kommunal verksamhet även i annan juridisk form. Falköpings kommun äger 100 procent av Falköpings Hyresbostäder AB och Hotellfastigheter i Falköping AB. Dessutom äger kommunen 49 procent av Falbygdens Bredband AB, resterande 51 procent ägs av Local Connect i Falköping AB.

Vidare ingår Falköpings kommuns verksamhet avseende avfall och miljötillsyn inom kommunalförbundet Avfall och Återvinning Skaraborg (AÅS) samt Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS)

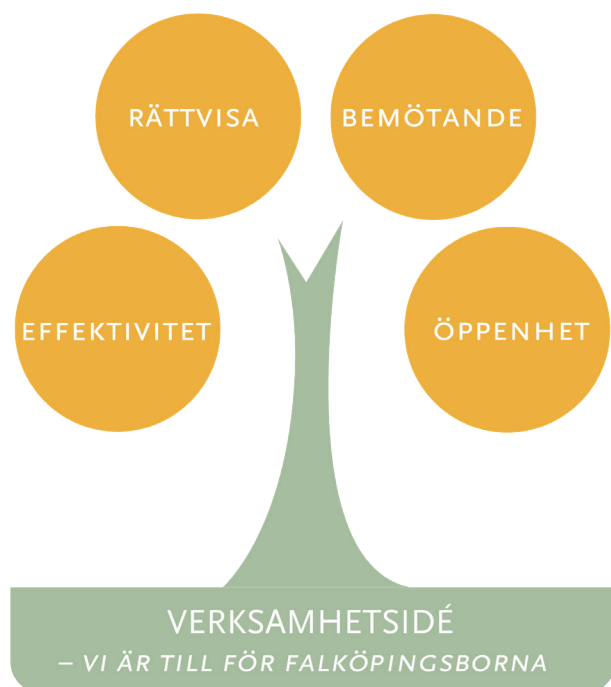

Vision, mål och styrning

Kommunens vision - Det Goda Livet

Det Goda Livet är kommunens vision om det hållbara samhället, ett samhälle i balans och harmoni, även för kommande generationer. Det Goda Livet bygger på allas lika värde och på samhällsaktiva invånare. Livs kvalitetsfrågorna värnas för att öka välbefinnandet och trivselen för invånarna i Falköpings kommun.

Det finns tydliga kopplingar mellan delaktighet, inflytande och hälsa. När enskilda individer och grupper får möjlighet att påverka sin livskvalitet och utvecklingen av samhället i stort, uppstår en känsla av medskapande som bidrar till meningsfullhet. Meningsfullhet är avgörande för att skapa det goda livet för Falköpings kommuns invånare. Falköping tar ansvar för en gemensam framtid och en hållbar utveckling. Kommunen vill skapa det goda livet för kommunens invånare och för kommande generationer.

Viljan är att driva en förändringsprocess där kommunen går före i utvecklingen av ett hållbart samhälle, där naturens och de mänskliga resurserna används medvetet och balanserat. Ekologin sätter ramarna och villkoren med planetens absoluta gränser, ekosystem och naturens resurser. Ekonomin är ett medel för att skapa social hållbarhet. Det är själva målsättningen med det dynamiska och rättvisa samhället där de mänskliga behoven uppfylls.

Kommunen ser ett tydligt samband mellan hållbara satsningar och den lokala utvecklingen. Falköping ska vara en bra kommun att besöka, bo och verka i – nu och i framtiden. Kommunen som organisation är till för Falköpingsborna och strävar efter att alla ska behandlas rättvist och lika, att relationer kännetecknas av öppenhet, respekt och ett gott bemötande, att goda resultat uppnås genom effektivitet, tillit och samverkan.

Agenda 2030

Kommunens vision om det goda livet, med de tre hållbarhetsdimensionerna, samt de prioriterade målen hänger tätt ihop med FN:s Agenda 2030.

Agenda 2030 består av 17 globala mål för hållbar utveckling. Dessa syftar till att utrota fattigdomen, stoppa klimatförändringarna samt skapa trygga och fredliga samhällen. Genom att koppla de globala målens ikoner till kommunens övergripande mål stärks styrkedjan. Agendan ska tillsammans med kommunens övergripande mål, det lokala målet om fossilfrihet år 2030 samt kommunens klimatstrategi vara styrande för att kommunen långsiktigt ska kunna leverera välfärd till invånarna.

Arbetet med att utveckla kommunens arbete med hjälp av Agenda 2030 fortsätter. Flera av de utmaningar kommunen ställs inför är komplexa och agendan kan vara ett verktyg för att sortera, prioritera, hitta synergieffekter och följa upp resultatet av det arbete kommunen gör.

Politisk prioritering

I förarbeten till flerårsplan för år 2024-2026 har politiken identifierat följande fokusområden:

- Barn och ungas uppväxtvillkor
- Livskraftig landsbygd
- Arbetsmarknad
- Klimat
- Trygghet

Ovanstående fokusområden är fortfarande aktuella i budgetförutsättningarna inför flerårsplan för år 2025-2027.

Skapa förutsättningar för ett socialt hållbart Falköping

I Falköpings kommun skapas det goda livet tillsammans genom tron på att framtiden går att utveckla och förbättra.

En socialt hållbar kommun utgår från alla människors lika värde och mänskliga rättigheter. Verksamheterna i Falköpings kommun ska genom en bred samverkan utveckla ett hållbart och dynamiskt samhälle.

I arbetet med social hållbarhet ska kommunen prioritera förebyggande och tidiga insatser för att stärka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer. Kommunens verksamheter ska samarbeta med varandra och med externa parter för att skapa goda och trygga uppväxtvillkor för barn och unga, samt goda livsvillkor för kommuninvånarna genom hela livet.

Kommuninvånarnas inträde på arbetsmarknaden är avgörande för en hållbar arbetsmarknad och ett socialt hållbart samhälle. Kommunen ska verka för att skapa goda förutsättningar för en långsiktig och gynnsam verksamhet för utbildning och etablering på arbetsmarknaden. Kommunen ska skapa förutsättningar för en meningsfull sysselsättning och fritid för sina invånare.

Ledord i mål 1:

- Uppväxtvillkor
- Samverkan
- Delaktighet
- Trygghet

Underlag till kommunövergripande mätbarhet i mål 1

Inskrivna barn i förskola i kommunal och fristående regi (andel i %)
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)
Andel elever som uppnår gymnasieexamen inom tre år respektive fyra år
Genomströmning VUX
Kommunala aktivitetsansvaret (KAA)
Antal klienter i ekonomiskt bistånd
Antal klienter på ekonomiskt bistånd som avslutats till arbete/studier
Andel 7-25 år som deltagit i idrottsaktivitet i RF-ansluten förening
Antal utlån Fritidsbanken

Skapa förutsättningar för ett attraktivare Falköping

Falköpings kommun ska vara en bra plats att bo, verka och leva på – en plats där invånare känner stolthet och trygghet.

För att stärka attraktiviteten är det avgörande att kommunen är en bra plats att bo, verka och leva på. Kommunen vill stärka sitt platsvarumärke för

att vara attraktiv för invånare, näringsliv och civilsamhälle. Kommunens verksamheter ska samverka med varandra och med externa parter för att stärka positionen och öka attraktiviteten.

Kommunens verksamheter ska samverka för att uppfylla Falköpings kommuns åtaganden i den antagna klimatstrategin, med ett övergripande mål om att vara en fossilfri kommun år 2030.

Falköpings kommuns värden i form av naturskönt boende ska samspela med kommunal service, handel och kommunikationsmöjligheter. Naturvärden, den biologiska mångfalden och naturresurser skapar en livskraftig Falköpings kommun när de tas tillvara på och utvecklas.

Falköpings kommun ska stärka attraktiviteten genom fortsatta satsningar på infrastrukturen.

Kommunens verksamheter ska ha en god tillgänglighet med hög service och gott bemötande.

Ledord i mål 2:

- Kommunal service
- Livskraftig landsbygd
- Klimat
- Boendemiljö

Underlag till kommunövergripande mätbarhet i mål 2

Inflyttning till Falköpings kommun
Utflyttning från Falköpings kommun
Gästnätter i kommunen
Tillgängliga tomter/mark

Skapa förutsättningar för ett näringsliv som utvecklas

*Falköpings kommun –
En drivande aktör.*

Falköpings kommun ska vara och upplevas som en kreativ och drivande kommun som skapar goda förutsättningar för nya etableringar och utveckling för befintliga företag.

Kommunen ska vara en aktiv part i utvecklingsarbetet

av näringsliv och arbetsmarknad genom ett gott bemötande och hög service. Kommunens verksamheter ska stärka och stimulera arbetsgivares möjligheter att ta ett socialt och hållbart ansvar i samhället.

Falköpings kommun ska verka för att fler ska komma i arbete och nå egen försörjning. För att möta efterfrågade och framtida kompetensbehov är det avgörande att kommunens verksamheter samarbetar tillsammans och med externa parter. Genom samarbete vill kommunen identifiera kompetensbehov och stimulera kompetensförsörjning för att stödja individen och det lokala näringslivets framgång och utveckling.

Ledord i mål 3:

- *Samarbete*
- *Kompetensförsörjning*

Underlag till kommunövergripande mätbarhet i mål 3

Näringslivsrankning
Insikten (SKR)
Antal nyetablerade företag
Arbetslöshet Arbetsförmedlingen
Tillgängliga arbetstillfällen Arbetsförmedlingen
6-månaders uppföljning av avslutade elever från yrkesutbildning VUX

Kommunens organisation ska vara utvecklande och förnyande med en tillitsbaserad styrning

Kommunen verksamheter är till för kommuninvånaren, tillsammans ska verksamheterna bidra till visionen Det Goda Livet.

Kommunen ska vara en väl fungerande serviceorganisation med ansvar till Falköpings kommuns invånare. Kommunen ska samarbeta

kring resurser för att efterleva de lagkrav, syften, uppdrag och behov som finns från samhälle, kommun och myndighet. En verksamhet som styrs av behov och syften skapar hög kvalitet genom att utföra rätt åtgärder på rätt sätt och uppnår de avsedda resultaten med tilldelade resurser.

En god kvalitet i kommunorganisationen börjar med nöjda medarbetare och goda arbetsmiljöer. Det skapar förutsättningar för en arbetsgivare och organisation som utvecklas och förnyas utefter de behov som finns. Det utgör grunden för verksamheternas möjligheter att arbeta för kommunens mål och att skapa förutsättningar för:

- ett socialt hållbart Falköping,
- ett attraktivare Falköping
- och ett näringsliv som utvecklas.

Kommunens verksamheter ska genomsyras av en tillitsbaserad kultur som balanserar behovet av uppföljning med förtroende för medarbetarens kompetens. Det tillitsbaserade klimatet börjar med dialoger och delaktighet mellan politiker, chefer och medarbetare. Tillsammans skapas en bra arbetsmiljö för medarbetarna och effektiva verksamheter med god kvalitet för kommuninvånarna.

Tillitsklimatet förutsätter att medarbetare, chef och politiker arbetar för verksamheternas bästa, mål och uppdrag

Ledord i mål 4:

- Attraktiv arbetsgivare
- Bra arbetsmiljö
- Uppföljning

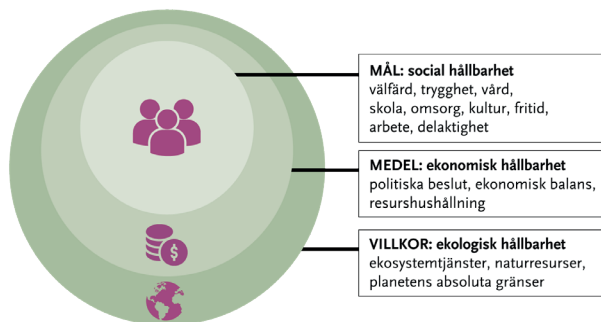
Underlag till kommunövergripande mätbarhet i mål 4

Sjukfrånvaro

Nyttjad friskvård

Kommunens uppföljningsarbete

Flerårsplanen syftar till att mål och ambitioner ska samspela med de resurser som kommunen råder över. Samtidigt syftar flerårsplanen till att få bättre framförhållning och beredskap för verksamhetsförändringar som kommer att bli nödvändiga.

Uppföljningsarbete

Kommunen ansvarar för att bedriva en effektiv verksamhet med god kvalitet utifrån lagar, nationella och lokala politiska mål, kommunala styrdokument och ekonomisk tilldelning genom budget.

En framgångsfaktor är att skapa en fungerande styrkedja som binder ihop de olika nivåerna i den kommunala organisationen från kommunfullmäktiges vision till verksamheterna, och tillbaka till kommunfullmäktige. Mer om kommunens styrkedja finns att läsa i styrdokumentet Policy för verksamhets- och ekonomistyrning och Riktlinjer för verksamhets- och ekonomistyrning.

Detta kräver ett systematiskt arbete med mål- och resultatstyrning genom uppföljning utifrån helhet och analys av resultat. Kommunen har initierat och påbörjat ett utvecklingsarbete för att få en gemensam struktur i uppföljningsprocessen. Arbetet är långsiktigt och ska bidra till en ökad samsyn och systematik samt skapa förutsättningar för en helhetsbild och ökad delaktighet i arbetet. Uppföljning av kommunens fyra övergripande mål görs som en samlad bedömning av måluppfyllelse och baseras bland annat på nämndernas analyser av måluppfyllelse, trender och utfall för indikatorer, uppföljning av strategier och andra styrdokument samt effekter av olika insatser. Syftet är att få en så övergripande och trovärdig bild som möjligt av hur kommunen klarar sitt uppdrag och vilken effekt olika kommunala satsningar har. Vid resultatredovisning presenteras bedömning av måluppfyllelse följt av identifierade utvecklingsområden.

Förutom att ta fram ekonomiska underlag och bryta ner de fyra övergripande målen till nämndsmål, ska nämnderna även presentera en verksamhets- och personalplanering samt ekonomiska förutsättningar. Dessa tre tabeller ska i verksamhetsplanen harmonisera för att uppnå en följsam verksamhet. Nämnderna ska sedan i kommande verksamhetsrapporter under år 2024 göra uppföljning och analys utifrån dessa tre tabeller tillsammans med en målanalys och ekonomiska rapporter. Eventuella avvikelser i verksamhets- och personalplanering eller ekonomiska förutsättningar bör även ge avvikelser på det ekonomiska resultatet eller nämndens mål.

Denna förändring syftar till att kvalitetssäkra nämndens uppföljning och analys, vilket ökar tilliten och förtroendet för styrkedjan samtidigt som nämnder och förvaltningar har tillgång till välgrundade underlag utifrån verksamhetens nuläge.

Mer information om kommunens budgetprocess och uppföljningsarbete finns att läsa i styrdokumentet Riktlinjer för verksamhets- och ekonomistyrning på falkoping.se

Budgetprocessen i Falköpings kommun

Budgetprocess

Falköpings kommuns budgetprocess utgår ifrån gällande flerårsplan, och utifrån denna tas planeringsförutsättningar fram för kommande flerårsplansperiod. I planeringsförutsättningarna uppdateras omvärldsanalysen, justering av resurser baserat på demografi och prisutveckling. Utifrån planeringsförutsättningarna tas budgetförutsättningarna för perioden fram inklusive preliminär drifts-/investeringsplan för kommande år.

Framräkandet av nya budgetramar utgår ifrån nästkommande år i flerårsplanen, hänsyn tas till politiska och verksamhetsmässiga beslut som påverkar innevarande och kommande år budgetram. Exempel på detta är löneöversyn och justering av budgetramar kopplat till förändrade ansvarsområden med mera.

Justering görs utifrån resursfördelningsmodell, vidare görs justering för generella uppräknings baserat på prisindex för kommunal verksamhet. Detta gäller samtliga kostnader/intäkter förutom statsbidrag, avgifter och kapitalkostnader. Kompensation ges i möjligaste mån för ökade resurser kopplat till lokalförändringar enligt gällande riktlinjer för lokalförsörjning. Justering av budgetramar görs även utifrån politiska

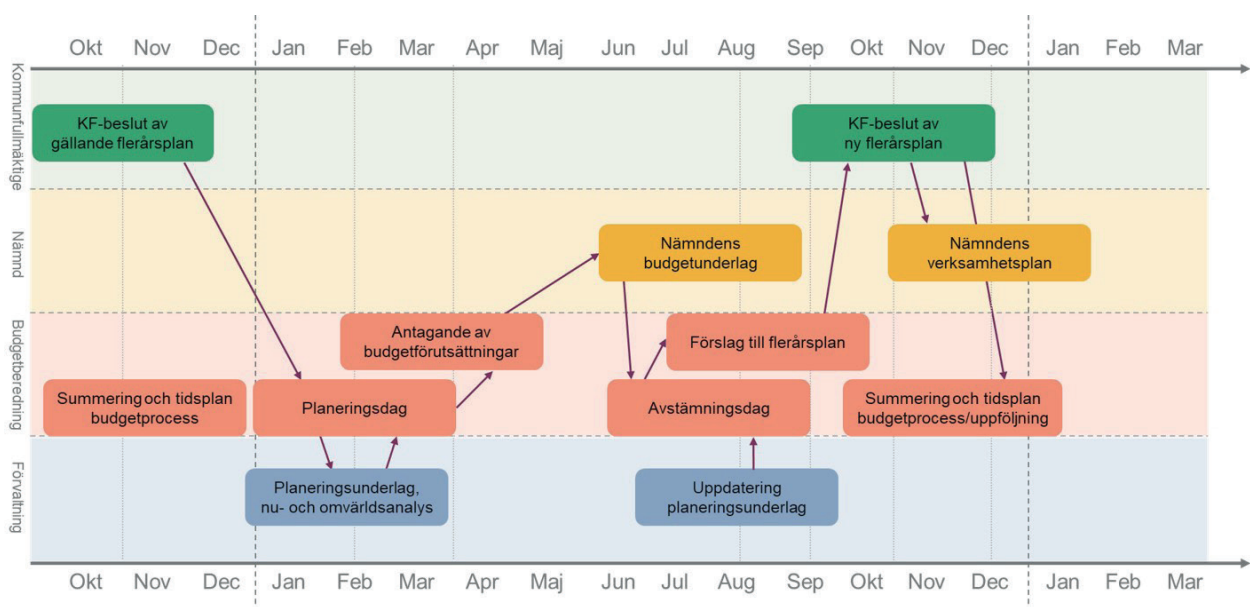
förslag i budgetförutsättningarna.

Budgetförutsättningarna beslutas av Falköpings kommuns budgetberedning och skickas därefter ut till nämnderna för att fungera som grund till nämndens budgetunderlag. Nämndernas budgetunderlag tas fram av förvaltningen utifrån budgetförutsättningarna och beslutas av nämnd att överlämnas till budgetberedningen senast augusti månads utgång.

Utifrån detta material, samt uppdaterade skatteprognoser och prisindex, arbetar sedan respektive majoritet/opposition/parti ut förslag till flerårsplan för kommande treårsperiod. Flerårsplanen beslutas slutligen av kommunfullmäktige under hösten.

Nämndens verksamhetsram

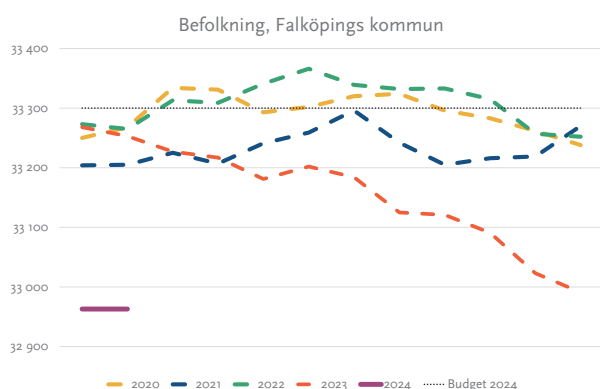
Utifrån flerårsplanen ska varje nämnd ta fram en verksamhetsplan, inklusive mål och budget, för perioden. Nämnden har alltid rätt att utifrån kommunfullmäktiges budgetram, själv välja att fördela medlen inom nämnden. Dock ska nämnden kunna redovisa hur eventuella öronmärkta pengar till nämnden har hanterats i kommande uppföljningar och dialoger.

Budgetprocessen

Befolkningsutveckling

Falköpings kommuns befolkning hade vid årsslutet 2023 en befolkning på 32 991 personer vilket är en minskning med 261 personer under året. Sett över tid har kommunen haft en minskande befolkning sedan juni 2022. Minskningen av befolkningen kan både kopplas till negativt födelseöverskott, alltså fler som avlider än föds, samt ett flyttningsunderskott, fler som flyttar från kommunen än som flyttar in till kommunen. I jämförelse med den befolkningsnivån i gällande flerårsplan är avvikelserna 309 personer mindre, främst i åldersgruppen 6-15 år där minskningen är 166 barn.

Påverkan på ekonomin

Varje ny invånare innebär cirka 50 000 kronor till 70 000 kronor i ökade inkomster för kommunen, i form av skatter eller statsbidrag, beroende på ålder och inkomst. Varje ny invånare i åldersspannet 1-18 år och över 80 år ger även ett tillskott i kostnadsutjämnningen samtidigt som personer mellan 19 och 79 år ger en minskad kostnadsutjämnning.

Samtidigt som en ny kommuninvånare innebär ökade intäkter kan den även bidra till ökade eller sjunkande kostnader för kommunen beroende på om behovet kan tillgodoses i nuvarande verksamhetsnivå. Ett exempel på detta är en barnfamilj som flyttar till en tätort där det finns utrymme för fler barn i nuvarande förskole- och grundskoleverksamhet. Då bör kommunens kostnader inte öka utan istället kan kostnaden per barn eller elev för berörd verksamhet minska.

DEMOGRAFI	UTFALL 31 DECEMBER				INNEVARANDE ÅR			FÖRUTSÄTTNINGAR FLERÅRSPLAN 2025-2025		
	2020	2021	2022	2023	BUDGET 2024	UTFALL 2023-12-31	Förändring	PLAN 2025	PLAN 2026	PLAN 2027
Ålder vid årets slut										
0 år	374	332	332	335	330	335	5	336	336	337
1 - 5 år	2 067	2 047	1 959	1 872	1 896	1 872	-24	1 875	1 878	1 881
6 - 15 år	4 127	4 165	4 117	4 034	4 200	4 034	-166	4 041	4 047	4 053
16 - 18 år	1 245	1 239	1 243	1 268	1 275	1 268	-7	1 270	1 272	1 274
19 - 24 år	2 116	2 111	2 193	2 171	2 225	2 171	-54	1 819	1 822	1 825
25 - 64 år	15 947	15 941	15 894	15 762	15 801	15 762	-39	16 146	16 170	16 195
65-79 år	5 180	5 245	5 263	5 262	5 211	5 262	51	5 271	5 279	5 287
80 - 89 år	1 788	1 781	1 826	1 874	1 928	1 874	-54	1 877	1 880	1 883
90 - år	394	409	425	413	434	413	-21	414	414	415
SUMMA BEFOLKNING	33 238	33 270	33 252	32 991	33 300	32 991	-309	33 050	33 100	33 150
Förändring	-8	32	-18	-261				59	50	50

Demografi- och resursfördelningsmodell

Falköpings kommuns demografi- och resursförmedlingsmodell ligger till grund för övergripande justering av budgetramar utifrån volymförändringar inom olika åldersklasser. Detta påverkar i dagsläget barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens budgetramar.

Resursfördelningen mellan åren baseras på förväntad befolkningsökning från Statistiska centralbyråns (SCB) databas för framtagande av befolkningsutveckling inom respektive åldersklass och geografiskt område.

Detta innebär att nedanstående siffror i tabellen är teoretiskt beräknade, men ger ändå en fingervisning över hur demografin kommer att fördelas i kommunen under kommande år baserat på kommunens befolkningstillväxt. Modellen tar egentligen inte hänsyn till åldersnivåer för in- eller utflyttade medborgare till kommunen. Det är därför viktigt att detta stäms av emot verkligt utfall inför varje ny budgetprocess.

Resursfördelning till år 2025-2027

I och med befolkningsminskningen under år 2023 med 261 personer, jämfört med en förväntad utveckling om drygt 50 personer innebär detta att även till år 2025 kommer ske förändringar av resurser kopplat till kommunen resursfördelningsmodell. Detta innebär att både Socialnämnden som Barn- och utbildningsnämnden erhållit mer budgetmedel, kopplat till resursfördelningsmodellen, för år 2024 än vad som skulle utgått. exempelvis skulle Barn och utbildningsnämnden fått minskade budgetmedel till grundskolan i stället för den utökning som gav till år 2024. Då inga justeringar av resursfördelningsmodellen görs under innevarande år kommer förändring att ske först till år 2025 enligt tabellen nedan.

Totalt erhåller Socialnämnden en minskning av budgetram om 0,9 miljoner kronor för år 2025 utifrån resursfördelningsmodellen, och Barn- och utbildningsnämnden behöver återföra budgetram om 22,1 miljoner kronor till budgetberedningen.

RESURSFÖRDELNING												
(mnkr)	ÅR 2024			ÅR 2025			ÅR 2026			ÅR 2027		
Ålder vid årets slut	Befolk. avvikelse	Komp. volym	Verkligt utfall	Plan 2025	Just. volym	Komp. volym	Plan 2026	Just. volym	Komp. volym	Plan 2027	Just. volym	Komp. volym
0 år	5	-	-	336	6		336	1		337	1	
1 - 5 år	-24	13,4	16,2	1 875	-21	2,4	1 878	3	-0,3	1 881	3	-0,4
6 - 15 år	-166	-2,8	15,9	4 041	-159	18,9	4 047	6	-0,6	4 053	6	-0,7
16 - 18 år	-7	-6,0	-5,1	1 270	-5	0,8	1 272	2	-0,2	1 274	2	-0,3
19 - 24 år	-54		-	1 819	-405		1 822	3		1 825	3	
25 - 64 år	-39		-	16 146	345		16 170	24		16 195	24	
65-79 år	51			5 271	61	-5,1	5 279	8	-0,6	5 287	8	-0,6
80 - 89 år	-54	-3,4	1,9	1 877	-51	4,3	1 880	3	-0,2	1 883	3	-0,2
90- år	-21			414	-21	1,7	414	1	-0,1	415	1	-0,1
SUMMA BEFOLKNING	-309	1,1	12,8	33 050	-250	23,0	33 100	50	-2,0	33 150	50	-2,1
Förändring				-250			50			50		

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning

Grunden i kommunal ekonomi är inte att få avkastning på skattebetalarnas pengar utan att bedriva den verksamhet som politiken beslutat om. God ekonomisk hushållning syftar till att styra ekonomi och verksamhet i både kortare och i längre tidsperiod. De finansiella målen ska fungera som en restriktion inom vilken verksamheternas mål och riktlinjer ska inrymmas. Ifall kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger kommunens intäkter innebär detta att skulden skjuts över på kommande generationer. I kommunallagen bestäms detta utifrån 11 kap 1 § "Kommuner och regioner ska ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som beskrivs genom andra juridiska personer". I Falköpings kommun återfinns detta i styrdokumentet "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv", och där återfinns även kommunens två finansiella mål. En översyn av dokumentet var planerad under senare delen av år 2023 där de finansiella målen kommer justeras till följd av förseningen av byggnationen av Platåskolan.

Ekonomisk ställning

Falköpings kommun har, likt många andra svenska kommuner, haft flera år av höga resultatnivåer som förbättrat kommunens ekonomiska ställning. Sedan år 2017 har Falköpings kommun investerat närmare 1 850,0 miljoner kronor samtidigt som låneskulden endast ökat med knappa 560,0 miljoner kronor. Det vill säga en självfinansieringsgrad på cirka 69,0 procent eller 1 300,0 miljoner kronor. Under senare delen av 2023 behövde kommunen återigen börja låna kapital till investeringar.

Under de goda åren har även avsättningar till Resultatutjämningsreserven (RUR) gjorts vilken per 2023-12-31 uppgår till 100,0 miljoner kronor. RUR kan användas som en krockudde för kommunen vid ett eventuellt negativt årsresultat, detta i form av att medel ur RUR:en kan återföras till kommunens balanskravsresultat. Det är dock viktigt att poängtera att de avsatta medlen i RUR:en endast kan användas till att återställa balanskravsresultatet, och kan alltså inte användas i kommunens löpande drift.

Kommunens resultat för år 2023 stannade på 43,0 miljoner kronor vilket var 2,0 miljoner kronor lägre än det finansiella målet, dock var årets resultat 17,5 miljoner kronor bättre än det budgeterade resultatet för året. Utfallet för år 2023 på centrala poster kopplat till arbetskraft- och pensionskostnader samt nämndernas utfall redovisade ett underskott på 48,1 miljoner kronor samtidigt som skatteintäkter och generella statsbidrag redovisade ett överskott på 45,4 miljoner kronor.

I den första ekonomiska uppföljningen för år 2024 visar tyvärr på samma tendenser när det gäller kommunens kostnader kopplat till arbetskraft och pensioner jämfört med budget. Även nämnderna prognostiserar ett betydande underskott för år 2024. På grund av minskad befolkning och sämre fart i den svenska tillväxten minskar även skatteintäkterna och de generella statsbidragen i förhållande med budgeten. Det finns därför risk att kommunen under år 2024 kommer behöva öka låneandelen för att klara av att betala driften samt beslutade investeringar. Enligt SKR finns det dock möjlighet för kommunen att aktivera RUR för att klara balanskravet för året, och då inte behöva återställa underskottet inom de tre kommande åren.

Även om kommunen eventuellt inte behöver återställa ett underskott för år 2024, är det viktigt att anpassa kommunen verksamhet utifrån befolkningsnivån och intäkter under året och komma i kostym till år 2025. I förarbetet till budgetförutsättningarna för år 2025-2027 har kommunens driftsredovisning uppdaterats utifrån resursfördelningsmodell, ny skatteprognos, uppräknig av kostnader utifrån prisindex för kommunal verksamhet samt en omställning om 1,0 procent av föregående års budgetram för nämnden. Utifrån ovanstående beräkning visar budgetförutsättningarna på ett beräknat årsresultat om cirka 40,0 miljoner kronor för år 2025 och år 2026, något högre år 2027. Den stora osäkerheten i årets budgetprocess återfinns främst i om inflationen faller tillbaka och minskar kommunens pensionskostnader samt nämndernas möjlighet att anpassa sin verksamhet till beslutat budgetram.

Skatteprognos för perioden år 2024-2026

Staten delar ut statsbidrag till kommunerna som syftar till att kommunerna ska ha samma förutsättningar för kommunala tjänster i hela landet. Detta syftar alltså till att göra det mer likvärdigt mellan kommunerna, inte lika utan ungefär lika. Dessa bidrag är oberoende av kommunens skattekraft och opåverkbara kostnader och kan mer liknas med en behovsutjämnning än en kostnadsutjämnning. Bidragen gäller endast lagstadgade verksamheter och inte frivilliga delar i den kommunala verksamheten.

Falköpings kommuns beräkning av skatteintäkter och generella statsbidrag i flerårsplan, baseras enligt senaste års praxis på SKR:s skatteunderlagsprognos från augusti året innan. Den senaste skatteprognosen från SKR presenterades den 26 februari 2024 och innebar en prognos om minskade intäkter under kommande år. Detta kan dels kopplas till kommunens minskande befolkning, dels den svaga ekonomiska tillväxten i Sverige. När det gäller underlag till skatteintäkter och generella statsbidrag utgår dessa från 1 novemberciffran, vilken för Falköpings kommun

var 33 073 personer, vilket per januari 2024 är 110 personer fler än verklig befolkning. För kommande år är intäkterna baserade på SKR:s modell Skatter och Bidrag för kommuner där kommunen har möjlighet att göra egna antaganden om befolkningen.

Fastighetsavgiften för Falköpings kommun ger för år 2025 nästan 10,0 miljoner kronor mer än under år 2023. Detta beror främst på höjda taxeringsvärden på fastigheter kopplat till en snabbt ökad bostadsmarknad i samband med pandemin. Då huspriser i Falköpings kommun är relativt låga i förhållande till riket gör detta att förändringen av fastigheternas taxeringsvärde understiger de max tak som finns kopplat till fastighetsavgiften på knappt 1,3 miljoner kronor.

Nästa skatteprognos från SKR är planerad till slutet av april, och i slutet av augusti kommer den skatteprognos som ligger till grund för kommande flerårsplan.

SKATTER & GENERELLA STATSB. (mnkr)	ÅR 2024			ÅR 2025		ÅR 2026		ÅR 2027	
	Budget 2024	Prel. utfall 2024	Avvikelse	Plan 2025	Förändring	Plan 2026	Förändring	Plan 2027	Förändring
Skatteintäkter	1 706,9	1 694,5	-12,3	1 774,4	79,9	1 846,7	72,2	1 921,1	74,4
SUMMA SKATTEINTÄKTER	1 706,9	1 694,5	-12,3	1 774,4	79,9	1 846,7	72,2	1 921,1	74,4
Inkomstutjämningsbidrag	524,2	500,4	-23,8	511,2	10,9	524,2	13,0	537,9	13,7
Kostnadsutjämnning	120,0	117,7	-2,3	117,7	-0,1	117,8	0,2	118,0	0,2
Regleringsbidrag	74,0	101,0	27,0	78,9	-22,2	69,0	-9,8	57,3	-11,7
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Införande bidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
LSS-utjämnning	17,1	18,4	1,3	18,4	-0,0	18,4	0,0	18,4	0,0
Fastighetsavgift	76,1	85,3	9,2	87,4	2,1	87,4	0,0	87,4	0,0
SUMMA GENERELLA STATSDRAG	811,5	822,8	11,4	813,5	-9,3	816,9	3,4	819,0	2,1
Avräkning	0,0	-0,2	-0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Nya generella statsbidrag	22,00	0	-22,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SUMMA SKATTER & GENERELLA STATSB.	2 540,3	2 517,1	-23,2	2 587,9	70,8	2 663,5	75,6	2 740,1	76,5
Flerårsplan för år 2024-2026	2 540,3		-23,2	2 632,0	-44,1	2 732,6	-69,1		

Beräkningsunderlag för perioden år 2025-2027

BERÄKNINGSUNDERLAG	FP ÅR 2024	ÅR 2024	ÅR 2025	ÅR 2026	ÅR 2027
Finansiellt mål 1 (mnkr)	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0
Finansiellt mål 2 (mnkr)	1 700,0	1 700,0	1 700,0	1 700,0	1 700,0
Skattestats (kr)	21,95	21,95	21,95	21,95	21,95
Invånarantal	33 300	32 991	33 050	33 100	33 150
Prisindex kommunal verksamhet	3,7%	4,5%	0,6%	2,3%	3,3%
Arbetskraftskostnader	4,4%	5,2%	-0,2%	2,2%	3,3%
Övrig förbrukning	2,3%	2,9%	2,5%	2,5%	2,5%
Personalomkostnadspålägg (PO-avgift)	45,6%	47,18%	44,0%	42,5%	41,0%
Internränta	2,5 %	2,85 %	3,25 %	3,0 %	3,0 %

Finansiellt mål

Falköpings kommuns finansiella mål utgår ifrån kommunlagen, om god ekonomisk hushållning, samt utifrån kommunens egna dokument "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv". En översyn av ovanstående styrdokument kommer att börja genomföras under år 2024, för att uppdatera de finansiella målen.

Nedan följer gällande finansiella mål och kommentar på dessa.

Finansiellt mål 1

- Resultatet ska över tid uppgå till minst 2 procent av skatter och generella statsbidrag. Över tid avser en tio-årsperiod. För perioden år 2023-2025 skall dock resultatet årligen uppgå till minst 45,0 miljoner kronor.

I budgetförutsättningarna för år 2025-2027 uppfylls inte det första finansiella målet för år 2025 eller år 2026. Detta kopplat till prognostiserade resultatet för år 2024 beräknas till minus 49,9 miljoner kronor. och Barn- och utbildningsnämndens underskott för år 2023 med drygt 34,0 miljoner kronor. Vidare lyfter inflationen kommunens pensionskostnader med ytterligare dryga 20,0 miljoner kronor jämfört med budget för år 2024. Utifrån detta är det förvaltningens bedömning att det lägre planerade resultatet är berättigat utifrån kommunens ekonomiska läge och den osäkerhet som finns utifrån nämndernas budgetföljsamhet. Under år 2025 beräknas pensionskostnaderna kraftigt minska för kommunen samtidigt som det

finns en osäkerhet kopplat till kommunen befolkning och den kommunala verksamheten kopplat till resursfördelningsmodellen.

Finansiellt mål 2

- Kommunens lån får högst uppgå till 1 700,0 miljoner kronor vid utgången av perioden år 2023-2025. Från år 2024 får kommunens investeringar årligen högst uppgå till summan av avskrivningar och resultat, dvs låneskulden skall inte öka.

När det andra finansiella målet beslutades var tanken att Platåskolan skulle vara färdigbyggd. Det råder i dagsläget inte någon risk att kommunen kommer övergå 1 700,0 miljoner kronor i låneskuld för perioden 2024-2026. Förseningen medför att kommunens andra finansiella mål behöver justeras i styrdokument "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv". En översyn av styrdokumentet var planerad att göras under år 2023 men beräknas komma i gång först under år 2024.

Falköpings kommuns höga resultat de senaste åren har medfört att kommunens låneskuld i princip varit oförändrad kring 1 100,0 miljoner kronor samtidigt som beräknade investeringsprojekts tidsplaner har försenats. Det tidiga prognostiserade resultatet prognostiserat resultat för år 2024 innebär att kommunen under år 2024 kommer behöva låna för samtliga investeringar under året, vilket gör att låneskulden kommer öka något snabbare än vad som beräknades i gällande flerårsplan för år 2024-2026.

Skattesats

Falköpings kommuns skattesats för den kommande treårsperioden lämnas oförändrad till 21,95 kronor per 100 kronor.

Invånarantal

Invånarantalet för Falköpings kommun, beräknas till 33 050 personer den 1 november 2024, och därefter en ökning med 50 personer per år under flerårsplansperioden.

Generell justering av kostnader

För att nämndernas ramar inte ska urholkas av kostnadsökningar får varje nämnd en justering av sina kostnader baserat på SKRs beräknade prisökningsindex för kommunal verksamhet (PKV). Detta index är avsett att användas av kommunerna som underlag vid beräkning av kostnadsutveckling i arbetskraft och priser. PKV tas fram genom att priserna för arbetskraft, material och tjänster samt köpt verksamhet viktas till ett genomsnittligt index.

I budgetförutsättningarna för år 2025-2027 används PKV som redovisades i SKRs planeringsförutsättningar för åren 2024-2027 (cirkulär 24:16) och det är även detta index som kommer ligga till grund för kommande flerårsplan.

Enligt praxis får även alla nämnder full kompensation utifrån genomförd löneöversyn i kommunen. Detta gäller både fastanställda, timanställda samt ersättning för personalkostnadsökningar för köpt verksamhet. Nämnderna ska även i möjligaste mån ges täckning för driftskostnader till följd av aktivering av ett investeringsprojekt.

Interna kostnader och intäkter

Interna kostnader och intäkter ska vara avstämda mellan nämnderna inför varje verksamhetsplan. Både interna intäkter och kostnader är uppräknade med PKV. Den interna justeringen av intäkter och kostnader har ingen påverkan på kommunens resultat utan fungerar för att visa verklig kostnad för verksamheten.

Personalkostnadspålägg

I personalomkostnadspålägget (PO) ingår dels de arbetsgivaravgifter som bestäms av riksdagen (lagstadgade socialavgifter) och dels de avgifter som bestäms i kollektivavtal mellan SKR och fackföreningarna inom offentlig sektor (till försäkringar och avtalspensioner).

Falköpings kommuns PO-pålägg beräknas till 44,0 procent för år 2025, 42,5 procent för år 2026 och 41,0 procent till år 2027. Falköpings kommun följer SKR:s rekommendationer till PO-pålägg inför kommande ekonomiska år, men kan avvika vid beräkning för senare delen av perioden

För år 2024 var det beräknade PO-pålägget 45,6 procent men ändrades i slutet av december av SKR till 47,18 procent, vilket innebar ökade kostnader om drygt 20,0 miljoner kronor för kommunen. Ökningen är direkt kopplat till inflationen och dess påverkan på inkomstbasbeloppet. Under år 2024 beräknas inflationen minska kraftigt vilket bör få till följd mindre förändringar av inkomstbasbeloppet. Minskningen i budgetförutsättningarna till 44,0 procent beräknas till drygt 30,0 miljoner kronor men kan bli mer beroende på om PO-pålägget sänks ytterligare. Förändringen av PO-pålägget är för nämnderna kostnadsneutralt då de kompenserats fullt ut i budget utifrån verkligt PO-pålägg, kostnaden och risken återfinns istället på centrala poster i kommunens driftsbudget.

Internränta

Falköpings kommun har tidigare utgått ifrån SKR:s rekommendationer för internränta, vilken brukar presenteras i februari året innan, för år 2025 beräknas internränta till 2,5 procent. Kommunens verkliga genomsnittsränta under år 2023 var 2,18 procent och beräknas till år 2024 vara 2,85 procent, vilket är 0,35 procent mer än internräntan för år 2024. Till år 2025 beräknas kommunens genomsnittsränta toppa på 3,25 procent för att sedan sjunka till runt 3,0 procent för år 2026 och framåt. Internräntan i Falköpings kommun används främst till att spegla tillgångens kapitalkostnad för respektive år. Falköpings kommun har en genomsnittlig kapitalbindningstid på tre år som bestäms utifrån styrdokumentet "Policy för finansverksamheten".

En justering av kommunens internränta påverkar den totala kapitalkostnaden, vilket innebär att kapitalkostnaden för gamla investeringar också ökar och inte bara nya. Exempelvis kommer internhyran, som verksamheterna betalar för nyttjande av kommunens fastigheter, att höjas på grund av ökade kapitalkostnader. Detta handlar främst om att ge en rättvisande bild av verksamhetens kostnader medan verklig räntekostnad betalas via finansens driftsram där även internintäkter för kapitalkostnad kommer in.

Känslighetsanalys

I planeringsförutsättningarna finns de underlag som ligger till grund för beräkning av de ekonomiska underlagen. Då Falköpings kommun omsätter över 2,5 miljarder kronor per år kan en liten förändring få stora konsekvenser för kommunens ekonomi. I nedanstående bild finns en känslighetsanalys utifrån hur ekonomin kan påverkas vid förändrade förutsättningar.

En del i känslighetsanalysen, som har stor påverkan på kommunens ekonomi, är riksbankens återkommande räntehöjningar för att få bukt med den höga inflationen i Sverige. På bara tre år har kommunens räntekostnader stigit kraftigt till följd av räntehöjningen vilket även kan påverka kommande investeringars driftskostnader. Fler exempel finns i texten nedan.

Känslighetsanalys

- 1 procents sämre eller bättre skatteunderlagsutveckling i riket ger kommunen cirka 20,0 miljoner kronor i lägre eller högre skatteintäkter.
- 1 procents löneökning för alla anställda ger cirka 17,0 miljoner kronor i ökade personalkostnader.
- 100 invånare mer eller mindre påverkar skatteintäkterna med cirka 5,0 mnkr
- 25 öre i utdebitering, högre eller lägre, ger cirka 17,0 miljoner kronor i ökade eller minskade skatteintäkter.
- En investering på 100,0 miljoner medför årliga kostnader på i genomsnitt 8,0 miljoner kronor per år (8 procent)
- 1 procents höjning av den rörliga årliga låneräntan ökar kommunens lånekostnad med 11 miljoner kronor per år, vid 2022 års nivå på låneskuld, 1 100,0 miljoner kronor.
- Ett lån på 100,0 miljoner kronor kostar idag 3,0 miljoner kronor mer i ränta än vad ett lån som togs år 2021.
- Av en generell statlig satsning på kommunerna får Falköpings kommun cirka 0,33 procent. Detta innebär att en statlig välfärdssatsning på 1 000,0 miljoner kronor ger Falköpings kommun 33,0 miljoner kronor i ökade intäkter.

Underlag till driftsbudget för år 2025-2027

UNDERLAG TILL DRIFTSBUDGET (mnkr)	ÅR 2024	ÅR 2025	ÅR 2026	ÅR 2027
	(FP) Budget	Plan	Plan	Plan
NÄMNDERNAS RAMAR				
Barn- och utbildningsnämnden	-911,5	-916,3	-938,4	-953,2
Byggnadsnämnden	-1,0	-1,1	-1,2	-1,3
Kommunstyrelsen	-334,0	-348,6	-354,2	-358,3
Kompetens- och arbetslivsnämnden	-133,5	-135,7	-139,1	-141,6
Kultur- och fritidsnämnden	-89,2	-95,3	-97,1	-98,5
Samhällsskydd mellersta Skaraborg	-37,6	-40,5	-42,2	-43,7
Socialnämnden	-957,7	-968,0	-992,6	-1 010,5
Kommunrevisionen	-1,5	-1,6	-1,7	-1,8
Valnämnden	-1,3	-0,1	-1,4	-0,1
Överförmyndare	-5,0	-5,6	-5,7	-5,8
SUMMA NÄMNDERNAS RAMAR	-2 472,3	-2 512,8	-2 573,6	-2 614,8
INTERNA POSTER				
Kommunstyrelsens ej fördelade medel	-12,0	-9,1	-16,2	-16,7
- Oförutsedda driftskostnader	-1,5	-3,0	-3,0	-3,0
- Ej utförd internjustering till nämnd	-6,8	-2,4	-9,5	-10,0
- Strategiska utvecklingsmedel	-3,7	-3,7	-3,7	-3,7
Interna kapitalkostnader	187,7	63,2	67,6	73,6
EXTERNA POSTER				
Personalkostnader	-47,0	-60,6	-71,0	-78,2
- Pensionsutbet på ansvarsförbindelsen	-44,0	-47,8	-47,3	-48,0
- PO-pålägg avvikelse	0,0	0,0	0,0	0,0
- Förändring av semesterlöneskuld	2,0	2,0	2,0	2,0
- Avsättning personalkostnadsökning	-5,0	-14,8	-25,7	-32,2
Kommungemensamma poster	12,5	11,9	19,1	18,5
- Bidrag till statlig infrastruktur (E20 sista år 2025)	-7,5	-7,5	0,0	0,0
- Övriga kommungemensamma poster	20,0	19,4	19,1	18,5
Exploateringsintäkter	10,0	12,0	12,0	12,0
Avskrivning av kommunens tillgångar	-170,0	-19,0	-23,0	-31,0
SUMMA INTERNA OCH EXTERNA POSTER	-18,8	-1,6	-11,5	-21,8
Verksamhetens nettokostnad	-2 491,1	-2 514,4	-2 585,1	-2 636,6
ÖVRIGA VERKSAMHETER				
Taxefinansierad VA	0,0	0,0	0,0	0,0
Biogas-verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0
SUMMA	0,0	0,0	0,0	0,0
Total verksamhetskostnad	-2 491,1	-2 514,4	-2 585,1	-2 636,6
FINANS				
Skatteintäkter	1 706,9	1 774,4	1 846,7	1 921,1
Generella statsbidrag	833,5	813,5	816,9	819,0
Finansnetto	-29,5	-33,5	-38,5	-46,5
- Finansiella intäkter	6,5	6,5	6,5	6,5
- Finansiella kostnader	-36,0	-40,0	-45,0	-53,0
BUDGETERAT RESULTAT	19,85	40,0	40,0	57,0

Metod för budgetering 2025-2027

I budgetförutsättningarna presenteras alla kostnader med ett minustecken innan beloppet och alla intäkter till kommunen är positiva belopp. I driftsbudgettabellen till vänster presenteras underlag till nämndernas budgetramar för kommande år. Exempelvis Kultur- och fritidsnämnden har ett underlag till driftsbudget för år 2025 på -89,2 miljoner kronor, detta betyder att nämndens nettoresultat för året inte får överstiga kostnader för 89,2 miljoner kronor. Då nämnden även har intäkter via taxor och avgifter kan den sammanlagda kostnadsmassan vara högre än underlaget till budgetram men nettokostnaden får inte överstiga budgetramen.

Det är även viktigt att alla nämnder arbetar med periodiserad bruttobudget för respektive underlag till budgetram. Detta för att förenkla den ekonomiska uppföljningen under löpande år. Det gäller även driftsprojekt med extern finansiering,

Beräkning av underlag till ny driftsbudget

Alla nämnder har getts kompensation utifrån PKV-index för respektive år, detta innebär att alla nämnder ges kompensation för ökade verksamhetskostnader samt arbetskraftskostnader. När det gäller kompensation för ökade arbetskraftskostnader är dessa beräknade och utfördelade till respektive nämnd förutom 0,5 procent som avsätts centralt till riktade arbetsgrupper utifrån respektive års löneöversyn. Alla nämnder ges dock i efterhand full kompensation utifrån genomförd löneöversyn för respektive år.

Barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden har fått budgetramjusteringar utifrån gällande demografi- och resursfördelningsmodell i Falköpings kommun för hela treårs perioden.

Enligt gällande styrdokument kopplat till drifts- och kapitalkostnader vid investeringar har nämnderna getts kompensation utifrån en schablon om 8,0 procent per år från den tidsperiod som investeringen antas aktiveras. Vid varje år görs en avstämning utifrån respektive nämnds verkliga kapitalkostnad i förhållande till budgeterad.

I driftsbudget för år 2025-2027 har ingen generell uppräknig av nämndernas intäkter gjorts. Vid eventuella justeringar av nämndens intäkter, via exempelvis höjda avgifter, medför detta att under år 2024 och framåt möjlighet att öka nämndens verksamhetskostnader eftersom driftsbudgeten är beslutad på nettonivå.

Då inflationen beräknas gå tillbaka under år 2024 får detta till följd att PO-pålägget minskar till år 2025 med cirka 30,0 miljoner kronor. Då nämnderna tidigare år givits full kompensation utifrån verkligt PO-pålägg kommer nämndernas budgetramar kommande år att minska kopplat till PO-pålägget. Detta gör att det generella kostnadsuppräknigen mellan år 2024 och år 2025 blir relativt liten trots kompensation för ökade arbetskraftskostnader, köp av verksamhet samt övriga kostnader.

Underlag till nämndernas budgetramar för år 2025-2027

Barn- och utbildningsnämnden

Nämndens driftsram (mnkr)	FP 2024	Justering 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Volym- & verksamhetsföränd.	0,0	0,0	22,2	-1,2	-1,3
Driftskonsekvens investering	0,0	0,0	-2,6	-2,7	0,0
Omställning	0,0	0,0	9,1	9,2	9,4
Politisk justering	0,0	0,0	-9,1	0,0	0,0
Påverkan budgetram	0,0	0,0	19,6	5,3	8,1
Generell justering PKV	0,0	-21,4	-3,0	-27,4	-22,9
Summa driftsram	-911,5	-932,9	-916,3	-938,4	-953,2

Barn- och utbildningsnämndens underlag till budgetram för 2025 är justerad utifrån resursfördelningsmodellen med 22,0 miljoner kronor kopplat till dels lägre födelsetal men även utifrån minskad befolkning. Under år 2025 beräknas ombyggnationen av Gudhemsskolan vara klar och under år 2026 färdigställs även Vartofta skola, detta ger cirka 2,6 miljoner kronor per år i kompensation.

Den styrande koalitionen har för Barn- och utbildningsnämnden gjort en politisk justering om 9,1 miljoner kronor för år 2025, detta för att undanta nämnden från de årliga omställningen om 1 procent.

Kommunstyrelsen

Nämndens driftsram (mnkr)	FP 2024	Justering 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Volym- & verksamhetsföränd.	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0
Driftskonsekvens investering	0,0	0,0	-5,4	0,0	0,0
Omställning	0,0	0,0	3,3	3,5	3,5
Politisk justering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Påverkan budgetram	0,0	0,5	-2,1	3,5	3,5
Generell justering PKV	0,0	-10,6	-2,3	-9,1	-7,6
Summa driftsram	-334,0	-344,2	-348,6	-354,2	-358,3

Kommunstyrelsen ges kompensation kopplat färdigställandet av bland annat stora torget i centralorten samt utbyggnationen uppe på Fåraberget.

Kompetens- och arbetslivsnämnden

Nämndens driftsram (mnkr)	FP 2024	Justering 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Volym- & verksamhetsföränd.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftskonsekvens investering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Omställning	0,0	0,0	1,3	1,4	1,4
Politisk justering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Påverkan budgetram	0,0	0,0	1,3	1,4	1,4
Generell justering PKV	0,0	-2,3	-1,2	-4,8	-3,9
Summa driftsram	-133,5	-135,8	-135,7	-139,1	-141,6

Inga andra justeringar av nämndens budgetramar än omställning samt generell justering enligt PKV.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämndens driftsram (mnkr)	FP 2024	Justering 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Volym- & verksamhetsföränd.	0,0	-0,5	0,0	0,0	0,0
Driftskonsekvens investering	0,0	0,0	-1,6	0,0	0,0
Omställning	0,0	0,0	0,9	1,0	1,0
Politisk justering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Påverkan budgetram	0,0	-0,5	-0,7	1,0	1,0
Generell justering PKV	0,0	-4,2	-0,7	-2,8	-2,4
Summa driftsram	-89,2	-93,9	-95,3	-97,1	-98,5

Kultur- och fritidsnämnden har fått halvårskompensation kopplat till ombyggnationen av ishallen som beräknas vara klar under våren 2024, resterande del kompenseras till år 2025.

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg

Nämndens driftsram (mnr)	FP 2024	Justering 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Volym- & verksamhetsföränd.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftskonsekvens investering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Omställning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Politisk justering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Påverkan budgetram	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Generell justering PKV	0,0	-2,4	-0,5	-1,7	-1,5
Summa driftsram	-37,6	-40,0	-40,5	-42,2	-43,7

Nämnden för samhällsskydd mellersta Skaraborg (SMS) är ett samarbete med de fyra kommunerna Falköping, Tidaholm, Skara och Götene med Falköping som ansvarig kommun. Då nämnden är ett samarbete mellan de fyra kommunerna finns en överenskommelse att undanta SMS från den omställning som Falköpings kommun har på övriga nämnder.

Socialnämnden

Nämndens driftsram (mnr)	FP 2024	Justering 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Volym- & verksamhetsföränd.	0,0	0,0	1,8	-1,6	-1,6
Driftskonsekvens investering	0,0	0,0	-0,5	0,0	0,0
Omställning	0,0	0,0	9,6	9,7	9,9
Politisk justering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Påverkan budgetram	0,0	0,0	10,9	8,1	8,3
Generell justering PKV	0,0	-19,0	-2,2	-32,7	-26,2
Summa driftsram	-957,7	-976,7	-968,0	-992,6	-1 010,5

Socialnämnden får mindre justeringar av sin budgetram utifrån kommunens resursfördelningsmodell. Vidare ges resterande del av kompensationen för nya lokaler kopplat till daglig verksamhet.

Investeringsbudget för år 2025-2029

INVESTERINGSPLAN (mnkr)	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Barn- och utbildningsnämnden	-4,4	-4,4	-4,5	-4,6	-4,7	-4,7
Kommunstyrelsen	-313,5	-278,0	-330,2	-279,0	-136,2	-102,3
- Förvaltande investeringar	-54,3	-65,0	-66,1	-67,2	-67,2	-67,5
- Större investeringsprojekt*	-216,3	-175,3	-225,7	-173,0	-34,2	0,0
- Taxefinansierade investeringar VA*	-42,9	-37,7	-38,4	-38,8	-34,8	-34,8
Kompetens- och arbetslivsnämnden	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Kultur- och fritidsnämnden	-1,6	-1,6	-1,6	-1,6	-1,6	-1,6
Samhällsskydd mellersta Skaraborg	-8,6	-8,6	-12,6	-12,7	-2,8	-2,8
Socialnämnden	-4,4	-4,4	-4,5	-4,6	-4,7	-4,7
SUMMA INVESTERINGAR	-333,2	-297,7	-354,1	-303,2	-150,7	-116,8

*Specificerad investeringslista per projekt

Investeringsplan

Ovan anges kommunens sammantagna planerade investeringar för år 2024-2029. Planen bygger på gällande flerårsplan samt budgetförutsättningarna för år 2025-2027. Investeringsplanen består av främst av nämndernas investeringar kopplade till förvaltande investeringar, alltså främst investeringar för att bibehålla värdet på nämndens tillgångar. Kommunstyrelsens investeringsplan är till skillnad från övriga nämnder uppdelade på tre olika nivåer:

- Förvaltande investeringar
- Större investeringsprojekt
- Taxefinansierade investeringar VA

Förvaltande investeringar

Förvaltande investeringar avser främst, som ovan beskrivet, investeringar för att bibehålla värdet på kommunens tillgångar inom befintlig infrastruktur, parker, fastigheter samt maskiner. Inom förvaltande investeringar finns även medel öronmärkta för att täcka ändrade myndighetskrav för den verksamhet som bedrivs i kommunens fastigheter, exempelvis brandskydd. Det finns även en mindre investeringsspott avsatt för verksamhetsförändring under löpande investerings år. Hur medlen inom förvaltande investeringar ska fördelas under respektive år och område är upp till nämnd och förvaltning att besluta, kommunfullmäktige beslutar dock om den årliga storleken på investeringsramen.

Större investeringsprojekt

Större investeringsprojekt alla investeringsprojekt som överstiger 30,0 miljoner kronor eller investeringsprojekt som är av strategisk karaktär för kommunen. Dessa projekt sträcker sig vanligt viss under flera år, i budget och uppföljning är dock fokus på totala projektsumman för investeringen angiven tidsperiod är främst för att beräkna kommunens finansieringsbehov under respektive år.

Enligt gällande styrdokument ska alla större projektinvesteringar under 30,0 miljoner kronor godkännas av kommunstyrelsen innan byggnation kan påbörjas. För projekt över 30,0 miljoner kronor krävs att kommunfullmäktige godkänner starten av investeringsprojektet. Eventuella avvikelser innan byggnationen har påbörjats ska i möjligaste mån hanteras i budgetarbetet för kommande flerårsplan. Det måste dock finnas en hållbar investeringsbudget kopplat till projektet innan byggnation kan påbörjas. Avvikelse efter påbörjad byggnation måste lyftas till kommunfullmäktige om avvikelsen överstiger 10,0 procent av investeringsbudgeten för projektet.

Taxefinansierade investeringar VA

Avser förvaltande och nyinvesteringar inom den taxefinansierade VA-verksamheten. Investeringarna finansieras av kommunen men löpande kapital- och driftskostnader belastar VA-kollektivet.

Underlag till större investeringsprojekt för år 2025-2029

I tabellen nedan återfinns de beslutade investeringar från gällande flerårsplan för år 2024-2026, samt eventuella justeringar i projektsumman och tidsplan. Samtliga investeringar nedan befinner sig över

"det röda strecket" vilket innebär att kommunen utifrån gällande ekonomiska förutsättningar kan finansiera inom kommunens lånetak om 1 700,0 miljoner kronor.

STÖRRE INVESTERINGSPROJEKT (mnr)	Projektsumma	Ack. invest. per 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
BARN- OCH UTBILDNING								
Plataskolan*	-466,5	-56,5	-10,0	-90,0	-180,0	-130,0		
Gudhem & Vartofta skola, F-6	-66,0	-10,0	-45,0	-11,0				
Högstadium Odenvi, tätorten	-8,0	-7,0	-1,0					
VÅRD OCH OMSORG								
Hjelmarsrörsgatan 20, daglig verksamhet (tidigare Fredrikbergs kyrkan)	-12,0	-7,0	-5,0					
ÖVRIGA VERKSAMHETER								
Ishallen, inkl solceller	-38,9	-35,9	-3,0					
Stadshuset - etapp 2, konferensrum entréplan	-15,5	-10,0	-5,5					
Alternativ ledningsplats, SMS	-15,0	-1,0	-14,0					
Skolgårdar (10-årig investeringsplan)	-20,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
SAMHÄLLSPLANERING								
Stadskärnan, etapp 1 & 2	-46,4	-19,0	-27,4					
Stadskärnan, etapp 3 & 4	-9,0				-9,0			
Trafiklösningar, Wetterlinsgatan & Warodellsväg	-22,0				-11,0	-11,0		
MARK OCH EXPLOATERING								
Sikagårdsgatan östra delen - gata, rondell och grönområde	-27,5	-10,3	-17,2					
Vintervägen, Stenstorp	-9,2		-9,2					
Fårabergets genomfartsgata, Fårabergsgatan	-19,4			-9,7	-9,7			
Domkraften, Floby	-5,6			-5,6				
Fårabergets, etapp 3	-27,3					-12,5	-14,7	
Stenstorp 38:1	-31,0					-15,5	-15,5	
Oförutsett mark och exploatering			-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
MARJARP OCH SKARABORGS LOGISTIC CENTER								
Tillkomande spåranslutning	-20,0		-10,0	-10,0				
PLANERADE INVESTERINGAR UNDER FLERÅRSPLANSPERIODEN								
Ombudgeteringar			-40,0					
Nytt kök och ev. matsal, Vartofta	8-12 mnr							
Återvinningscentral, Falköpings kommun	ca 60 mnr		-25,0	-35,0				
Biogas	8-13 mnr			-10,0				
Mark- och fastighetsförvärv								
SUMMA FLERÅRIGA PROJEKT	-854 200	-158,7	-216,3	-175,3	-225,7	-173,0	-34,2	-2,0

*Inom projektet ingår investeringar fastighet, gata och inventarier, beräkning från 2022-08-31

Underlag till taxefinansierade investeringar i VA-verksamheten för år 2025-2029

TAXEFINANSIERADE INVESTERINGAR VA (tkr)	Projektsumma	Ack. invest. per 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
STÖRRE INVESTERINGSPROJEKT							
Reservvattenåtgärder	-15,0	-6,0	-5,0	-4,0			
RE- OCH NYINVESTERINGAR							
Ledningsnät			-26,7	-27,3	-27,3	-28,5	-28,5
Övriga VA-anläggningar			-5,4	-5,5	-5,6	-5,7	-5,7
SUMMA TAXEFINANSIERADE INVESTERINGAR			-37,1	-36,8	-32,9	-34,2	-34,2

Prioriterade investeringar från förvaltningar/nämnd för åren 2025-2029

I tabellen nedan visas de lokalgruppen prioriterade investeringar som lyfts från förvaltningar och nämnder under hösten 2023.

Underlag nya investeringar (mnkr)	Uppskattad investering	Önskemål om startår	Status	Beräknad driftskostnad
BARN- OCH UTBILDNING				
Förskola Tåstorp, 5 hemvist inkl kök (ersättningslokaler)	50,0 till 75,0		Önskemål nämnd	
Kyrkerörskolan - anpassning F-6			Önskemål nämnd	
VÅRD OCH OMSORG				
Gruppboende LSS 2024-2025	40,0 till 60,0	2025	Önskemål nämnd	
ÖVRIGA VERKSAMHETER				
Vartofta, matsal, utöver kök				
Stadshuset, etapp 3				
Ersättningslokal Aristo				
Dotorpsområdet				
SAMHÄLLSPLANERING				
Krokstorp handelsområde, Bro/GC-väg	20,0 till 30,0			
MARK OCH EXPLOATERING				
Krokstorp etapp 2				
Lantmannen 7 (parkering)	5,0 till 7,0			-9,7
Domkraften, Floby	-5,6			-5,6
Fåraberget, etapp 3	-27,3			
Stenstorp 38:1	-31,0			
Oförutsett mark och exploatering			-2,0	-2,0
MARJARP OCH SKARABORGS LOGISTIC CENTER				
Marjarp etapp 3	50,0 till 60,0			

Tidsplan fortsatt budgetprocess för år 2024

Nämndernas budgetunderlag

Nämndens budgetunderlag tas fram av förvaltningen och beslutas av nämnden att överlämnas till budgetberedningen

I nämndens budgetunderlag ska bland annat följande punkter ingå med fokus på de två sista åren:

- *Nämndens ansvarsområde*
- *Nuläges- och omvärldsanalys*
- *Nämndens målnedbrytning av övergripande mål*
- *Verksamhetsplanering*
- *Personalplanering*
- *Ekonomiska förutsättningar*
- *Underlag för resultat- och verksamhetsbudget (bruttobudgetering)*
- *Investeringsunderlag*
- *Eventuella förändringar av taxor och avgifter*

Nämndernas budgetunderlag ska vara beslutade i respektive nämnd och vara budgetberedningen till handa senast den 28 augusti 2024.

Investeringsbehov

Verksamheternas lokalförsörjningsbehov ska inlämnas av respektive förvaltning till kommunens lokalstrateg, övriga större investeringar inlämnas till ekonomiavdelningen. Information om behoven ges till respektive nämnds arbetsutskott av förvaltningschefen. Lokalförsörjning- och investeringsbehov lämnas med god framförhållning, dock senast i september månad, två år före det år som behovet önskas vara klart.

Avstämningsdialog

Presentation/avstämning av nämndernas inkomna budgetunderlag till budgetberedningen sker den 29 augusti 2024. Ekonomiavdelningen presenterar ny skatteprognos och eventuella justeringar av budgetförutsättningarna kopplat till omvärldsförändringar. Detta möte avser även facklig information enligt MBL §19.

Förslag om tidsplan för kommande år budgetprocess, uppföljningar samt ekonomiskt årshjul/årsplanering med datum.

Budgetberedningens förslag till flerårsplan för år 2025-2027

Den 2 oktober behandlas underlag flerårsplan för år 2025-2027 i kommunstyrelsen arbetsutskott.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föregås av partipolitiska möten för att formera förslag som underlag till den formella beslutande budgetberedningen.

Facklig förhandling

Datum för presentation av förslag till flerårsplan för år 2025-2027 med fackliga organisationer, enligt MBL § 11, är i dagsläget inte bestämt. I förregående års budgetprocess flyttades detta möte till en vecka efter att kommunstyrelsens arbetsutskott behandlat underlag till flerårsplan

Kommunstyrelsen förslag om flerårsplan för år 2025-2027

Kommunstyrelsen behandlar förslag om flerårsplan för år 2025-2027 samt eventuell justering av skattesats den 16 oktober 2025.

Kommunfullmäktige beslutar om flerårsplan för år 2025-2027

Kommunfullmäktige beslutar om skattesats för år 2025, flerårsplan för åren 2025-2027 och budget för år 2025 den 28 oktober 2024.

Kommunfullmäktige beslutar att ge nämnderna i uppdrag att ta fram verksamhetsplan för Flerårsplansperioden med detaljbudget för kommande år utifrån beslutad flerårsplan för år 2025-2027.

Nämndens verksamhetsplan

31 december 2024 är sista datum för nämndens behandling av verksamhetsplan för år 2025-2027 och inrapportering av budget i ekonomisystemet ERP.

§ 43

Dnr 2024/00178

Budgetförutsättningar för år 2025-2027

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

- 1 Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att anta budgetförutsättningarna för år 2025-2027.
- 2 Kommunstyrelsens arbetsutskott ger nämnderna i uppdrag att ta fram budgetunderlag för respektive nämnd, utifrån budgetförutsättningarna för år 2025-2027, vilket ska vara budgetberedningen tillhanda senast den 28 augusti 2024.
- 3 Kommunstyrelsens arbetsutskott ger de kommunala bolagen i uppgift att ta fram budgetunderlag för perioden 2025-2027 och ska skickas till budgetberedningen senaste den 28 augusti 2024.

Sammanfattning

Syftet med budgetförutsättningarna är att ge en samlad bild av de ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar som Falköpings kommun och dess bolag har inför budgetarbetet till flerårsplan för år 2025-20267. Budgetförutsättningarna utgår från kommunens styrdokument för verksamhets- och ekonomistyrning.

I budgetförutsättningarna ingår även den tidsplan som ligger till grund för årets budgetarbete samt de beräkningsuppgifter som ska användas vid framtagandet av nämndens budgetunderlag som ska skickas till Falköpings kommuns budgetberedning senast den 28 augusti år 2024.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från kommunledningsförvaltningen, 2024-03-25
- Budgetförutsättningarna för år 2024-2027

Paragrafen skickas till

Alla nämnder
Kommunens bolag
Christoffer Eriksson, bitr ekonomichef

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital justering			

Anmälan till huvudman gällande frånvaroutredning

Skola Kinnarps skola	Årskurs 1
Datum inledd frånvaroutredning 240319	☒ Pojke ☐ Flicka
Ansvarig rektor Inga-Maj Larsson	Frånvaro senaste 2 mån. (%)

Skickas till: Barn- och Utbildningsfv barn.utb@falkoping.se Rubrik: **Frånvaroutredning**

Kontakt huvudman

Datum	
Ansvarig:	

Anmälan till huvudman gällande frånvaroutredning

Skola Kinnarps skola	Årskurs 4
Datum inledd frånvaroutredning 240319	☒ Pojke ☐ Flicka
Ansvarig rektor Inga-Maj Larsson	Frånvaro senaste 2 mån. (%)

Skickas till: Barn- och Utbildningsfv barn.utb@falkoping.se Rubrik: **Frånvaroutredning**

Kontakt huvudman

Datum	
Ansvarig:	

Säkerhetskydd

RIKTLINJE

Typ av styrdokument	Riktlinje
Beslutsinstans	Kommunstyrelsen
Diarienummer	KS 2024/113
Giltighetstid	Fr.o.m. och tillsvidare
Dokumentet gäller för	Samtliga nämnder och förvaltningar i kommunen
Fastställd	2024-xx-xx
Ersätter	Finns ingen tidigare version av dokumentet
Dokumentansvarig	Säkerhetssamordnare
Tidpunkt för aktualitetsprövning	Vid behov

Innehåll

1. Inledning.....	2
1.1. Syfte	2
1.2. Vem omfattas av riktlinjen.....	2
1.3. Koppling till lagstiftning och andra styrdokument	2
2. Ansvar och organisation	2
2.1. Kommunstyrelsen.....	2
2.2. Säkerhetsskyddschef	2
2.3. Förvaltningschef/VD kommunala bolag	3
2.4. Tystnadsplikt	3
3. Säkerhetsskydd	3
3.1. Säkerhetsskyddsanalys	3
3.2. Säkerhetsbedömning och säkerhetsskyddad upphandling	4
3.3. Informationssäkerhet	5
3.4. Fysisk säkerhet	6
3.5. Personalsäkerhet.....	6
4. Incidenthantering	7

1. Inledning

1.1. Syfte

Riktlinjen syftar till att skapa en gemensam inriktning och tydliggöra de krav och ansvar som gäller för Falköpings säkerhetsskydd.

Med säkerhetsskydd avses i förebyggande åtgärder för att skydda Sveriges säkerhet. Enligt 1 kap 2§ säkerhetsskyddslagen definieras säkerhetsskydd som:

1. Skydd av säkerhetskänslig verksamhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten samt skydd i andra fall av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.
2. Med Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter avses uppgifter som rör säkerhetskänslig verksamhet och som därför omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller som skulle ha omfattats av sekretess enligt den lagen, om den hade varit tillämplig.

1.2. Vem omfattas av riktlinjen

Dessa riktlinjer är styrande för hanteringen av säkerhetsskyddsfrågor i samtliga nämnder, kommunalförbund och bolag i Falköpings kommun. Varje nämnd och bolag ska inom ramen för riktlinjerna ansvara för arbetet inom sitt verksamhetsområde och själva utreda sina verksamheter om de hanterar säkerhetsskydd

1.3. Koppling till lagstiftning och andra styrdokument

Styrdokumentet på kommunövergripande nivå består av *Riktlinje för säkerhetsskydd* med tillhörande rutiner.

Styrande vid framtagande av riktlinjerna var säkerhetsskyddslag (2018:585) och säkerhetsskyddsförordningen (2021:955), Polismyndighetens författningssamling (2022:1) samt offentlighets- och sekretesslag (2009:400).

2. Ansvar och organisation

2.1. Kommunstyrelsen

Det yttersta ansvaret för att säkerhetsskyddslagen följs i Falköpings kommun åvilar kommunstyrelsen enligt 5 § punkten 6 i kommunstyrelsens reglemente.

2.2. Säkerhetsskyddschef

Kommunstyrelsen har utsett förvaltningschefen på samhällsskyddsförvaltningen till säkerhetsskyddschef.

Om en säkerhetsskyddschef inte har utsetts ska de beslut och uppgifter som ankommer på säkerhetsskyddschefen istället fattas och utföras av kommundirektören.

Säkerhetsskyddschefen ska leda och samordna säkerhetsskyddet. Säkerhetschefen utövar, under kommunstyrelsen, kontroll över att säkerhetsskyddet finns, är tillräckligt och fungerar. Säkerhetsskyddschefen ska vidare samordna skyddet samt säkerställa att berörd personal ges erforderlig utbildning.

Säkerhetsskyddschefen är direkt underställd kommundirektör och rapporterar till densamma. Säkerhetsskyddschefen kan inte delegera sitt ansvar för ovan frågor.

2.3. Förvaltningschef/VD kommunala bolag

Förvaltningschef/VD för kommunala bolag har ansvaret att verksamheten i respektive förvaltning eller kommunala bolag bedrivs enligt säkerhetsskyddslagen.

2.4. Tystnadsplikt

För säkerhetskänsliga verksamheter som bedrivs i offentlig regi gäller bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

I säkerhetsskyddslagen finns särskilda bestämmelser om tystnadsplikten hos enskilda verksamhetsutövare. Personal som grund av sin anställning eller på annat sätt har deltagit eller deltar i säkerhetskänslig verksamhet och fått del av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, eller fått del av uppgifter rörande säkerhetsprovning får inte obehörigen röja eller utnyttja dessa uppgifter.

3. Säkerhetsskydd

3.1. Säkerhetsskyddsanalys

I säkerhetsskyddsanalysen ska säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och de delar av verksamheten som är skyddsvärda med hänsyn till Sveriges säkerhet identifieras, även hot och sårbarheter som finns kopplade till identifierade verksamheter och uppgifter.

Av säkerhetsskyddsanalysen ska även framgå en förteckning över de befattningar inom verksamheter som ska inplaceras i säkerhetsklass och genomgå en säkerhetsprovning.

Då säkerhetsskyddsanalysen normalt innehåller uppgifter om svagheter i säkerhetsskyddet omfattas i regel uppgifterna av sekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen.

Säkerhetsskyddsanalys genomförs enligt särskild anvisning.

3.1.1. Ansvarsfördelning säkerhetsskyddsanalys

Kommundirektör fastställer kommunens säkerhetsskyddsanalys.

Säkerhetsskyddschefen ansvarar för att det i kommunen genomförs och finns en aktuell dokumenterad och fastställd säkerhetsskyddsanalys.

Det praktiska arbetet med säkerhetsskyddsanalysen utförs av förvaltningarna tillsammans med kommunens säkerhetssamordnare.

3.1.2. Säkerhetsskyddsplan

Efter att en säkerhetsskyddsanalys är fastställd ska verksamheten upprätta en säkerhetsskyddsplan i samverkan med säkerhetsskyddschefen. Planen ska utifrån säkerhetsskyddsanalysen tydliggöra vilka säkerhetsskyddsåtgärder som behöver vidtas. Det ska framgå när åtgärderna ska vidtas och vilka som ansvarar för åtgärderna. Åtgärder som är nödvändiga ska vidtas så snabbt som möjligt.

3.1.2.1. Ansvarsfördelning säkerhetsskyddsplan

Säkerhetsskyddsplanen fastställs av säkerhetsskyddschefen.

3.1.3. Åtgärdsplan

Till säkerhetsskyddsanalysen hör en åtgärdsplan för löpande kontroll och uppföljning. Åtgärdsplanen ska:

- Utvärdera om vidtagna säkerhetsskyddsåtgärder ger avsedd effekt
- Identifiera brister och sårbarheter i säkerhetsskyddet, och
- I övrigt kontrollera och följa upp att regelverket för säkerhetsskyddet följs.

3.2. Säkerhetsskyddsbedömning och säkerhetsskyddad upphandling

Om kommunen avser överlåta någon del av den säkerhetskänsliga verksamheten eller egendom som har betydelse för Sveriges säkerhet eller ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd, ska den göra en särskild säkerhetsbedömning, lämplighetsprövning och samråd.

Säkerhetsbedömning sker enligt särskild anvisning.

3.2.1. Säkerhetsskyddad upphandling

Enligt säkerhetsskyddslagstiftningen ska kommunen innan en upphandling, ingång av avtal eller inledande av samverkan pröva om denna ska omfattas av säkerhetsskyddsavtal. Bedömningen baseras på om aktören kan få tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter av säkerhetsskyddsklassen konfidentiell eller högre, eller annan verksamhet av motsvarande betydelse för Sveriges säkerhet.

Bedöms aktören få tillgång till sådana uppgifter eller verksamheter ska en Säkerhetsskyddad upphandling med säkerhetsavtal upprättas med leverantör och/eller underleverantör. Säkerhetsskyddsavtalet ska upprättas innan aktören får tillgång till den säkerhetskänsliga verksamheten.

Säkerhetsskyddad upphandling sker enligt särskild anvisning.

3.3. Informationssäkerhet

För att ta del av säkerhetskänsliga uppgifter som har betydelse för totalförsvaret eller för Sveriges säkerhet måste en person vara säkerhetsklassad (se avsnitt 3.5). Med uppgift avses all information oavsett i vilken form eller hur den behandlas, till exempel fysiskt på papper, muntligt eller elektroniskt lagrad.

I informationssäkerheten innefattas administrativ säkerhet vilket innebär att kommunen ska ha rutiner som följs beträffande sekretessbelagda uppgifter som har betydelse för Sveriges säkerhet, för att garantera att god säkerhet tryggas vid handläggning.

Kommunen ska även ha rutiner och vidta skyddsåtgärder för att upptäcka, försvåra och hantera skadlig påverkan på informationssystemen, samt vidta skyddsåtgärder mot obehörig avlyssning, åtkomst och nyttjande på informationssystem som ska användas i säkerhetskänslig verksamhet.

Hantering av säkerhetsskyddsklassificerade handlingar sker enligt särskild anvisning.

Kommunens arbete med informationssäkerhet beskrivs mer ingående i Falköpings kommuns policy och riktlinje för informationssäkerhet.

3.3.1. Säkerhetsskyddsklassificering

Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska enligt 2 kap 5§ säkerhetsskyddslagen delas in i säkerhetsskyddsklasser utifrån den skada som ett röjande av uppgiften kan medföra för Sveriges säkerhet. Indelningen ska göras enligt följande:

1. *Kvalificerat hemlig* vid en synnerligen allvarlig skada
2. *Hemlig* vid en allvarlig skada
3. *Konfidentiell* vid en inte obetydlig skada, eller
4. *Begränsat hemlig* vid endast ringa skada

En säkerhetsskyddsklassificerad handling ska föras med anteckning om den säkerhetsskyddsklass som uppgifterna i handlingen har. Det är uppgifterna med högsta säkerhetsskyddsklass i handlingen som ska avgöra vilken anteckning som handlingen ska ha.

3.3.2. IT-säkerhet

Säkerhetsskyddet ska tillgodoses i och kring de IT-system som utvecklas och används inom kommunens verksamheter. Kommunen ska därför i en säkerhetsskyddsbedömning (se avsnitt 3.2) ta ställning till vilka säkerhetskrav som är motiverade och se till att säkerhetsskyddet utformas enligt de kraven, innan ett informationssystem med betydelse för säkerhetskänslig verksamhet tas i drift.

3.5.1. Utbildning och tillsyn

Det viktigaste med ett effektivt säkerhetsskyddsarbete är att personalen får information och utbildning i säkerhetsskydd relevant för deras arbetsuppgifter och ansvar, innan personalen får åtkomst till den säkerhetskänsliga verksamheten. Syftet är att personalen ska göra bättre bedömningar av skyddsåtgärder mot olika slags hot. Utbildning ska även ges regelbundet i den omfattning som behövs.

3.5.1.1. Utbildningskrav

Säkerhetsskyddschefen och biträdande säkerhetsskyddschef ska genomgå adekvat utbildning för funktionen säkerhetsskyddschef.

Personal som ska hantera säkerhetsskyddsklassificerad information ska genomgå utbildning enligt gällande *Rutin för säkerhetsprövning och säkerhetsklassning*. Personalen ska också känna till Falköpings kommuns *Riktlinje för säkerhetsskyddsfrågor*.

4. Incidenthantering

Om det förekommer misstanke om eller konstaterat fall av oegentligheter eller missbruk som berör säkerhetsskyddet ska det anmälas omgående till närmast behörig chef eller säkerhetsskyddschef. Med oegentligheter menas avsiktliga/medvetna fel i handläggningen eller vid åtgärder.

Säkerhetsskyddschefen och säkerhetssamordnare utreder incidenten och vidtar lämpliga åtgärder. Om det av utredningen framgår att det finns skäl att anta att en säkerhetsskyddsklassificerad uppgift, eller annan allvarlig säkerhetshotande verksamhet, har röjts ska detta skyndsamt anmälas till Säkerhetspolisen.

Om det inträffat en IT-incident som påverkar säkerheten i system som berör säkerhetskänslig verksamhet och det finns skäl att anta att en säkerhetsskyddsklassificerad uppgift har otillåtet röjts, eller om det finns misstanke om annan allvarlig säkerhetshotande verksamhet, ska kommunen skyndsamt anmäla detta till säkerhetspolisen.

Incidenthantering sker enligt särskild anvisning.

§ 90

Dnr 2024/00113

Riktlinje för säkerhetsskydd

Kommunstyrelsens beslut

- 1 Kommunstyrelsen beslutar att anta riktlinje för säkerhetsskydd, att gälla från och med den 1 april 2024.

Sammanfattning

Kommunens arbete inom säkerhetsskydd utgår från säkerhetsskyddslagen (SFS 2018:585), säkerhetsskyddsförordning (SFS 2021:955), säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd (PMFS 2022:1) samt offentlighets- och sekretesslag (2009:400). Med säkerhetsskydd avses förebyggande åtgärder för att skydda Sveriges säkerhet.

Riktlinjen syftar till att skapa en gemensam inriktning och tydliggöra de krav och ansvar som gäller för Falköpings säkerhetsskydd. Riktlinjen ska vara styrande för hanteringen av säkerhetsskyddsfrågor i samtliga nämnder, kommunalförbund och bolag i Falköpings kommun. Riktlinjen kompletteras av tillhörande rutiner inom säkerhetsskydd.

Beslutsunderlag

- Arbetsutskottet § 37/2024
- Tjänsteutlåtande från samhällsskyddsförvaltningen, 2024-02-12
- Förslag till Riktlinje för säkerhetsskydd
- Rutin för hantering av säkerhetsskyddsfrågor enligt beslut från 2021-04-27 (KS 2021/205)

Paragrafen skickas till

Samtliga förvaltningschefer och samtliga nämnder
Emilie Andersson, säkerhetssamordnare
Anna-Karin Linder, administratör

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks
Digital justering			

Mötesanteckningar Rådet för funktionshinderfrågor 2024-09-28

Signerad text:

Jag har läst och förstår innehållet i PDF-filen (1) och samtycker och godkänner allt som avtalas däri, som om jag skrivit under en fysisk utskrift av PDF-filen (1):

(1) Avser PDF-fil enligt följande

Namn: Mötesanteckningar Rådet för funktionshinder 2024-02-28.pdf

Storlek: 90675 byte

Hashvärde SHA256:

83a1f674e423212b629f4171d7c140a28514f12a0b40e181e745378c12a40437

Originalfilen och signaturerna är bifogade som bilagor till denna PDF.

För att öppna bilagorna kan en dedikerad PDF-läsare krävas.

Signerat av 1:

KAROLA MARIA SVENSSON

Signerat med BankID 2024-03-05 08:18 Ref: 04f49f25-629d-4f1d-90d8-8b5c7b7af0e6

Datum
2024-02-28

Rådet för funktionshinderfrågor

Närvarande

Karola Svensson (C) Ordförande

Elias Assio (M)

Kent Mossby (M)

Maria Bruckshaw (KD)

Johanna Svensson (S)

Corry Thuresson (S)

Emma Hillestrand (S)

Heléne Svensson (S)

Henrik Sjöberg (S)

Roger Lundberg (S)

Kjell-Åke Andersson, Riksförbundet för Social och Mental Hälsa, RSMH

Britt Arthursson, Synskadades Riksförbund, SRF

Kenth Karlsson, Hörselskadades Riksförbund, HRF

Margareta Nilsson, Hörselskadades Riksförbund, HRF

Inga-Maj Johansson, Riksförbundet för Utvecklingsstörda barn, ungdomar och vuxna, FUB

Marie Ryberg, Falköpings Reumatikerförening

Mikael Jansson, kommunikatör

Carl-Olov Holmström, näringslivschef

Edvin Ekholm, utvecklingschef

Johanna Aldén, nämndsekreterare

Mötesanteckningar rådet för funktionshinderfrågor

Onsdagen den 28 februari kl. 18:00-19:25, Falköpingssalen Stadshuset.

1. Föregående mötesanteckningar

Genomgång av föregående mötesanteckningar.

2. Information om näringslivsutveckling i kommunen

Näringslivschef Carl-Olov Holmström informerar om arbetet med näringslivsutveckling inom kommunen. Utmaningar, framgångar och påverkansfaktorer presenteras. Även ombyggnationen av torget i centrum samt Skaraborg Logitic Center (SLC) diskuteras. Vidare informeras om det pågående arbetet med kommunens nya översiktsplan (ÖP) samt att det framöver kommer påbörjas ett arbete med ny näringsliv- och landsbygdsstrategi.

3. Information om tillgänglighet på kommunens webbsida

Kommunikatör Mikael Jansson informerar om arbetet med tillgänglighet på kommunens externa webbsida.

Tillgänglighet finns i olika former och kan delas upp i teknisk tillgänglighet och kognitiv tillgänglighet. Den tekniska tillgängligheten på kommunens webbsida har fått högt betyg när externa granskare genomfört bedömningar. Kommunens webbredaktörer fokuserar framöver på den kognitiva tillgängligheten som bland annat innebär enkelt klarspråk med färre facktermer.

Rådet uppmanas att ta kontakt om det uppstår synpunkter och/eller förslag som bidrar till att förbättra användandet och tillgängligheten på kommunens externa webbsida.

4. Övriga frågor

- Ordföranden meddelar att datum och tider för samråd kring översiktsplanen i olika orter runt om i kommunen kommer att skickas ut till rådet. Det går även att lämna synpunkter via kommunens webbsida.
- Fråga lyfts om i vilket forum samverkan kring LSS ska ske med kommunen. Ordföranden, föreningsrepresentant och ledamot från socialnämnden tar initiativ till ett första möte.
- Fråga lyfts om vad eventuell intraprenad på Tåstorps boende innebär. Ordföranden informerar om vad intraprenad innebär samt att kommunfullmäktige ska ta ställning till förutsättningarna för att eventuellt bedriva detta.
- Fråga lyfts om en tom gruppbostad på Danskavägen. Ordföranden meddelar att kommunen inte äger aktuell lokal och där förekommer heller ingen kommunal verksamhet.

- Synpunkt angående bristfällig snöröjning då exempelvis vallar med snö lagts på handikappsanpassade parkeringsplatser. Synpunkten tas med till park/gata som även bjuds in till ett kommande möte med rådet.
- Ordföranden uppmanar rådet att höra av sig med eventuella förslag på ämnen att ta upp på kommande möten. Två önskvärda förslag från rådet:
 - Ombyggnationen på torget – nuläget
 - Hur arbetar kommunen med funktionshinderfrågor? Innefattande eventuella planer/strategier och nämndernas ansvar.

Karola Svensson (C)
Ordförande

Minnesanteckningar från möte i det politiska ordförandenätverket

Datum: 5 april 2024, kl 9.00-11.30. Lokal: Mösseberg, Regionens Hus Skövde

Närvarande:

Malin Carlbom, Hjo

Maria Toll, Grästorp

Peter Jonsson, Vara

Sofia Thuvesson, Falköping

Marcus Källander, Götene

Anette Karlsson, Mariestad

Johan Ask, Skövde

Marianne Gustafsson, Skövde

Förhindrade att delta:

Anne-Marie Lundin, Töreboda

Zelal-Sara Yesildeniz, Tidaholm

Pär Johnson, Lidköping

Lena Christersson, Skara

Jörgen Dimenäs, Essunga

Victor Albertsson Tidestedt, Gullspång

Staffan Myrsell, Karlsborg

Caroline Lundberg, Falköping

Alda Danial, Tibro

Övriga deltagande:

Daniel Andersson, Kommunstyrelsens ordförande Essunga Kommun

Bertil Jonsson, Kommunstyrelsens ordförande Lidköpings Kommun

Katarina Lindberg Barn- och utbildningschef Skövde Kommun samt ordförande i Skaraborgs skol- och utbildningschefsgrupp

Hillevi Larsson, Skaraborgs Kommunalförbund

Frida Karlge, Skaraborgs Kommunalförbund

Johan Strömberg, skolchef Skövde Kommun

Gustav Grunselius, elevhälsochef Skövde Kommun

Ida Henriksson, måltidsutvecklare Skövde Kommun

1. Ordförande hälsar välkommen
2. Upprop
3. Anteckningar från förra mötet

Inga synpunkter på förra mötets anteckningar.

4. Vuxenutbildningen (Johan Strömberg)

Samverkansavtal för vuxenutbildningarna i Skaraborg, revidering. Avtalet kommer att gälla 2025–2027.

Avtalet går upp till direktionen den 14 juni för beslut. Direktionens förväntade beslut är att rekommendera kommunerna att anta avtalet. Detta görs om allt går enligt plan i kommunernas olika nämnder/utskott under hösten. Presentationen bifogas.

- Uppföljning av etablering på arbetsmarknaden

I denna kvalitetsuppföljning läggs störst vikt vid yrkesutbildningarna. Vid genomgången av uppföljningen förs en diskussion om utmaningar att dra slutsatser om små kommuners deltagare som ofta är få och därför får stort genomslag i statistiken. Presentationen bifogas.

5. Omställning Skaraborg (Frida Karlge)

Frida Karlge, chef Omställning Skaraborg, delger nuläge i omställningsarbetet. Presentationen bifogas i utskicket.

6. Anpassade måltider (Gustav Grunselius och Ida Henriksson)

Gustav Grunselius och Ida Henriksson berättar om verksamheten kring Barn och unga utifrån Vårdsamverkan och fortsatte därefter med information om arbetet med anpassade måltider. En konferens genomfördes nyss i Skaraborg med detta fokus på anpassade måltider där medverkande fanns från nationella myndigheter. Presentationen bifogas.

7. Skolcheferna informerar

Politikerkonferensen - reflektioner/medskick

Den 29 februari genomfördes en politikerkonferens med Torbjörn Sandén, forskare från Åbo universitet i Finland som huvudtalare. Hans föreläsning var mycket uppskattad och gav möjlighet till dialog i grupper samt egen reflektion.

Susanne Sandgren och Hillevi Larsson berättade om Fullföljda studier och arbetet i våra kommuner med denna utmaning samt om övrigt som pågår inom Utbildning Skaraborg.

På länk från Skellefteå deltog Ana-Maria Stridsberg Deliv, som är skolchef där, med sina reflektioner från omställning i norra Sverige och vad som är de största lärdomarna därifrån. Skolcheferna Katarina Lindberg och Anneli Alm tog vid och utgick från upplevelserna på skolchefernas läranderesor till Skellefteå i oktober.

Skolledarkonferensen

Den 13 mars genomfördes årets skolledarkonferens i Vara Konserthus. I år var det 370 skolledare, studie- och yrkesvägledare, IKT-utvecklare och utvecklingsledare som deltog.

Programmet hade tre teman; Omställning Skaraborg, AI i skolan och inspiration på slutet i form av Nils van der Pohl som föreläste om sin karriär med fokus på ibland bristande motivation.

Naturbruksavtal – svar innan juni

Påminnelse om att anta Naturbruksavtalet i respektive kommun. Direktionen har ställt sig bakom och rekommenderar kommunerna att anta avtalet.

Kraftsamling Fullföljda studier – ny ansökan i höst

Kraftsamling Fullföljda studier – Kunskapsnod Skaraborg – når sitt projektavslut vid årsskiftet. Vid årsskiftet avslutas pågående satsning kring Fullföljda studier, där delregionerna arbetat utifrån sina egna kommuners förutsättningar och behov samt i stor samverkan med VGR och alla 49 kommuner. I samtliga styrande dokument (RUS, DRUS och Samverkansstrategi Utbildning Skaraborg) lyfts Fullföljda studier fram som ett prioriterat insats- och utvecklingsområde.

VGR föreslår ettåriga beslut inför 2025 med anledning av utvärdering av Kraftsamlingarna (alla fyra inom RUS:en) och särskild utvärdering av Kunskapsnoderna. Dessa beslut kan förlängas eller följas av nya för en längre period. Samtidigt understryker VGR att det ettåriga beslutet är för att ligga i fas och att planen är att VGRs åtagande för Kunskapsnoderna skall fortsätta.

Planering inför fortsatt arbete sker i nära samverkan med de andra delregionerna och VGR. Varje delregion går in med en egen ansökan i november 2025. Vid beviljad ansökan inför 2025 kommer arbetet att kunna fortsätta för att möjliggöra för våra barn och unga att få förutsättningar för att fullfölja sina studier.

8. Information om kommunvisa elevresultat - Lysio

Förhoppning fanns om att nämndsordföranden på detta möte skulle ha fått ta del av sin kommuns elevresultat som tagits fram av Lysio. Leveransen från Lysio är försenad och nu utlovas leverans inom månaden april.

9. Övriga frågor/erfarenhetsutbyte – reflektioner

Fråga kring dimensionering lyftes av Skövde angående hur kommunerna ställer sig när det gäller fristående huvudmäns ansökningar att etablera sig i Skaraborg. Skövde kommun har varit i kontakt med tillsynsmyndigheten på Skolinspektionen och fick svar från handläggaren att kommunen helt äger sitt eget yttrande. Det finns ingen uttrycklig förväntan från Skolinspektionens sida att kommunens ska uttrycka sig om bifall eller avslag till ansökan men det står å andra sidan kommunen fritt att göra detta om så önskas.

Skolinspektionen har översänt remissen för att kommunen ska ges tillfälle att yttra sig. Den enda förväntan Skolinspektionen har är att kommunen yttrar sig och då svarar på de frågor som framgår av remissen.

10. Nästa möte

Nästa möte 4 oktober 9–11.

Eventuellt kan det bli aktuellt med ett extra möte i början av hösten, då det kan behövas en dialog kring dimensioneringen.

Ordförande förklarar mötet avslutat.

Anmälan till huvudman gällande frånvaroutredning

Skola Gudhemsskolan	Årskurs 7
Datum inledd frånvaroutredning 220409	☐ Pojke ☒ Flicka
Ansvarig rektor Carina Milton Persson	Frånvaro senaste 2 mån. (%) 85,6 %

Skickas till: Barn- och Utbildningsfv barn.utb@falkoping.se Rubrik: **Frånvaroutredning**

Kontakt huvudman

Datum	
Ansvarig:	

Anmälan till huvudman gällande frånvaroutredning

Skola Gudhemsskolan	Årskurs 9
Datum inledd frånvaroutredning Augusti - 23	☒ Pojke ☐ Flicka
Ansvarig rektor Carina Milton Persson	Frånvaro senaste 2 mån. (%) 100 %

Skickas till: Barn- och Utbildningsfv barn.utb@falkoping.se Rubrik: **Frånvaroutredning**

Kontakt huvudman

Datum	
Ansvarig:	

Anmälan till huvudman gällande frånvaroutredning

Skola Kinnarpsskolan	Årskurs 9
Datum inledd frånvaroutredning oktober -23	☐ Pojke ☒ Flicka
Ansvarig rektor Carina Milton Persson	Frånvaro senaste 2 mån. (%) 83 %

Skickas till: Barn- och Utbildningsfv barn.utb@falkoping.se Rubrik: **Frånvaroutredning**

Kontakt huvudman

Datum	
Ansvarig:	

Anmälan till huvudman gällande frånvaroutredning

Skola Kinnarpsskolan	Årskurs 9
Datum inledd frånvaroutredning oktober -23	☐ Pojke ☒ Flicka
Ansvarig rektor Carina Milton Persson	Frånvaro senaste 2 mån. (%) 91 %

Skickas till: Barn- och Utbildningsfv barn.utb@falkoping.se Rubrik: **Frånvaroutredning**

Kontakt huvudman

Datum	
Ansvarig:	

Anmälan till huvudman gällande frånvaroutredning

Skola Kinnarpsskolan	Årskurs 9
Datum inledd frånvaroutredning oktober -23	☐ Pojke ☒ Flicka
Ansvarig rektor Carina Milton Persson	Frånvaro senaste 2 mån. (%) 57 %

Skickas till: Barn- och Utbildningsfv barn.utb@falkoping.se Rubrik: **Frånvaroutredning**

Kontakt huvudman

Datum	
Ansvarig:	

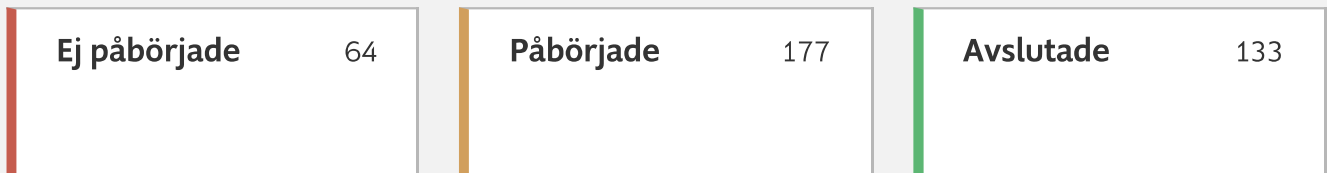
Statistik

Kränkande Behandling Incident Falköpings Kommun

Filter 2024-03-08 - 2024-04-12

374 ärenden

Nya: 102
Från tidigare: 272

I dessa siffror räknas ärenden som inte är en kränkning med.

Ej påbörjade = Antal ärenden med status "Anmälan inskickad" sista datumet i perioden.

Påbörjade = Antal ärenden med status "Utredning pågår", "Åtgärddar" eller "Uppföljning" sista datumet i perioden.

Avslutade = Antal ärenden som blivit godkända av enhet- och organisationsansvarig under vald period.

Ärenden som **begärts raderade**, eller som **är raderade** räknas inte med i statistiken.

Tänk på! Ej påbörjade, påbörjade och avslutade ärenden kan omfatta ärenden inskickade innan vald tidsperiod.

Avslutade ärenden

Ej kränkning

Antal avslutade ärenden: 133

Ej kränkning	10.53%	14
Kränkning	89.47%	119

Snabbutredning

Antal avslutade ärenden: 133

Snabbutredning	66.92%	89
Utredning	33.08%	44

Kön

Siffrorna avser pågående och avslutade ärenden. Här räknas enbart ärenden som är bedömda som kränkningar enligt skollagen.

Utsatt

Hon	33.8%	96
Han	62.68%	178
Ej angivet	3.52%	10

Utsättare

Hon	22.97%	79
Han	74.71%	257
Vet ej	0.58%	2
Ej angivet	1.74%	6

Hur och var

Siffrorna avser pågående och avslutade ärenden. Här räknas enbart ärenden som är bedömda som kränkningar enligt skollagen.

Kategorier

Fysisk	41.05%	156
Verbal	29.47%	112
Trakasserier	6.84%	26
Psykosocial	11.05%	42
Diskriminering	2.11%	8
Sexuella trakasserier	0.79%	3
Text/bild	2.37%	9
Ej angivet	6.32%	24

Verksamhetsområden

Falköpings Kommun Grun	98.94%	281
Falköpings Kommun Gym	0.7%	2
Falköpings Kommun Försl	0.35%	1

